

**TÜRK HALK MÜZİĞİ REPERTUVARINDA
BULUNAN “RE” KARARLI ESERLERİN
MÜZİKAL ANALİZİ ÜZERİNE BİR İNCELEME**

Hüseyin GÜNEY

Doktora Tezi

Türk Müziği Çalışmaları Ana Bilim Dalı

2026

(Her hakkı saklıdır.)

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
TÜRK MÜZİĞİ ÇALIŞMALARI BİLİM DALI

**TÜRK HALK MÜZİĞİ REPERTUVARINDA BULUNAN “RE” KARARLI
ESERLERİN MÜZİKAL ANALİZİ ÜZERİNE BİR İNCELEME**

(A Study on the Musical Analysis of Melodies Ending in the note re Found in the Turkish
Folk Music Repertoire)

DOKTORA TEZİ

Hüseyin GÜNEY

Danışman: Prof. Dr. Mehmet Can PELİKOĞLU

Erzurum
Ocak, 2026

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
Güzel Sanatlar Enstitüsü

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Prof.Dr. Mehmet Can PELİKOĞLU danışmanlığında Hüseyin GÜNEY tarafından hazırlanan “**Türk Halk Müziği Repertuvarında Bulunan `Re` Kararlı Eserlerin Müzikal Analizi Üzerine Bir İnceleme**” başlıklı çalışma 22/01/2026 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Türk Müziği Çalışmaları - Anabilim Dalı Türk Müziği Çalışmaları Bilim Dalı'nda **Doktora** tezi olarak oy birliği ile kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı:	Prof.Dr. İsmail Hakkı GERÇEK <i>ANKARA MÜZİK VE GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ</i>	e-imza
Jüri Üyesi (Danışman):	Prof.Dr. Mehmet Can PELİKOĞLU <i>ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ</i>	e-imza
Jüri Üyesi:	Doç.Dr. Emrah LEHİMLER <i>ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ</i>	e-imza
Jüri Üyesi:	Doç.Dr. Yılmaz KAHYAOĞLU <i>ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ</i>	e-imza
Jüri Üyesi:	Dr. Öğr. Üyesi TOLGA ERGÜL <i>İĞDIR ÜNİVERSİTESİ</i>	e-imza

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

24/02/2026
Prof.Dr. Ahmet Selim DOĞAN
Enstitü Müdürü
e-imza

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
Güzel Sanatlar Enstitüsü

ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Doktora Tezi olarak sunduğum “Türk Halk Müziği Repertuvarında Bulunan “Re” Kararlı Eserlerin Müzikal Analizi Üzerine Bir İnceleme” başlıklı çalışmanın tarafımdan bilimsel etik ilkelere uyularak yazıldığını ve yararlandığım eserleri kaynakçada gösterdiğimi beyan ederim.

22 / 01 / 2026

Hüseyin GÜNEY
Aslı ıslak imzalıdır

☐ Tezle ilgili patent başvurusu yapılması / patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle Enstitü Yönetim Kurulunun .... / .... / .... tarih ve ..... sayılı kararı ile teze erişim 2 (iki) yıl süreyle engellenmiştir.

☐ Enstitü Yönetim Kurulunun .... / .... / .... tarih ve ..... sayılı kararı ile teze erişim 6 (altı) ay süreyle engellenmiştir.

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
Güzel Sanatlar Enstitüsü

TEZ BENZERLİK RAPORU

“Türk Halk Müziği Repertuvarında Bulunan “Re” Kararlı Eserlerin Müzikal Analizi Üzerine Bir İnceleme” başlıklı tez çalışmamın toplam 437 sayfalık kısmına ilişkin, 22/01/2026 tarihinde tez danışmanım tarafından **Turnitin** adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı %16 olarak belirlenmiştir

Uygulanan filtrelemeler:

1. Tez çalışması orijinallik raporu sayfası hariç
2. Bilimsel etik beyannamesi sayfası hariç
3. Önsöz hariç
4. İçindekiler hariç
5. Simgeler ve kısaltmalar hariç
6. Kaynaklar hariç
7. Alıntılar dahil

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini, azami benzerlik oranının (%30) altında olduğunu ve intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

22/01/2026

Danışman

Prof. Dr. Mehmet Can PELİKOĞLU

Aslı ıslak imzalıdır

Öğrenci

Hüseyin GÜNEY
Aslı ıslak imzalıdır

TEŞEKKÜR

Bu çalışmada bilgi birikimi, yaşam tecrübesi ve eğitimciliğiyle ışık tutan ve izlerini takip etmeye çalıştığım danışman hocam sayın Prof. Dr. Mehmet Can PELİKOĞLU'na, süreç boyunca bilgi birikimini esirgmeden paylaşan sayın Prof. Dr. İsmail Hakkı GERÇEK hocama, destek ve yardımlarını esirgemeyen Doç. Dr. Yılmaz KAHYAOĞLU hocama, yardım ve yönlendirmelerinden dolayı Doç. Dr. Emrah LEHİMLER'e ve her daim çalışmalarımda bana desteklerini esirgemeyen Dr. Öğr. Üyesi Tolga ERGÜL'e, birlikte hareket ettiğim ve sürekli olarak destek aldığım sevgili dostum Mazhar GÖNÜLAY'a, nota yazım konusunda kendilerinden yardım aldığım Iğdır Üniversitesi Müzikoloji Bölümünden sevgili öğrencilerim Neslihan AY ve Vahit BUZKAN'a, her şartta yanımda olan ailem ve arkadaşlarıma şükranlarımı sunarım. 12898 ID numaralı doktora tez projesinde Atatürk Üniversitesi BAP Koordinasyon birimine katkı ve desteklerinden ötürü ayrıca teşekkür ederim.

Hüseyin GÜNEY

ÖZ

DOKTORA TEZİ

TÜRK HALK MÜZİĞİ REPERTUVARINDA BULUNAN “RE” KARARLI ESERLERİN MÜZİKAL ANALİZİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

Hüseyin GÜNEY

Şubat 2026, 622 Sayfa

Amaç: Bu çalışmada öncelikle Türk Müziğinin ayrı kollara ayrılmış olsa da aynı temel unsurlardan oluşup beslendiği gösterilmeye çalışılmış ve Türk Halk Müziği Repertuarından Re perdesinde (sesinde) karar kılan eserler araştırma yöntemlerinden olan tarama yöntemi ile seçilerek ayrılmıştır. Seçilen eserler makam, usul yönleriyle içerik analiz yöntemiyle incelenmiştir.

Yöntem: Bu çalışmada tarama yöntemi kullanılarak Türk Halk Müziği repertuarındaki ‘re’ sesinde biten eserler uzman görüşleri alınarak belirlenmiştir. Eserlerin bitiş sesinden yola çıkılarak karar perdesinin ‘re’ sesi olup olmadığı alanda uzman kişilerin fikirlerine başvurularak kararlaştırılmıştır. İçerik analizi yöntemi kullanılarak eserlerin makamları belirlenmeye çalışılmıştır. Makamları belirlenen eserlerin usulleri incelenerek Türk Sanat Müziğinde ve Türk Halk Müziğinde nasıl adlandırılıp sınıflandırıldığı belirlenerek özellikleri ortaya koyulmuştur.

Bulgular: Bu bölümde, Türk Halk Müziği repertuarında bulunan ‘re’ kararlı 169 sözlü eser, 66 sözsüz saz eseri makam ve usulleri bağlamında içerik analizine tabi tutulmuştur. Eserlerin belirlenen yöntemlerle benzerlik gösterdiği makamlar belirlenmiştir. Eserler daha sonra usulleri bağlamında analiz edilmiş ve bulgular yorumlanarak sunulmuştur.

Sonuç: Bu çalışmada Türk Halk Müziği repertuarındaki ‘re’ sesinde karar eden veya biten sözlü ve sözsüz eserlerin tamamı tarama yöntemi ile belirlenmiş, belirlenen eserlerin makamları tablolar halinde sunulmuştur. Söz konusu eserlerin makamları karşılamayanları dörtlü beşlileriyle adlandırılmış, dörtlü beşliyi karşılamayanları ise seyir karakteri ve duyumuna göre benzerlik gösterdiği makam belirtilmiştir. Eserlerin makamlarının çalışma evrenindeki yeri yüzde hesaplarıyla belirtilmiştir. Eserler daha sonra usul bağlamında incelenmiş ve darp – düzum ilişkisi ile TSM ve THM’deki kullanımları üzerine çıkarımlar yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türk Müziği, Türk Halk Müziği, Re kararlı Türküler, Usul, Makam Analizi.

ABSTRACT

(A Study on the Musical Analysis of Melodies Ending in the note RE Found in the Turkish Folk Music Repertoire)

Hüseyin GÜNEY

February 2026, 622 Pages

Objective: This study primarily aims to demonstrate that Turkish music, despite being divided into separate branches, is composed of and nourished by the same fundamental elements. Works from the Turkish Folk Music Repertoire that are based on the Re pitch (sound) were selected using the screening method, one of the research methods. The selected works were examined using content analysis in terms of their mode and rhythm.

Method: In this study, the works ending with the note “re” in the Turkish Folk Music repertoire were determined using a screening method, with expert opinions taken into account. Based on the final note of the works, the decision as to whether the key note was “re” was made by consulting experts in the field. The modes of the pieces were determined using content analysis. The rhythms of the pieces whose modes were determined were examined to establish how they are named and classified in Turkish Art Music and Turkish Folk Music, thereby revealing their characteristics.

Result: In this study, all vocal and instrumental pieces in the Turkish Folk Music repertoire that end or are based on the note “re” were identified using a screening method, and the modes of the identified pieces were presented in tables. The modes of the pieces in question that did not match were named with their quatrains and quintets, while those that did not match the quatrains and quintets were indicated with the mode that showed similarity in terms of their character and perception. The place of the pieces' modes within the scope of the study has been indicated with percentages. The pieces were then examined in the context of rhythm, and inferences were made about their use in TSM and THM based on the relationship between rhythm and melody.

Keywords: Turkish Music, Turkish Folk Music, Re-based Folk Songs, Rhythm, Makam Analysis.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY TUTANAĞI.....	i
ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI.....	ii
TEZ BENZERLİK RAPORU.....	iii
TEŞEKKÜR	iv
ÖZ	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
ŞEKİLLER DİZİNİ	x
TABLolar DİZİNİ.....	xxxvii
KISALTMALAR DİZİNİ	xlvi
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
Giriş.....	1
İKİNCİ BÖLÜM	3
Kavramsal Çerçeve	3
Türk Müziğinde ve Türk Halk Müziğinde Makamsal Yapı	3
Türk Müziğinde Müzikal Aktarım	3
Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği Usullerine Genel Bakış	6
İncelenen Eserlerin Üçlü, Dörtlü, Beşlileri	7
Rast Üçlü, Dörtlü ve Beşlisi	7
Uşşak Üçlü ve Dörtlüsü.....	7
Hüseyni Beşlisi.....	8
Hicaz Üçlü, Dörtlü ve Beşlisi.....	8
Segâh Üçlü ve Beşlisi.....	8
Eksik Segâh Beşlisi	9
Hüzzam Beşlisi.....	9
Kürdi Üçlü, Dörtlü ve Beşlisi.....	9
Buselik Üçlü, Dörtlü ve Beşlisi	9
Çargâh Üçlü, Dörtlü ve Beşlisi.....	10
Nikriz Üçlü ve Beşlisi	10
Ferahnak Beşlisi	11
Eksik Ferahnak Beşlisi	11
Saba Dörtlüsü	11
Müstear Beşlisi	11

Eksik Müstear Beşlisi.....	12
Pençgâh Beşlisi.....	12
Nikriz Üçlüsü ve Beşlisi.....	12
İncelenen Eserlerin Türleri.....	13
Semah.	13
Mani.....	13
Türkü.	14
Oyun Havası.	14
Zeybek.	14
Bar Havası.	14
Halay Havası.	14
Problem Cümlesi.....	14
Araştırmanın Alt Problemleri;	15
Araştırmanın Amacı.....	15
Araştırmanın Önemi.....	15
Varsayımlar	15
Sınırlılıklar	16
Tanımlar	16
İlgili Araştırmalar.....	17
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	20
Yöntem.....	20
Araştırmanın Modeli	20
Evren ve Örneklem	22
Verilerin Toplanması	22
Verilerin Analizi	23
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	24
Bulgular ve Yorum.....	24
Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar	24
Re Kararlı Sözlü Eserlerin Makam ve Usul Analizleri	29
İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar	360
Re Kararlı Sözsüz Eserlerin Makam ve Usul Analizleri.	362
BEŞİNCİ BÖLÜM	517
Sonuç ve Öneriler.....	517
Birinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar	517
Buselik Etki Gösteren Re Kararlı Türküler.....	517
Çargah Etki Gösteren Re Kararlı Türküler	520

Ferahnüma Etki Gösteren Re Kararlı Türküler	521
Hicaz Etki Gösteren Re Kararlı Türküler	521
Hüseyini Etki Gösteren Re Kararlı Türküler	523
Hüzzam Etki Gösteren Re Kararlı Türküler	527
Karcıgar Etki Gösteren Re Kararlı Türküler	530
Kürdi Etki Gösteren Re Kararlı Türküler	532
Neva Etki Gösteren Re Kararlı Türküler	533
Neveser Etki Gösteren Re Kararlı Türküler	534
Nikriz Etki Gösteren Re Kararlı Türküler	534
Nişabur Etki Gösteren Re Kararlı Türküler	535
Rast Etki Gösteren Re Kararlı Türküler	536
Segah Etki Gösteren Re Kararlı Türküler	539
Suzinak Etki Gösteren Re Kararlı Türküler	541
Uşşak Etki Gösteren Re Kararlı Türküler	543
İkinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar	547
Buselik Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	547
Çargah Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	549
Eviç Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	549
Müstear Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	550
Hicaz Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	550
Hüseyini Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	552
Hüzzam Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	554
Karcıgar Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	554
Kürdi Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	555
Müstear ve Karcıgar Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	556
Neva Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	556
Neveser Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	557
Nikriz Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	558
Rast Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	559
Segah Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	559
Suzinak Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	560
Uşşak Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	561
Öneriler	565
KAYNAKÇA	566
ÖZGEÇMİŞ	569

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1.Rast 3'lüsü.....	7
Şekil 2.Rast 4'lüsü	7
Şekil 3.Rast 5'lisi.....	7
Şekil 4.Uşşak 3'lüsü	7
Şekil 5. Uşşak 4'lüsü	8
Şekil 6.Hüseyni 5'lisi.....	8
Şekil 7.Hicaz 3'lüsü.....	8
Şekil 8.Hicaz 4'lüsü.....	8
Şekil 9.Segah 3'lüsü	8
Şekil 10.Segah 5'lisi	8
Şekil 11.Eksik Segah 5'lisi.....	9
Şekil 12.Hüzzam 5'lisi.....	9
Şekil 13.Kürdi 3'lüsü.....	9
Şekil 14.Kürdi 4'lüsü.....	9
Şekil 15.Kürdi 5'lisi.....	9
Şekil 16.Buselik 3'lüsü.....	9
Şekil 17.Buselik 4'lüsü.....	10
Şekil 18.Buselik 5'lisi.....	10
Şekil 19.Çargah 3'lüsü.....	10
Şekil 20.Çargah 4'lüsü.....	10
Şekil 21.Çargah 5'lisi	10
Şekil 22.Nikriz 3'lüsü.....	10
Şekil 23.Nikriz 5'lisi.....	11
Şekil 24.Ferahnak 5'lisi	11
Şekil 25.Eksik Ferahnak 5'lisi.....	11
Şekil 26.Saba 4'lüsü	11

Şekil 27.Müstear 5’lisi.....	11
Şekil 28.Eksik Müstear 5’lisi.....	12
Şekil 29.Pençgah 5’lisi	12
Şekil 30.Nikriz 3’lüsü.....	12
Şekil 31.Nikriz 5’lisi.....	12
Şekil 32.“Adalarda Vardır Gamış” Adlı Türkünün Ara Sazı	30
Şekil 33.“Adalarda Vardır Gamış” Adlı Türkünün A Cümlesi	31
Şekil 34.“Adalarda Vardır Gamış” Adlı Türkünün B Cümlesi	31
Şekil 35.“Adalarda Vardır Gamış” Adlı Türkünün C Cümlesi	31
Şekil 36.“Ağaç Başında Karga” Adlı Türkünün A Cümlesi	33
Şekil 37.“Aksineye Vardım” Adlı Türkünün A Cümlesi 1. Motif.....	34
Şekil 38.“Aksineye Vardım” Adlı Türkünün A Cümlesi 2. Motif.....	34
Şekil 39.“Aksineye Vardım” Adlı Türkünün A Cümlesi 3. Motif.....	35
Şekil 40.“Aksineye Vardım” Adlı Türkünün B Cümlesi 1. Motif.....	35
Şekil 41.“Aksineye Vardım” Adlı Türkünün B Cümlesi 2. Motif.....	35
Şekil 42.“Aksineye Vardım” Adlı Türkünün B Cümlesi 3. Motif	35
Şekil 43.“Aksineye Vardım” Adlı Türkünün B Cümlesi 4. Motif.....	35
Şekil 44.“Al Mendilim” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	37
Şekil 45.“Ala Çorap Öremedim (Kıymet)” Adlı Türkünün A Cümlesi	39
Şekil 46.“Ala Çorap Öremedim (Kıymet)” Adlı Türkünün B Cümlesi	39
Şekil 47.“Ala Çorap Öremedim (Kıymet)” Adlı Türkünün C Cümlesi	39
Şekil 48.“Ala Çorap Öremedim (Kıymet)” Adlı Türkünün D Cümlesi	40
Şekil 49.“Ala Çorap Öremedim (Kıymet)” Adlı Türkünün E Cümlesi.....	40
Şekil 50.“Ala Çorap Öremedim (Kıymet)” Adlı Türkünün F Cümlesi.....	40
Şekil 51.“Allı Da Yemenim Allım” Adlı Türkünün A Cümlesi	42
Şekil 52.“Ardahan’ın Yollarında” Adlı Türkünün A Cümlesi	43
Şekil 53.“Armut Alçak Olur Mu” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	44

Şekil 54.“Aslıhan” Adlı Türkünün A Cümlesi	46
Şekil 55.“Aslıhan” Adlı Türkünün B Cümlesi	46
Şekil 56.“Atımı Bağladım Ben Bir Kotana” Adlı Türkünün A Cümlesi	47
Şekil 57.“Atımı Bağladım Ben Bir Kotana” Adlı Türkünün A’ Cümlesi	48
Şekil 58.“Ay Doğdu mu Doğdu mu” Adlı Türkünün A+B Cümlesi.....	49
Şekil 59.“Aynam Düştü Belimden (Tırnanna Tırnanna)” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	50
Şekil 60.“Aynam Düştü Belimden (Tırnanna Tırnanna)” Adlı Türkünün B Cümlesi.....	51
Şekil 61.“Aynam Düştü Belimden (Tırnanna Tırnanna)” Adlı Türkünün B ‘ Cümlesi.....	51
Şekil 62.“Bağa İndim Üzüme” Adlı Türkünün A Cümlesi	52
Şekil 63.“Bağa İndim Üzüme” Adlı Türkünün B Cümlesi	52
Şekil 64.“Bağlamam Perde Perde” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	54
Şekil 65.“Bağlamam Perde Perde” Adlı Türkünün B Cümlesi	54
Şekil 66.“Bağlamam Perde Perde” Adlı Türkünün C Cümlesi	55
Şekil 67.“Bahçelerde Gül Biter” Adlı Türkünün A Cümlesi	56
Şekil 68.“Bardağı Koydum Tereğe” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	58
Şekil 69.“Bardağı Koydum Tereğe” Adlı Türkünün A” Cümlesi.....	58
Şekil 70.“Bayburdun İnce Yolunda (Bar Havası)” Adlı Türkünün A Motifi.....	59
Şekil 71.“Bekir Ağam Bağları” Adlı Türkünün A Cümlesi	61
Şekil 72.“Ben Derdimi Döksem Gülşen Bağına” Adlı Türkünün A Cümlesi 1. motif	62
Şekil 73.“Ben Derdimi Döksem Gülşen Bağına” Adlı Türkünün A Cümlesi 2. motif	62
Şekil 74.“Ben Derdimi Döksem Gülşen Bağına” Adlı Türkünün A Cümlesi 3. motif	63
Şekil 75.“Ben Derdimi Döksem Gülşen Bağına” Adlı Türkünün A Cümlesi 4. Motif.....	63

Şekil 76. “Ben Derdimi Döksem Gülşen Bağına” Adlı Türkünün B Cümlesi	64
Şekil 77. “Ben Derdimi Döksem Gülşen Bağına” Adlı Türkünün C Cümlesi	65
Şekil 78. “Berber Ver Aynayı Bakayım” Adlı Türkünün A Cümlesi	66
Şekil 79. “Berber Ver Aynayı Bakayım” Adlı Türkünün B Cümlesi	67
Şekil 80. “Berber Ver Aynayı Bakayım” Adlı Türkünün C Cümlesi	67
Şekil 81. “Bezirgen Basmasına Çifte Gül Gondurmuşlar” Adlı Türkünün A Motifi	68
Şekil 82. “Bezirgen Basmasına Çifte Gül Gondurmuşlar” Adlı Türkünün B Motifi	69
Şekil 83. “Bezirgen Basmasına Çifte Gül Gondurmuşlar” Adlı Türkünün C Motifi	69
Şekil 84. “Bir Ay Doğar Pasenden” Adlı Türkünün A Cümlesi	70
Şekil 85. “Bir Ay Doğar Pasenden” Adlı Türkünün B cümlesi	71
Şekil 86. “Bir Dilim İki Dilim” Adlı Türkünün A Cümlesi	72
Şekil 87. “Bir Dilim İki Dilim” Adlı Türkünün A’ Cümlesi	72
Şekil 88. “Bir Oda Yaptırdım Hurma Dalından” Adlı Türkünün A Cümlesi	74
Şekil 89. “Bir Oda Yaptırdım Hurma Dalından” Adlı Türkünün A’ Cümlesi	74
Şekil 90. “Bir Yıldız Doğdu Yüceden” Adlı Türkünün A Cümlesi	76
Şekil 91. “Bir Yıldız Doğdu Yüceden” Adlı Türkünün B Cümlesi	76
Şekil 92. “Bir Yıldız Doğdu Yüceden” Adlı Türkünün C Cümlesi	76
Şekil 93. “Bir Yıldız Doğdu Yüceden” Adlı Türkünün D Cümlesi	77
Şekil 94. “Bizim Eller Ne Güzel Eller” Adlı Türkünün A Cümlesi	78
Şekil 95. “Bu Abdal Postudur” Adlı Türkünün A Cümlesi	80
Şekil 96. “Bu Abdal Postudur” Adlı Türkünün B Cümlesi	80
Şekil 97. “Bulguru Kaynadırlar (Fidayda – Hüdayda)” Adlı Türkünün A Cümlesi	82
Şekil 98. “Bulguru Kaynadırlar (Fidayda – Hüdayda)” Adlı Türkünün A’ Cümlesi	82

Şekil 99. “Bulguru Kaynadırlar (Fidayda – Hüdayda)” Adlı Türkünün B Cümlesi	83
Şekil 100. “Bulguru Kaynadırlar (Fidayda – Hüdayda)” Adlı Türkünün B’ Cümlesi	83
Şekil 101. “Bulguru Kaynadırlar (Fidayda – Hüdayda)” Adlı Türkünün C Cümlesi	84
Şekil 102. “Bulguru Kaynadırlar (Fidayda – Hüdayda)” Adlı Türkünün D Cümlesi	85
Şekil 103. “Bulguru Kaynadırlar (Fidayda – Hüdayda)” Adlı Türkünün E Cümlesi	86
Şekil 104. “Bulutlar Oynar Oynaşır (Sarı Çiçek – Sarı Kız)” Adlı Türkünün A Cümlesi	88
Şekil 105. “Bulutlar Oynar Oynaşır (Sarı Çiçek – Sarı Kız)” Adlı Türkünün B Cümlesi	88
Şekil 106. “Bülbülümün Gafesi” Adlı Türkünün A Cümlesi	90
Şekil 107. “Camekânın İçinde Ayna Mısın Cam Mısın” Adlı Türkünün A Cümlesi	91
Şekil 108. “Camekânın İçinde Ayna Mısın Cam Mısın” Adlı Türkünün B Cümlesi	92
Şekil 109. “Camekânın İçinde Ayna Mısın Cam Mısın” Adlı Türkünün C Cümlesi	92
Şekil 110. “Caminin Ardı Ayaz” Adlı Türkünün A Cümlesi	93
Şekil 111. “Caminin Ardı Ayaz” Adlı Türkünün B Cümlesi	94
Şekil 112. “Çalı Koydum Ocağa” Adlı Türkünün A Cümlesi	95
Şekil 113. “Çalı Koydum Ocağa” Adlı Türkünün B Cümlesi	95
Şekil 114. “Çan Koyunun Boynunda” Adlı Türkünün A Cümlesi	97
Şekil 115. “Çan Koyunun Boynunda” Adlı Türkünün B Cümlesi	97
Şekil 116. “Çekirgeyi Sürüverdim Yazıya” Adlı Türkünün A Motifi	99
Şekil 117. “Çekirgeyi Sürüverdim Yazıya” Adlı Türkünün B Motifi	99
Şekil 118. “Çekmecemin Perçini” Adlı Türkünün A Cümlesi 1. Motif	100

Şekil 119. “Çekmecemin Perçini” Adlı Türkünün A Cümlesi 2. Motif.....	101
Şekil 120. “Çekmecemin Perçini” Adlı Türkünün A Cümlesi 3. Motif.....	101
Şekil 121. “Çekmecemin Perçini” Adlı Türkünün B Cümlesi 1. Motif.....	101
Şekil 122. “Çekmecemin Perçini” Adlı Türkünün B Cümlesi 2. Motif.....	101
Şekil 123. “Çekmecemin Perçini” Adlı Türkünün C Cümlesi	102
Şekil 124. “Çekmecemin Perçini” Adlı Türkünün D Cümlesi	102
Şekil 125. “Çiçek Dağı Derler” Adlı Türkünün A Cümlesi	104
Şekil 126. “Çiçek Dağı Derler” Adlı Türkünün A’ Cümlesi.....	105
Şekil 127. “Çiçek Dağı Derler” Adlı Türkünün B Cümlesi	105
Şekil 128. “Çiçek Dağı Derler” Adlı Türkünün C Cümlesi	106
Şekil 129. “Çiçek Dağı Derler” Adlı Türkünün C’ Cümlesi.....	106
Şekil 130. “Çiçek Dağı Derler” Adlı Türkünün D Cümlesi	106
Şekil 131. “Çiçek Dağı Derler” Adlı Türkünün E Cümlesi.....	107
Şekil 132. “Dağda Ardiç Kuruşu” Adlı Türkünün A Cümlesi	108
Şekil 133. “Dağda Ardiç Kuruşu” Adlı Türkünün A’ Cümlesi.....	109
Şekil 134. “Dağda Darı Harmanı” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	110
Şekil 135. “Daldala Ben Olaydım” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	111
Şekil 136. “Damda Bacaları” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	113
Şekil 137. “Damda Bacaları” Adlı Türkünün B Cümlesi.....	113
Şekil 138. “Damda Bacaları” Adlı Türkünün C Cümlesi.....	113
Şekil 139. “Damda Kürek Kırıldı” Adlı Türkünün A Cümlesi	115
Şekil 140. “Damda Kürek Kırıldı” Adlı Türkünün A’ Cümlesi.....	115
Şekil 141. “Damin Adı Tandıram” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	117
Şekil 142. “Damin Adı Tandıram” Adlı Türkünün A’ Cümlesi.....	117
Şekil 143. “Davarı Vurdum Dereye” Adlı Türkünün A Motifi.....	118
Şekil 144. “Defimi Çala Çala (Nazlım Yar)” Adlı Türkünün A Cümlesi	120
Şekil 145. “Deli Kız Sinin Geliyor” Adlı Türkünün A Motifi	121

Şekil 146. “Deniz Dibi Tekneli” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	123
Şekil 147. “Deniz Dibi Tekneli” Adlı Türkünün B Cümlesi.....	123
Şekil 148. “Dere Geliyor Dere” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	124
Şekil 149. “Dere Geliyor Dere” Adlı Türkünün B Cümlesi.....	125
Şekil 150. “Diyarbakir Ocaktır” Adlı Türkünün A Cümlesi	126
Şekil 151. “Diyarbakir Ocaktır” Adlı Türkünün B Cümlesi	127
Şekil 152. “Doldurdum Martinimi” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	128
Şekil 153. “Doldurdum Martinimi” Adlı Türkünün B Cümlesi.....	128
Şekil 154. “Duman da Bastı Dağlara” Adlı Türkünün A Cümlesi	130
Şekil 155. “Durnam Gelir Yata Kalka” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	131
Şekil 156. “Durnam Gelir Yata Kalka” Adlı Türkünün B Cümlesi	132
Şekil 157. “Durnam Gelir Yata Kalka” Adlı Türkünün C Cümlesi	132
Şekil 158. “Durnam Gelir Yata Kalka” Adlı Türkünün D Cümlesi.....	132
Şekil 159. “Ekinler Deste Deste” Adlı Türkünün A cümlesi	134
Şekil 160. “Elmalar Allanıyor” Adlı Türkünün A Cümlesi	135
Şekil 161. “Entaresi Dım Dım Yar” Adlı Türkünün A Cümlesi	136
Şekil 162. “Etir Saçır Gül Çiçek” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	138
Şekil 163. “Etir Saçır Gül Çiçek” Adlı Türkünün B Cümlesi	138
Şekil 164. “Ev Süpürür Toz Eder” Adlı Türkünün A Cümlesi	140
Şekil 165. “Ev Süpürür Toz Eder” Adlı Türkünün B Cümlesi.....	140
Şekil 166. “Ev Süpürür Toz Eder” Adlı Türkünün C Cümlesi.....	140
Şekil 167. “Evim Kireç Tutmuyor” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	142
Şekil 168. “Evim Kireç Tutmuyor” Adlı Türkünün B Cümlesi	142
Şekil 169. “Evlerim Evlerim Saray Evlerim” Adlı Türkünün Ara Sazı	144
Şekil 170. “Evlerim Evlerim Saray Evlerim” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	144
Şekil 171. “Evlerim Evlerim Saray Evlerim” Adlı Türkünün B Cümlesi.....	144
Şekil 172. “Evlerim Evlerim Saray Evlerim” Adlı Türkünün C Cümlesi.....	145

Şekil 173. “Evlerinde Makine” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	146
Şekil 174. “Evlerinde Makine” Adlı Türkünün A’ Cümlesi	147
Şekil 175. “Evlerine Vardım Kapı Sürgülü” Adlı Türkünün A Cümlesi 1. Motif.....	148
Şekil 176. “Evlerine Vardım Kapı Sürgülü” Adlı Türkünün A Cümlesi 2. Motif.....	148
Şekil 177. “Evlerine Vardım Kapı Sürgülü” Adlı Türkünün B Cümlesi	149
Şekil 178. “Evlerine Vardım Kapı Sürgülü” Adlı Türkünün C Cümlesi	149
Şekil 179. “Evlerinin Önü Bir İnce Yokuş” Adlı Türkünün A Cümlesi	151
Şekil 180. “Evlerinin Önü Bir İnce Yokuş” Adlı Türkünün B Cümlesi	151
Şekil 181. “Evlerinin Önü Harlı” Adlı Türkünün A Cümlesi	152
Şekil 182. “Evlerinin Önü Harlı” Adlı Türkünün B Cümlesi.....	153
Şekil 183. “Evlerinin Ön Yonca” Adlı Türkünün A Cümlesi	154
Şekil 184. “Ey Firdengi” adlı Türkünün A Cümlesi.....	155
Şekil 185. “Ey Firdengi” adlı Türkünün A’ Cümlesi	156
Şekil 186. “Ey Firdengi” adlı Türkünün B Cümlesi.....	156
Şekil 187. “Ey Firdengi” adlı Türkünün B’ Cümlesi	156
Şekil 188. “Ey Firdengi” adlı Türkünün C Cümlesi.....	156
Şekil 189. “Ezemezedden Oğlan” Adlı Türkünün A Cümlesi	158
Şekil 190. “Galenin Bedenleri (Limo)” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	160
Şekil 191. “Galenin Bedenleri (Limo)” Adlı Türkünün B Cümlesi	160
Şekil 192. “Gaplarında Guyi Var” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	162
Şekil 193. “Garada Goçun Boynuzu” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	163
Şekil 194. “Garada Goçun Boynuzu” Adlı Türkünün B Cümlesi	164
Şekil 195. “Garagoyun Yayılır” Adlı Türkünün A Cümlesi	165
Şekil 196. “Garagoyun Yayılır” Adlı Türkünün B Cümlesi.....	166
Şekil 197. “Garagoyun Yayılır” Adlı Türkünün C Cümlesi.....	166
Şekil 198. “Garamanı Galdırsalar” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	168
Şekil 199. “Garamanı Galdırsalar” Adlı Türkünün B Cümlesi	168

Şekil 200. “Garamanı Galdırsalar” Adlı Türkünün C Cümlesi	168
Şekil 201. “Garşıdan Gel Göreyim” Adlı Türkünün A Cümlesi	170
Şekil 202. “Garşıdan Gel Göreyim” Adlı Türkünün B Cümlesi	170
Şekil 203. “Gayrıya Açıldı Ol Gül-i Rana” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	172
Şekil 204. “Gayrıya Açıldı Ol Gül-i Rana” Adlı Türkünün B Cümlesi	172
Şekil 205. “Geçelim Yoldan Geçelim” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	174
Şekil 206. “Geçelim Yoldan Geçelim” Adlı Türkünün B Cümlesi.....	174
Şekil 207. “Gelin Kaynana” Adlı Türkünün A Cümlesi	176
Şekil 208. “Gelin Kaynana” Adlı Türkünün B Cümlesi.....	176
Şekil 209. “Gelmemiş Dünyaya Senin Gibi Taze” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	178
Şekil 210. “Gelmemiş Dünyaya Senin Gibi Taze” Adlı Türkünün B Cümlesi.....	178
Şekil 211. “Gelmemiş Dünyaya Senin Gibi Taze” Adlı Türkünün C Cümlesi.....	178
Şekil 212. “Gerali Dedikleri Bir Gençten Uşak” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	180
Şekil 213. “Gerali Dedikleri Bir Gençten Uşak” Adlı Türkünün B Cümlesi.....	181
Şekil 214. “Gerali Dedikleri Bir Gençten Uşak” Adlı Türkünün C Cümlesi.....	181
Şekil 215. “Gezdim Gurbet Eli (Güzelleme)” Adlı Türkünün A Cümlesi	183
Şekil 216. “Gız Saçların Saçların” Adlı Türkünün A Cümlesi	184
Şekil 217. “Gız Saçların Saçların” Adlı Türkünün B Cümlesi.....	184
Şekil 218. “Gızıl Üzüh Rahladı (Eminem)” Adlı Türkünün A Cümlesi	186
Şekil 219. “Gide Gide Kundurama” Adlı Türkünün A Cümlesi	187
Şekil 220. “Gide Gide Kundurama” Adlı Türkünün B Cümlesi	188
Şekil 221. “Giderim Böylesine” Adlı Türkünün A Cümlesi	189
Şekil 222. “Gidersen Uğur Ola (Lal Mercanlar)” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	191
Şekil 223. “Git Kaladan Kar Getir” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	192
Şekil 224. “Git Kaladan Kar Getir” Adlı Türkünün B Cümlesi	192
Şekil 225. “Gitme Bülbül” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	194
Şekil 226. “Gitme Bülbül” Adlı Türkünün B Cümlesi.....	194

Şekil 227.“Gitme Bülbül” Adlı Türkünün C Cümlesi.....	194
Şekil 228.“Gitme Durnam Gitme Nerden Gelirsin (Kırklar Semahı)” Adlı Türkünün Giriş Saz Bölümü.....	196
Şekil 229.“Gitme Durnam Gitme Nerden Gelirsin (Kırklar Semahı)” Adlı Türkünün A Cümlesi	197
Şekil 230.“Gitme Durnam Gitme Nerden Gelirsin (Kırklar Semahı)” Adlı Türkünün Birinci Ara Saz Bölümü.....	197
Şekil 231.“Gitme Durnam Gitme Nerden Gelirsin (Kırklar Semahı)” Adlı Türkünün A’ Cümlesi.....	198
Şekil 232.“Gitme Durnam Gitme Nerden Gelirsin (Kırklar Semahı)” Adlı Türkünün B Cümlesi	198
Şekil 233.“Gitme Durnam Gitme Nerden Gelirsin (Kırklar Semahı)” Adlı Türkünün B’ Cümlesi	199
Şekil 234.“Gitme Durnam Gitme Nerden Gelirsin (Kırklar Semahı)” Adlı Türkünün İkinci Ara Saz Bölümü	199
Şekil 235.“Gitme Durnam Gitme Nerden Gelirsin (Kırklar Semahı)” Adlı Türkünün C Cümlesi	199
Şekil 236.“Gitme Durnam Gitme Nerden Gelirsin (Kırklar Semahı)” Adlı Türkünün C’ Cümlesi.....	200
Şekil 237.“Gitme Durnam Gitme Nerden Gelirsin (Kırklar Semahı)” Adlı Türkünün C’’ Cümlesi.....	200
Şekil 238.“Gitme Durnam Gitme Nerden Gelirsin (Kırklar Semahı)” Adlı Türkünün D Cümlesi	201
Şekil 239.“Gök Yüzünde Asılıdır Zembilim” Adlı Türkünün A Cümlesi	203
Şekil 240.“Gök Yüzünde Asılıdır Zembilim” Adlı Türkünün B Cümlesi	203
Şekil 241.“Gök Yüzünde Asılıdır Zembilim” Adlı Türkünün C Cümlesi	203
Şekil 242.“Gökte Yıldız Yüzatmış” Adlı Türkünün A Cümlesi	204
Şekil 243.“Gökte Yıldız Yüzatmış” Adlı Türkünün B Cümlesi.....	205
Şekil 244.“Gökte Yıldız Yüzatmış” Adlı Türkünün C Cümlesi.....	205
Şekil 245.“Gül Koydum Gül Tasına” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	207

Şekil 246.“Gül Koydum Gül Tasına” Adlı Türkünün B Cümlesi	207
Şekil 247.“Gülen Ber Sağar Koyuni” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	208
Şekil 248.“Gülen Ber Sağar Koyuni” Adlı Türkünün B Cümlesi	208
Şekil 249.“Güllüm Güle Darılmış” Adlı Türkünün A Cümlesi	210
Şekil 250.“Güllüm Güle Darılmış” Adlı Türkünün B Cümlesi.....	210
Şekil 251.“Güneş Aliyi Güneş” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	211
Şekil 252.“Güneş Aliyi Güneş” Adlı Türkünün B Cümlesi	212
Şekil 253.“Hakikat Gizli Sırdır (Semah Havası)” Adlı Türkünün Giriş Saz Bölümü	214
Şekil 254.“Hakikat Gizli Sırdır (Semah Havası)” Adlı Türkünün Birinci Söz Bölümü	214
Şekil 255.“Hakikat Gizli Sırdır (Semah Havası)” Adlı Türkünün Birinci Ara Saz Bölümü	215
Şekil 256.“Hakikat Gizli Sırdır (Semah Havası)” Adlı Türkünün İkinci Ara Saz Bölümü	215
Şekil 257.“Hakikat Gizli Sırdır (Semah Havası)” Adlı Türkünün İkinci Söz Bölümü	215
Şekil 258.“Hakikat Gizli Sırdır (Semah Havası)” Adlı Türkünün Üçüncü Söz Bölümü	216
Şekil 259.“Hakikat Gizli Sırdır (Semah Havası)” Adlı Türkünün Dördüncü Söz Bölümü	216
Şekil 260.“Hakikat Gizli Sırdır (Semah Havası)” Adlı Türkünün Beşinci Söz Bölümü	217
Şekil 261.“Halebi Halay Havası” Adlı Türkünün A Cümlesi	218
Şekil 262.“Halebi Halay Havası” Adlı Türkünün B Cümlesi	218
Şekil 263.“Hamama Giderken Kunduram Kaydı” Adlı Türkünün A Cümlesi	220
Şekil 264.“Hamama Giderken Kunduram Kaydı” Adlı Türkünün B Cümlesi	220
Şekil 265.“Hamama Giderken Kunduram Kaydı” Adlı Türkünün C Cümlesi	221
Şekil 266.“Hanım Senin Ne Güzel Gaşların Var” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	222

Şekil 267. “Hanım Senin Ne Güzel Gaşların Var” Adlı Türkünün B Cümlesi	223
Şekil 268. “Hani Benim Elli Dirhem Kesdenem” Adlı Türkünün A Cümlesi	224
Şekil 269. “Hani Benim Elli Dirhem Kesdenem” Adlı Türkünün B Cümlesi 1. Motif	225
Şekil 270. “Hani Benim Elli Dirhem Kesdenem” Adlı Türkünün B Cümlesi 2. Motif	225
Şekil 271. “Harmana Kuyu Kazdım” Adlı Türkünün A Cümlesi	226
Şekil 272. “Harmana Kuyu Kazdım” Adlı Türkünün B Cümlesi	226
Şekil 273. “Hasan Dağı Oymak Oymak” Adlı Türkünün A Cümlesi	228
Şekil 274. “Hasan Dağı Oymak Oymak” Adlı Türkünün B Cümlesi	229
Şekil 275. “Hasan Dağı Oymak Oymak” Adlı Türkünün C Cümlesi	229
Şekil 276. “Haziranı Temmuz Getirdik Dize” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	231
Şekil 277. “Haziranı Temmuz Getirdik Dize” Adlı Türkünün B Cümlesi.....	231
Şekil 278. “Hotinanın Ufak Taşı” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	232
Şekil 279. “Hotinanın Ufak Taşı” Adlı Türkünün B Cümlesi.....	233
Şekil 280. “Hürünü Yavrum Hürünü” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	234
Şekil 281. “Hürünü Yavrum Hürünü” Adlı Türkünün B Cümlesi	234
Şekil 282. “İğdır’ın Al Alması” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	236
Şekil 283. “İğdır’ın Al Alması” Adlı Türkünün B Cümlesi.....	236
Şekil 284. “İğdır’ın Al Alması” Adlı Türkünün B’ Cümlesi.....	236
Şekil 285. “İnce Eleğim Duvarı” Adlı Türkünün A Cümlesi	238
Şekil 286. “İnce Eleğim Duvarı” Adlı Türkünün A’ Cümlesi	238
Şekil 287. “İnciyem Üzülmüşem (Diyarım)” Adlı Türkünün A Cümlesi	239
Şekil 288. “Kağızmanın Harmanları” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	241
Şekil 289. “Kaleden İndim Düze” Adlı Türkünün A Cümlesi	242
Şekil 290. “Kara Koyun Etli Olur” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	244
Şekil 291. “Kara Koyun Etli Olur” Adlı Türkünün B Cümlesi.....	244
Şekil 292. “Karanfilem Ez Beni” Adlı Türkünün A Cümlesi	245

Şekil 293. “Karanfilem Ez Beni” Adlı Türkünün B Cümlesi.....	246
Şekil 294. “Karpuz Kestim Suyumuş” Adlı Türkünün A Cümlesi	247
Şekil 295. “Karpuz Kestim Suyumuş” Adlı Türkünün B Cümlesi	247
Şekil 296. “Karpuz Kestim Suyumuş” Adlı Türkünün C Cümlesi	248
Şekil 297. “Karşıda Kuş Oturur Güzeller” Adlı Türkünün A Cümlesi	249
Şekil 298. “Karşıdan Geliyor Gül Yarın Göçü” Adlı Türkünün A Cümlesi	250
Şekil 299. “Kasap Esnafından Bir Et İstedim” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	252
Şekil 300. “Kasap Esnafından Bir Et İstedim” Adlı Türkünün B Cümlesi	252
Şekil 301. “Kasap Esnafından Bir Et İstedim” Adlı Türkünün C Cümlesi Giriş Sazı	253
Şekil 302. “Kasap Esnafından Bir Et İstedim” Adlı Türkünün C Cümlesi 1. Motif	253
Şekil 303. “Kasap Esnafından Bir Et İstedim” Adlı Türkünün C Cümlesi 2. Motif	253
Şekil 304. “Kavak Uzanır Gider” Adlı Türkünün A Cümlesi	255
Şekil 305. “Kavurma Koydum Tasa” Adlı Türkünün A Cümlesi	256
Şekil 306. “Kavurma Koydum Tasa” Adlı Türkünün B Cümlesi	256
Şekil 307. “Kemer Ağır Kalkmıyor” Adlı Türkünün A Cümlesi	258
Şekil 308. “Kemer Ağır Kalkmıyor” Adlı Türkünün B Cümlesi	258
Şekil 309. “Keten Göyneke Geymem Dedim” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	260
Şekil 310. “Kıralın Kızı” Adlı Türkünün A Cümlesi	261
Şekil 311. “Kıralın Kızı” Adlı Türkünün B Cümlesi	261
Şekil 312. “Kıralın Kızı” Adlı Türkünün C Cümlesi	261
Şekil 313. “Kız Bahçende Gül Var Mı” Adlı Türkünün A Cümlesi	263
Şekil 314. “Kız Bahçende Gül Var Mı” Adlı Türkünün B Cümlesi	263
Şekil 315. “Kız Bahçende Gül Var Mı” Adlı Türkünün C Cümlesi	264
Şekil 316. “Kız Belin İncedir İnce” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	265
Şekil 317. “Kız Neredeydin Neredeydin” Adlı Türkünün A Cümlesi	266

Şekil 318.“Kiraz Aldım Dikmeden (Tombulacık Halime)” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	268
Şekil 319.“Kiraz Aldım Dikmeden (Tombulacık Halime)” Adlı Türkünün B Cümlesi.....	268
Şekil 320.“Köprünün Altı Diken” Adlı Türkünün A Cümlesi	269
Şekil 321.“Köprünün Altı Diken” Adlı Türkünün A’ Cümlesi.....	270
Şekil 322.“Köprünün Altı Diken” Adlı Türkünün B Cümlesi	270
Şekil 323.“Köprünün Altı Diken” Adlı Türkünün A Cümlesi	271
Şekil 324.“Kuzu Gelir Ütükten (Allılar)” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	273
Şekil 325.“Kuzu Gelir Ütükten (Allılar)” Adlı Türkünün A’ Cümlesi	273
Şekil 326.“Küp İçinde İreçel” Adlı Türkünün A Cümlesi	274
Şekil 327.“Küp İçinde İreçel” Adlı Türkünün B Cümlesi.....	275
Şekil 328.“Küp İçinde İreçel” Adlı Türkünün C Cümlesi.....	275
Şekil 329.“Leblebici Gel Buraya” Adlı Türkünün A Cümlesi	277
Şekil 330.“Leblebici Gel Buraya” Adlı Türkünün B Cümlesi	277
Şekil 331.“Leylalar Yaylalar (Giden Ay Dutulur mu)” Adlı Türkünün A Cümlesi	279
Şekil 332.“Madımak Uzar Gider” Adlı Türkünün A Cümlesi	280
Şekil 333.“Madımak Uzar Gider” Adlı Türkünün B Cümlesi	280
Şekil 334.“Maral Gezer Dağ Üste” Adlı Türkünün A Cümlesi	282
Şekil 335.“Maral Gezer Dağ Üste” Adlı Türkünün B Cümlesi.....	282
Şekil 336.“Maral Gezer Dağ Üste” Adlı Türkünün C Cümlesi.....	282
Şekil 337.“Maral Gezer Dağ Üste” Adlı Türkünün D Cümlesi	282
Şekil 338.“Maral Gezer Dağ Üste” Adlı Türkünün E Cümlesi.....	283
Şekil 339.“Maral Gezer Dağ Üste” Adlı Türkünün F Cümlesi	283
Şekil 340.“Masada Yeşil Desti” Adlı Türkünün A Cümlesi	285
Şekil 341.“Minarenin Alemi” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	286
Şekil 342.“Minarenin Alemi” Adlı Türkünün B Cümlesi	286

Şekil 343. “Minarenin Alemi” Adlı Türkünün C Cümlesi	286
Şekil 344. “Minarenin Alemi” Adlı Türkünün D Cümlesi.....	287
Şekil 345. “Minarenin Alemi” Adlı Türkünün E Cümlesi	287
Şekil 346. “Mis Pamuğum (Kayadan İndirdiler)” Adlı Türkünün A Cümlesi	288
Şekil 347. “Nebîşîh Dedikleri” Adlı Türkünün A Cümlesi	290
Şekil 348. “Nebîşîh Dedikleri” Adlı Türkünün A’ Cümlesi.....	290
Şekil 349. “Nezakat Vaktinde Servi Bülendim” Adlı Türkünün A Cümlesi	291
Şekil 350. “Nezakat Vaktinde Servi Bülendim” Adlı Türkünün B Cümlesi.....	292
Şekil 351. “Sabah Kalktım Ergettim (Kıymet)” Adlı Türkünün A Cümlesi	293
Şekil 352. “Sabah Kalktım Ergettim (Kıymet)” Adlı Türkünün B Cümlesi	294
Şekil 353. “Salına Salına Geldim Köyüne” Adlı Türkünün Giriş Sazı	296
Şekil 354. “Salına Salına Geldim Köyüne” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	296
Şekil 355. “Salına Salına Geldim Köyüne” Adlı Türkünün Ara Saz Bölümü	297
Şekil 356. “Salına Salına Geldim Köyüne” Adlı Türkünün B Cümlesi.....	297
Şekil 357. “Salına Salına Geldim Köyüne” Adlı Türkünün C Cümlesi	298
Şekil 358. “Salına Salına Geldim Köyüne” Adlı Türkünün D Cümlesi.....	298
Şekil 359. “Salına Salına Geldim Köyüne” Adlı Türkünün E Cümlesi	299
Şekil 360. “Salına Salına Geldim Köyüne” Adlı Türkünün F Cümlesi	299
Şekil 361. “Samanlıkta Su Durur” Adlı Türkünün A Motifi.....	301
Şekil 362. “Sarı Çiçek Mor Menevşe Zamanı” Adlı Türkünün A Cümlesi	303
Şekil 363. “Sarı Çiçek Mor Menevşe Zamanı” Adlı Türkünün B Cümlesi	303
Şekil 364. “Sarı Çiçek Mor Menevşe Zamanı” Adlı Türkünün B’ Cümlesi	303
Şekil 365. “Sarı Çiçek Mor Menevşe Zamanı” Adlı Türkünün C Cümlesi	304
Şekil 366. “Sarı Çiçek Mor Menevşe Zamanı” Adlı Türkünün D Cümlesi	304
Şekil 367. “Sarı Kız” Adlı Türkünün A Cümlesi	306
Şekil 368. “Sarı Kız” Adlı Türkünün B Cümlesi	306
Şekil 369. “Sarı Kız (Sarı Kız Dediğın)” Adlı Türkünün A Cümlesi	307

Şekil 370. “Sarı Kız (Sarı Kız Dedğin)” Adlı Türkünün B Cümlesi.....	308
Şekil 371. “Seher Seher Seyre Vardım” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	309
Şekil 372. “Seher Seher Seyre Vardım” Adlı Türkünün A’ Motifi.....	309
Şekil 373. “Seher Seher Seyre Vardım” Adlı Türkünün B Cümlesi	310
Şekil 374. “Seher Seher Seyre Vardım” Adlı Türkünün C Cümlesi	310
Şekil 375. “Seher Seher Seyre Vardım” Adlı Türkünün C ‘ Cümlesi.....	310
Şekil 376. “Seher Seher Seyre Vardım” Adlı Türkünün D Cümlesi.....	311
Şekil 377. “Seher Vakdı Kalkan Kervan” Adlı Türkünün A Cümlesi	313
Şekil 378. “Seher Vakdı Kalkan Kervan” Adlı Türkünün B Cümlesi	313
Şekil 379. “Seher Vakdı Kalkan Kervan” Adlı Türkünün C Cümlesi	313
Şekil 380. “Sildirge Sildirge” Adlı Türkünün A Cümlesi	315
Şekil 381. “Sildirge Sildirge” Adlı Türkünün A’ Cümlesi.....	315
Şekil 382. “Su Gelir Ark Uyanır” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	316
Şekil 383. “Su Gelir Ark Uyanır” Adlı Türkünün B Cümlesi.....	316
Şekil 384. “Su Goydum Su Tasına” Adlı Türkünün A Cümlesi	318
Şekil 385. “Su Sızıyor” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	319
Şekil 386. “Suya Düştü Gülümüz” Adlı Türkünün A Cümlesi	321
Şekil 387. “Suya Düştü Gülümüz” Adlı Türkünün B Cümlesi	321
Şekil 388. “Suya Düştü Gülümüz” Adlı Türkünün C Cümlesi	321
Şekil 389. “Suya Düştü Gülümüz” Adlı Türkünün C’ Cümlesi.....	321
Şekil 390. “Suya Düştü Gülümüz” Adlı Türkünün D Cümlesi	321
Şekil 391. “Suya Endi Sakçalar” Adlı Türkünün A Cümlesi	323
Şekil 392. “Suya Endi Sakçalar” Adlı Türkünün B Cümlesi	324
Şekil 393. “Suya Giden Sürmeli Gız” Adlı Türkünün A Cümlesi	325
Şekil 394. “Suya Giden Sürmeli Gız” Adlı Türkünün B Cümlesi	325
Şekil 395. “Suya Giden Sürmeli Gız” Adlı Türkünün C Cümlesi	326
Şekil 396. “Suya Giden Sürmeli Gız” Adlı Türkünün D Cümlesi	326

Şekil 397. “Suya Giden Sürmeli Gız” Adlı Türkünün E Cümlesi.....	326
Şekil 398. “Şirin Nar Ağacıyam” Adlı Türkünün A Cümlesi	328
Şekil 399. “Tandıra Koydum Paçayı” Adlı Türkünün A Cümlesi	329
Şekil 400. “Tandıra Koydum Paçayı” Adlı Türkünün B Cümlesi.....	329
Şekil 401. “Terazi Mizanımış” Adlı Türkünün A Cümlesi	331
Şekil 402. “Tokata Gidemiyom” Adlı Türkünün Giriş Bölümü.....	332
Şekil 403. “Tokata Gidemiyom” Adlı Türkünün A Motifi	332
Şekil 404. “Tufan Geliyor Tufan” Adlı Türkünün A Cümlesi	334
Şekil 405. “Tufan Geliyor Tufan” Adlı Türkünün B Cümlesi	334
Şekil 406. “Ulu Tanrı Seni Övmüş Yaratmış (Ağır Kaşık Havası)” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	336
Şekil 407. “Ulu Tanrı Seni Övmüş Yaratmış (Ağır Kaşık Havası)” Adlı Türkünün B Cümlesi	336
Şekil 408. “Urganları Ulalı” Adlı Türkünün A Cümlesi	338
Şekil 409. “Urganları Ulalı” Adlı Türkünün B Cümlesi	338
Şekil 410. “Yayla Da Yollarında Göç Kater Kater” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	339
Şekil 411. “Yayla Da Yollarında Göç Kater Kater” Adlı Türkünün B Cümlesi	340
Şekil 412. “Yayladan Çıktım Da” Adlı Türkünün A Cümlesi	341
Şekil 413. “Yayladan Çıktım Da” Adlı Türkünün B Cümlesi.....	341
Şekil 414. “Yazı Yazdım Sokuya (Küstahlı)” Adlı Türkünün A Motifi	343
Şekil 415. “Yel Vurur Yelken Olur” Adlı Türkünün A Cümlesi	344
Şekil 416. “Yel Vurur Yelken Olur” Adlı Türkünün B Cümlesi	344
Şekil 417. “Yel Vurur Yelken Olur” Adlı Türkünün C Cümlesi 1	345
Şekil 418. “Yel Vurur Yelken Olur” Adlı Türkünün C Cümlesi 2	345
Şekil 419. “Yenge Kızın” Adlı Türkünün A Cümlesi	346
Şekil 420. “Yenge Kızın” Adlı Türkünün B Cümlesi	347
Şekil 421. “Yenge Kızın” Adlı Türkünün C Cümlesi	347
Şekil 422. “Yeni De Camide Öğle Ezanı Okundu” Adlı Türkünün A Cümlesi 1.	

Motif.....	348
Şekil 423.“Yeni De Camide Öğle Ezanı Okundu” Adlı Türkünün A Cümlesi 2. motif	349
Şekil 424.“Yeni De Camide Öğle Ezanı Okundu” Adlı Türkünün B Cümlesi 1. motif	349
Şekil 425.“Yeni De Camide Öğle Ezanı Okundu” Adlı Türkünün B Cümlesi 2. Motif.....	349
Şekil 426.“Yeni De Camide Öğle Ezanı Okundu” Adlı Türkünün B Cümlesi 3. Motif.....	349
Şekil 427.“Yoncayı Bellediler” Adlı Türkünün A Cümlesi	351
Şekil 428.“Yüce Dağ Başında Kar Var Buzunan” Adlı Türkünün A Cümlesi	352
Şekil 429.“Yüce Dağ Başında Kar Var Buzunan” Adlı Türkünün B Cümlesi	352
Şekil 430.“Yükledim Kıratıma Torul Hartamısını” Adlı Türkünün A Cümlesi	354
Şekil 431.“Yükledim Kıratıma Torul Hartamısını” Adlı Türkünün B Cümlesi.....	354
Şekil 432.“Zabah Oldu Gayınnam Da Geldi (Ciğer Türküsü)” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	356
Şekil 433.“Zerdali Çiçek Açtı” Adlı Türkünün A Cümlesi.....	357
Şekil 434.“Ziliflerin Tutam Tutam” Adlı Türkünün A Cümlesi	358
Şekil 435.“Ziliflerin Tutam Tutam” Adlı Türkünün B Cümlesi	359
Şekil 436.“Ziliflerin Tutam Tutam” Adlı Türkünün C Cümlesi	359
Şekil 437.“Acıpayam Zeybeği” Adlı Eserin A Cümlesi	363
Şekil 438.“Acıpayam Zeybeği” Adlı Eserin B Cümlesi.....	364
Şekil 439.“Ağır Oyun Havası” Adlı Eserin A Cümlesi.....	365
Şekil 440.“Ağır Oyun Havası” Adlı Eserin B Cümlesi	366
Şekil 441.“Ağır Oyun Havası” Adlı Eserin C Cümlesi	366
Şekil 442.“Ağır Oyun Havası” Adlı Eserin D Cümlesi.....	366
Şekil 443.“Ağırlama” Adlı Eserin A Cümlesi.....	368
Şekil 444.“Ağırlama” Adlı Eserin B Cümlesi	369

Şekil 445. “Ağırlama” Adlı Eserin C Cümlesi	370
Şekil 446. “Ağırlama” Adlı Eserin D Cümlesi	370
Şekil 447. “Ali Ağa” Adlı Eserin A Cümlesi	372
Şekil 448. “Ali Ağa” Adlı Eserin B Cümlesi	372
Şekil 449. “Arapkir” Adlı Eserin A Motifi	373
Şekil 450. “Arapkir” Adlı Eserin B Motifi	374
Şekil 451. “Arapkir” Adlı Eserin C Motifi	374
Şekil 452. “Avreş” Adlı Eserin A Cümlesi	375
Şekil 453. “Avreş” Adlı Eserin B Cümlesi	376
Şekil 454. “Avreş” Adlı Eserin B’ Cümlesi	376
Şekil 455. “Bahçeye İndim ki (Kız Oyunlarından – 3)” Adlı Eserin A Cümlesi	378
Şekil 456. “Basso (Basma)” Adlı Eserin A Cümlesi	379
Şekil 457. “Basso (Basma)” Adlı Eserin B Cümlesi	379
Şekil 458. “Berde Halayı” Adlı Eserin A Cümlesi	381
Şekil 459. “Bu Duman Nasıl Duman” Adlı Eserin A Cümlesi	382
Şekil 460. “Buldan Zeybeği” Adlı Eserin A Cümlesi	384
Şekil 461. “Buldan Zeybeği” Adlı Eserin B Cümlesi	384
Şekil 462. “Buldan Zeybeği” Adlı Eserin C Cümlesi	384
Şekil 463. “Buldan Zeybeği” Adlı Eserin D Cümlesi	385
Şekil 464. “Cindavur” Adlı Eserin A Cümlesi	386
Şekil 465. “Cindavur” Adlı Eserin B Cümlesi	387
Şekil 466. “Cindavur” Adlı Eserin C Cümlesi	387
Şekil 467. “Cirit Havası” Adlı Eserin A Cümlesi 1. Motif	388
Şekil 468. “Cirit Havası” Adlı Eserin A Cümlesi 2. Motif	389
Şekil 469. “Cirit Havası” Adlı Eserin B Cümlesi	389
Şekil 470. “Cirit Havası” Adlı Eserin C Cümlesi	389
Şekil 471. “Cirit Havası” Adlı Eserin D Cümlesi	389

Şekil 472. “Cirit Havası” Adlı Eserin E Cümlesi	390
Şekil 473. “Cirit Havası” Adlı Eserin E’ Cümlesi.....	390
Şekil 474. “Cirit Havası” Adlı Eserin F Cümlesi	390
Şekil 475. “Çimen Çiçek Barı” Adlı Eserin A Cümlesi	392
Şekil 476. “Çörten Boğaz Havası” Adlı Eserin A Cümlesi.....	393
Şekil 477. “Çörten Boğaz Havası” Adlı Eserin B Cümlesi	393
Şekil 478. “Durna Halayı” Adlı Eserin A Cümlesi	395
Şekil 479. “Durna Halayı” Adlı Eserin B Cümlesi.....	395
Şekil 480. “Durna Halayı” Adlı Eserin C Cümlesi.....	395
Şekil 481. “Düz Halay” Adlı Eserin A Cümlesi.....	397
Şekil 482. “Düz Halay” Adlı Eserin B Cümlesi	397
Şekil 483. “Düz Halay” Adlı Eserin A Cümlesi.....	399
Şekil 484. “Düz Halay” Adlı Eserin B Cümlesi	399
Şekil 485. “Erbaa Oyun Havası” Adlı Eserin A Cümlesi.....	400
Şekil 486. “Erbaa Oyun Havası” Adlı Eserin B Cümlesi	401
Şekil 487. “Erbaa Oyun Havası” Adlı Eserin C Cümlesi	401
Şekil 488. “Erbaa Oyun Havası” Adlı Eserin D Cümlesi.....	401
Şekil 489. “Hamidoğlu Zeybeği” Adlı Eserin A Cümlesi.....	403
Şekil 490. “Hamidoğlu Zeybeği” Adlı Eserin B Cümlesi	403
Şekil 491. “Hamidoğlu Zeybeği” Adlı Eserin C Cümlesi	404
Şekil 492. “Hasan Dağı Halayı” Adlı Eserin A Cümlesi.....	405
Şekil 493. “Hasan Dağı Halayı” Adlı Eserin B Cümlesi.....	406
Şekil 494. “Hasan Dağı Halayı” Adlı Eserin C Cümlesi.....	406
Şekil 495. “Hasan Dağı Halayı” Adlı Eserin D Cümlesi.....	407
Şekil 496. “Hasan Dağı” Adlı Eserin A Cümlesi	408
Şekil 497. “Hasan Dağı” Adlı Eserin B Cümlesi	409
Şekil 498. “Hekkari” Adlı Eserin A Cümlesi	410

Şekil 499. “Hekkari” Adlı Eserin B Cümlesi	410
Şekil 500. “Hekkari” Adlı Eserin C Cümlesi	410
Şekil 501. “Hekkari” Adlı Eserin D Cümlesi	411
Şekil 502. “Hekkari” Adlı Eserin E Cümlesi.....	411
Şekil 503. “Hüdayda” Adlı Eserin A Cümlesi.....	412
Şekil 504. “Hüdayda” Adlı Eserin B Cümlesi.....	413
Şekil 505. “Hüdayda” Adlı Eserin B’ Cümlesi	413
Şekil 506. “Hüdayda” Adlı Eserin C Cümlesi.....	414
Şekil 507. “Hüdayda” Adlı Eserin C’ Cümlesi	414
Şekil 508. “İki Parmak Zeybeği” Adlı Eserin A Cümlesi	416
Şekil 509. “İki Parmak Zeybeği” Adlı Eserin B Cümlesi	416
Şekil 510. “İki Parmak Zeybeği” Adlı Eserin C Cümlesi	416
Şekil 511. “İki Parmak Zeybeği” Adlı Eserin D Cümlesi	417
Şekil 512. “İkinci Bar” Adlı Eserin A Cümlesi.....	418
Şekil 513. “İkinci Bar” Adlı Eserin B Cümlesi	418
Şekil 514. “İkinci Bar” Adlı Eserin C Cümlesi	419
Şekil 515. “İkinci Bar” Adlı Eserin D Cümlesi.....	419
Şekil 516. “İshak Çavuş Oyunu” Adlı Eserin A Cümlesi	421
Şekil 517. “İshak Çavuş Oyunu” Adlı Eserin B Cümlesi.....	421
Şekil 518. “İshak Çavuş Oyunu” Adlı Eserin C Cümlesi.....	421
Şekil 519. “Kadioğlu” Adlı Eserin A Cümlesi	422
Şekil 520. “Kadioğlu” Adlı Eserin B Cümlesi	423
Şekil 521. “Kadioğlu” Adlı Eserin C Cümlesi	423
Şekil 522. “Kadioğlu Zeybeği” Adlı Eserin A Cümlesi	424
Şekil 523. “Kadioğlu Zeybeği” Adlı Eserin B Cümlesi	425
Şekil 524. “Kadioğlu Zeybeği” Adlı Eserin C Cümlesi	425
Şekil 525. “Kadioğlu Zeybeği” Adlı Eserin D Cümlesi	425

Şekil 526. “Karakolda Ayna Var (Kadın Halayı)” Adlı Eserin A Cümlesi.....	427
Şekil 527. “Karanfilli Zeybeği” Adlı Eserin A Cümlesi	428
Şekil 528. “Karanfilli Zeybeği” Adlı Eserin B Cümlesi.....	428
Şekil 529. “Karanfilli Zeybeği” Adlı Eserin C Cümlesi.....	429
Şekil 530. “Karanfilli Zeybeği” Adlı Eserin D Cümlesi	429
Şekil 531. “Kardeşler Zeybeği” Adlı Eserin A Cümlesi	430
Şekil 532. “Kardeşler Zeybeği” Adlı Eserin B Cümlesi.....	431
Şekil 533. “Kardeşler Zeybeği” Adlı Eserin C Cümlesi.....	431
Şekil 534. “Kardeşler Zeybeği” Adlı Eserin B’ Cümlesi	431
Şekil 535. “Kars Oyun Havası” Adlı Eserin A Cümlesi	432
Şekil 536. “Kars Oyun Havası” Adlı Eserin B Cümlesi.....	433
Şekil 537. “Kars Oyun Havası” Adlı Eserin C Cümlesi.....	433
Şekil 538. “Kars Oyun Havası” Adlı Eserin D Cümlesi	433
Şekil 539. “Karşılama Havası” Adlı Eserin A Cümlesi	435
Şekil 540. “Karşılama Havası” Adlı Eserin B Cümlesi.....	435
Şekil 541. “Karşılama Havası” Adlı Eserin C Cümlesi.....	435
Şekil 542. “Karşılama Havası” Adlı Eserin D Cümlesi	436
Şekil 543. “Karşılama Havası” Adlı Eserin E Cümlesi.....	436
Şekil 544. “Kocaoğlan Zeybeği” Adlı Eserin A Cümlesi.....	438
Şekil 545. “Kocaoğlan Zeybeği” Adlı Eserin B Cümlesi.....	438
Şekil 546. “Koçeri” Adlı Eserin A Cümlesi	439
Şekil 547. “Koçhisar Altı Tarla” Adlı Eserin A Cümlesi.....	441
Şekil 548. “Koçhisar Altı Tarla” Adlı Eserin B Cümlesi	442
Şekil 549. “Koçhisar Altı Tarla” Adlı Eserin C Cümlesi 1. Motif.....	442
Şekil 550. “Koçhisar Altı Tarla” Adlı Eserin C Cümlesi 2. Motif.....	442
Şekil 551. “Koçhisar Altı Tarla” Adlı Eserin D Cümlesi.....	443
Şekil 552. “Koçhisar Altı Tarla” Adlı Eserin D’ Cümlesi.....	443

Şekil 553. “Koçhisar Altı Tarla” Adlı Eserin E Cümlesi	443
Şekil 554. “Kosalma (Kına Havası)” Adlı Eserin A Cümlesi	445
Şekil 555. “Kosalma (Kına Havası)” Adlı Eserin B Cümlesi	446
Şekil 556. “Kosalma (Kına Havası)” Adlı Eserin C Cümlesi	446
Şekil 557. “Kosalma (Kına Havası)” Adlı Eserin D Cümlesi	446
Şekil 558. “Kosalma (Kına Havası)” Adlı Eserin E Cümlesi.....	447
Şekil 559. “Kosalma (Kına Havası)” Adlı Eserin F Cümlesi	447
Şekil 560. “Kosalma (Kına Havası)” Adlı Eserin G Cümlesi	447
Şekil 561. “Kosalma (Kına Havası)” Adlı Eserin H Cümlesi	448
Şekil 562. “Koyunları Suya İndirme Havası (Kara Koyun)” Adlı Eserin A Cümlesi	450
Şekil 563. “Koyunları Suya İndirme Havası (Kara Koyun)” Adlı Eserin B Cümlesi	450
Şekil 564. “Koyunları Suya İndirme Havası (Kara Koyun)” Adlı Eserin C Cümlesi	451
Şekil 565. “Koyunları Suya İndirme Havası (Kara Koyun)” Adlı Eserin D Cümlesi	451
Şekil 566. “Koyunları Suya İndirme Havası (Kara Koyun)” Adlı Eserin E Cümlesi	452
Şekil 567. “Koyunları Suya İndirme Havası (Kara Koyun)” Adlı Eserin F Cümlesi	452
Şekil 568. “Koyunları Suya İndirme Havası (Kara Koyun)” Adlı Eserin G Cümlesi	453
Şekil 569. “Koyunları Suya İndirme Havası (Kara Koyun)” Adlı Eserin H Cümlesi	453
Şekil 570. “Koyunları Suya İndirme Havası (Kara Koyun)” Adlı Eserin I Cümlesi	454
Şekil 571. “Koyunları Suya İndirme Havası (Kara Koyun)” Adlı Eserin İ Cümlesi	454
Şekil 572. “Köşk Altı” Adlı Eserin A Cümlesi	456

Şekil 573. “Kuyudan Su Çekerler (Kız Oyunlarından 2)” Adlı Eserin A Cümlesi	457
Şekil 574. “Marmaris Zeybeği” Adlı Eserin A Cümlesi	459
Şekil 575. “Marmaris Zeybeği” Adlı Eserin B Cümlesi.....	459
Şekil 576. “Mendo Barı” Adlı Eserin A Cümlesi.....	461
Şekil 577. “Merzifon Karşılması” Adlı Eserin A Cümlesi	462
Şekil 578. “Merzifon Karşılması” Adlı Eserin B Cümlesi	462
Şekil 579. “Merzifon Karşılması” Adlı Eserin C Cümlesi	462
Şekil 580. “Merzifon Karşılması” Adlı Eserin D Cümlesi	463
Şekil 581. “Merzifon Karşılması” Adlı Eserin E Cümlesi	463
Şekil 582. “Merzifon Karşılması” Adlı Eserin F Cümlesi.....	463
Şekil 583. “Merzifon Karşılması” Adlı Eserin G Cümlesi	464
Şekil 584. “Merzifon Karşılması” Adlı Eserin H Cümlesi	464
Şekil 585. “Merzifon Karşılması” Adlı Eserin I Cümlesi.....	464
Şekil 586. “More” Adlı Eserin A Cümlesi	466
Şekil 587. “More” Adlı Eserin B Cümlesi.....	466
Şekil 588. “More” Adlı Eserin C Cümlesi.....	466
Şekil 589. “Muğla Zeybeği” Adlı Eserin A Cümlesi	468
Şekil 590. “Muğla Zeybeği” Adlı Eserin B Cümlesi.....	468
Şekil 591. “Muğla Zeybeği” Adlı Eserin C Cümlesi.....	468
Şekil 592. “Muğla Zeybeği” Adlı Eserin D Cümlesi	468
Şekil 593. “Ortaklar Zeybeği” Adlı Eserin A Cümlesi.....	470
Şekil 594. “Ortaklar Zeybeği” Adlı Eserin B Cümlesi.....	470
Şekil 595. “Ortaklar Zeybeği” Adlı Eserin B’ Cümlesi	470
Şekil 596. “Oyun Havası” Adlı Eserin A Cümlesi	472
Şekil 597. “Oyun Havası” Adlı Eserin B Cümlesi	472
Şekil 598. “Oyun Havası” Adlı Eserin C Cümlesi	472
Şekil 599. “Pınarın Başı (Halay)” Adlı Eserin A Cümlesi	474

Şekil 600. “Pınarın Başı (Halay)” Adlı Eserin B Cümlesi	474
Şekil 601. “Pınarın Başı (Halay)” Adlı Eserin C Cümlesi	474
Şekil 602. “Pınarın Başı (Halay)” Adlı Eserin D Cümlesi	475
Şekil 603. “Reşko Halayı” Adlı Eserin A Cümlesi	476
Şekil 604. “Reşko Halayı” Adlı Eserin B Cümlesi.....	477
Şekil 605. “Reşko Halayı” Adlı Eserin C Cümlesi.....	477
Şekil 606. “Sabah Namazı Zeybeği” Adlı Eserin A Cümlesi.....	479
Şekil 607. “Sabah Namazı Zeybeği” Adlı Eserin B Cümlesi.....	479
Şekil 608. “Sağdıç Gaydası” Adlı Eserin A Cümlesi	481
Şekil 609. “Sağdıç Gaydası” Adlı Eserin B Cümlesi	481
Şekil 610. “Sağdıç Gaydası” Adlı Eserin B’ Cümlesi.....	481
Şekil 611. “Sağdıç Gaydası” Adlı Eserin C Cümlesi	482
Şekil 612. “Sağdıç Gaydası” Adlı Eserin D Cümlesi	483
Şekil 613. “Sarı Kız (Halay)” Adlı Eserin A Cümlesi.....	485
Şekil 614. “Sarı Kız (Halay)” Adlı Eserin B Cümlesi.....	485
Şekil 615. “Sarı Kız (Halay)” Adlı Eserin C Cümlesi.....	485
Şekil 616. “Saz Havası (Hüseyini Gezinti)” Adlı Eserin A Cümlesi	487
Şekil 617. “Saz Havası (Hüseyini Gezinti)” Adlı Eserin B Cümlesi.....	487
Şekil 618. “Saz Havası (Hüseyini Gezinti)” Adlı Eserin B’ Cümlesi	487
Şekil 619. “Saz Havası (Hüseyini Gezinti)” Adlı Eserin C Cümlesi.....	487
Şekil 620. “Saz Havası (Hüseyini Gezinti)” Adlı Eserin C’ Cümlesi	488
Şekil 621. “Siro Halayı” Adlı Eserin A Cümlesi.....	489
Şekil 622. “Siro Halayı” Adlı Eserin B Cümlesi.....	490
Şekil 623. “Siro Halayı” Adlı Eserin C Cümlesi.....	490
Şekil 624. “Siro Halayı” Adlı Eserin D Cümlesi.....	491
Şekil 625. “Soğuk Kuyu Zeybeği” Adlı Eserin A Cümlesi.....	493
Şekil 626. “Soğuk Kuyu Zeybeği” Adlı Eserin B Cümlesi	493

Şekil 627. “Süpürge Oyun Havası” Adlı Eserin A Cümlesi.....	495
Şekil 628. “Süpürge Oyun Havası” Adlı Eserin B Cümlesi.....	495
Şekil 629. “Şamatya” Adlı Eserin A Cümlesi	497
Şekil 630. “Şamatya” Adlı Eserin B Cümlesi	497
Şekil 631. “Şamatya” Adlı Eserin C Cümlesi	498
Şekil 632. “Şamatya” Adlı Eserin D Cümlesi	498
Şekil 633. “Tek Zeybek (2)” Adlı Eserin A Cümlesi	500
Şekil 634. “Temi (Tenne)” Adlı Eserin A Cümlesi.....	501
Şekil 635. “Temi (Tenne)” Adlı Eserin A’ Cümlesi.....	501
Şekil 636. “Temi (Tenne)” Adlı Eserin A’’ Cümlesi	502
Şekil 637. “Tevek Lorkesi” Adlı Eserin A Cümlesi.....	503
Şekil 638. “Tevek Lorkesi” Adlı Eserin B Cümlesi	503
Şekil 639. “Tevek Lorkesi” Adlı Eserin C Cümlesi	503
Şekil 640. “Tevek Lorkesi” Adlı Eserin D Cümlesi.....	504
Şekil 641. “Tevek Lorkesi” Adlı Eserin E Cümlesi	504
Şekil 642. “Tırnana” Adlı Eserin A Cümlesi.....	505
Şekil 643. “Tırnana” Adlı Eserin B Cümlesi.....	506
Şekil 644. “Tırnana” Adlı Eserin C Cümlesi.....	506
Şekil 645. “Tırnana” Adlı Eserin D Cümlesi.....	506
Şekil 646. “Tillara” Adlı Eserin A Cümlesi	508
Şekil 647. “Tillara” Adlı Eserin B Cümlesi.....	508
Şekil 648. “Uşak Güvey Götürme Havası” Adlı Eserin A Cümlesi.....	510
Şekil 649. “Van Dokuzlusu” Adlı Eserin A Cümlesi	511
Şekil 650. “Van Dokuzlusu” Adlı Eserin B Cümlesi	511
Şekil 651. “Yağlık Kenarı” Adlı Eserin A Cümlesi	513
Şekil 652. “Yağlık Kenarı” Adlı Eserin B Cümlesi	513
Şekil 653. “Yağlık Kenarı” Adlı Eserin C Cümlesi	513

Şekil 654. “Yağlık Kenarı” Adlı Eserin D Cümlesi	514
Şekil 655. “Yağlık Kenarı” Adlı Eserin E Cümlesi.....	514
Şekil 656. “Yağlık Kenarı” Adlı Eserin F Cümlesi.....	515

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. Türk Müziğinde Değiştirici İşaretler.....	21
Tablo 2. İncelenen Sözlü Eserlerin Repertuvar Numaraları ve Adları.....	24
Tablo 3. “Adalarda Vardır Gamış” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	32
Tablo 4. “Ağaç Başında Karga” Adlı Türkünün Usul Analizi	33
Tablo 5. “Aksineye Vardım” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	36
Tablo 6. “Al Mendilim” Adlı Türkünün Usul Analizi	37
Tablo 7. “Ala Çorap Öremedim” Adlı Türkünün Usul Analizi	41
Tablo 8. “Allı da Yemenim Allım” Adlı Türkünün Usul Analizi	42
Tablo 9. “Ardahan’ın Yollarında” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	43
Tablo 10. “Armut Alçak Olur mu” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	45
Tablo 11. “Aslıhan” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	46
Tablo 12. “Atımı Bağladım Ben Bir Kotana” Adlı Türkünün Usul Analizi	48
Tablo 13. “Ay Doğdu mu Doğdu mu” Adlı Türkünün Usul Analizi	49
Tablo 14. “Aynam Düştü Belimden” Adlı Türkünün Usul Analizi	51
Tablo 15. “Bağa İndim Üzüme” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	53
Tablo 16. “Bağlamam Perde Perde” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	55
Tablo 17. “Bahçelerde Gül Biter” Adlı Türkünün Usul Analizi	57
Tablo 18. “Bardağı Koydum Tereğe” Adlı Türkünün Usul Analizi	58
Tablo 19. “Bayburt’un İnce Yolunda” Adlı Türkünün Usul Analizi	60
Tablo 20. “Bekir Ağam Bağları” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	61
Tablo 21. “Ben Derdimi Döksem Gülşen Bağına” Adlı Türkünün Usul Analizi	65
Tablo 22. “Berber Ver Aynayı Bakayım” Adlı Türkünün Usul Analizi	67
Tablo 23. “Bezirgan Basmasına Çifte Gül Gondurmuşlar” Adlı Türkünün Usul Analizi	69
Tablo 24. “Bir Ay Doğar Pesenden” Adlı Türkünün Usul Analizi	71
Tablo 25. “Bir Dilim İki Dilim” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	73

Tablo 26. “Bir Oda Yaptırdım Hurma Dalından” Adlı Türkünün Usul Analizi	74
Tablo 27. “Bir Yıldız Doğdu Yüceden” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	77
Tablo 28. “Bizim Eller Ne Güzel Eller” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	78
Tablo 29. “Bu Abdal Postudur” Adlı Türkünün Usul Analizi	80
Tablo 30. “Bulguru Kaynatırlar (Fidayda – Hüdayda)” Adlı Türkünün Usul Analizi	86
Tablo 31. “Bulutlar Oynar Oynaşır (Sarı Çiçek – Sarı Kız)” Adlı Türkünün Usul Analizi	88
Tablo 32. “Bülbülümün Gafesi” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	90
Tablo 33. “Camekânın İçinde Ayna Mısın Cam Mısın” Adlı Türkünün Usul Analizi	92
Tablo 34. “Caminin Ardı Ayaz” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	94
Tablo 35. “Çalı Koydum Ocağa” Adlı Türkünün Usul Analizi	96
Tablo 36. “Çan Koyunun Boynunda” Adlı Türkünün Usul Analizi	97
Tablo 37. “Çekirgeyi Sürüverdim Yazıya” Adlı Türkünün Usul Analizi	99
Tablo 38. “Çekmecemin Perçini” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	103
Tablo 39. “Çiçek Dağı Derler” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	107
Tablo 40. “Dağda Ardıç Kuruşu” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	109
Tablo 41. “Dağda Darı Harmanı” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	110
Tablo 42. “Daldala Ben Olaydım” Adlı Türkünün Usul Analizi	112
Tablo 43. “Damda Bacaları” Adlı Türkünün Usul Analizi	114
Tablo 44. “Damda Kürek Kırıldı” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	115
Tablo 45. “Damın Adı Tandıram” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	117
Tablo 46. “Davarı Vurdum Dereye” Adlı Türkünün Usul Analizi	118
Tablo 47. “Defimi Çala Çala (Nazlım Yar) Adlı Türkünün Usul Analizi	120
Tablo 48. “Deli Kız Sinin Geliyor” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	121
Tablo 49. “Deniz Dibi Tekneli” Adlı Türkünün Usul Analizi	123
Tablo 50. “Dere Geliyor Dere” Adlı Türkünün Usul Analizi	125

Tablo 51. “Diyarbakir Ocaktır” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	127
Tablo 52. “Doldurdum Martinimi” Adlı Türkünün Usul Analizi	129
Tablo 53. “Duman da Bastı Dağlara” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	130
Tablo 54. “Duman Gelir Yata Kalka” Adlı Türkünün Usul Analizi	133
Tablo 55. “Ekinler Deste Deste” Adlı Türkünün Usul Analizi	134
Tablo 56. “Elmalar Allanıyor” Adlı Türkünün Usul Analizi	135
Tablo 57. “Entarisi Dım Dım Yar” Adlı Türkünün Usul Analizi	137
Tablo 58. “Etir Saçır Gül Çiçek” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	139
Tablo 59. “Ev Süpürür Toz Eder” Adlı Türkünün Usul Analizi	141
Tablo 60. “Evim Kireç Tutmuyor” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	143
Tablo 61. “Evlerim Evlerim Saray Evlerim” Adlı Türkünün Usul Analizi	145
Tablo 62. “Evlerinde Makine” Adlı Türkünün Usul Analizi	147
Tablo 63. “Evlerine Vardım Kapı Sürgülü” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	149
Tablo 64. “Evlerinin Önü Bir İnce Yokuş” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	151
Tablo 65. “Evlerinin Önü Harlı” Adlı Türkünün Usul Analizi	153
Tablo 66. “Evlerinin Önü Yonca (Hareli Baso)” Adlı Türkünün Usul Analizi	154
Tablo 67. “Ey Firdengi Firdengi” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	157
Tablo 68. “Ezemezedden Oğlan” Adlı Türkünün Usul Analizi	158
Tablo 69. “Galenin Bedenleri (Limo)” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	161
Tablo 70. “Gapılarında Guyi Var” Adlı Türkünün Usul Analizi	162
Tablo 71. “Garada Goçun Boynuzu” Adlı Türkünün Usul Analizi	164
Tablo 72. “Garagoyun Yayılır” Adlı Türkünün Usul Analizi	166
Tablo 73. “Garamanı Galdırsalar” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	169
Tablo 74. “Garşıdan Gel Göreyim” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	171
Tablo 75. “Gayrıya Açıldı Ol Gül -i Rana” Adlı Türkünün Usul Analizi	173
Tablo 76. “Geçelim Yoldan Geçelim” Adlı Türkünün Usul Analizi	175
Tablo 77. “Gelin Kaynana” Adlı Türkünün Usul Analizi	176

Tablo 78. “Gelmemiş Dünyaya Sen Gibi Taze” Adlı Türkünün Usul Analizi	179
Tablo 79. “Gerali Dedikleri Bir Gençten Uşak” Adlı Türkünün Usul Analizi	182
Tablo 80. “Gezdim Gurbet Eli (Güzelleme)” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	183
Tablo 81. “Gız Saçların Saçların” Adlı Türkünün Usul Analizi	185
Tablo 82. “Gızıl Üzüh Rahladı (Eminem)” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	186
Tablo 83. “Gide Gide Kundurama” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	188
Tablo 84. “Giderim Böylesine” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	190
Tablo 85. “Gidersen Uğur Ola (Lal Mercanlar)” Adlı Türkünün Usul Analizi	191
Tablo 86. “Git Kaladan Kar Getir” Adlı Türkünün Usul Analizi	193
Tablo 87. “Gitme Bülbül” Adlı Türkünün Usul Analizi	195
Tablo 88. “Gitme Durnam Gitme Nerden Gelirsin (Kırklar Semahı)” Adlı Türkünün Usul Analizi	201
Tablo 89. “Gök Yüzüncü Asılıdır Zembilim” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	203
Tablo 90. “Gökte Yıldız Yüzetmiş” Adlı Türkünün Usul Analizi	205
Tablo 91. “Gül Koydum Gül Tasına” Adlı Türkünün Usul Analizi	207
Tablo 92. “Gülen Ber Sağar Koyuni” Adlı Türkünün Usul Analizi	209
Tablo 93. “Güllüm Güle Darılmış” Adlı Türkünün Usul Analizi	210
Tablo 94. “Güneş Aliyi Güneş” Adlı Türkünün Usul Analizi	212
Tablo 95. “Hakikat Gizli Sırdır (Semah Havası)” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	217
Tablo 96. “Halebi Halay Havası” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	219
Tablo 97. “Hamama Giderken Kunduram Kaydı” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	221
Tablo 98. “Hanım Senin Ne Güzel Gaşların Var” Adlı Türkünün Usul Analizi	223
Tablo 99. “Hani Benim Elli Dirhem Kesdenem” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	225
Tablo 100. “Harmana Kuyu Kazdım” Adlı Türkünün Usul Analizi	227
Tablo 101. “Hasan Dağı Oymak Oymak” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	230
Tablo 102. “Haziranı Temmuz Getirdik Dize” Adlı Türkünün Usul Analizi	231
Tablo 103. “Hotinanın Ufak Taşı” Adlı Türkünün Usul Analizi	233

Tablo 104. “Hürünü Yavrum Hürünü” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	235
Tablo 105. “İğdır’ın Al Alması” Adlı Türkünün Usul Analizi	237
Tablo 106. “İnce Eleğim Duvarı” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	238
Tablo 107. “İnciyem Üzülmüşem” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	240
Tablo 108. “Kağızmanın Harmanları” Adlı Türkünün Usul Analizi	241
Tablo 109. “Kaleden İndim Düze” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	242
Tablo 110. “Kara Koyun Etli Olur” Adlı Türkünün Usul Analizi	244
Tablo 111. “Karanfilem Ez Beni” Adlı Türkünün Usul Analizi	246
Tablo 112. “Karpuz Kestim Suyumuz” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	248
Tablo 113. “Karşıda Kuş Oturur Güzeller” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	249
Tablo 114. “Karşıdan Geliyor Gül Yarın Göçü” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	251
Tablo 115. “Kasap Esnafından Bir Et İstedim” Adlı Türkünün Usul Analizi	254
Tablo 116. “Kavak Uzanır Gider” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	255
Tablo 117. “Kavurma Koydum Tasa” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	257
Tablo 118. “Kemer Ağır Kalkmıyor” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	258
Tablo 119. “Keten Göynek Geymem Dedim” Adlı Türkünün Usul Analizi	260
Tablo 120. “Kıralın Kızı” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	262
Tablo 121. “Kız Bahçende Gül Var mı?” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	264
Tablo 122. “Kız Belin İncedir İnce” Adlı Türkünün Usul Analizi	265
Tablo 123. “Kız Neredeydin Neredeydin” Adlı Türkünün Usul Analizi	267
Tablo 124. “Kiraz Aldım Dikmeden (Tombulacık Halime)” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	268
Tablo 125. “Köprünün Altı Diken” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	270
Tablo 126. “Köprünün Altı Diken” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	272
Tablo 127. “Kuzu Gelir Ütükten (Allılar) Adlı Türkünün Usul Analizi	273
Tablo 128. “Küp İçinde İreçel” Adlı Türkünün Usul Analizi	276
Tablo 129. “Leblebici Gel Buraya” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	277

Tablo 130. “Leylalar Yaylalar (Giden Ay Dutulur mu)” Adlı Türkünün Usul Analizi	279
Tablo 131. “Madımak Uzar Gider” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	280
Tablo 132. “Maral Gezer Dağ Üste” Adlı Türkünün Usul Analizi	284
Tablo 133. “Masada Yeşil Desti” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	285
Tablo 134. “Minarenin Alemi” Adlı Türkünün Usul Analizi	287
Tablo 135. “Mis Pamuğum (Kayadan İndirirler)” Adlı Türkünün Usul Analizi	289
Tablo 136. “Nebışih Dedikleri” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	290
Tablo 137. “Nezaket Vaktinde Servi Bülendim” Adlı Türkünün Usul Analizi	292
Tablo 138. “Sabah Kalktım Ergettim (Kıymet)” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	294
Tablo 139. ”Salına Salına Geldim Köyüne” Adlı Türkünün Usul Analizi	300
Tablo 140. “Samanlıkta Su Durur” Adlı Türkünün Usul Analizi	301
Tablo 141. “Sarı Çiçek Mor Menevşe Zamanı” Adlı Türkünün Kimlik Bilgisi.	305
Tablo 142. “Sarı Kız” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	306
Tablo 143. “Sarı Kız (Sarı Kız Dediğin)” Adlı Türkünün Usul Analizi	308
Tablo 144. “Seher Seher Seyre Vardım” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	312
Tablo 145. “Seher Vakdı Kalkan Kervan” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	314
Tablo 146. “Sildirge Sildirge” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	315
Tablo 147. “Su Gelir Ark Uyanır” Adlı Türkünün Usul Analizi	317
Tablo 148. “Su Goydum Su Tasına” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	318
Tablo 149. “Su Sızıyor” Adlı Türkünün Usul Analizi	319
Tablo 150. “Suya Düştü Gülümüz” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	322
Tablo 151. “Suya Endi Sakçalar” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	324
Tablo 152. “Suya Giden Sürmeli Gız” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	327
Tablo 153. “Şirin Nar Ağacıyam” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	328
Tablo 154. “Tandıra Koydum Paçayı” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	330
Tablo 155. “Terazi Mizanimiş” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	331

Tablo 156. “Tokata Gidemiyom” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	333
Tablo 157. “Tufan Geliyor Tufan” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	334
Tablo 158. “Ulu Tanrı Seni Övmüş Yaratmış (Ağır Kaşık Havası)” Adlı Türkünün Usul Analizi	337
Tablo 159. “Urganları Ulalı” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	338
Tablo 160. “Yayla da Yollarında Göç Kater Kater” Adlı Türkünün Usul Analizi	340
Tablo 161. “Yayladan Çıktım da” Adlı Türkünün Usul Analizi	342
Tablo 162. “Yazı Yazdım Sokuya (Küstahlı)” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	343
Tablo 163. “Yel Vurur Yelken Olur” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	345
Tablo 164. “Yenge Kızın” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	347
Tablo 165. “Yeni de Camide Öğle Ezanı Okundu” Adlı Türkünün Usul Analizi	350
Tablo 166. “Yoncayı Bellediler” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	351
Tablo 167. “Yüce Dağ Başında Kar Var Buzunan” Adlı Türkünün Usul Analizi	353
Tablo 168. “Yükledim Kıratıma Torul Hartamısını” Adlı Türkünün Usul Analizi	354
Tablo 169. “Zabah Oldu Gayınnam da Geldi (Ciğer Türküsü)” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	356
Tablo 170. “Zerdali Çiçek Açtı” Adlı Türkünün Usul Analizi	357
Tablo 171. “Ziliflerin Tutam Tutam” Adlı Türkünün Usul Analizi.....	359
Tablo 172. İncelenen Sözsüz Eserlerin Repertuvar Numaraları ve Adları.....	360
Tablo 173. “Acıpayam Zeybeği” Adlı Eserin Usul Analizi	364
Tablo 174. “Ağır Oyun Havası” Adlı Eserin Usul Analizi	367
Tablo 175. “Ağırlama” Adlı Eserin Usul Analizi.....	371
Tablo 176. “Ali Ağa” Adlı Eserin Usul Analizi.....	372
Tablo 177. “Arapkir” Adlı Eserin Usul Analizi	374
Tablo 178. “Avreş” Adlı Eserin Usul Analizi	376

Tablo 179. “Bahçeye İndim ki (Kız Oyunlarından -3)” Adlı Eserin Usul Analizi	378
Tablo 180. “Basso (Basma)” Adlı Eserin Usul Analizi.....	380
Tablo 181. “Berde Halayı” Adlı Eserin Usul Analizi	381
Tablo 182. “Bu Duman Nasıl Duman” Adlı Eserin Usul Analizi	382
Tablo 183. “Buldan Zeybeği” Adlı Eserin Usul Analizi	385
Tablo 184. “Cindavur” Adlı Eserin Usul Analizi.....	387
Tablo 185. “Cirit Havası” Adlı Eserin Usul Analizi	391
Tablo 186. “Çimen Çiçek Barı” Adlı Eserin Usul Analizi.....	392
Tablo 187. “Çörten Boğaz Havası” Adlı Eserin Usul Analizi	394
Tablo 188. “Durna Halayı” Adlı Eserin Usul Analizi.....	396
Tablo 189. “Düz Halay” Adlı Eserin Usul Analizi	398
Tablo 190. “Düz Halay” Adlı Eserin Usul Analizi	399
Tablo 191. “Erbaa Oyun Havası” Adlı Eserin Usul Analizi	402
Tablo 192. “Hamidoğlu Zeybeği” Adlı Eserin Usul Analizi.....	404
Tablo 193. “Hasan Dağı Halayı” Adlı Eserin Usul Analizi	407
Tablo 194. “Hasan Dağlı” Adlı Eserin Usul Analizi.....	409
Tablo 195. “Hekkari” Adlı Eserin Usul Analizi.....	411
Tablo 196. “Hüdayda” Adlı Eserin Usul Analizi	415
Tablo 197. “İki Parmak Zeybeği” Adlı Eserin Usul Analizi.....	417
Tablo 198. “İkinci Bar” Adlı Eserin Usul Analizi	419
Tablo 199. “İshak Çavuş Oyunu” Adlı Eserin Usul Analizi	421
Tablo 200. “Kadioğlu” Adlı Eserin Usul Analizi.....	423
Tablo 201. “Kadioğlu Zeybeği” Adlı Eserin Usul Analizi.....	426
Tablo 202. “Karakolda Ayna Var (Kadın Halayı) Adlı Eserin Usul Analizi	427
Tablo 203. “Karanfilli Zeybeği” Adlı Eserin Usul Analizi	429
Tablo 204. “Kardeşler Zeybeği” Adlı Eserin Usul Analizi	431

Tablo 205. “Kars Oyun Havası” Adlı Eserin Usul Analizi	434
Tablo 206. “Karşılama Havası” Adlı Eserin Usul Analizi	437
Tablo 207. “Karaoğlan Zeybeği” Adlı Eserin Usul Analizi.....	438
Tablo 208. “Koçeri” Adlı Eserin Usul Analizi.....	440
Tablo 209. “Koçhisar Altı Tarla” Adlı Eserin Usul Analizi.....	444
Tablo 210. “Koşalma (Kına Havası)” Adlı Eserin Usul Analizi	448
Tablo 211. “Koyunları Suya İndirme Havası (Kara Koyun)” Adlı Eserin Usul Analizi	455
Tablo 212. “Köşk Altı” Adlı Eserin Usul Analizi	456
Tablo 213. “Kuyudan Su Çekerler (Kız Oyunlarından 2)” Adlı Eserin Usul Analizi	458
Tablo 214. “Marmaris Zeybeği” Adlı Eserin Usul Analizi	460
Tablo 215. “Mendo Barı” Adlı Eserin Usul Analizi	461
Tablo 216. “Merzifon Karşılması” Adlı Eserin Usul Analizi.....	465
Tablo 217. “More” Adlı Eserin Usul Analizi	466
Tablo 218. “Muğla Zeybeği” Adlı Eserin Usul Analizi	469
Tablo 219. “Ortaklar Zeybeği” Adlı Eserin Usul Analizi	471
Tablo 220. “Oyun Havası” Adlı Eserin Usul Analizi.....	473
Tablo 221. “Pınarın Başı (Halay)” Adlı Eserin Usul Analizi.....	475
Tablo 222. “Reşko Halay” Adlı Eserin Usul Analizi	478
Tablo 223. “Sabah Namazı Zeybeği” Adlı Eserin Usul Analizi	479
Tablo 224. “Sağdıç Gaydası” Adlı Eserin Usul Analizi.....	483
Tablo 225. “Sarı Kız” Adlı Eserin Usul Analizi	486
Tablo 226. “Saz Havası (Hüseyin Gezinti)” Adlı Eserin Usul Analizi	488
Tablo 227. “Siro Halay” Adlı Eserin Usul Analizi	491
Tablo 228. “Soğuk Kuyu Zeybeği” Adlı Eserin Usul Analizi	493
Tablo 229. “Süpürge Oyun Havası” Adlı Eserin Usul Analizi	495
Tablo 230. “Şamatya” Adlı Eserin Usul Analizi.....	498

Tablo 231. “Tek Zeybek” Adlı Eserin Usul Analizi	500
Tablo 232. “Temi (Tenne)” Adlı Eserin Usul Analizi.....	502
Tablo 233. “Tevek Lorkesi” Adlı Eserin Usul Analizi	504
Tablo 234. “Tırnana” Adlı Eserin Usul Analizi	507
Tablo 235. “Tillara” Adlı Eserin Usul Analizi	508
Tablo 236. “Uşak Güvey Götürme Havası” Adlı Eserin Usul Analizi	510
Tablo 237. “Van Dokuzlusu” Adlı Eserin Usul Analizi.....	512
Tablo 238. “Yağlık Kenarı” Adlı Eserin Usul Analizi.....	515
Tablo 239. Buselik Etki Gösteren Re Kararlı Türküler.....	517
Tablo 240. Çargah Etki Gösteren Re Kararlı Türküler	520
Tablo 241. Ferahnüma Etki Gösteren Re Kararlı Türküler	521
Tablo 242. Hicaz Etki Gösteren Re Kararlı Türküler.....	522
Tablo 243. Hüseyini Etki Gösteren Re Kararlı Türküler.....	523
Tablo 244. Hüzzam Etki Gösteren Re Kararlı Türküler.....	527
Tablo 245. Karcıgar Etki Gösteren Re Kararlı Türküler	531
Tablo 246. Kürdi Etki Gösteren Re Kararlı Türküler.....	532
Tablo 247. Neva Etki Gösteren Re Kararlı Türküler.....	533
Tablo 248. Neveser Etki Gösteren Re Kararlı Türküler.....	534
Tablo 249. Nikriz Etki Gösteren Re Kararlı Türküler.....	534
Tablo 250. Nişabur Etki Gösteren Re Kararlı Türküler	535
Tablo 251. Rast Etki Gösteren Re Kararlı Türküler.....	536
Tablo 252. Segah Etki Gösteren Re Kararlı Türküler	539
Tablo 253. Suzinak Etki Gösteren Re Kararlı Türküler	541
Tablo 254. Uşşak Etki Gösteren Re Kararlı Türküler	543
Tablo 255. Buselik Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	547
Tablo 256. Çargah Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler.....	549
Tablo 257. Eviç Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	549

Tablo 258. Müstear Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	550
Tablo 259. Hicaz Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	551
Tablo 260. Hüseyini Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	552
Tablo 261. Hüzzam Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	554
Tablo 262. Karcığar Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	555
Tablo 263. Kürdi Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	555
Tablo 264. Karcığar ve Müstear Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	556
Tablo 265. Neva Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	556
Tablo 266. Neveser Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	557
Tablo 267. Nikriz Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	558
Tablo 268. Rast Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	559
Tablo 269. Segah Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	560
Tablo 270. Suzinak Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	560
Tablo 271. Uşşak Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler	561

KISALTMALAR DİZİNİ

TSM:	Türk Sanat Müziği
THM:	Türk Halk Müziği

BİRİNCİ BÖLÜM

Giriş

Türk Mûsikîsi ilk dönemlerinden bu yana yaşamın her anında kullanılan önemli bir müzik türü olmasının yanı sıra sosyo-kültürel bir unsurdur. Türkler yaşadıkları tüm olayları müzikle ifade etmiş ve bir bakıma yaşamı sazlarıyla seslendirmişlerdir. Bu gelenek yıllar içerisinde gelişmiş ve kurulan devletler tarafından da desteklenmiştir. Türk kültüründe önceleri dini törenlerin destanların veya günlük olayların tamamında müzikten söz edebiliyorken daha sonraları devletin vazgeçilmez bir unsuru olarak yer edinmiştir. Dini törenlerde ve devlet törenlerinde icra edilen müzik, geleneksel olaylarda da kullanılagelmeye devam etmiştir (Kutluğ, 2000).

Birçok farklı başlık altında toplanan Türk Müziği, Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği, Türk Din Müziği, Tasavvuf Müziği, Türk Askeri Müziği ve benzeri şekillerde adlandırılmıştır. Bu sebeple daha genel bir ifade ile Türk Müziği ele alınmış ve bu ortaklık birçok çalışma ile kanıtlanmıştır.

Aralarında oluşum bakımından farklılıklar bulunan bu iki tür içerisinde, halk müziğinin doğuşunda hiçbir sanat düşüncesi, kural kaygısı ve önceden bilinçli olarak planlanmış bir besteleme anlayışı yoktur. İçten gelen duyguların irticalen ifade edilmesi şeklinde ortaya çıkmaktadır. Sanat müziğinin doğuşunda ise; hep bir sanat düşüncesi, kural kaygısı ve önceden planlanmış bir besteleme anlayışı vardır. Bu nedenledir ki Türk Sanat Müziğinde her türlü teknik ayrıntı isimlendirilmiş ve belli bir terminoloji oluşturulmuştur. Bunun yanında Türk Halk Müziğinde ise, ifade edildiği gibi irticalen türküler yakıldığından dolayı, çoğu kez teknik anlamda bir isimlendirmeye gidilmemiş, bazı isimler ise kişisel ve yöresel olmaktan öteye gidememiştir. Öz kültürümüz içerisinde yer alan Geleneksel Türk Halk Müziği ile Geleneksel Türk Sanat Müziği türlerinin, küçük farklılıklar dışında, temelde aynı yapıya sahip olduğu gerçeğini göz ardı etmememiz gerekmektedir. Çok zengin kültür hazinesine sahip olan Türkiye’imizde teorik çalışmalar dışında analiz çalışmalarının yapılması ve ortak bir terminoloji kullanılmak suretiyle geleneksel müziklerimizdeki dizilerin isimlendirilmesi konusuna çözümler üretilmesi gerekmektedir (Pelikoğlu ve Sümbüllü, 2008, s. 72).

Türk Müziğinin temel yapıtaşı olan makam ve usul, her iki müzik yapısında da aynı işleve sahiptir ve aynı özellikleri göstermektedir.

Tanrıkorur (2009)'un, Müzik, Kültür, Dil adlı kitabında, “Halk müziğimiz de klâsik müziğimiz de askerî müziklerimiz gibi, bu milletin öz malı ve eseridir. Her ikisi de aynı koma aralıklı ses sistemine, makam-usul-çalgı- form ve şiir özelliklerine dayanır” ifadeleri söz konusu yakınlığı açıklamaktadır (s. 27).

İKİNCİ BÖLÜM

Kavramsal Çerçeve

Türk Müziğinde ve Türk Halk Müziğinde Makamsal Yapı

Tanrıkorur (2011), makamı kısaca şöyle tanımlar; “belli aralık düzenlerine göre teşkil edilmiş olan müzik dizilerinin, keyfî değil, kalıplaşmış ezgi dolaşım (seyir) tiplerine göre kullanılmasından doğan kurallar bütünü” (s.140).

Türk Halk Müziği’nin makamsal standartlarda yazımı ve icrasının gerçekleştirilmesinin öğretimde ve icrada ciddi kolaylıklar sağlayacağı düşünülmektedir. Cumhuriyet sonrasında eserin icra kurallarına, seslerin nasıl basılacağına dair bilgiler ‘ayak’ terimi kullanılarak anlatılmaya çalışılmıştır. Oysaki Türk Halk Müziğinde ayak teriminin tam manasıyla olmasa da makamı belli oranda karşıladığını söylemek mümkündür. Makam ve ayak arasında fark olmadığı ve bu ayrımın yerine tüm eserlerin makamlarla ifade edilmesi gerektiği konusunu Pelikoğlu (2012) ‘Geleneksel Türk Halk Müziği Eserlerinin Makamsal Açıdan Adlandırılması’ adlı kitabında irdelemiş ve makam ifadesinin ayak ifadesinden daha doğru bir terim olduğunu belirtmiştir. Birçok ‘ayak’ adıyla anılan müzikal dizi ve kuralların bir makama mutlaka karşılık geldiğinden bahsetmiştir (s. 52).

Duygulu (2018), ‘Türkiye’nin Halk Müziği Makamları’ adlı kitabında notaya alınan eserlerin icrası ve notaya alınış biçimi hakkında bazı bilgiler vermektedir. Bu bilgilere göre derleme çalışmaları gerçekleştirilirken Muzaffer Sarısözen eserleri Yurttan Sesler adlı kitabında değiştirici işaretleri henüz belli olmadan yazmış ve icra sırasında hangi sese nasıl basılacağını tarif ederek anlatırmış. Bu anlatımın meşk ve usta çırak ilişkisine benzerliği dikkat çekmektedir. Kendisinden sonra gelen öğrencileri olan Ahmet Yamacı, Nida Tüfekçi, Mustafa Hoşsu ve Yücel Paşmakçı gibi müzisyenler de bu yoldan gitmişlerdir. Fakat zamanla değiştirici işaretlerinin üzerine belli rakamlar yazılmaya başlanmıştır. Çoğu eserin bağlama temeli üzerinden yazılmış olduğu da düşünülmektedir.

Türk Müziğinde Müzikal Aktarım

Türk Müziği yüzyıllardır üretilmiş, geliştirilmiş ve bugün elimizde bulunan birçok farklı türde eserin meydana gelmesini sağlayan bir süreçten geçmiştir. Türk Müziği devlet tarafından bizzat desteklenerek eğitim kurumları ve saray çevresinde geliştirilmesinin teşvik edildiği önemli bir kültürel unsurdur. Başta İbn-i Sina, Farabî, Abdulkadir Meragî, Buharîzade Mustafa

İtri, İsmail Dede Efendi gibi müzikolog ve bestekârlar, devletin istihdamı ve destekleri sayesinde derin bir sanat anlatısı ve teoriyi literatüre katmıştır.

Türk Müziği ekseriyetle meşk adı verilen ve ustanın çırağa ya da öğrenciye eserleri ezberlettiği ve ezber yoluyla aktarımın sağlandığı bir öğretim yöntemiyle aktarılmıştır. Meşkte çırak öncelikle eserin güftesini ezberler, daha sonra güfteyi usul ve müzik cümlelerine oturtarak seslendirir. Bu seslendirme gerçekleştirilirken öğrenci dizlerine eserin usulünü vurur ve usulle birlikte eseri okur (Behar, 2016).

Türk Müziğinde önemli bir problem teşkil eden yazı, bu müziğin üretildiği ve aktarıldığı dönemler boyunca sürekli olarak gündeme gelmiştir. Farklı birçok yazı biçimi kullanılarak aktarılmaya çalışılan Türk müziği, sözlü gelenek üzerinden devam etmiş ve yazıya geçişi geç dönemlere kalmıştır.

Tarihi süreç içerisinde en çok kullanılan veya benimsenen nota yazısı olan ebced notası birçok müzikolog ve bestekâr tarafından kullanılmış olsa da tatmin edici ve aktarımı sağlayıcı bir nitelik taşımadığından yeterli olmamış ve kullanımdan kaldırılmıştır. Sırasıyla Türk Müziği nota sistemleri şunlardır: Kindî notası, Ebced Notası, Nayi Osman Dede Notası, Abdalbaki Nasır Dede Notası, Kantemiroğlu Notası, Hamparsum Notası ve Batı Notasıdır. Türkçe'nin Latin harfleriyle soldan sağa doğru yazılmaya başlanmasıyla gelen bir kolaylık da batı notasyonuyla Türkçe'nin artık aynı doğrultuda (soldan-sağa) olmasıdır. Bu gelişmeden sonra Türk Müziği daha kolay notalandırılmaya başlamıştır (Özalp, 1986).

Batı notasyonunun kullanıma girmesiyle ve Cumhuriyet sonrası derleme çalışmalarının başlamasıyla birlikte ülkemizde Klasik Türk Müziğinin notaya alınmasının yanı sıra Türk Halk Müziği de yazıya dökülmeye başlamıştır. Cumhuriyetin ardından gerçekleştirilmeye başlanan Türk Halk Müziği derleme çalışmaları Türk Müziği için önemli bir hamle olmuştur. Türk Halk Müziği Türk Müziğinin dışında düşünülemeyeceğinden, ülkenin ve hatta bölgenin tamamındaki üretimlerin kayıt altına alınması Türk Kültür ve Medeniyeti için önemli bir hamledir.

Ülkemizde 1926-1929 yılları arasında İstanbul Konservatuvarı, 1937-1945 yılları arasında ise Ankara'da kurulan devlet konservatuvarında halk türküleri derlenmeye başlanmıştır. Bu derleme heyetlerinde önemli Türk müzikologlar ve uzmanlar yer almaktadır (Aksu, 2010).

Meşk yoluyla aktarım ve usta – çırak ilişkisi iki ayrı sistem olarak değerlendirildiğinde aralarında çok büyük farklar bulunmamaktadır. Her iki sistemde de ezber ön plandadır. Yüzyıllardır makamsal yapıların temel unsurları bu yöntemlerle aktarılmıştır. Sonrasında

yetişen ğrenci ya da ırac artık kendi üretimlerini ortaya koymaya başlar ve o da kendi çırağını yetiştirmeye başlar. Bu döngü bu şekilde devam eder.

Meşk veya usta – ırac ilişkisi ile aktarımda karşılaşılan en önemli sorun eserlerin kaybolma riskidir. Bu riske karşı alınacak en iyi nlem ise üretilen eserleri notaya dökmektir. Notaya dökülen ya da yazıya alınan eser yüzyıllar boyunca meşk ğrencisi ya da ırac olmaksızın gelecek nesillere aktarılabilir.

Belli bir döneme kadar yazılı kaynaklarda bulunmayan Türk Msikisi 13. Yüzyıldan sonra Safiyüddin Urmevî, Farb, Abdulkadir Merag ve İbn-i Sina gibi filozof ve müzikologlar ve İhvan-ı Safâ gibi ilim kuruluş ya da topluluklarında kaleme alınmaya başlanmış, irdelenmiştir.

Farabi, ‘İlimlerin Sayımı’ adlı kitabında musikiye yer vermiş ve musikiyi ameli ve nazari diye iki başlık altında sınıflandırmıştır. Farabi, musikiden bahsederken bu ilmin temel çıkış noktasından, icrasının nasıl gerçekleştiğinden ve hangi seslerin uyumlu olduğundan bahsetmiştir. Sesleri bir araya getirirken nasıl bir yol izlenmesi gerektiğinden ve usul meselesiyle birleşiminden de söz etmiştir (Ateş, 1990).

Safiyüddin-i Urmevî, ‘şerefiyye Rislesinde’ kendisinden önceki müzikolojik çalışmalardan da faydalanarak Türk Msikisi’nde bugün dahi kullanılan makamlardan ve cinslerden bahsetmiştir. Makamları oluşturan cinslerden, devirlerden, akustik konusundan, aralıklardan ve çeşitli çalgılardan ve bu çalgıların akort sistemlerinden söz etmiştir (Arslan, 2017).

Abdulkadir Merag de şerhu’l Edvâr’ında makamlardan, avazelerden ve şubelerden bahsetmiştir. Merag de kendinden önceki mzikologlardan aldığı bilgilerle aralıklardan, bu aralıkların bir araya gelişlerinden ortaya çıkan şubelerden ve devirlerden bahsetmiştir (Kolukırık, 2012).

Çetinkaya (2014) ‘İhvn-ı Safâ’da Müzik Düşüncesi” adlı kitabında da makamların oluşumu, sazların yapısı ve ıslahı, seslerin insan ruhuna tesiri gibi konulardan söz etmiştir.

Ortalama olarak 12. ve 14. Yüzyıllar arasında geliştirilen veya kaleme alınan bu teorinin farklı müzikologlar tarafından ele alınsa da temel esasları bakımından birbirine benzerlik göstermesi tesadüf değildir. Bu zmlleme zikredilen yüzyıllarda net bir biçime girmiş ve 20. Yüzyıla kadar bozulmadan devam ettirilebilmiştir. Ana esasları bakımından temel makamlardan, uyumlu ve uyumsuz aralıkların insan ruhundaki tesirlerinden, kullanılan çalgıların akort sistemlerinden bahsedilen bu müzik teorisi bir oktavlık diziyi 17 eşit olmayan perdeye bölen bir yapıdadır. Bu 17 perdelik sistemin Anadolu ve Türklerin egemen olduğu

bölgelerde yayılmasının sonuçlarından biri de Türk Halk müziğinin bu sistem üzerinden gelişmiş olmasıdır.

Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği Usullerine Genel Bakış

Değerleri birbirine eşit olan veya olmayan belirli sınırlar içinde sıralanan musiki nağmelerini ölçmeye yarayan vuruşların bütününe (Karadeniz, 2012, s.30) denildiği gibi bir başka deyişle kuvvetli ve zayıf vuruşların, düzenli ve zaman içinde periyodik olarak uygulanmasına usul adı verilmektedir.

Bir usulün oluşması için en az iki zaman vuruş gerekmektedir. Bunlardan biri kuvvetli, diğeri zayıftır. Şu halde en küçük usul iki zamanlı (iki vuruşlu) 'dır. Usuller donanımda anahtar değiştirici işaretlerinden sonra üst üste yazılan iki rakamla belirtilir. Üstteki rakam sayıcı, alttaki rakam ise kıymetçi'dir. Geleneksel Türk Halk Müziği Usulleri üç bölümde toplanır;

Ana usuller ve üçerli şekilleri,

Birleşik usuller,

Karma usuller (Hoşsu, 1997, s.102).

Türk Halk Müziğinde usuller yukarıda belirtildiği gibi matematiksel düzümlemlerle belirtilirken, Türk Sanat Müziğinde darp vuruşları, sağ ve sol el kombinasyonları ile açıklanmış ve uygulanmıştır.

Söz konusu usulleri Özkan (2013) zamanlarına göre ayırmış ve sınıflandırmıştır:

- Küçük usuller; 2 zamanlıdan 15 zamanlı usule kadar olan usuller küçük usuller olarak adlandırılmıştır. Bu usullerin isimleri 2 zamanlı usul nim sofyan, 3 zamanlı usul semai, 4 zamanlı usul sofyan, 5 zamanlı usul, Türk aksağı, 6 zamanlı usul yürük semai, 7 zamanlı usul devr-i hindi ve devr-i turan, 8 zamanlı usul düyek ve müsemmen, 9 zamanlı usul aksak, evfer, oynak, raks aksağı, mürekkebi semai, 10 zamanlı usul aksak semai, lenk fahte, ceng-i harbi, 11 zamanlı usul tek vuruş usulü, 12 zamanlı usul frenkçin, nim çenber, ikiz aksak, bileşik sofyan, 13 zamanlı usul nim evsat, şarkı devr-i revan, bektaş devr-i revan, 14 zamanlı usul ayin devr -i revan, 15 zamanlı usul birinci çeşit raksan olarak adlandırılmıştır (s. 611-612).
- Büyük Usuller; 16 zamanlıdan 88 zamanlı usullere kadar ölçülen usullerdir(Özkan, 2013, s. 612).

Çalışmada söz konusu usuller bulunmadığından isimlerine yer verilmemiştir.

- Dizi usuller; 60 zamanlıdan 124 zamanlı usullere kadar ölçülen usullerdir(Özkan, 2013, s. 612).

Çalışmadan söz konusu usuller bulunmadığından isimlerine yer verilmemiştir.

Çalışmada yukarıda belirtilen usuller belirtilirken düzum ve darpları göz önünde tutulmuştur. Darpların veya düzumlerin durumuna göre Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği çerçevesinden değerlendirilmiştir.

İncelenen Eserlerin Üçlü, Dörtlü, Beşlileri

Çalışmamızda incelemeye alınan eserlerin büyük bir kısmı tam bir oktav aralığını karşılamadığından dolayı makamları oluşturan üçlü, dörtlü ve beşlileri de hesaba katmak suretiyle incelememizi yapmış bulunmaktayız. Arel – Ezgi sitemine göre belirlediğimiz bu üçlü, dörtlü, beşliler şunlardır;

Rast Üçlü, Dörtlü ve Beşlisi

Şekil 1

Rast 3'lüsü

Şekil 2

Rast 4'lüsü

Şekil 3

Rast 5'lisi

Uşşak Üçlü ve Dörtlüsü

Şekil 4

Uşşak 3'lüsü

Şekil 5

Uşşak 4'lüsü

Hüseyini Beşlisi

Şekil 6

Hüseyini 5'lisi

Hicaz Üçlü, Dörtlü ve Beşlisi

Şekil 7

Hicaz 3'lüsü

Şekil 8

Hicaz 4'lüsü

Segâh Üçlü ve Beşlisi

Şekil 9

Segah 3'lüsü

Şekil 10

Segah 5'lisi

Eksik Segâh Beşlisi

Şekil 11

Eksik Segah 5'lisi

Hüzzam Beşlisi

Şekil 12

Hüzzam 5'lisi

Kürdi Üçlü, Dörtlü ve Beşlisi

Şekil 13

Kürdi 3'lüsü

Şekil 14

Kürdi 4'lüsü

Şekil 15

Kürdi 5'lisi

Buselik Üçlü, Dörtlü ve Beşlisi

Şekil 16

Buselik 3'lüsü

Şekil 17

Buselik 4'lüsü

Şekil 18

Buselik 5'lisi

Çargâh Üçlü, Dörtlü ve Beşlisi

Şekil 19

Çargah 3'lüsü

Şekil 20

Çargah 4'lüsü

Şekil 21

Çargah 5'lisi

Nikriz Üçlü ve Beşlisi

Şekil 22

Nikriz 3'lüsü

Şekil 23

Nikriz 5 'lisi

Ferahnak Beşlisi

Şekil 24

Ferahnak 5 'lisi

Eksik Ferahnak Beşlisi

Şekil 25

Eksik Ferahnak 5 'lisi

Saba Dörtlüsü

Şekil 26

Saba 4 'lüsü

Müstear Beşlisi

Şekil 27

Müstear 5 'lisi

Eksik Müstear Beşlisi

Şekil 28

Eksik Müstear 5'lisi

Pençgâh Beşlisi

Şekil 29

Pençgah 5'lisi

Nikriz Üçlüsü ve Beşlisi

Şekil 30

Nikriz 3'lüsü

Şekil 31

Nikriz 5'lisi

Yukarıdaki şekillerde belirtilen üçlü, dörtlü ve beşliler bir araya geldiğinde müzikal açıdan oluşturulabilecek cümlelerin motifleri meydana çıkmaktadır. Çalışmamızda tespit edilen eserler arasında üç, dört, beş, altı ses aralığında seyreden, bunlara ek olarak bir oktav ve üzerinde ses aralığına sahip eserler de mevcuttur.

Çalışmada bir oktav ve üzerinde seyreden eserler makam çerçevesi içerisinde incelenmiştir.

Dizi, bir eser ortaya konurken hangi seslerin kullanılacağını, seyir ise bu belirlenen seslerin hangilerinin ağırlıkta kullanılacağını kurallarını belirleyen bir düzeni açıklamaktadır. Çalışmamızda eserlerin hangi sesleri ne ağırlıkta kullanıldığı ve bu kullanım sonucunda hangi makam dizilerine yakınlık gösterdiği belirlenmiştir.

İncelenen Eserlerin Türleri

Genel anlamıyla ortak özelliklere sahip olguların her biri birer türdür. Örneğin canlılar bir türdür, ortak özellikleri ise yaşam etkinliği göstermektir. Her türün de bir alt türü bulunmaktadır. Örneğin müzik bir temel tür olmasının yanı sıra Güzel Sanatların bir alt türüdür (Akdoğan, 1996, s.1). Bu tanımdan da anlaşıldığı gibi türler temelde benzer özellikler gösteren bir yapıya sahiptir. Müziğe uyarlandığı zaman birçok benzerliğin bir arada bulunduğu bir yapıya sahip olması beklenir. Çalışmamızın bu bölümünde birbirine benzerlik gösteren halk müziği unsurlarını türlerine göre ayırt etmek için ortak özelliklerini belirlemeye çalışacağız.

Semah.

Türkçe söyleniş biçimiyle yerel ağızlara göre, “semah”, “samah”, “zama”, “zema”, “sema”, “semağ” ve benzeri biçimini alan sözcüğün aslının “sema” olduğu düşünülmektedir. Sözcük aslında Arapça’da “sm” kökünden “sam” ve “sim” gibi mastar olup, işitmek, duymak, dinlemek, gök, gökyüzü ve mecazen de şarkı, nağme, raks, vecd gibi çeşitli anlamlara gelmektedir. Terim olarak ise, müzik ezgilerini dinlemek, dinlerken vecde gelip devinmek, kendinden geçip, oynayıp dönmek anlamındadır (Ayışit Onatça, 2007, s.58).

Alevî-Bektaşî topluluklarının inanç kültürleri içinde yer alan ayin-i cemin bir bölümünde yapılan dinsel nitelikli dans ve buna eşlik eden sözlü ezgi. Semahlar Yörelere göre hareket farkları gösterse de genel ihtivası mistik bir yapıdadır. Dini törenlerde oynanan bu türün müzikal altyapısı da çok yönlüdür. (Duygulu, 2014, s.384).

Semahlar genelde üç bölümden oluşmaktadır. Bu bölümler ağırbaşlı, hızlı ve çok hızlı olmak üzere ayrılmaktadır. İki bölümlü semahlar da mevcuttur (Akdoğan, 1996, s.264).

Repertuvarda mevcut bulunan semahlar incelendiğinde semah türünün iç değişkenlerinin yoğun olduğu görülmektedir. Makam ve Usul değişikliklerinin görüldüğü semah türünün bir makamla başlayıp başka bir makamla devam ettiği ve sonrasında başka bir makamla son bulduğu tespit edilmiştir. Aynı makamın farklı bir sese eser içerisinde de ustalıkla taşındığının gözlemlendiği eserler mevcuttur.

Mani.

Bilhassa her mısraı yedi heceli ve 1,2, ve 4. Mısraları kafiyeli olan ilk mısraının ikinci beyitle alakası olmayın nazımlardır. Türk nazım şekillerinin en eskilerinden biridir. Maniler umumiyetle 7 ve nadiren 6 hecelidir. Manilerin karşılıklı söylenmesi şarttır (Onay, 2022,81).

Türkü.

Türkçe Sözlük'te türkü, “Türk+Ar. î” açıklamasıyla, aslının türkî olduğu ifade edildikten sonra, “Hece ölçüsüyle yazılmış ve halk ezgileriyle bestelenmiş manzume” biçiminde açıklamaktadır (Çevik, 2013, s. 17).

Oyun Havası.

Türk Musikisinde oynamaya, raks etmeye mahsus her türlü musiki eserlerinin umumi adı. Çiftetelli, sirto, longa, zeybek, horon, hora, bar, ağırlama, halay, köçekçe, tavşanca... gibi. Bu eserlerde daima küçük usuller kullanılır. Bunlardan bazılarında yalnız muayyen usuller kullanılabilir ve o usul esere mahiyetini kazandırır. Dar manada bu kelime, an'anevi rakslardan veya halk oyunlarından hiçbirine girmeyen, serbestçe yazılmış, hareketli karakterde parça manasına gelir (Öztuna, 2000, s. 346)

Zeybek.

Zeybek, genelde Batı Anadolu'da yaşamış olan bir grup veya topluluğun adıdır. Müzikal anlamda zeybek ise diğer türlerden farklı olarak düzum bakımından farklılık gösteren bir yapı anlamına gelmektedir. Zeybek türünün en önemli özelliklerinden biri usul rakamlarının büyük olması ve müzik cümlelerinin uzun olmasıdır. Ayrıca bağlama icracılığında zeybek adında bir tavır mevcuttur. Söz konusu tür kahramanlık, erlik, yiğitlik anlatılarına sahiptir (Erkan, 2015, s. 285).

Bar Havası.

Erzurum, Sivas, Erzincan, Bayburt'ta yoğun olarak oynanan bir türdür. Bar birliktelik, bağ anlamı taşımaktadır. Barlar kahramanlık, yiğitlik konularını işler. Ağır başlı oynanan bir oyun olan bar kendi içinde çeşitlere ayrılmaktadır. Birinci bar, hançer barı gibi çeşitleri olan barlar, 2/4, 4/4, 9/8, 10/8 gibi usullerle ölçülmekte ve makam olarak uşşak, hüseyini, karcıgar gibi makamlar görülmektedir (Şen, Kıvanç, 2018, s. 28).

Halay Havası.

Halay mutlak surette “toplu halde” icra edilen, kalabalık insan topluluklarının bir araya gelip el ele, kol kola, omuz omuza tutuşarak belirli bir disiplin ve düzen içinde çeşitli estetik hareketleri gerçekleştirmesi, oyun oynaması, dans etmesi anlamına gelmektedir (Keskin, 2020, s. 788).

Problem Cümlesi

Bu çalışmanın problem cümlesi; Türk Halk Müziği repertuvarında bulunan “re” kararlı eserlerin müzikal özellikleri nelerdir olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın Alt Problemleri;

- Türk Halk Müziği repertuvarında ‘re’ kararlı sözlü eserlerin makam ve usul özellikleri nelerdir?
- Türk Halk Müziği repertuvarında ‘re’ kararlı sözsüz eserlerin makam ve usul özellikleri nelerdir?

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amaçlarından biri Türk Halk Müziği repertuvarındaki ‘re’ kararlı sözlü ve sözsüz eserlerin, cümle - motif analizi ve üçlü, dördü ve beşli mantığıyla makam dizilerinin belirlenmesidir. Diğer bir amaç ise makam dizileri belirlenen eserlerin usullerinin belirlenerek düzümlerinin ve Türk Sanat Müziği nazariyatında karşılık gelen usul adlandırılmasının karşılaştırmalı olarak gösterilmesidir.

Araştırmanın Önemi

Türk Halk Müziği eserlerinin makamsal bir yapıda olması ve fakat bütün repertuvarındaki eserlerin makamlarının henüz bilinmiyor oluşundan dolayı önem arz etmektedir. Konuya ilişkin çalışmalar bulunmasına rağmen ‘re’ sesinde karar veren eserlerin henüz incelenmemiş olması dolayısıyla çalışma önemlidir. Türk Halk Müziği usulleriyle Türk Sanat Müziği usulleri ve bu usullerin düzümlerindeki ve vuruşlarındaki benzerliklerin gösterilmesi açısından önemlidir.

Varsayımlar

- Araştırmada elde edilen verilerin doğru olduğu varsayılmıştır.
- Çalışma süresince kullanılan araştırma yöntemlerinin doğru ve problemi çözmeye yönelik olduğu varsayılmıştır.
- Çalışmada sunulan sonuçların gerçeği yansıttığı varsayılmaktadır.
- Araştırmada incelenen Türkülerin tamamının ‘re’ sesinde bittiği varsayılmıştır.
- Araştırmada incelenen Türkülerin haricinde ‘re’ kararlı bir Türkünün olmadığı varsayılmıştır.
- Türkülerin notalarına bulunan bemol 2, 3, 4, diyez 2, 3, 4 gibi işaretlerin Türk Sanat Müziğindeki nota işaretleriyle denk olduğu varsayılmıştır.
- Dik kürdi, segah, hisar, dik hisar, dik acem, şehnaz, dik sünbüle, tiz segah perdeleri eserlerin donanımında yazılı olmadığından dolayı, söz konusu perdeler makam seyrine göre varsayılarak inceleme yapılmıştır.

Sınırlılıklar

Araştırma; Türk Halk Müziği repertuvarında bulunan ‘re’ sesinde karar veren eserlerle sınırlandırılmıştır. Bu sınırlandırma yapılırken eserlerin bitiş sesi baz alınarak incelemeler gerçekleştirilmiştir. Eserler belirlenirken sözlü ve sözsüz olmak üzere sınıflandırılmış ve tüm repertuvardaki eserler sözlü veya sözsüz olmaları gözetilmeksizin tespit edilerek çalışmaya dahil edilmiştir.

Tanımlar

Motif: En az iki sesi ve bir kuvvet merkezi bulunan, melodi, armoni ve ritim bakımlarından özel bir karakter sahibi olabilen en küçük müzik fikri ve en küçük form elemanıdır (Tura 2010, Akt. Eke, 2016, s. 40).

Usûl: Vuruşların birbirine eşit veya eşit olmayan, fakat mutlaka kuvvetli, yarı kuvvetli, ve zayıf zamanların belli bir sistematik şekilde meydana gelen vuruş guruplarına denir (Özkan, 2013, s. 606).

Düzüm: Zaman içinde uygunluktur. Zaman içinde uygunluk, birbirini muntazam aralıklarla takip eden kuvvetli vuruşların gelmesiyle sağlanmış olur(Özkan, 2013, s. 606).

Darp: Türk musikisinde usulü oluşturan vuruşlara darp denir (Özkan, 2013, s. 607).

Seyir: Türk Musikisinde seyir, makamı oluşturan seslerde önem sırasına göre gezinmek demektir (Gerçek, 2024, s. 7).

Dizi: Makamı oluşturan sekiz sesi içerir, bir tam dörtlü ile tam beşli ya da bir tam beşli ile tam dörtlünün birleşimi ile oluşur (Gerçek, 2024, s.7).

Tam Karar: Durak perdesi üzerindeki kalış anlamına gelir. Eserin bitiş sesidir (Gerçek, 2024, s.8).

Yarım Karar: Makamın güçlü perdesinde yapılan kalış anlamına gelir. Bitiş hissi tam karar kadar güçlü değildir (Gerçek, 2024, s.8).

Asma Karar: Makamı oluşturan perdelerin tamamında yapılabilecek kısa süreli kalışları ifade eder (Gerçek, 2024, s.8).

Makam: Dizi ve seyrin birlikte kurallı bir şekilde ilerlemesidir (Gerçek, 2024, s.8).

Yeden: Yeden karardan hemen önce duyurulan bir ses niteliğinin ötesinde makam seyri içerisinde farklı makam geçkileri, durak, tiz durak ve güçlü perdelerinde de görülebilen bir perde olarak görülmektedir. Yeden perdesi makama göre yarım sesle veya tam sesle bazı makamlarda üçlü, dörtlü, beşli aralıklarda gerçekleşebilir (Kutluğ, 2000, s. 87).

İlgili Araştırmalar

Bu bölümde, çalışmanın kapsamı içerisinde ya da konu ile paralellik gösterdiği düşünülen alan yazındaki ilgili çalışmalara ve bu çalışmaların kritik olan bulgu ve sonuçlarına yer verilmiştir. Bu bölümde ifade edilen çalışmalar, araştırmacı isimlerinin alfabetik sıralanması biçiminde aşağıda sıralanmıştır.

Pelikoğlu'nun (2012) “Geleneksel Türk Halk Müziği Eserlerinin Makamsal Açısından Adlandırılması” adlı kitabında cümle – motif analizi yöntemi kullanılmıştır. Söz konusu kitapta eserler cümlelerine ve motiflerine ayrılmış ve hangi makama daha yakın olduğu cümlelerden ve motiflerden alınan bilgiler ışığında gerçekleştirilmiştir. Makamı belirlenen eserlerin hangi makama yakınlık gösterdiği konusunda kesin bir kanı getirilmeyen kitapta benzer makam dizisi içerisinde seyrettiği ve makamın özelliklerinin hangilerinin eserde görüldüğü belirtilmiştir.

Sümbüllü'nün (2009) “Sol Kararlı Türk Halk Müziği Dizilerinin Makamsal Analizi ve Adlandırılmasına Yönelik Bir Model Önerisi” adlı doktora tezinde Türk Halk Müziği eserlerini incelerken cümle – motif analizi yöntemi kullanılmış ve buna ek olarak matematiksel bir hesaplama yapılmıştır. Bu hesaplama göre eserdeki seslerin süreleri ve cümlelerin tamamlanış biçimleri, seyir karakteri ve makamın seyir karakteri gibi açılardan bakılmış ve makamsal analiz istatistiksel verilerden de faydalanılarak yapılmıştır.

Büyükarıslan'ın (2019) “Aşık Ruhani'ye Ait Kırık Havaları Üzerine Bir İnceleme” adlı yüksek lisans tezinde Aşık Ruhani'nin kırık hava türündeki eserleri makam ve usulleri bağlamından incelenmiştir. Çalışmada eserler tek tek sunulmuş ve eser içerisinde kullanılan değiştirici işaretler, karar, güçlü gibi makamsal bağlamlar üzerinden eserlerin hangi makam dizisi içerisinde seyrettiği belirlenmiştir. Makamları belirlenen eserler usulleriyle de açıklanmış ve sunulmuştur. Sonuç olarak eserlerin makamlarının genel bir tablosu ve makamlarının genel bir tablosu oluşturulmuş ve çalışma literatüre kazandırılmıştır.

Dinç'in (2023) “Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali'nin Kırık Hava Türündeki Eserlerinin Söz – Makam – Usul Bakımından İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde söz konusu bozlak ustalarının eserleri makamları ve usulleri bağlamında incelenmiştir. Söz konusu eserlerin tamamı tablolaştırılmış ve makam – usul bakımından yüzdelik hesaplarla hangi makamın ve hangi usulün yoğun olarak kullanıldığı belirtilmiştir. Çalışmanın sonuçlarından söz konusu bozlak ustalarının eserleri makamsal olarak adlandırılmış ve usulleri belirlenerek literatüre kazandırılmıştır.

Köroğlu'nun (2017) “TRT Türk Halk Müziği Repertuvarında Bulunan Elazığ – Harput Yöresine Ait Türkülerin Makam ve Usul Açısından İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde

yöreye ait tüm türküler belirlenmiştir. Belirlenen türküler cümle – motif analizi yöntemiyle makamsal açıdan incelenmiş ve analiz edilmiştir. Analizler sırasında hangi eserin hangi makam dizisi içerisinde seyrettiği belirlenmiş ve usulleri belirlenmiştir. Eserlerin makamsal ve usul açısından analizleri sonucunda elde edilen veriler yüzdelik hesaplarla sonuçlarda repertuvarın yüzde kaçını hangi makamın, yüzde kaçını hangi usulün oluşturduğunu belirlemiş ve literatüre katmıştır.

İde'nin (2025) “Somut Olmayan Kültürel Miras Bağlamında Pasinler Yöresi Ağz Barları” adlı yüksek lisans tezinde Erzurum-Pasinler yöresindeki ağz barları incelenmiştir. Eserler makam ve usul bağlamında incelenmiş ve hangi eserin hangi makama yakınlık gösterdiği belirtilmiştir. Usulleri ve makamları incelenen eserlerin bar türünü karşıladığı belirtilmiş ve literatüre kazandırılmıştır.

Ayık'ın (2024) ‘Çankırı Yöresi Türk Halk Müziği Kültüründeki Türkülerin Makam ve Usul Açısından İncelenmesi’ adlı yüksek lisans tezinde Çankırı yöresindeki Türk Halk Müziği eserleri tespit edilerek makamları ve usulleri cümle – motif analizi yöntemiyle belirlenmiştir. Eserlerin makamları belirlendikten sonra usulleri tespit edilmiş ve sonuç bölümünde bu bilgiler sunulurken literatüre kazandırılmıştır.

Önal 'ın (2018) “Hacı Taşan Türkülerinde Makam” adlı kitabında Hacı Taşan'a ait türküler tespit edilmiş ve makam ve usulleri cümle – motif analiz yöntemiyle belirtilmiş, literatüre kazandırılmıştır.

Acay'ın (2023) ‘Ardahan İle Iğdır Yöresi Halk Müziği Kültürü Ve Türkülerinin Müzikal Açıdan Değerlendirilmesi’ adlı yüksek lisans tezi de yöntem oluşturmada kullanılan kaynaklar arasındadır. Çalışmada kullanılan yöntem cümle – motif ve usullerin belirlenmesi üzerinedir. Cümleleri ve motifleri belirlenen eserlerin usulleri için bir tablo yapılmış ve bu tabloda usul özellikleri, düzum, metronom, en uzun nota değeri, en kısa nota değeri gibi bilgiler verilmiştir. Bu sayede eserin akışı daha net bir şekilde belirtilmiş ve makamları belirlenmiştir.

Araştırmacı müzikolog Yalçın Tura V. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresinde sunduğu bildirisinde, “ Türk sanat müziği ve Türk halk müziği birbirinden farklı iki ulusun müziği değildir. Bunlar aynı ulusun, başlangıçta ortak temeller üzerinde oluşmuş, zamanla ufak tefek, yerel ve yöresel farklılıklar göstermiş ama temeldeki birliklerini asla yitirmemiş ezgilerdir. Bu ezgileri objektif, bilimsel bir yaklaşımla incelemek, sınıflandırmak isteyenler bu temeldeki ortaklıkları gözden kaçırmamaya gayret göstermelidir”... Türk halk ezgileri de, tıpkı Türk sanat müziği ezgileri gibi genellikle “makam” anlayışı içinde oluşturulmuş ezgilerdir ve bu anlayış göz önünde tutularak çözümlenebilir ve sınıflandırılabilir...” (Tura,1997, s.420-421) diyerek aynı köke sahip iki müziği birbirinden ayrı düşünmenin yanlış olacağını vurgulamıştır.

Türk Halk müziği ezgilerinde ve örnek eserlerde makam terimini kullanmaktan çekinmeyen araştırmacılardan biride Alman müzikolog Reinhart'tır. Toros dağlarındaki Türkmenler arasında yaptığı araştırmalarında Türk kültürünün örneklerine daha fazla rastlandığını ve “makam” terminin üslup ve tür anlamında kullanıldığını belirterek; örneğin; Sivas'ın alevi köylerinden Anzahar'da yaptığı kayıtlarda hüseyini makamında bir taksim yer almaktadır (Stokes,1996, s.113) demiştir.

Sabri Yener'in 2001 yılında “Türk Halk Müziğinde Diziler ve İsimlendirilmesi” başlıklı bildirisidir. Bu bildiride, Türk halk müziği dizilerini mevcut türkülerden yola çıkılarak makamsal bir bakış açısıyla incelemiş ve türkülerin makamsal bir bakış açısıyla beş başlıkta incelenebileceğini öne sürerek şu tespitlerde bulunmuştur,

- a. Çeşitli makam dizileri içerisinde seyreden ve makamın bütün özelliklerini taşıyanlar,
- b. Makamın bütün kurallarına bağlı kalmamakla birlikte belli bir makamın dizisi içinde seyredenler,
- c. Makamın bütün seslerini kullanmayıp bazı sesler içinde seyredenler,
- d. Makam dizisinin seslerini kullanmakla birlikte makamın geleneksel kurallarına uymayıp birinci derece (karar sesi) yerine dizinin bir başka derecesinde asma kararlar bitenler,
- e. Kısa geçkilerle birden çok makam dizisinde seyredenler.

Diyerek Türk halk müziği eserlerindeki makamsal yapının yukarıda belirtilen kıstaslar göz önüne alınarak yapılabileceğini belirtmiştir.

Eserlerin makamsal analizinin yapılmasında gerekli olan yöntemin elde edildiği kaynaklar yukarıda belirtilmiştir. Söz konusu kaynaklardan alınan örneklerle çalışmamızın ne yönde ilerlemesi gerektiğine karar verilmiş ve o minvalde çalışmanın analiz yöntemi belirlenmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yöntem

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evreni, örnekleme, verilerin toplanması ve analiz edilmesinde kullanılan yöntemler açıklanmıştır.

Araştırmanın Modeli

Eserler TRT repertuarından tespit edildikten sonra, içerikleri hakkında inceleme ve analizler aşağıda belirtilen kaynaklara göre yapılmıştır. Söz konusu inceleme müzikal analiz yöntemi içerisinde değerlendirilmiştir.

Eserlerin analizinde kullanılan yöntem, Pelikoğlu'nun (2012) 'Geleneksel Türk Halk Müziği Eserlerinin Makamsal Açıdan Adlandırılması' adlı kitabında uyguladığı cümle – motif analizi olarak belirlenmiştir (s.61).

Faydalanılan bir başka kaynak da Bulur (2019)'un bahsettiği müzikal analiz yöntemi olan Rudolph Réti (1885 –1957)'nin bulduğu yöntemdir;

“1950’li yıllarda motifsel gelişme ve analize ilişkin yeni yaklaşımlar ortaya çıkmıştır. Rudolph Réti (1885 –1957) bu gelişmeyle ilgili “Müzikteki Tematik Süreç” (1951) ve “Tonalite, Atonalite, Pantonalite” (1958) adında iki kitap yazmıştır. Réti ilk kitabında Schoenberg’in motif genişlemesi, bölünmesi ve sınırlandırılması ile ilgili görüşlerini temel alır. Bir eserin tüm tematik materyallerini, ortak unsurlarına indirgeyerek, motifin içinden “hücre”yi üretir. Bunlar iki veya üç aralık içeren ve ritmik olmayan küçük ölçekli melodik hatlardır. Reti’nin yönteminin kaynağı ritmik olarak tanımlanmış “motifler” yerine küçük “perde hücreleri”dir. Hücre, transpoze edilebilir ve çevrilebilir. Réti, geniş çaplı bir çalışmanın her bölümünde “tematik bir model” olarak yinelenen bu hücrelerin, bir kalıp olarak kendine has tekrarlar oluşturduğunu tespit etmiş ve bir eseri “birkaç motifin etrafında müzikal bir doğaçlama” olarak görmüştür. Reti, “motifsel analiz” terimini beğenmeyerek, büyük ölçekli formlar için “tematik analiz” terimini kullanmıştır (Cook, 1987, s. 106). Ancak yöntem temanın yatay boyuttaki gelişimi ile ilgili olduğundan armonik yapıyı ikinci plana atar” (s.25-26).

TRT repertuarından tarama yöntemi ile alınan eserler karar perdeleri gözetmeksizin, sadece ‘re’ sesinde biten eserlerden seçilmiştir. Seçilen eserler sözlü ve sözsüz olarak iki başlığa ayrılmıştır. Söz konusu eserlerin makamsal analizleri Türk Müziğinde üçlü, dörtlü, beşli mantığı ve cümle motif analizi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir.

Cümle – motif analizinde eserin öncelikle bitiş sesi ve karar sesi belirlenir. Karar sesi belirlenen eserin en pes ve en tiz sesleri tespit edilir. Bu tiz ve pes seslerin içerisinde bulunan aralıklar eserin donanımındaki değiştirici işaretlerle belirlenir. Söz konusu aralıkların Türk Müziğinde belirlenmesi için Arel – Ezgi’nin getirdiği aralık sistemi kullanılır.

Çalışmamızda eserlerin incelenmesi için faydalanılacak olan kaynak Arel – Ezgi sistemidir. Arel – Ezgi sisteminde iki ses aralığı 9 komaya bölünmüştür. Batı müziği ses sisteminde bir tam ses aralığı 9 komadır ve tam ortadan ayrılarak 4,5 komaya sahip değiştirici işaretlerle (bemol ve diyez) ifade edilen 12 eşit sesle tanımlanır. Ancak Türk müziğinde 4,5 koma sese sahip bir aralık bulunmaz. Bunun sebebi de batı tampere sisteminden farklı olarak Türk Müziği’nin iki ses arasındaki küçük ses aralıklarını çok fazla kullanıyor olmasıdır. Arel – Ezgi sistemi bu konuda ara sesleri duyurabilmek için batı notasyonuna ek olarak Türk Müziği ara seslerini de içeren bir nota sistemi geliştirmiştir. Bu sistem içerisinde tüm makamlar nota üzerinde kolaylıkla gösterilebilmektedir (Özkan, 2013, s. 54-57).

Söz konusu değiştirici işaretler Gerçek (2024)’in Türk Musikisinde Makam Bilgisi ve Tatbiki adlı kitabında aşağıdaki tablodaki gibidir;

Tablo 1

Türk Müziğinde Değiştirici İşaretler

Koma Adı	Koma Değeri	Diyezi	Bemolü	Rumuzu
Koma	1	♯	♮	F
Bakiyye	4	♯	♮	B
Küçük Mücennep	5	♯	♮	S
Büyük Mücennep	8	♯	♮	K
Tanini	9	✕	♮	T
Artık İkili	12 - 13	-	-	A 12 - 13

Tablo 1’de bulunan değiştirici işaretler Türk Müziğindeki 9 komalık aralıkları belirlemeye yarayan işaretlerdir (s. 2).

Tablo 1’deki değiştirici işaretlerin rumuz ve koma değerleri aynı zamanda iki ses arasındaki mesafenin belirlenmesinde kullanılmaktadır. Örneğin iki tam ses aralığında tizdeki

ses koma bemolü almışsa 9 komalık aralık 1 koma eksilerek 8 koma olarak kabul edilmektedir ve bu aralığın adı artık büyük mücennep olarak adlandırılmaktadır.

Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği notalarında değiştirici işaretler farklılık göstermektedir. Çalışmada tespit edilmiş olan eserler müzikal analiz yöntemiyle incelenirken Türk Müziği nota sisteminde iki farklı ses değiştirici işaret biçimi mevcut olduğu görülmüştür. Bu farklılıklar Türk Halk müziği ve Türk Sanat müziğinde farklı görüntülere sahiptir.

Belirtilen işaretlerden bemol 2 olarak adlandırılan değiştirici işaret hangi notada kullanılırsa o notanın sesini en küçük birim olan ‘koma’ aralığı olarak değiştirmektedir. Diyez 3 olarak adlandırılan değiştirici işaret ise ‘küçük mücennep’ olarak değiştirmektedir. Bemol veya diyez 3 yazılan değiştiriciler ‘büyük mücennep’ aralığı olarak hesaplanmaktadır. Bazı eserlerde ise bemol veya diyez 4 işaretleri mevcuttur. Söz konusu bemol ve diyezler ise küçük mücennep ve büyük mücennep arasında bir ses olarak kabul edilmiştir.

Tablo 1’de belirtilen işaretlerin kullanımıyla birlikte Türk müziğindeki aralıklar meydana gelmektedir. Bu aralıkların bir araya gelmesiyle de makam üçlü, dördü ve beşlileri oluşmaktadır. Makam üçlü, dördü ve beşlileri Türk müziğindeki cümle ve motiflerin oluşumu için gerekli olan seslerin bir araya gelmesinden meydana gelmektedir. Bu üçlü, dördü ve beşliler aşağıdaki gibi sıralanmıştır;

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Türk Halk Müziği repertuvarının tamamı, örneklemine ise 169’u sözlü, 66’sı sözsüz olmak üzere 235 adet ‘re’ sesinde karar veren eserler oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması

Bu çalışmada konuya ilişkin tüm kitap, tez makale ve repertuvar çalışmalarının araştırılarak incelenmesiyle gerekli bilgiler toplanmıştır. Repertuvar TRT ve internet kaynakları kullanılarak tespit edilmiştir. Yöntem, diğer çalışmalardan edinilen veriler ışığında gerçekleştirilmiştir.

TRT Repertuvarında bulunan re kararlı eserlerin incelendiği bu çalışmada; öncelikle bilimsel araştırma yöntemlerinden biri olan tarama modeliyle re sesinde karar eden eserler belirlenmiştir. Çalışmanın bu kısmında bilimsel araştırma yöntemlerinden biri olan tarama modeli kullanılmıştır. “Tarama modelleri geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır” (Karasar, 2015, s. 77).

Çalışmada sosyal bilimler alanında bir araştırma yapıldığından eserlerin belirlenmesinde en doğru modelin tarama modeli olduğu düşünülmektedir. “Sosyal bilimlerde

sıklıkla kullanılan, geniş örneklemelere uygulanabilen olay ve olguların “Ne” oldukları hakkında veri sağlayan araştırmalardır” (Karakaya, 2009, s. 59).

Tarama modeli uygulanırken eserlerin notaları olduğu gibi alınmış ve içeriklerinde herhangi bir değişiklik yapılmamıştır. “Mevcut durumlar ve şartlar aynen ortaya konmaya çalışılır. Durumlar genellikle doğal çevre içinde oluşmaktadır” (Kaptan, 1998, s. 59–60).

Verilerin Analizi

Çalışmada öncelikle Türk Halk Müziği repertuarı tarama yöntemiyle taranmış ve repertuvarda bulunan ‘re’ sesinde karar eden veya son bulan bütün eserler tespit edilmiştir. Tespit edilen eserler internet ve diğer kayıtlardan dinlenerek ‘re’ sesinde bittiği teyit edilmeye çalışılmıştır. Seslendirilmemiş veya belirlenen kaynaklarda bulunmayan eserler seslendirilerek söz unsuru da göz önünde bulundurularak bitiş sesinin ‘re’ olup olmadığı kesinleştirilmiştir. Notalarda dönüş işaretleri bulunmayan eserler tespit edilmiş ve çalışma örnekleminde çıkarılmıştır. Daha sonra tespit edilen eserler öncelikle araştırma modeline göre incelenmiştir. İnceleme sırasında eserler cümle ve motiflerine göre bölünmüş ve nota üzerinde gösterilmiştir. Öncelikle makamsal özellikleri belirtilen eserler daha sonra usul açısından incelenmiştir. İncelemeler yapılırken eserlerin düzum ve darpları göz önünde bulundurulmuş ve Türk Sanat Müziği nazariyatındaki usullerle benzerlik gösterip göstermediği belirtilmiştir. Sonuçlar tablolastırılmış ve sonuç kısmında gösterilmiştir. Eserlerin hangi makam 3’lü, 4’lü ve 5’liyi içerdiği belirtilmiş, tam bir dizi oluşturan, bir dizinin üzerinde olan ve içeriğinde makam geçkileri olan eserler tespit edilerek sonuç bölümünde sunulmuştur. Eserler makamsal özelliklerine göre hangi makamın ‘re’ kararlı eserlerde ne kadar yer ettiği yüzdesel hesaplarla belirtilmiştir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bulgular ve Yorum

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın alt problemlerine yönelik bulgulara ve bunlara ilişkin yorumlara yer verilmiştir. Bu çerçevede, Türk Halk Müziği repertuvarında re perdesinde kayıtlı sözlü ve sözsüz türkü ve ezgiler tespit edilmiş, belirlenen alt problemler çerçevesinde, notaların kimlik bilgileri verilmiş ve daha sonra ezgiler müzik cümlesi, motif, üçlü, dördü, beşli aralık mantığına göre makamsal analizleri yapılmıştır. Çalışmanın diğer bölümünde ise eserlerin usul (ritim) özellikleri darp ve düzum özellikleri bakımından da inceleme tabi tutulmuştur.

Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar

Birinci alt problem olarak belirlenen “Türk Halk Müziği repertuvarında ‘re’ kararlı sözlü eserlerin makam ve usul özellikleri nelerdir? İfadesinin çözümüne yönelik Türk Halk Müziği repertuvarında bulunan ‘re’ kararlı sözlü eserlerin adı, yöresi, derleyeni, notaya alanı, kimden alındığı, inceleme tarihi, repertuvar numarası belirtilmiştir. Eserlerin notaları çok fazla yer kaplayacağından, cümle ve motiflerine göre (A+B gibi) ayrılmış ve bu cümle ve motiflerin notaları gösterilmiştir. Her cümle veya motif tek tek yorumlanmış, hangi makamın dizisi içerisinde seyrettiği belirtilmiştir. Son olarak eserin tamamı yorumlanmış ve genel olarak hangi makam dizisi içerisinde seyrettiği tespit edilmiştir. Makamsal olarak yorumlanan eserlerin usulleri de bir tablo içerisinde gösterilmiştir. Söz konusu tabloda eserin repertuvar numarası, adı, usulü, düzümü, THM usul türü, TSM usul adı, metronom değeri, en uzun nota değeri, en kısa nota değeri gösterilmiş ve tablonun altına usul tablosunun yorumlaması yapılmıştır.

Tablo 2.

İncelenen Sözlü Eserlerin Repertuvar Numaraları ve Adları

Sıra Numarası	E s e r i n A d ı	Eserin Repertuvar Numarası
1.	Adalarda Vardır Gamış	4528
2.	Ağaç Başında Karga	4433
3.	Aksineye Vardım	2253
4.	Al Mendilim	2765
5.	Ala Çorap Öremedim (Kıymet)	594

6.	Allı Da Yemenim Allım	4424
7.	Ardahan'ın Yollarında	407
8.	Armut Alçak Olur Mu	4497
9.	Aslıhan	2116
10.	Atımı Bağladım Ben Bir Kotana	914
11.	Ay Doğdu mu Doğdu mu	4743
12.	Aynam Düştü Belimden (Tırnanna Tırnanna)	3353
13.	Bağa İndim Üzüme	3347
14.	Bağlamam Perde Perde	2041
15.	Bahçelerde Gül Biter	2029
16.	Bardağı Koydum Tereğe	4030
17.	Bayburdun İnce Yolunda (Bar Havası)	672
18.	Bekir Ağam Bağları	3092
19.	Ben Derdimi Döksem Gülşen Bağına	4340
20.	Berber Ver Aynayı Bakayım	38
21.	Bezirgen Basmasına Çifte Gül Gondurmuşlar	3290
22.	Bir Ay Doğar Pasenden	476
23.	Bir Dilim İki Dilim	2202
24.	Bir Oda Yaptırdım Hurma Dalından	3888
25.	Bir Yıldız Doğdu Yüceden	3300
26.	Bizim Eller Ne Güzel Eller	313
27.	Bu Abdal Postudur	4828
28.	Bulguru Kaynadırlar (Fidayda – Hüdayda)	106
29.	Bulutlar Oynar Oynaşır (Sarı Çiçek – Sarı Kız)	923
30.	Bülbülümün Gafesi	1928
31.	Camekânın İçinde Ayna Mısın Cam Mısın	4210
32.	Caminin Ardı Ayaz	873
33.	Çalı Koydum Ocağa	874
34.	Çan Koyunun Boynunda	4168
35.	Çekirgeyi Sürüverdim Yazıya	3816
36.	Çekmecemin Perçini	228
37.	Çiçek Dağı Derler	3239
38.	Dağda Ardiç Kurusu	1507
39.	Dağda Darı Harmanı	1218
40.	Daldala Ben Olaydım	1221

41.	Damda Bacaları	77
42.	Damda Kürek Kırıldı	3481
43.	Damın Adı Tandıram	3918
44.	Davarı Vurdum Dereye	1373
45.	Defimi Çala Çala (Nazlım Yar)	4554
46.	Deli Kız Sinin Geliyor	1538
47.	Deniz Dibi Tekneli	565
48.	Dere Geliyor Dere	876
49.	Diyarbakir Ocaktır	1680
50.	Doldurdum Martinimi	1288
51.	Duman da Bastı Dağlara	170
52.	Durnam Gelir Yata Kalka	618
53.	Ekinler Deste Deste	3803
54.	Elmalar Allanıyor	2033
55.	Entaresi Dım Dım Yar	1281
56.	Etir Saçır Gül Çiçek	3482
57.	Ev Süpürür Toz Eder	4627
58.	Evim Kireç Tutmuyor	1876
59.	Evlerim Evlerim Saray Evlerim	957
60.	Evlerinde Makine	3171
61.	Evlerine Vardım Kapı Sürgülü	2135
62.	Evlerinin Önü Bir İnce Yokuş	3815
63.	Evlerinin Önü Harlı	4836
64.	Evlerinin Önü Yonca (Hareli Baso)	1107
65.	Ey Firdengi Firdengi	4924
66.	Ezemezeden Oğlan	1578
67.	Galenin Bedenleri (Limo)	4479
68.	Gaplarında Guyi Var	1337
69.	Garada Goçun Boynuzu	1724
70.	Garagoyun Yayılır	2291
71.	Garamanı Galdırsalar	4448
72.	Garşıdan Gel Göreyim	2720
73.	Gayrıya Açıldı Ol Gül-i Rana	2561
74.	Geçelim Yoldan Geçelim	1596
75.	Gelin Kaynana	1891

76.	Gelmemiş Dünyaya Senin Gibi Taze	1041
77.	Gerali Dedikleri Bir Gençten Uşak	3517
78.	Gezdim Gurbet Eli (Güzelleme)	207
79.	Gız Saçların Saçların	3358
80.	Gızıl Üzüh Rahladı (Eminem)	2120
81.	Gide Gide Kundurama	1069
82.	Giderim Böylesine	3718
83.	Gidersen Uğur Ola (Lal Mercanlar)	718
84.	Git Kaladan Kar Getir	1582
85.	Gitme Bülbül	1598
86.	Gitme Durnam Gitme Nerden Gelirsin (Kırklar Semahı)	3787
87.	Gök Yüzünde Asılıdır Zembilim	2397
88.	Gökte Yıldız Yüzetmiş	721
89.	Gül Koydum Gül Tasına	1591
90.	Gülen Ber Sağar Koyuni	1588
91.	Güllüm Güle Darılmış	332
92.	Güneş Aliyi Güneş	4295
93.	Hakikat Gizli Sırdır (Semah Havası)	1619
94.	Halebi Halay Havası	2388
95.	Hamama Giderken Kunduram Kaydı	2942
96.	Hanım Senin Ne Güzel Gaşların Var	2813
97.	Hani Benim Elli Dirhem Kesdenem	1094
98.	Harmana Kuyu Kazdım	2298
99.	Hasan Dağı Oymak Oymak	1101
100.	.....Haziranı Temmuzu Getirdik Dize	2301
101.	.....Hotinanın Ufak Taşı	489
102.	.....Hürünü Yavrum Hürünü	1996
103.	.....İğdır'ın Al Alması	2168
104.	.....İnce Eleğim Duvarda	277
105.	.....İnciyem Üzülmüşem (Diyarim)	3605
106.	.....Kağızmanın Harmanları	750
107.	.....Kaleden İndim Düze	4063
108.	.....Kara Koyun Etli Olur	2308
109.	.....Karanfilem Ez Beni	1713

---

110.	Karpuz Kestim Suyumuş	2064
111.	Karşıda Kuş Oturur Güzeller	2310
112.	Karşıdan Geliyor Gül Yarın Göçü	4863
113.	Kasap Esnafından Bir Et İstedim	4572
114.	Kavak Uzanır Gider	1627
115.	Kavurma Koydum Tasa	1715
116.	Kemer Ağır Kalkmıyor	4777
117.	Keten Göynek Geymem Dedim	4165
118.	Kıralın Kızı	1717
119.	Kız Bahçende Gül Var Mı	1291
120.	Kız Belin İncedir İnce	598
121.	Kız Neredeydin Neredeydin	2199
122.	Kiraz Aldım Dikmeden(Tombulacık Halime)	727
123.	Köprünün Altı Diken	2673
124.	Köprünün Altı Diken	1225
125.	Kuzu Gelir Ütükten (Allılar)	2789
126.	Küp İçinde İreçel	3054
127.	Leblebici Gel Buraya	3818
128.	Leylalar Yaylalar (Giden Ay Dutulur mu)	2550
129.	Madımak Uzar Gider	235
130.	Maral Gezer Dağ Üste	129
131.	Masada Yeşil Desti	1941
132.	Minarenin Alemi	2379
133.	Mis Pamuğum (Kayadan İndirdiler)	795
134.	Nebışh Dedikleri	2636
135.	Nezaket Vaktinde Servi Bülendim	2955
136.	Sabah Kalktım Ergettim (Kıymet)	593
137.	Salına Salına Geldim Köyüne	1655
138.	Samanlıkta Su Durur	1853
139.	Sarı Çiçek Mor Menevşe Zamanı	541
140.	Sarı Kız	813
141.	Sarı Kız (Sarı Kız Dediğin)	812
142.	Seher Seher Seyre Vardım	2427
143.	Seher Vakdı Kalkan Kervan	1255
144.	Sildirge Sildirge	2337

---

145.	Su Gelir Ark Uyanır	571
146.	Su Goydum Su Tasına	1694
147.	Su Sızıyor	816
148.	Suya Düştü Gülümüz	4002
149.	Suya Endi Sakçalar	4857
150.	Suya Giden Sürmeli Gız	1659
151.	Şirin Nar Ağacıyam	2148
152.	Tandıra Koydum Paçayı	2347
153.	Terazi Mizanımış	1244
154.	Tokata Gidemiyom	1120
155.	Tufan Geliyor Tufan	4583
156.	Ulu Tanrı Seni Övmüş Yaratmış (Ağır Kaşık Havası)	1677
157.	Urganları Ulalı	1138
158.	Yayla Da Yollarında Göç Kater Kater	2217
159.	Yayladan Çıktım Da	172
160.	Yazı Yazdım Sokuya (Küstahlı)	1870
161.	Yel Vurur Yelken Olur	4628
162.	Yenge Kızın	1145
163.	Yeni De Camide Öğle Ezanı Okundu	3997
164.	Yoncayı Bellediler	1695
165.	Yüce Dağ Başında Kar Var Buzunan	4276
166.	Yükledim Kıratıma Torul Hartamısını	4265
167.	Zabah Oldu Gayınnam Da Geldi (Ciğer Türküsü)	3471
168.	Zerdali Çiçek Açtı	2036
169.	Ziliflerin Tutam Tutam	2371

Re Kararlı Sözlü Eserlerin Makam ve Usul Analizleri

Türk Halk Müziği repertuvarında yer alan re kararlı eserler müzikal açıdan incelenmiştir. Cümle – motif ve üçlü, dörtlü, beşli mantığıyla ilerletilen analizlerde eserlerin tam karşılıyorsa hangi makam olduğu, makam seslerini karşılamıyorsa hangi üçlü, dörtlü ve beşli ile ilerlediği, seyir karakteri, karar güçlü ilişkisi gibi açılardan bakılarak hangi makama daha yakın olduğu gibi konulara yer verilmiştir. Eserler öncelikle büyük ve geniş yapıda ise

Makam analizleri yapılan eserlerin usulleri de incelemeye tabi tutulmuştur. Eserin hangi usulde ölçülendirildiği, Türk Sanat Müziği nazariyatında ve Türk Halk Müziği nazariyatında nasıl adlandırıldığı, düzüümü, metronomu, en uzun ve en kısa nota değeri belirtilmiştir.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Repertuvar No: 4528

Türkünün biçimi Ara saz + A+B+C+B şeklindedir. Ara saz kısmı diğer bölümlere benzerlik göstermekte ve diğer bölümlerin sesleriyle uyum halindedir. A cümlesi, ara sazın son cümlesinde belirtilen makam seyrine uyumludur. B cümlesine gelindiğinde hemen hemen aynı tartım kalıplarıyla başka müzik cümleleri kurulmuştur. C cümlesinde tartım kalıpları değişmiş ve nota değerleri küçülmüştür. Makam sesleri içerisinde seyre devam edildiği gözlemlenmiştir.

“Adalarda Vardır Gamiş” Adlı Türkünün Ara Sazı

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 3

“Adalarda Vardır Gamiş” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	4528
Türkünün Adı	Adalarda Vardır Gamiş
Usulü	9\8
Düzümü	2+3+2+2
THM Usul Türü	Birleşik Usul
TSM Usul Adı	Raks Aksağı
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük
En Kısa Nota Değeri	Otuz İkilik

Eser THM’ de bileşik usullerdendir. 9 zamanlı olan ve düzüümü 2+3+2+2 olarak seyreden bir yapıya sahiptir. Aynı usulün TSM’ de karşılığı düzüüm ve darp vuruşları da aynı olmak üzere raks aksağına denk gelmektedir. Eserin metronomu belirtilmemekle beraber en uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri ise otuz ikilik olarak belirlenmiştir. Uzun nota değerleri genelde karar perdesini kısa nota değeri ise ağırlıklı olarak süslemeyi ifade etmektedir.

“Ağaç Başında Karga” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Ağaç Başında Karga

Repertuvar No: 4433

Yöresi: Van \ Mollakasım

Derleyen: Ankara Devlet Konservatuvarı

Notaya Alan: Altan Demirel

Kimden Alındığı: Sadullah Karatekin

İnceleme Tarihi: 12.12.2003

Türkünün Makam Analizi.

Eserin tamamı bir müzik cümlesinden oluşmaktadır. 4 ses aralığındaki bu cümle soru cevap şeklinde iki ölçüyle belirlenmiştir.

Şekil 36

“Ağaç Başında Karga” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesi karar perdesi gösterilmeksizin sadece kürdi ve hüseyini perdesi arasında seyretmiş bir ezgidir. Bu seyir sırasında karar güçlü gibi makamın diğer sesleri duyulmasa da hicaz beşlisinin sesleri içerisinde seyrettiği için hicaz makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 4

“Ağaç Başında Karga” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	4433
Türkünün Adı	Ağaç Başında Karga
Usulü	10\8
Düzümü	2+3+2+3 \ 3+2+2+3
THM Usul Türü	Karma Usul
TSM Usul Adı	Curcuna \ Aksak Semai
Metronom Değeri	5\8'lik = 50
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük
En Kısa Nota Değeri	On Altılık

Eser 10\8'lik THM'de karma usul olarak ölçülmüştür ve üçlemenin konumu iki ölçüde bir değişmektedir. (2+3+2+3) ve (3+2+2+3) olarak iki değişken arasında bir seyir söz konusudur. TSM'de söz konusu değişkenler usulün ismini değiştirmektedir. Eserin ilk ölçüsü curcuna, ikinci ölçüsü ise aksak semai usulünde ölçülmüştür.

“Aksineye Vardım” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Aksineye Vardım

Repertuvar No: 2253

Yöresi: Niğde

Derleyen: -

Notaya Alan: -

Kimden Alındığı: Hakkı Bayraktar

İnceleme Tarihi: -

Türkünün Makam Analizi.

Eser iki cümleden oluşmaktadır. İçerisinde usul ve makam değişikliği de görülmektedir. A+B şeklinde seyreden eserde söz konusu cümlelerin ilk motifleri birbiriyle aynıdır ve ara saz görevindedir. A cümlesi üç motiften oluşmaktadır. B cümlesi dört motiften oluşmaktadır.

Şekil 37

“Aksineye Vardım” Adlı Türkünün A Cümlesi 1. Motif

A cümlesi 1. motifte hüzzam 5’lisi mevcuttur. Hüzzam 5’lisi ile seyreden motif neva perdesinde karar etmiştir. Söz konusu motifte hüzzam beşlisinin iki ses üstüne çıkıldığı da gözlemlenmiştir.

Şekil 38

“Aksineye Vardım” Adlı Türkünün A Cümlesi 2. Motif

A cümlesi 2. motifte eksik segah 4’lüsü mevcuttur. Söz konusu motife Buselik perdesinde kürdi adlandırması da yapılması mümkündür fakat eserin genel akışı içerisinde düşünüldüğünde segah çeşni ile adlandırılmıştır.

Şekil 39

“Aksineye Vardım” Adlı Türkünün A Cümlesi 3. Motif

A cümlesi 3. motifte neva perdesinde rast çeşni baskın görülmektedir. Çargah perdesinin söz konusu motifte yeden konumunda olduğu düşünülmektedir.

Şekil 40

“Aksineye Vardım” Adlı Türkünün B Cümlesi 1. Motif

B cümlesi 1. motif ve A cümlesi 1. motif birebir aynıdır ve tekrar gösterilmesinin sebebi eserin akışının daha iyi belirtilmesidir.

Şekil 41

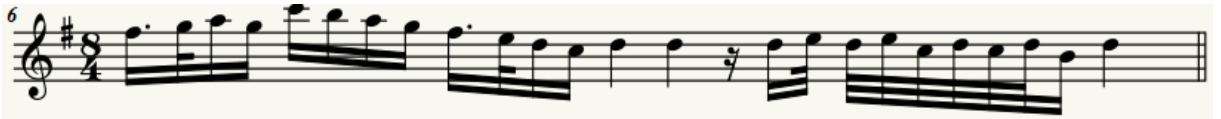
“Aksineye Vardım” Adlı Türkünün B Cümlesi 2. Motif

B cümlesi 2. motif neva perdesinde hicaz 5’lisi ile seyretmektedir.

Şekil 42

“Aksineye Vardım” Adlı Türkünün B Cümlesi 3. Motif

B cümlesi 3. motifte yerinde segah veya eksik segah görüntüsü hakimdir. Söz konusu motifte aynı zamanda tiz çargah perdesine kadar bir genişleme mevcuttur.

Şekil 43

“Aksineye Vardım” Adlı Türkünün B Cümlesi 4. Motif

B Cümlesi 4. motif neva perdesinde rast 5’lisi ile oluşmuştur ve neva perdesinde karara varılmıştır. Söz konusu motifle birlikte eser son bulmuştur.

Eser içerisinde yerinde hüzzam makam dizisi hakimdir. Hüzzam makamının tüm özelliklerini tam olarak göremese de eserin duyum ve hissiyatı da hüzzam makamı dizisine yakınlık gösterdiğini desteklemektedir. Ayrıca iç geçkiler olarak eserde yerinde segah, neva perdesinde rast, neva perdesinde hicaz üçlü, dörtlüleri görülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 5

“Aksineye Vardım” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2253
Türkünün Adı	Aksineye Vardım
Usulü	9/4 – 7/4 – 8/4 – 5/4
Düzümü	Tamamı 2+2.... Şeklinde ilerlemiştir.
THM Usul Türü	Tamamı Karma Usullerdendir
TSM Usul Adı	Ağır Aksak, Devr-i Hindi, Ağır Düyek, Türk Aksağı
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 9\4’lük usulle başlamış, sonrasında 7\4’lük usule geçmiştir. Bir sonraki ölçüde 9\4’lük usule geri dönmüştür. Ardından 8\4’lük usulle devam eden eser 5\4’lük usulle son bulmuştur. Bu usul değişiklikleri eserin icrasında teferruatlı bir anlayışı gerektirmektedir. Güçlü ve zayıf darpların algılanması ve icrası konusunda zorluk derecesi yüksek bir eser olduğu düşünülmektedir. THM’ de söz konusu usullerin tamamı karma usuller sınıfında değerlendirilirken, TSM’ de Ağır Aksak, Devr-i Hindi, Ağır Düyek, Türk Aksağı olarak adlandırılmaktadır.

“Al Mendilim” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Al Mendilim

Repertuvar No: 2765

Yöresi: Erzurum – Tortum – Sümmani Köyü

Derleyen: Ankara Devlet Konservatuvarı

Notaya Alan: Ateş Köyoğlu

Kimden Alındığı: Yöre Ekibi

İnceleme Tarihi: 22.11.1985

Türkünün Makam Analizi.

Eser bir cümleinin iki tekrarından ibarettir. Aynı motiflerin tekrar edildiği eserde bir ölçüde ezgi değişerek tekrar aynı motife geri dönlmektedir. Söz konusu cümle A cümlesi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 44

“Al Mendilim” Adlı Türkünün A Cümlesi

Eser yerinde rast 4'lüsü ve 5'lisiyle seyretmektedir. Karar perdesi nevâ perdesidir. Makam dizisinin rast makamına benzerlik gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 6

“Al Mendilim” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2765

Türkünün Adı	Al Mendilim
Usulü	10/8
Düzümü	3+2+2+3
THM Usul Türü	Karma Usuller
TSM Usul Adı	Aksak Semai
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 10\8'lik (3+2+2+3) usulde ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de karma usullerden olup TSM' de aksak semai olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri noktalı dörtlük, en kısa nota değeri ise onaltılık nota olarak belirlenmiştir. Metronom değeri belirtilmeyen eserde düzum aksak semai usulünü karşılamaktadır.

“Ala Çorap Öremedim (Kıymet)” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Ala Çorap Öremedim (Kıymet)

Repertuvar No: 593

Yöresi: Reşadiye

Derleyen: Arif Meşhur

Notaya Alan: Nida Tüfekçi

Kimden Alındığı: Aslan Kurt

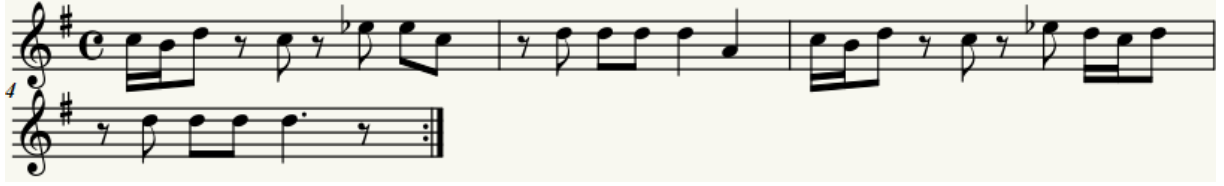
İnceleme Tarihi: 15.03.1974

Türkünün Makam Analizi.

Eser cümlelerine ve motif yapısına göre düzenlenmiştir. A+B+C+D+E+F olarak bölünmüştür.

Şekil 45

“Ala Çorap Öremedim (Kıymet)” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde yerinde segah 4'lüsü mevcuttur.

Şekil 46

“Ala Çorap Öremedim (Kıymet)” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde yerinde hüzzam 5'lisi mevcuttur. Motif başlarında rast, motif sonlarında düğah perdeleri görülmektedir.

Şekil 47

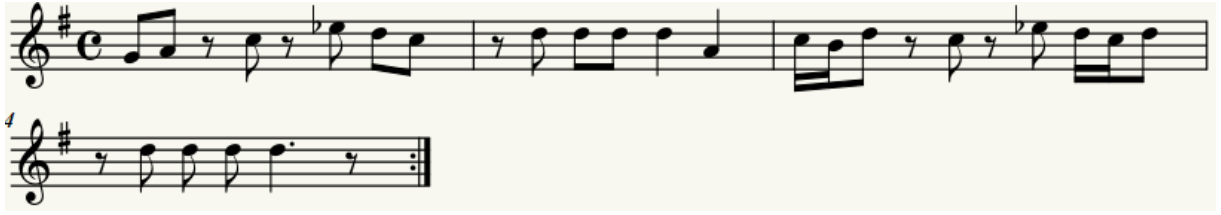
“Ala Çorap Öremedim (Kıymet)” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesinde Yerinde suzinak dizinin tamamı görülmektedir.

Şekil 48

“Ala Çorap Öremedim (Kıymet)” Adlı Türkünün D Cümlesi

D cümlesinde yerinde rast 5’lisine bir bakiyye eklenmiştir. Bu durum suzinak makamına benzerliği desteklemektedir.

Şekil 49

“Ala Çorap Öremedim (Kıymet)” Adlı Türkünün E Cümlesi

E cümlesinde yerinde rast 5’lisine bir bakiyye eklenmiştir. Bu durum suzinak makamına benzerliği desteklemektedir.

Şekil 50

“Ala Çorap Öremedim (Kıymet)” Adlı Türkünün F Cümlesi

F cümlesinde yerinde rast 5’lisine bir bakiyye eklenmiştir. Bu durum suzinak makamına benzerliği desteklemektedir.

Eser genelinde yerinde suzinak seyir hakimdir. Sıkça hüseyini ve acem perdelerinin kullanımı da göze çarpmaktadır. Eserin kararı nevâ olarak belirlenmiştir. Eser içerisinde uşşâk makamının si bemol 2 perdesi kullanılmamıştır. Yerindeki rast 5’linin içeriğinde bu perdenin bulunmasından dolayı var kabul edilerek cümleler tamamlanmıştır.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 7

“Ala Çorap Öremedim” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	594
Türkünün Adı	Ala Çorap Öremedim (Kıymet)
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eserin usulü 4/4'lük usulde ölçülmüştür. Usul THM' de ana usullerden olup TSM' de Sofyan olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri noktalı dörtlük nota, en kısa nota değeri otuz ikilik nota olarak belirlenirken metronom değeri belirtilmemiştir.

“Allı Da Yemenim Allım” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Allı Da Yemenim Allım

Repertuvar No: 4424

Yöresi: Hatay \ Antakya \ Güneydüre

Derleyen: Ankara Devlet Konservatuvarı

Notaya Alan: Altan Demirel

Kimden Alındığı: Mehmet Parlak

İnceleme Tarihi: 12.12.2003

Türkünün Makam Analizi.

Eserin tamamı bir müzik cümlesinden oluşmaktadır.

Şekil 51

“Allı Da Yemenim Allım” Adlı Türkünün A Cümlesi

Bûselik perdesinde kürdi 4'lüsü ile dolaşarak nevâ perdesinde karar etmektedir. Tamamı 4 ses aralığında seyreden eserin kararı neva olarak belirlenmiş ve makamın segah perdesi bulunmuyor olsa da segah makamına benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 8

“Allı da Yemenim Allım” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	4424
Türkünün Adı	Allı Da Yemenim Allım
Usulü	4\4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usul
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik
En Kısa Nota Değeri	Otuz İkilik

Eser THM' de 4\4'lük Ana usulde ölçülendirilmiştir. Düzümü 2+2 olan eser TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. Eserdeki sekizlik notalar genel olarak karar perdesini, otuz ikilik notalar ise süslemeleri göstermektedir.

“Ardahan’ın Yollarında” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Ardahan’ın Yollarında

Repertuvar No: 407

Yöresi: Kars

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Musa Yılmaz

İnceleme Tarihi: 22.06.1973

Türkünün Makam Analizi.

Eser iki motiflik bir cümleden oluşmaktadır. Söz konusu cümle A cümlesi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 52

“Ardahan’ın Yollarında” Adlı Türkünün A Cümlesi

Eserin tamamı bir ölçülük cümleden oluşmaktadır. Üç ses aralığında olan eserin karar perdesi Nevâ perdesidir. Sayısal açıdan bakıldığında çargah 3’lüsü içerisinde seyretmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 9

“Ardahan’ın Yollarında” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	407
Türkünün Adı	Ardahan’ın Yollarında
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller

TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eserin usulü 4/4'lük sofyan ölçülmüştür. Usul THM' de ana usullerden olup TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. Eserde en uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri onaltılık olarak belirlenmiştir. Metronom değeri belirtilmemiş olan eserin orta hızda olduğu düşünülmektedir.

“Armut Alçak Olur Mu” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Armut Alçak Olur Mu

Repertuvar No: 4497

Yöresi: Ankara

Derleyen: Ankara Devlet Konservatuvarı

Notaya Alan: Altan Demirel

Kimden Alındığı: İbrahim Sipahi

İnceleme Tarihi: 10.06.2004

Türkünün Makam Analizi.

Türkü iki motiften oluşan bir A cümlesinden oluşmaktadır.

Şekil 53

“Armut Alçak Olur Mu” Adlı Türkünün A Cümlesi

Eser iki cümleden oluşmaktadır. Mi bemol 2 perdesi kullanımı ve Nevâ perdesindeki karar bize Uşşâk makamını hatırlatmaktadır. Çargah ve buselik perdesindeki çeşni ise neva perdesindeki uşşak çeşninin genişlemesi olarak karşımızdadır. Eserin uşşak makamına yakınlık gösterdiği söylenebilir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 10

“Armut Alçak Olur mu” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	4497
Türkünün Adı	Armut Alçak Olur Mu
Usulü	4\4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Bir vuruş= 72 (Adagio)
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik
En Kısa Nota Değeri	Otuz İkilik

Eserin usulü THM’de 4\4’lük ana usule tekabül etmektedir. Aynı usul aynı düzümle TSM’de sofyan olarak adlandırılmaktadır. 72 metronomda ilerleyen eserin hızı ağır başlı anlamına gelen adagio olarak belirtilmiştir. En kısa nota değeri otuz ikilik nota eserde bir süsleme amacı taşırken sekizlik notalar karar ve güçlü belirtilen kısımlarda kullanılmıştır.

“Aslıhan” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Aslıhan

Repertuvar No: 2116

Yöresi: Ağrı

Derleyen: Şinasi Hatunoğlu

Notaya Alan: Ahmet Yamacı

Kimden Alındığı: Şinasi Hatunoğlu

İnceleme Tarihi: 06.07.1982

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B biçiminde seyretmektedir. A cümlesi ara saz ve ikinci sözleri oluşturmaktadır.

Şekil 54

“Aslıhan” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde yerinde Buselik 5’lisi görülmektedir. Söz konusu cümle Neva perdesinde karar etmektedir.

Şekil 55

“Aslıhan” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde Hüseyini perdesinde Uşşak çeşni görülmektedir. Devamında Buselik dizi ile Dügah perdesinde karar görülmektedir.

Yerinde bûselik 4'lüsü, bûselik perdesinde kürdi 4'lüsü görülmektedir. Eserin genel muhtevası bûselik makamı dizisi içerisinde ve karar perdesi nevâ perdesidir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 11

“Aslıhan” Aldı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2116
Türkünün Adı	Aslıhan
Uslü	6/8
Düzümü	3+3
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Yürük Semai
Metronom Değeri	Yarım Vuruş = 108 (Lento)

Şekil 57

“Atımı Bağladım Ben Bir Kotana” Adlı Türkünün A’ Cümlesi

Eser nevâ perdesinde rast 5'lisi ve hüseyini perdesinde uşşâk 4'lüsü ile seyretmektedir. Karar perdesi nevâ perdesindeki kararı güçlendiren bir yeden kullanımı da mevcuttur.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 12

“Atımı Bağladım Ben Bir Kotana” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	914
Türkünün Adı	Atımı Bağladım Ben Bir Kotana
Usulü	10/8
Düzümü	3+2+2+3 – 2+3+2+3
THM Usul Türü	Karma Usuller
TSM Usul Adı	Aksak Semai - Curcuna
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 10\8'lik (3+2+2+3) usulünde ölçülmüştür. İç değişken olarak 10\8'lik (2+3+2+3) usule geçişler mevcuttur. Eserde düzum değişikliği söz konusudur. THM' de iki düzum de karma usuller sınıfında değerlendirilirken, TSM' de aksak semai ve curcuna olarak farklı iki isimle değerlendirilmiştir. En uzun nota değeri noktalı dörtlük nota olan eserde en kısa nota değeri onaltılık nota olarak belirlenmiştir. Metronom değeri belirtilmemiştir.

“Ay Doğdu mu Doğdu mu” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Ay Doğdu mu Doğdu mu

Repertuvar No: 4743

Yöresi: Malatya

Derleyen: Ankara Devlet Konservatuvarı

Notaya Alan: Altan Demirel

Kimden Alındığı: Momoş Sucular

İnceleme Tarihi: 08.11.2007

Türkünün Makam Analizi.

Eserin tamamı bir cümleden oluşmaktadır. İki cümle de bir ölçüye sığmış durumdadır. Bu sebeple bir ölçü içerisindeki motifler A+B olarak ikiye kesikli porte çizgisiyle ayrılmıştır.

Şekil 58

“Ay Doğdu mu Doğdu mu” Adlı Türkünün A+B Cümlesi

4 ölçüden oluşan eserin tamamında yerinde uşşâk 4'lüsüyle nevâ perdesinde karar görülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 13

“Ay Doğdu mu Doğdu mu” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	4743
Türkünün Adı	Ay Doğdu mu Doğdu mu
Usulü	6\4
Düzümü	2+2+2
THM Usul Türü	Birleşik Usul
TSM Usul Adı	Sengin Semai
Metronom Değeri	Bir Vuruş= 92 (Andante moderato)
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik

Türkünün usulü THM’de bileşik usullerden olan 6/4’lük usulde ölçülendirilmiştir. TSM’de sengin semai usulünde olduğu belirlenen eserin metronom değeri 92 andante moderato olarak belirlenmiştir. Eserde en kısa nota değeri sekizlik, en uzun nota değeri ise on altılık olarak belirlenmiştir. Bu durumda eserin içeriği bir ölçü içerisinde yoğun bir anlatımın varlığına dikkat çekmektedir.

“Aynam Düştü Belimden (Tırnanna Tırnanna)” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Aynam Düştü Belimden (Tırnanna Tırnanna)

Repertuvar No: 3353

Yöresi: Elazığ \ Ağın

Derleyen: Kadir Sırrı Öztürk

Notaya Alan: Altan Demirel

Kimden Alındığı: İsmail Nazım Beydemir

İnceleme Tarihi: 17.01.1990

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B biçiminde seyretmektedir.

Şekil 59

“Aynam Düştü Belimden (Tırnanna Tırnanna)” Adlı Türkünün A Cümlesi

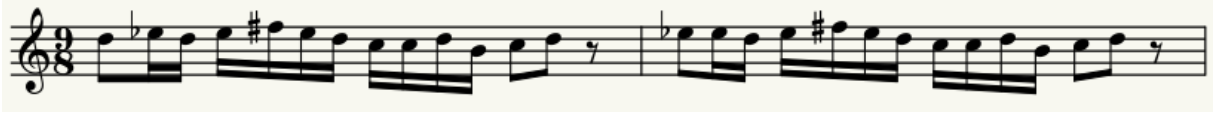

A cümlesinde yerinde buselik 4’lüsüne neva perdesinde rast 4’lüsü eklenmiştir.

Şekil 60

“Aynam Düştü Belimden (Tırnanna Tırnanna)” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde yerinde hüzzam 5’lisi mevcuttur.

Şekil 61

“Aynam Düştü Belimden (Tırnanna Tırnanna)” Adlı Türkünün B ‘ Cümlesi

Eserin genelinde nevâ perdesinde hicaz 4’lüsü ve bu 4’lüyü destekler nitelikte yeden görevi gören yerinde segâh 3’lüsü hakimdir. Segâh ve hüzzam makamlarına yakınlık göstermesinden dolayı bûselik perdesi segâh olarak kabul edilmiştir. Eserde düğah perdesinin de görülmesi karcıgar makamına bir benzerlik gösterme ihtimalini karşımıza çıkarmaktadır. Eserin genel muhtevasına bakıldığında hüzzam makamına daha yakın bir yapıda olduğu düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 14

“Aynam Düştü Belimden” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	3353
Türkünün Adı	Aynam Düştü Belimden (Tırnanna Tırnanna)
Usulü	9/8
Düzümü	2+2+2+3
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Çifte Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	On Altılık Nota

Eser 9/8'lik usulde ve 2+2+2+3 düzümde ölçülmüştür. THM' de söz konusu usul birleşik usullerden olup TSM' de çifte sofyan olarak adlandırılmaktadır. Metronom değeri belirtilmemiş olan eserin seyir hızının orta hızda olduğu düşünülmektedir.

“Bağa İndim Üzüme” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Bağa İndim Üzüme

Repertuvar No: 3347

Yöresi: Erzincan \ Eğin

Derleyen: Banttan aktaran Behçet Bostan

Notaya Alan: Behçet Bostan

Kimden Alındığı: Kemal Karasüleymanoğlu

İnceleme Tarihi: 16.01.1990

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B+A+B biçiminde seyretmektedir. A cümlesi ara sazı oluşturmaktadır.

Şekil 62

“Bağa İndim Üzüme” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde segah perdesinde bir eksik segah veya eksik ferahnak 5'lisi bulunmaktadır.

Şekil 63

“Bağa İndim Üzüme” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde rast 4'lüsü hakimdir.

Eser genel itibariyle yerinde segâh 5'lisi ile seyretmektedir. Fakat karar perdesinin nevâ perdesi olduğu görülmektedir. Seyir karakterindeki neva – gerdaniye atlaması ve hüseyini perdesindeki kalışlar hüseyini makamına benzerliği göstermektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 15

“Bağa İndim Üzüme” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	3347
Türkünün Adı	Bağa İndim Üzüme
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 4/4'lük ölçülmüştür. Söz konusu ölçünün THM' de ana usullerden olduğu ve TSM' de sofyan olarak adlandırıldığı tespit edilmiştir. En uzun nota değeri noktalı sekizlik olan eserin en kısa nota değeri onaltılık olarak belirlenmiştir.

“Bağlamam Perde Perde” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Bağlamam Perde Perde

Repertuvar No: 2041

Yöresi: Giresun

Derleyen: Yücel Paşmakçı

Notaya Alan: Yücel Paşmakçı

Kimden Alındığı: Ömer Akpınar

İnceleme Tarihi: 13.12.1979

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B+C şeklinde seyretilmektedir.

Şekil 64

“Bağlamam Perde Perde” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde genel ihtiva Suzinak makam dizisi içerisinde görülmektedir.

Şekil 65

“Bağlamam Perde Perde” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde de suzinak bir seyir görüntüsü mevcuttur. Yarım cümlelerden oluşan cümlenin her motifi mevcut dörtlü beşlide yarım kararlarla tamamlanmıştır.

Şekil 66

“Bağlamam Perde Perde” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesinde genişlemiş bir bölge görülmektedir. Muhayyer üstünde bir kürdi üçlüsünün görüldüğü cümlede neva perdesindeki hicaz 5’lisini destekler bir görüntü mevcuttur.

Eser çargâh perdesinde nikriz 4’lüsü ve 5’lisiyle seyretmektedir. Ayrıca yerinde uşşâk ve nevâ perdesinde hicaz 3 ve 4’lüsü görülmektedir. Nevâ perdesinde karar görülmektedir. Bu da nevâ perdesindeki hicaz 4’lüsüne yeden görevinde düşünülebilir. Bir başka açıdan bakıldığında suzinak makamı sesleri içerisinde dolaştığından suzinak makamına benzerlik gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 16

“Bağlamam Perde Perde” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2041
Türkünün Adı	Bağlamam Perde Perde
Usulü	9/8
Düzümü	2+3+2+2
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Raks Aksağı

Metronom Değeri	Bir Vuruş = 208 (Pretissimo)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Sekizlik Nota

Eser 9/8'lik olarak ölçülandırılmıştır. THM' de birleşik usullerden olan söz konusu usul TSM' de raks aksağı olarak adlandırılmaktadır. Düzümleri olarak 2+3+2+2 seyreden eser çok hızlı seslendirilmektedir. Farklı bir seyir karakterine sahip eserin en kısa nota değeri sekizlik ve en uzun nota değeri ise dörtlük nota olarak belirlenmişse de süsleme sesleri otuz ikilik notalara kadar küçülmektedir. Bu sebeple eserin çok hızlı icrasından dolayı uzun nota değerleri aldığı düşünülmektedir.

“Bahçelerde Gül Biter” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Bahçelerde Gül Biter

Repertuvar No: 2029

Yöresi: Gümüşhane

Derleyen: Alaettin Bahçekapılı

Notaya Alan: Soner Özbilen

Kimden Alındığı: Nurettin Şenol

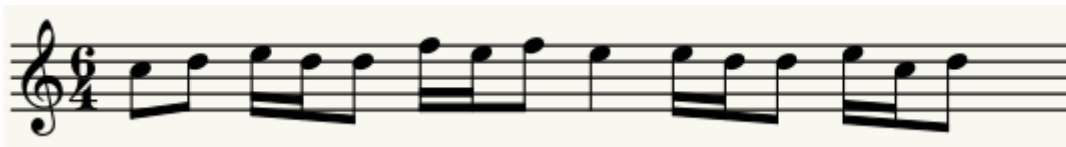
İnceleme Tarihi: 12.12.1979

Türkünün Makam Analizi.

Eserin tamamı bir cümleden oluşmaktadır. Söz konusu cümle A cümlesi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 67

“Bahçelerde Gül Biter” Adlı Türkünün A Cümlesi

Eser tek bir motiften ibarettir. Karar nevâ perdesinde gerçekleşmektedir. Yerinde çargah 4'lüsü ile seyreden eser neva perdesinde karar vermektedir.

Tablo 17

“Bahçelerde Gül Biter” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2029
Türkünün Adı	Bahçelerde Gül Biter
Usulü	6/4
Düzümü	2+2+2+2+2+2
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Sengin Semai
Metronom Değeri	Bir Vuruş = 104 (Andante Moderato)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	On Altılık Nota

Eser 6/4'lük ölçülmüştür. Düzümü 2+2+2+2+2+2 olarak devam eden eser THM' de bileşik usullerden olup TSM' de sengin semai olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri on altılık olan eserin metronom değeri andante moderato orta hızdan daha yavaş olarak görülmektedir.

“Bardağı Koydum Tereğe” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Bardağı Koydum Tereğe

Repertuvar No: 4030

Yöresi: Erzurum

Derleyen: Talip Özkan

Notaya Alan: Talip Özkan

Kimden Alındığı: Yöre Ekibi

İnceleme Tarihi: 26.05.1995

Türkünün Makam Analizi.

Eserin akışı A+A” +A biçiminde ilerlemiştir. Eser ara saz ile başlamıştır. Ara sazın içerisinde kısa bir motifin tekrarıyla söz kısmı oluşmuştur. Hemen ardından saz kısmının tekrarları ikinci güfte kısmını ihtiva etmiştir. Bu sebeple eserin içerik akışının belirtilen şemada olduğu düşünülmektedir.

Şekil 68

“Bardağı Koydum Tereğe” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde yerinde buselik 5’lisi mevcuttur.

Şekil 69

“Bardağı Koydum Tereğe” Adlı Türkünün A” Cümlesi

Eserde Nevâ perdesinde karar eden bir bûselik çeşni görülmektedir. Fakat si sesinin bûselik veya segâh perdesi olarak değişkenlik göstermesi makamın çeşnisini de değiştirebilir diye düşünülmektedir. Söz konusu perdenin buselik olduğu ve donanımda da belirtildiği üzere düşünüldüğünde eserin makamının buselik makamına daha yakın olduğu düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 18

“Bardağı Koydum Tereğe” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	4030
Türkünün Adı	Bardağı Koydum Tereğe
Usulü	5\8
Düzümü	2+3

THM Usul Türü	Birleşik Usul
TSM Usul Adı	Türk Aksağı
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Sekizlik
En Kısa Nota Değeri	On Altılık

Eser THM’de birleşik usuller arasında yer alan 5\8’lik ve 2+3 düzümde ölçülmüştür. Aynı zamanda TSM’de aynı usul Türk Aksağı olarak adlandırılmaktadır. Metronom değeri belirtilmemiş olan eserin en uzun nota değeri noktalı sekizlik en kısa nota değeri ise on altılık olarak belirlenmiştir.

“Bayburdun İnce Yolunda (Bar Havası)” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Bayburdun İnce Yolunda (Bar Havası)

Repertuvar No: 672

Yöresi: Erzurum

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Seyfettin Sığmaz

İnceleme Tarihi: 15.03.1974

Türkünün Makam Analizi.

Eserin tamamı bir motifin tekrarlanmasından ibarettir. Söz konusu motif A motifi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 70

“Bayburdun İnce Yolunda (Bar Havası)” Adlı Türkünün A Motifi

Eser Bûselik perdesinde kürdi 4'lüsüyle seyredip nevâ perdesinde karar vermektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 19

“Bayburt’un İnce Yolunda” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	672
Türkünün Adı	Bayburdun İnce Yolunda (Bar Havası)
Usulü	18/8
Düzümü	3+3+3+3+3+3
THM Usul Türü	Karma Usuller
TSM Usul Adı	Darb ı Türki
Metronom Değeri	Noktalı Dörtlük = 96 (Andante)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Sekizlik Nota

Eser 18\8'lik usulde ölçülmüştür. İçerik olarak TSM'de Türk Aksağı ve yürük semai olarak adlandırılan usullerin birbirleri arasında geçişleri hissedilmektedir. THM' de karma usullerdendir. En uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri sekizlik nota olan eserde andante metronom değeri belirtilmiştir.

“Bekir Ağam Bağları” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Bekir Ağam Bağları

Repertuvar No: 3092

Yöresi: Selanik

Derleyen: Mehmet Gezer \ Hasan Karakaş

Notaya Alan: Hasan Karakaş

Kimden Alındığı: Bandırma Sahil Yenice Köyü Hanımlarından

İnceleme Tarihi: ?

Türkünün Makam Analizi.

Eser bir cümleden oluşmaktadır. Küçük tartım farklarıyla tekrar etmektedir. Söz konusu cümle A cümlesi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 71

“Bekir Ağam Bağları” Adlı Türkünün A Cümlesi

Yerinde hüzzam 5’lisine bir tanini eklenerek seyrettiği görülmüştür. Eserin bu sebeple makamının hüzzam makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir. Karar perdesi neva olarak belirlenmiştir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 20

“Bekir Ağam Bağları” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	3092
Türkünün Adı	Bekir Ağam Bağları
Usulü	9/8
Düzümü	2+2+2+3
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Aksak
Metronom Değeri	Bir Vuruş = 96 (Andante)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	On Altılık Nota

Eser 9\8’lik ölçülmüştür. THM’ de birleşik usullerden olan usulün TSM’ deki adı aksak olarak belirlenmiştir. Andante hızda seyreden eser ağır bir hızda seyretmektedir. En uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri ise on altılık olarak belirlenmiştir. Düzümünün her ölçüde 2+2+2+3 olduğu tespit edilmiştir.

“Ben Derdimi Döksem Gülşen Bağına” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Ben Derdimi Döksem Gülşen Bağına

Repertuvar No: 4340

Yöresi: Orta Anadolu

Derleyen: Nida Tüfekçi

Notaya Alan: Erdal Çalışkanel

Kimden Alındığı: Nida Tüfekçi

İnceleme Tarihi: 16.12.1999

Türkünün Makam Analizi.

Eser karmaşık ve bağımsız birçok cümleden oluşmaktadır. Ara saz kısmı ile başlayan eser serbest bir kısımla devam etmektedir. Ardından usule bağlı olarak yeni bir cümle daha ortaya çıkmaktadır. Bu sebeple eser üç ana cümlede incelenmiştir. A+B+C şeklinde ilerleyen eser genel itibariyle cümleleri bakımından birbirinden bağımsız fakat aynı makam ve dizi içerisinde seyretmiştir.

Şekil 72

“Ben Derdimi Döksem Gülşen Bağına” Adlı Türkünün A Cümlesi 1. motif

Ara saz yani A cümlesi ilk olarak Şekil 81'deki motifle başlamış ve iki tekrarlı olarak yazılmıştır. Genel itibariyle Yerde Rast beşlisi hakimdir fakat bu beşliye bir de bakiye aralığı eklenmiştir. Söz konusu cümle genel ihtivası itibariyle Suzinak makamı içerisinde değerlendirilmekte ve Suzinak makamının içerisinde bir cümle olarak düşünülmektedir.

Şekil 73

“Ben Derdimi Döksem Gülşen Bağına” Adlı Türkünün A Cümlesi 2. motif

A cümlesinin ikinci motifinde Yerinde Hüzam 5'lisine bir bakiye bir tanini eklenmiş olarak görülmektedir. Şekil 74'te gördüğümüz Rast ve Suzinak çeşniye Şekil 82'deki çeşnileri eklediğimizde Suzinak diziyi elde etmiş bulunuyoruz.

Şekil 74

“Ben Derdimi Döksem Gülşen Bağına” Adlı Türkünün A Cümlesi 3. motif

A cümlesinin 3. Motifi olan Şekil 75'te gördüğümüz cümle yapısı ise şu ana kadar gelen cümle yapısının uzağında Neva perdesinde Uşşak 4'lüsüdür. Neva perdesinde gördüğümüz Hicaz çeşninin seslerinden Eviç perdesini atıp acem perdesini kullanarak ve Nim Hisar perdesini dik Hisar perdesine çevirerek elde edildiği düşünülen bu motif yapısı şimdiye kadar eserdeki diğer motiflerle bağdaşmasa da karar güçlü münasebeti dolayısıyla eserden tamamen bağımsız değildir.

Şekil 75

“Ben Derdimi Döksem Gülşen Bağına” Adlı Türkünün A Cümlesi 4. Motif

A cümlesinin son motifi olan 4. Motif tekrar Suzinak çeşninin devamını sağlamak için kullanılmış ve nitekim hemen akabinde Şekil 72'deki A cümlesi 2. Motif söz konusu 4. Motifin hemen ardından kullanılmıştır. Bu ezginin arkasından da A cümlesinin ilk motifi bağlanmış ve Şekil 77'de gördüğümüz serbest kısma bağlanmıştır.

Şekil 76

“Ben Derdimi Döksem Gülşen Bağına” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesi diye adlandırdığımız eserin serbest kısmı Neva perdesinde Hicaz 5’lisine vurgu yapmakla beraber çargah perdesine kadar düşerek çargah perdesinde bir nikriz 5’lisi de göstermiştir. Bu bölümde baskın olan duyum yine suzinak dizinin sesleridir.

Şekil 77

“Ben Derdimi Döksem Gülşen Bağına” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesi ise kendisinden önce gelen cümlelerle ezgi ve makamsal açıdan benzer fakat tartım düzum ya da anlatım bakımından farklı ve özgündür. Eserin devamı hissini uyandıran bu cümle ilk iki cümleden bağımsız bir yapıya da sahiptir. Bu bölümde de Hüzam çeşnili bir Rast dizi hakimdir.

Eser genel olarak Suzinak makamı dizisi içerisinde, dizi seslerinin geneli kullanılarak üretilmiştir. Karar olarak Nevâ perdesi kullanılmıştır.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 21

“Ben Derdimi Döksem Gülşen Bağına” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	4340
Türkünün Adı	Ben Derdimi Döksem Gülşen Bağına
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usul
TSM Usul Adı	Sofyan

Metronom Değeri	Bir Vuruş = 60 (largo)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik

Eser 4/4'lük ölçülandırılmıştır. Bu usul THM' de ana usullerden biridir. TSM' de ise bu usule sofyan adı verilmiştir. En uzun nota değeri dörtlük, en kısası otuz ikiliktir. Bu kısa sesler süsleme amacıyla kullanılmıştır. Largo metronom yavaş ilerleyen bir yapıdadır.

“Berber Ver Aynayı Bakayım” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Berber Ver Aynayı Bakayım

Repertuvar No: 38

Yöresi: Rumeli

Derleyen: Mustafa Hoşsu

Notaya Alan: Mustafa Hoşsu

Kimden Alındığı: İbrahim Dallıkavak

İnceleme Tarihi: 28.01.1978 – ikinci inceleme Tarihi: 1990

Türkünün Makam Analizi.

Eser saz kısmıyla birlikte A+B+C şeklinde üç ana cümleden oluşmuştur.

Şekil 78

“Berber Ver Aynayı Bakayım” Adlı Türkünün A Cümlesi

Eserin ara sazı olan A cümlesi, Ferahnak çeşni ile gerçekleşmiştir. Buselik perdesinde karar verilmiştir.

Şekil 79

“Berber Ver Aynayı Bakayım” Adlı Türkünün B Cümlesi

Eserin birinci söz bölümü olan B Cümlesi, Neva perdesindeki Rast 5’lisi ile gerçekleşmiştir.

Şekil 80

“Berber Ver Aynayı Bakayım” Adlı Türkünün C Cümlesi

Eserin ikinci söz bölümü Yerde Ferahnâk 5’lisi ile seyretmektedir.

Eser genel olarak ferahnâk 5’lisi içerisinde dolaşılıyor olsa da segâh makamı seyri ve karakterinin baskın olduğu gözlemlenmiştir. Karar perdesi nevâ olarak tespit edilen bu eserin segâh makamı etkisinde ve segâh makamının güçlü perdesinde karar kıldığı söylenebilir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 22

“Berber Ver Aynayı Bakayım” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	38
Türkünün Adı	Berber Ver Aynayı Bakayım
Usulü	7\8
Düzümü	3+2+2
THM Usul Türü	Bileşik Usul
TSM Usul Adı	Devr-i Hindi
Metronom Değeri	7\8 = 56 (Lento)
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük
En Kısa Nota Değeri	Sekizlik Nota

Usul/ritim analizi bakımından incelenen eser usulü Türk Halk müziği nazariyatında 7 zamanlı usuller olarak yer almaktadır. Söz konusu usul/ritim Türk Sanat müziği nazariyatında ise Devr-i Hindi ismiyle bilinmektedir. Eser 7 zamanlı usul ve mertebe olarak 8'lik birim ile gösterilmiştir. Türk Halk müziği nazariyatına göre 7/8'lik usul Birleşik Usuller olarak sınıflandırılmaktadır. Söz konusu eser 7/8'lik usulde ve 3+2+2 şeklindeki kalıplar ile kendini göstermektedir. Metronom değeri (Lento) terimi, eserin temposunun 56 olduğu hızı vurgulamaktadır. Eser içerisinde süreleri bakımından en uzun noktalı dörtlük nota, en kısa nota süresinin ise sekizlik değerinde nota olduğu tespit edilmiştir.

“Bezirgen Basmasına Çifte Gül Gondurmuşlar” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Bezirgen Basmasına Çifte Gül Gondurmuşlar

Repertuvar No: 3290

Yöresi: Yeşilova

Derleyen: Salih Urhan

Notaya Alan: Salih Urhan

Kimden Alındığı: Osman Uysal

İnceleme Tarihi: 16.03.1989

Türkünün Makam Analizi.

Eser üç motiftten oluşmaktadır. A+B başlayıp C+B şeklinde tekrar eden bir cümle yapısına sahiptir.

Şekil 81

“Bezirgen Basmasına Çifte Gül Gondurmuşlar” Adlı Türkünün A Motifi

Şekil 82

“Bezirgen Basmasına Çifte Gül Gondurmuşlar” Adlı Türkünün B Motifi

B motifinde segah perdesinde bir segah üçlüsü mevcuttur.

Şekil 83

“Bezirgen Basmasına Çifte Gül Gondurmuşlar” Adlı Türkünün C Motifi

C motifinde segah perdesinde eksik segah 4'lüsü görülmektedir.

Eser yerinde çargah çeşnisi ile seyrettikten sonra segâh 3'lü ve 4'lüsünü gösterip nevâ perdesinde karar vermektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 23

“Bezirgen Basmasına Çifte Gül Gondurmuşlar” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	3290
Türkünün Adı	Bezirgen Basmasına Çifte Gül Gondurmuşlar
Usulü	9/8
Düzümü	2+2+2+3
THM Usul Türü	Karma Usuller
TSM Usul Adı	Aksak
Metronom Değeri	Yarım Vuruş= 162 (Andante moderato)
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 9\8'lik ölçülmüştür. THM' de karma usullerden olan usulün TSM' de adı aksaktır. En uzun nota değeri Noktalı dörtlük, en kısa nota değeri ise onaltılık olarak belirlenmiştir. Eser hızlı seslendirilmektedir. Düzüm 2+2+2+3 olarak başlayıp devam etmektedir.

“Bir Ay Doğar Pasenden” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Bir Ay Doğar Pasenden

Repertuvar No: 476

Yöresi: Erzincan

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Fahriye ve Şükrü Çalıklı ile Nevzat Karapolat

İnceleme Tarihi: 22.11.1973

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B olmak üzere iki cümleye ayrılmıştır. A cümlesi soru B cümlesi cevap niteliğinde görülmektedir.

Şekil 84

“Bir Ay Doğar Pasenden” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde neva perdesinde rast 4'lüsü görülmektedir. Söz konusu dörtlü içerisinde seyredirken hüseyini perdesi güçlü tutularak neva perdesinde karar verilmiştir.

Şekil 85

“Bir Ay Doğar Pasenden” Adlı Türkünün B cümlesi

B cümlesinde Yerinde rast 5'li veya yerinde hüseyini 5'li görülmektedir. Her iki durumda da karar neva olarak görülmüştür.

Eser nevâ perdesinde rast 4'lüsüyle seyretmektedir. Yer yer yerinde segâh ve yerinde rast 4'lüsüyle genişleme sağlanan eserin karar perdesi nevâ perdesidir. Söz konusu bilgiler ışığında eserin makamının neva perdesinde rast 4'lüsünün ağırlığından dolayı rast makamına yakın olduğu düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 24

“Bir Ay Doğar Pesenden” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	476
Türkünün Adı	Bir Ay Doğar Pasenden
Usulü	6/8
Düzümü	3+3
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Yürük Semai
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eserin usulü 6\8'lik ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de bileşik usuller sınıfında olup TSM' de yürük semai olarak adlandırılmaktadır. Düzüümü 3+3 olan eserin en uzun notası dörtlük, en kısa notası onaltılık olarak belirlenmiştir.

“Bir Dilim İki Dilim” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Bir Dilim İki Dilim

Repertuvar No: 2202

Yöresi: Erzurum

Derleyen: Nebahat Şimşek

Notaya Alan: Erhan Sürmen

Kimden Alındığı: Senem Şimşek

İnceleme Tarihi: 11.05.1983

Türkünün Makam Analizi.

Eser tek bir cümleinin sürekli tekrarlanmasından ibarettir. A cümlesi diye adlandırılan söz konusu cümle, eserin ilerleyen kısımlarında küçük farklılıklar gösterdiğinden bu söz konusu farklı cümle de A' olarak adlandırılmıştır.

Şekil 86

“Bir Dilim İki Dilim” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesi yerinde çargah 5'lisi ile seyretmektedir. Neva perdesinde karar veren söz konusu cümlede hüseyini perdesi güçlü konumdadır.

Şekil 87

“Bir Dilim İki Dilim” Adlı Türkünün A' Cümlesi

A' cümlesinde neva perdesinde rast görülmektedir. Eserin sadece bir kısmında görülen bu cümlede eviç perdesinin gösterimi eserin hüseyini makamını andırmasına sebep olmaktadır. Eserin seyri, hüseyini perdesinin güçlü konumda oluşu, eviç perdesinin gösterimi gibi durumlardan ötürü makamın seslerini karşılamıyor olsa da Hüseyini makamına benzerlik gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 25

“Bir Dilim İki Dilim” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2202
Türkünün Adı	Bir Dilim İki Dilim
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Bir Vuruş = 96 (Allegro Moderato)
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 4/4'lük ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de ana usullerden olup TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. Orta hızda seslendirilen eserin en uzun notası sekizlik, en kısa notası ise onaltılık olarak tespit edilmiştir.

“Bir Oda Yaptırdım Hurma Dalından” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Bir Oda Yaptırdım Hurma Dalından

Repertuvar No: 3888

Yöresi: Malatya

Derleyen: Plaktan

Notaya Alan: Mustafa Özgül

Kimden Alındığı: Fahri Kayahan

İnceleme Tarihi: 13.08.1993

Türkünün Makam Analizi.

Eserde tek bir cümle mevcuttur. A cümlesi diye adlandırdığımız cümle hem giriş ve ara sazı hem de eserin gelişme kısmındaki müzik cümlesini oluşturmaktadır. Cümlelerin saz ve söz kısımlarının kesişim noktasında ise bir A' diye adlandırdığımız kısa cümle mevcuttur.

Şekil 88

“Bir Oda Yaptırdım Hurma Dalından” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinin hüzzam makamı dizisi içerisinde seyrettiği düşünülmektedir.

Şekil 89

“Bir Oda Yaptırdım Hurma Dalından” Adlı Türkünün A' Cümlesi

Eser akışı hüzzam çeşnisiyle gerçekleşmektedir. Fakat karar olarak nevâ perdesi belirlenmiştir. Eserin seyir özellikleri ve donanım özelliklerinde yola çıkıldığında segah perdesinin bulunmamasının yanı sıra makam olarak hüzzam karakteri ve duyumu taşıdığı düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 26

“Bir Oda Yaptırdım Hurma Dalından” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	3888
Türkünün Adı	Bir Oda Yaptırdım Hurma Dalından

Usulü	10\8
Düzümü	3+2+2+3
THM Usul Türü	Karma Usuller
TSM Usul Adı	Aksak Semai
Metronom Değeri	2,5 Vuruş= 60 (Allegro)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eserin usulü 10\8'lik olarak ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de bileşik usullerdendir ve düzüm olarak 3+2+2+3 olarak belirlenmiştir. TSM' de söz konusu usul aksak semai olarak adlandırılmaktadır.

“Bir Yıldız Doğdu Yüceden” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Bir Yıldız Doğdu Yüceden

Repertuvar No: 3300

Yöresi: Niğde

Derleyen: Nurettin Çamlıdağ

Notaya Alan: Nurettin Çamlıdağ

Kimden Alındığı: Nurettin Bayhan

İnceleme Tarihi: 17.03.1988

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B+C+A+D+C biçiminde seyretmektedir. Ara sazını A cümlesi oluşturmaktadır.

Şekil 90

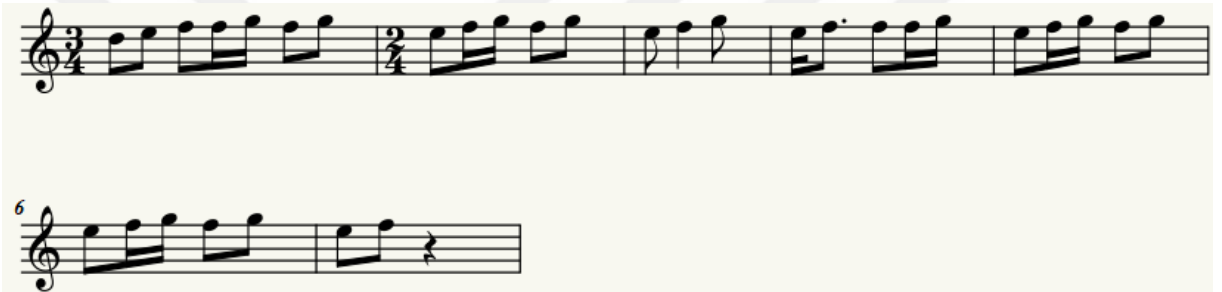
“Bir Yıldız Doğdu Yüceden” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde yerinde segah 4'lüsü mevcuttur.

Şekil 91

“Bir Yıldız Doğdu Yüceden” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde buselik 4'lüsü ve hüseyini perdesinde kürdi 3'lüsü görülmektedir.

Şekil 92

“Bir Yıldız Doğdu Yüceden” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesinde yerinde hüzzam 5'lisine bir tanini eklenmiştir.

Şekil 93

“Bir Yıldız Doğdu Yüceden” Adlı Türkünün D Cümlesi

D cümlesinde hüseyini perdesinde kürdi 4'lüsü görülmektedir.

Eser genel itibariyle yerinde hüzzam seyri göstermektedir. Yer yer yerinde segâh ve çargâh perdesinde nikriz çeşnileri görülen eserde hüzzam gösterip nevâ perdesinde karara gelinmiştir. Bu sebeple hüzzam makamına benzerlik gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 27

“Bir Yıldız Doğdu Yüceden” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	3300
Türkünün Adı	Bir Yıldız Doğdu Yüceden
Usulü	2/4 – 3/4
Düzümü	2+2 – 1+1+1
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Nim Sofyan - Semai
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 2/4'lük ve 3/4'lük ölçülmüştür. Söz konusu ölçülerden 3/4 'lük eserin söz girişlerinde bir ölçü olarak tespit edilmiştir ve ölçü bittiğinde 2/4'lük usule geri dönülmektedir. 2/4'lük ve 3/4 'lük usul THM' de ana usullerden olup TSM' de Nim sofyan ve Semai olarak adlandırılmaktadır.

“Bizim Eller Ne Güzel Eller” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Bizim Eller Ne Güzel Eller

Repertuvar No: 313

Yöresi: Van

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Saadettin Kutlu

İnceleme Tarihi: 09.06.1973

Türkünün Makam Analizi.

Eser iki motiflik bir cümleinin tekrarından ibarettir. Söz konusu cümle A cümlesi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 94

“Bizim Eller Ne Güzel Eller” Adlı Türkünün A Cümlesi

Eserin tamamı bir cümleden ibarettir. Nevâ perdesinde karar görülmektedir. Eser hüseyini makamından bir motif gibi görüldüğünden hüseyini makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 28

“Bizim Eller Ne Güzel Eller” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	313
Türkünün Adı	Bizim Eller Ne Güzel Eller
Usulü	10/8

Düzümü	2+3+2+3
THM Usul Türü	Karma Usuller
TSM Usul Adı	Curcuna
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eserin usulü 10\8'lik seyretmektedir. Söz konusu usul THM' de karma usullerden olup TSM' de curcuna olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri noktalı dörtlük, en kısa nota değeri ise onaltılık nota olarak belirlenmiştir ve eserde metronom değeri belirtilmemiştir. Seyir karakteri itibariyle eser orta hızda seyretmektedir.

“Bu Abdal Postudur” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Bu Abdal Postudur ‘İrşadi Babadan’

Repertuvar No: 4828

Yöresi: Erzurum

Derleyen: Raci Alkır

Notaya Alan: Raci Alcan

Kimden Alındığı: Raci Alkır

İnceleme Tarihi: 29.12.2010

Türkünün Makam Analizi.

Eser iki cümlelik bir yapıya sahiptir. A+B biçiminde devam eden müzik cümleleri Neva perdesinde karar vermektedir.

Şekil 95

“Bu Abdal Postudur” Adlı Türkünün A Cümlesi

A Cümlesi yerinde Hüseyini 5'lisi ile oluşmuş ve bir soru niteliği taşımaktadır.

Şekil 96

“Bu Abdal Postudur” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesi ise Neva perdesinde kararlı bir yapıya sahiptir.

Eser nevâ perdesi etrafında en fazla 5 ses aralığında seyretmektedir. Karar olarak neva perdesi belirlenmiş olan eserin seyir karakteri, hüseyini perdesindeki uzun kalışlar, devam eden süreçte gerdaniye ve hüseyini perdesindeki atlamalı hareketler eserin makam seslerini barındırmıyor olsa da hüseyini makamına seyir ve duyum bakımından benzerlik gösterdiği söylenebilir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 29

“Bu Abdal Postudur” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	4828
Türkünün Adı	Bu Abdal Postudur
Usulü	4\4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usul
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik

Türkünün THM’de usulü 4\4’lük ana usulde ölçülmüştür. TSM’de ise sofyan usulünde seyretmektedir. Aralarında hiçbir fark bulunmayan iki usulü birbirinde ayıran vuruşların değişkenleri olabilir diye düşünülmektedir. Metronom değeri belirtilememiş olan eserin en uzun nota değeri sekizlik, en kısa nota değeri ise otuz ikilik olarak belirlenmiştir.

“Bulguru Kaynadırlar (Fidayda – Hüdayda)” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Bulguru Kaynadırlar (Fidayda – Hüdayda)

Repertuvar No: 106

Yöresi: Ankara

Derleyen: Nida Tüfekçi

Notaya Alan: Nida Tüfekçi

Kimden Alındığı: Sadık Ergun – Bayram Aracı

İnceleme Tarihi: 28.01.1973

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+A'+B+B'+B+C+D+A+A'+D+E şeklinde cümleleri adlandırılarak bölünmüştür. Söz konusu cümleler belli tekrarlar gösterse de seyir sıralaması ve eserin trafiği bu şekilde tespit edilmiştir.

Şekil 97

“Bulguru Kaynadırlar (Fidayda – Hüdayda)” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde seyre yerinde rast 5’lisi ile başlanmıştır. Devamında yegah perdesinde uşşak dörtlüsü ile yegah perdesinde karara gidilmiştir.

Şekil 98

“Bulguru Kaynadırlar (Fidayda – Hüdayda)” Adlı Türkünün A’ Cümlesi

A’ cümlesi makamsal açıdan A cümlesine muadil fakat aynı sesleri içeren bir yapıda değildir. A’ cümlesinde yegah perdesinde uşşak 4’lüsü görülmektedir.

Şekil 99

“Bulguru Kaynadırlar (Fidayda – Hüdayda)” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde yegah perdesinde bir muhayyer dizi olduğu görülmektedir. Segah perdesinin segah – kürdi arasında gördüğü değişikliğin sebebi, muhayyer seyrin içerisindeki muhayyer makamında görülen eviç – acem perdesinin kullanımındaki değişkenlikten gelmekte olduğu düşünülmektedir.

Şekil 100

“Bulguru Kaynadırlar (Fidayda – Hüdayda)” Adlı Türkünün B’ Cümlesi

B’ cümlesinde yegah perdesinde hüseyini 5’lisi görülmektedir fakat hüseyini makam dizisine dair bir belirti mevcut değildir. Bu sebeple tizden bir ses genişlemiş bir uşşak dörtlüyle tamamlandığı düşünülmektedir.

Şekil 101

“Bulguru Kaynadırlar (Fidayda – Hüdayda)” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesinde de yine B' cümlesinde olduğu gibi bir hüseyini beşlisi mevcut olsa da hüseyini makamını belirten bir seyir karakteri bulunmadığı düşünülmektedir. Bu sebeple C cümlesi de uşşak makamı seslerini içeren uşşak 4'lüsü ile tamamlanmıştır.

Şekil 102

“Bulguru Kaynadırlar (Fidayda – Hüdayda)” Adlı Türkünün D Cümlesi

D cümlesinde yegah perdesinde hüseyini beşlisine düğah perdesinde uşşak 4'lüsü eklenmiştir. Söz konusu cümle makamın yerinden düşünüldüğünde tam bir diziyi tamamlayacak seyri göstermektedir. Bu sebeple söz konusu D cümlesi için yegah perdesinde hüseyini makam dizisi içerisinde seyretmiş ve yegah perdesinde karar verilmiştir.

“Bulguru Kaynadırlar (Fidayda – Hüdayda)” Adlı Türkünün E Cümlesi

E cümlesi A' cümlesine benzer şekilde bir üst oktavdan seyretmiştir. Sonrasında küçük ve kısa motiflerle ilk karar olan yegah perdesinde karara varılmıştır. Genel itibariyle yegah perdesinde uşşak makamına benzerlik gösteren bir diziye sahip olduğu düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 30

“Bulguru Kaynatırlar (Fidayda – Hüdayda)” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	106
Türkünün Adı	Bulguru Kaynadırlar (Fidayda – Hüdayda)
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan

Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eserin usulü 4/4'lük ölçölmüştür. THM' de ana usullerden olan usul TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. Eserin usulünde bir değişiklik görölmese de icrada belli noktalarda metronom değeri düşmekte veya artmaktadır. En uzun nota değeri noktalı dörtlük, en kısa nota değeri onaltılık olarak belirlenmiştir.

“Bulutlar Oynar Oynaşır (Sarı Çiçek – Sarı Kız)” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Bulutlar Oynar Oynaşır (Sarı Çiçek – Sarı Kız)

Repertuvar No: 923

Yöresi: Artvin

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Hasan Çıtak

İnceleme Tarihi: 10.02.1975

Türkünün Makam Analizi.

Eser iki cümleden oluşmaktadır. Söz konusu cümleler A+B şeklinde seyretmekte ve iki kere tekrarlanmaktadır. A cümlesi ara saz konumundadır. Aynı zamanda ikinci sözün melodisi mahiyetindedir.

Şekil 103

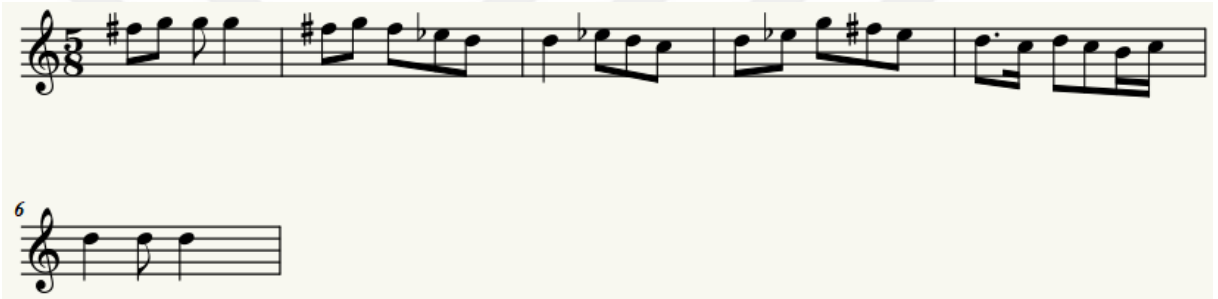
“Bulutlar Oynar Oynaşır (Sarı Çiçek – Sarı Kız)” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde yerinde buselik 5’lisi, neva perdesinde karar görülmektedir.

Şekil 104

“Bulutlar Oynar Oynaşır (Sarı Çiçek – Sarı Kız)” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde hicaz 4’lüsü görülmektedir. Çargah ve buselik perdelerinin söz konusu çeşninin yedeni konumunda olduğu düşünülmektedir.

Eserde yerinde bûselik 4’lüsü ve nevâ perdesinde hicaz ağırlıkta olmakla birlikte yerinde hüzzam 4’lüsü de görülmektedir. Bûselik perdesi üzerinden değişken olarak kabul edilirse segâh 3’lüsü de görülmektedir. Nevâ perdesindeki karar nevâ perdesindeki hicaz 4’lüsünü güçlendirmektedir. Eserin genel muhtevâsından yola çıkıldığında hüzzam makamına benzerlik gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 31

“Bulutlar Oynar Oynaşır (Sarı Çiçek – Sarı Kız)” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	923
Türkünün Adı	Bulutlar Oynar Oynaşır (Sarı Çiçek – Sarı Kız)
Usulü	5/8

Düzümü	2+3
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Türk Aksağı
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 5\8'lik usulde ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de ana usullerden olup, TSM' de sofyen olarak adlandırılmaktadır. Eserdeki en uzun nota değeri dörtlük nota iken en kısa nota değeri onaltılık olarak tespit edilmiştir. 2+3 düzümde seyreden eserin metronom değeri belirtilmemiştir.

“Bülbülümün Gafesi” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Bülbülümün Gafesi

Repertuvar No: 1928

Yöresi: Erzurum

Derleyen: İstanbul Radyosu THM ve Oyunları Şube Müdürlüğü

Notaya Alan: Yücel Paşmakçı

Kimden Alındığı: Ali Güler

İnceleme Tarihi: -

Türkünün Makam Analizi.

Eser bir cümlemin tekrarlanmasından ibarettir. Söz konusu cümle A cümlesi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 105

“Bülbülümün Gafesi” Adlı Türkünün A Cümlesi

Nevâ perdesinde rast 4'lüsü ağırlıkta olmakla birlikte hüseyini perdesinde uşşâk 3'lüsüyle seyir daha ağırlıktadır. Bu sebepten eserin makamının hüseyini makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 32

“Bülbülümün Gafesi” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1928
Türkünün Adı	Bülbülümün Gafesi
Usulü	10/8
Düzümü	2+3+3+2
THM Usul Türü	Karma Usuller
TSM Usul Adı	Lenk Fahte
Metronom Değeri	5/8 Vuruş = 54
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük
En Kısa Nota Değeri	On Altılık Nota

Eser 10\8'lik (2+3+3+2) usulde ölçülmüştür. Söz konusu usulün THM' de karma usullerden TSM'de ise Lenk fahte adında olduğu görülmüştür. 2+3+3+2 olarak düzümlenmiş olan eserin en uzun nota değeri dörtlük nota, en kısa nota değeri ise on altılık nota olarak görülmüştür.

“Camekânın İçinde Ayna Mısın Cam Mısın” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Camekânın İçinde Ayna Mısın Cam Mısın

Repertuvar No: 4210

Yöresi: Tokat

Derleyen: Kemal Bilsel Sarısözen

Notaya Alan: Yücel Paşmakçı

Kimden Alındığı: Kemal Bilsel Sarısözen

İnceleme Tarihi: 17.12.1998

Türkünün Makam Analizi.

Eser ara saz ile birlikte üç cümleden oluşmaktadır. A+B+C şeklinde ilerleyen cümleler birbiriyle bağlantılı ve herhangi bir kopukluk söz konusu değildir. Genel olarak cümleler dönüş işaretleriyle veya nota ile tekrarlanmıştır. Her cümlenin ardından aynı cümle küçük tartım farklarıyla tekrarlanmıştır. Bu sebeple tekrar etmeyen özgün cümleler eser içerisinde ayrılmış ve bu yapılar dönüşler olmaksızın analiz edilmiştir.

Şekil 106

“Camekânın İçinde Ayna Mısın Cam Mısın” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesi eserin ara sazını oluşturmaktadır. Aynı ezginin iki kere tekrarından ibarettir. İçerik olarak Neva perdesinde Hicaz 3'lü görülmektedir. Cümle Buselik perdesine kadar genişlemiştir. Notasyonda Segah perdesinin bulunmamasından dolayı seyir ve diğer seslerin kullanımından yola çıkılarak Buselik perdesinin Segah perdesin olarak düşünülmesinin makamı çözümlemede daha sağlıklı bir sonuç vereceği düşünülmektedir. Buselik perdesini Segah olarak kabul ettiğimizde karşımıza Hüzam 5'lisi çıkmaktadır.

Şekil 107

“Camekânın İçinde Ayna Mısın Cam Mısın” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesi Neva perdesinde Hicaz 5'lisini ihtiva etmektedir. Bu durum Hüzzam ve Suzinak makamlarında yaygın olarak görülmektedir.

Şekil 108

“Camekânın İçinde Ayna Mısın Cam Mısın” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesinde ise yerinde Suzinak makam dizisinin tamamını görmekteyiz. Eserde Rast perdesine kadar inilmeseydi bu cümlemin Karcıgar makamına yakın olduğunu söylemek mümkündü fakat buradaki ezgide net bir Rast görüntüsü mevcuttur.

Genel olarak eser Suzinak makamı dizisi içerisinde seyretmektedir. Her cümlesinde farklı motiflerle makamın özellikleri gösterilmiş ve yakın bir makama da geçki gösterilmiştir. Bu sebeple eserde anlatım bakımından bir derinlik ve bir inceliğin olduğu, makamının da Suzinak makamına yakınlık gösterdiği söylenebilir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 33

“Camekânın İçinde Ayna Mısın Cam Mısın” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	4210
Türkünün Adı	Camekânın İçinde Ayna Mısın Cam Mısın
Usulü	4\4
Düzümü	2+2

THM Usul Türü	Ana Usul
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Bir Vuruş= 69 (Larghetto)
En Uzun Nota Değeri	Altmış dörtlük
En Kısa Nota Değeri	Dörtlük

Eser THM’de ana usullerden 4\4’lük usulde ölçülmüştür. Aynı usule TSM’de sofyan adı verilmektedir. Düzüm olarak 2+2 şeklinde ilerleyen eserin hızı da ağır ilerlemesi beklenen bir yapıdadır fakat notalar çok sık bir yapıdadır. Eserde altmış dörtlük ve dörtlük notalar, bu notaların arasındaki tartım kalıpları da mevcuttur. Eserin notası çok sık cümlelerden oluşmaktadır. Bu sebeple icra edilirken yavaş görünse de eser çok hızlı ve karar güçlü gibi yerlerde bulunan dörtlük notalarda uzun bekleyişler mevcuttur.

“Caminin Ardı Ayaz” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Caminin Ardı Ayaz

Repertuvar No: 873

Yöresi: Kırıkkale

Derleyen: Burhan Gökalep

Notaya Alan: Nida Tüfekçi

Kimden Alındığı: Haluk Eraydın

İnceleme Tarihi: 03.02.1975

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B şeklinde seyretnmektedir. A cümlesi aynı zamanda ara saz kısmını oluşturmaktadır. Söz konusu seyir eser bitinceye kadar tekrarlanmaktadır.

Şekil 109

“Caminin Ardı Ayaz” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde buselik perdesinde Kürdi 4'lüsü mevcuttur. Gerdaniye perdesine bir sekizlik nota değerince değinilmiştir.

Şekil 110

“Caminin Ardı Ayaz” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde rast 5'lisi mevcuttur. Söz konusu motiflerde rast makamından ziyade bir hüseyini makamının duyumu ve seyir karakteri söz konusudur.

Eser nevâ perdesinde rast 4'lüsüyle seyretmektedir. Nevâ perdesindeki kararı güçlendiren bir nitelikte olan çargâh çeşnisi de mevcuttur. Esere genel olarak bakıldığında neva perdesinde rast ve bu çeşniyi destekler nitelikte diğer sesler kullanılmış gibi gözükse de eserin duyum bakımından ifadesi Hüseyini makamını andırmaktadır.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 34

“Caminin Ardı Ayaz” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	873
Türkünün Adı	Caminin Ardı Ayaz
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Bir Dörtlük = 100 (Andante)
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik

Eserin usulü 4/4'lük ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de ana usullerden olup TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. Düzüm olarak 2+2 seyrede eserde en kısa nota değeri otuzikilik nota, en uzun nota değeri sekizlik nota olarak tespit edilmiştir. Metronom değeri andante olarak belirtilmiştir.

“Çalı Koydum Ocağa” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Çalı Koydum Ocağa

Repertuvar No: 874

Yöresi: Sivas Ulaş

Derleyen: Arif Meşhur

Notaya Alan: Arif Meşhur

Kimden Alındığı: Fikriye Meşhur

İnceleme Tarihi: 03.02.1975

Türkünün Makam Analizi.

Eser belirlenen cümlelerin küçük tartım farklarıyla tekrarlanmasından meydana gelmiştir. Söz konusu cümleler A+B şeklinde sıralanmıştır.

Şekil 111

“Çalı Koydum Ocağa” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde neva perdesinde rast 5'lisi görülmektedir. Çargah ve buselik perdelerinin yeden konumunda olduğu düşünülmektedir.

Şekil 112

“Çalı Koydum Ocağa” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde buselik 5'lisi görülmektedir.

Eser Nevâ perdesinde rast 5'lisiyle seyretmektedir. Karar perdesi nevâ olarak görülmektedir. Söz konusu durumda eserin makamının rast olduğu düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 35

“Çalı Koydum Ocağa” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	874
Türkünün Adı	Çalı Koydum Ocağa
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 4\4'lük usulde ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de ana usullerden olup TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri sekizlik, en kısa nota değeri onaltılık olan eserde metronom değeri belirtilmemiştir.

“Çan Koyunun Boynunda” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Çan Koyunun Boynunda

Repertuvar No: 4168

Yöresi: Muğla \ Fethiye - Seki

Derleyen: Hamdi Özbay

Notaya Alan: Hamdi Özbay

Kimden Alındığı: Hasan Kalkan

İnceleme Tarihi: 18.12.1998

Türkünün Makam Analizi.

Eser iki cümlelerin tekrarlanmasıyla oluşturulmuştur. A+B olmak üzere iki cümleden oluşan eserin ara saz kısmını B cümlesi oluşturmaktadır. Her cümlelerin sonunda aynı cümleye dönüşler gerdaniye perdesiyle, bir sonraki cümleye geçiş için ve karar için ise neva perdesi kullanılmıştır.

Şekil 113

“Çan Koyunun Boynunda” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinin ilk ölçüsü yerinde hüzzam 5’lisi ile oluşmuştur. İkinci ölçüsü ise yerinde çargah 5’lisi ile oluşmuştur. İki ölçünün birleşimi sonuç olarak neva perdesinde karar vermektedir.

Şekil 114

“Çan Koyunun Boynunda” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesi yerinde hüzzam 4’lüsü ile oluşmaktadır. Cümleler neva perdesinde çeşniz olarak karara varmaktadır.

Eserde segâh perdesi si bemol 2 olarak görülmektedir. Si bemol 2’yi segâh olarak kabul edersek eser hüzzam makamı dizisinde hareket halindedir. Hüzzam makamının neva perdesinde hümayun dizi seslerini kullanıyor oluşundan hareketle eserin makamının hüzzam makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 36

“Çan Koyunun Boynunda” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	4168
Türkünün Adı	Çan Koyunun Boynunda
Usulü	9\16
Düzümü	2+2+2+3

THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Çifte Sofyan Usulüne benzerlik göstermektedir
Metronom Değeri	Sekizlik nota= 120 (Allegretto)
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik
En Kısa Nota Değeri	On Altılık

Eser 9\16'lık bir usulle ölçülmüştür. Usul rakamları THM'de birleşik usuller sınıfında değerlendirilebilir. TSM'de ise karşılığı bulunmadığı düşünülebilen söz konusu usulün vuruş veya darp biçimi Çifte Sofyan usulüne benzerlik göstermektedir. Usul rakamları tutmuyor olsa da icrası aynıdır.

“Çekirgeyi Sürüverdim Yazıya” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Çekirgeyi Sürüverdim Yazıya

Repertuvar No: 3816

Yöresi: Kırıkkale \ Büyükavşar Köyü

Derleyen: Burhan Gökarp

Notaya Alan: Altan Demirel

Kimden Alındığı: Şahin Özçim \ Burhan Gökarp

İnceleme Tarihi: 11.11.1992

Türkünün Makam Analizi.

Eser iki motifin bir araya gelmesinde meydana gelmiştir. Söz konusu motifler küçük tartım farklarıyla sürekli olarak ikişer tekrar ederek seyretmektedir.

Şekil 115

“Çekirgeyi Sürüverdim Yazıya” Adlı Türkünün A Motifi

A motifinde buselik perdesinde kürdi 4'lüsü görülmektedir.

Şekil 116

“Çekirgeyi Sürüverdim Yazıya” Adlı Türkünün B Motifi

B motifinde neva perdesinde rast 5'lisi görülmektedir.

Eserde si sesini bûselik de kabul ettiğimizde segâh da kabul ettiğimizde ne bûselikte kürdi ne de yerinde segâh duyulmaktadır. Neva perdesindeki rast 5'lisi göz önüne alındığında buselik ve çargah perdelerinin neva perdesindeki kararı güçlendirmek için kullanılmış olabileceği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 37

“Çekirgeyi Sürüverdim Yazıya” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	3816
Türkünün Adı	Çekirgeyi Sürüverdim Yazıya
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	On Altılık Nota

4/4'lük ölçüleştirilmiştir. THM' de ana usullerden olan usul TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. Düzüüm olarak 2+2 seyreden eserde en uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri ise onaltılık olarak tespit edilmiştir.

“Çekmecemin Perçini” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Çekmecemin Perçini

Repertuvar No: 228

Yöresi: Nevşehir

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Sazcı Hüseyin

İnceleme Tarihi: 04.05.1973

Türkünün Makam Analizi.

Eserin trafik akışı karmaşık bir yapıdadır. Bu sebeple cümleler motiflerine ayrılmıştır. Söz konusu motifler diğer cümlelerde de kullanılmaktadır. A cümlesi 1,2 ve 3. motifler ikişer tekrarlar eserin giriş sazını oluşturmaktadır. Akabinde B cümlesi 1. motif söz ile görülmekte ve ardından A cümlesi 1. motif seslendirilmektedir. B cümlesi 2. motifle devam eden eser C cümlesine bağlanmaktadır. Akabinde A cümlesi 3. motif görülmekte ve tartım farklarıyla B cümlesi ikinci sözlerle tekrarlanmaktadır. Son olarak D cümlesi seslendirilmektedir ve B cümlesine bağlanmaktadır. Sonuç olarak eser A+B+C+D şeklinde seyretmekte ve A cümlesi ile C cümlesinde bulunan saz kısımları çokça tekrarlanmaktadır.

Şekil 117

“Çekmecemin Perçini” Adlı Türkünün A Cümlesi 1. Motif

Şekil 118

“Çekmecemin Perçini” Adlı Türkünün A Cümlesi 2. Motif

A cümlesi 2. motifte hüzzam 5’lisi görülmektedir.

Şekil 119

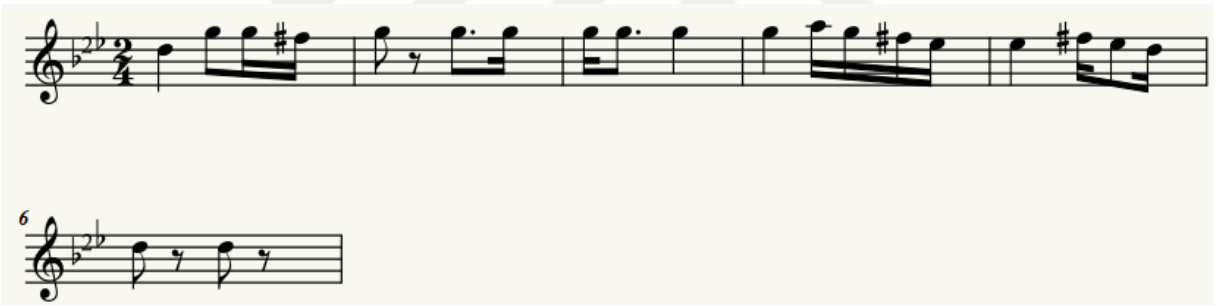
“Çekmecemin Perçini” Adlı Türkünün A Cümlesi 3. Motif

A cümlesi 3. Motifte çargah perdesinde nikriz 5’lisine gerdaniye perdesinde çargah 5’lisi ve gerdaniye perdesinde buselik 5’lisi görülmektedir.

Şekil 120

“Çekmecemin Perçini” Adlı Türkünün B Cümlesi 1. Motif

B cümlesi 1. motifte neva perdesinde hicaz 5’lisi görülmektedir.

Şekil 121

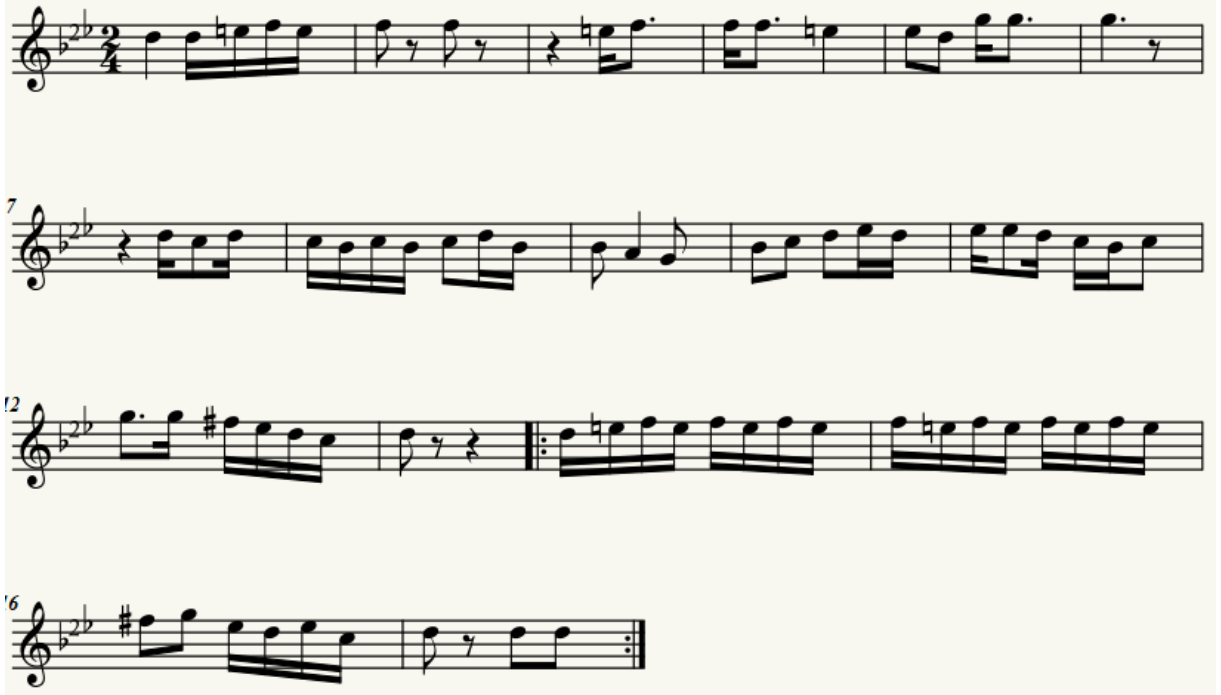
“Çekmecemin Perçini” Adlı Türkünün B Cümlesi 2. Motif

B cümlesi 2. motifte yerinde hüzzam 5’lisi görülmektedir.

Şekil 122

“Çekmecemin Perçini” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesi yerinde çargah ve çargah perdesinde nikriz 3, 4, 5’lileri içermektedir.

Şekil 123

“Çekmecemin Perçini” Adlı Türkünün D Cümlesi

D cümlesinde neva perdesinde hicaz 5’lisine muhayyer perdesinde uşşak eklenmiştir.

Eserde yerinde hüzzam 5’lisi, yerinde segâh 4’lüsü, çargâh perdesinde nikriz 4 ve 5’lisi sıkça görülmektedir. Karar perdesi nevâ olarak belirlenmiştir. Söz konusu bilgiler ışığında eserin makamının hüzzam makam dizisine yakınlığı söz konusudur.

Tablo 38

“Çekmecemin Perçini” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	228
Türkünün Adı	Çekmecemin Perçini
Usulü	2/4 – 3/4
Düzümü	1+1 – 1+1+1
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Nim Sofyan – Semai
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuz İkilik Nota

Eserin içerisinde iki ayrı usul görülmektedir. İlk olarak 2\4'lük usul görülmektedir ve ardından 3\4'lük bir usul görülmektedir. Ardından 2\4'lük usule dönmüş ve eser son bulmuştur. 3/4 'lük usuller bir ölçü olarak görülmüştür. Söz konusu usuller THM' de ana usullerden olup TSM' de nim sofyan ve semai olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri noktalı dörtlüktür ve en kısa nota değeri otuz ikilik olarak ölçülmüştür. Eserde metronom değeri belirtilmemiş olsa da yürük bir icraya sahip olduğu düşünülmektedir.

“Çiçek Dağı Derler” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Çiçek Dağı Derler

Repertuvar No: 3239

Yöresi: Orta Anadolu

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: O. Şevki Çiçekdağ

Türkünün Makam Analizi.

Eser içerisinde karmaşık bir trafik olduğu düşünülmektedir. Tartım farkları ve cümle yapılarındaki benzerlikler dolayısıyla dönüşlerin trafiği $A+A'+B+C+C'+A'+D+B+C+E$ olarak belirlenmiştir. Eserin A cümlesi ve A' cümlesi giriş sazını oluşturmaktadır. B cümlesine gelindiğinde serbest bir bölge ile karşılaşılacaktır. C cümlesi hem saz hem de söz görevini üstlenmektedir. C cümlesi iki tekrar saz, iki tekrar söz olarak seslendirildikten sonra C' cümlesi ile A' cümlesine bağlanmaktadır. A' cümlesinin ardından B cümlesinin tekrarını seslendirilmeden önce D cümlesi ile bir ara saz kısmı belirlenmiştir. İlk B cümlesinden önceki ara saz yani A ve A' cümlelerinden farklı bir seyre sahip olan söz konusu kısım bu farklar dolayısıyla D cümlesi olarak adlandırılmıştır. D cümlesinin ardından B cümlesiyle aynı ezgiye sahip bir serbest kısım daha seslendirilmektedir bu sebeple bu kısma da B cümlesi adı verilmiştir. Akabinde bir önceki B cümlesinden sonra gelen C cümlesinin tekrarı bu kısımda da gerçekleşmektedir. Söz konusu bölümde C' cümlesi seslendirilmeden E cümlesine gidilmiştir.

Şekil 124

“Çiçek Dağı Derler” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesi yerinde hüzzam dizi içerisinde seyretmektedir. Segah perdesinin THM notasyonunda bulunmayışından dolayı hüzzam çeşnisi içerisinde seyrettiğini söylemek mümkün olsa da eserin asıl içeriğinde hüzzam makamına ait içerikler tam olarak mevcut değildir. Çargah perdesinde nikriz çeşninin daha ağırlıklı olduğu düşünülen söz konusu cümlede neva perdesi karar olarak görülmektedir. Bu durumda suzinak makamı daha baskın bir yapıda ortaya çıkmaktadır.

Şekil 125

“Çiçek Dağı Derler” Adlı Türkünün A’ Cümlesi

A’ cümlesi de A cümlesinin devamı niteliğinde olduğundan ilk cümlede geçerli olan aksiyonlar bu cümlede de geçerlidir.

Şekil 126

“Çiçek Dağı Derler” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde hüzzam makam özellikleri mevcuttur ve neva perdesinde karar görülmektedir.

Şekil 127

“Çiçek Dağı Derler” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesinde yerinde hüzzam makamı özellikleri görülmektedir ve karar neva olarak belirlenmiştir.

Şekil 128

“Çiçek Dağı Derler” Adlı Türkünün C' Cümlesi

C' cümlesinde neva perdesinde buselik 3'lüsü mevcuttur.

Şekil 129

“Çiçek Dağı Derler” Adlı Türkünün D Cümlesi

D cümlesinde neva perdesindeki hicaz 5'lisi tiz taraftan iki sesle genişlemiştir.

Şekil 130

“Çiçek Dağı Derler” Adlı Türkünün E Cümlesi

E cümlesinde muhayyer perdesinde uşşak seyir ağırlıktadır. Yerinde nikriz 5’lisi de E cümlesinin son motifi olarak görülmüştür.

Eser genel itibariyle hüzzam çeşnisi ile seyretmektedir. Birçok yerinde çargâh perdesinde nikriz görülmektedir. Bitiş kısmında ise muhayyer perdesinde uşşâk çeşnisi görülmektedir. Bu durumda eserin makamının suzinak makamına yakın olduğu düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 39

“Çiçek Dağı Derler” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	3239
Türkünün Adı	Çiçek Dağı Derler
Usulü	2/4
Düzümü	1+1
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Nim Sofyan

Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	İkilik Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuz İkilik Nota

Eser 2\4'lük ölçülmüştür. THM' de söz konusu usul ana usullerden olup TSM' de nim sofyan olarak adlandırılmaktadır. Yoğun bir sıklıkla ilerleyen eserin en kısa nota değeri otuz ikilik olarak belirlenmiş ve bu tip kısa notalar yoğunluklu kullanılmaktadır. Eser İç Anadolu'da 'kostak kostak' diye tabir edilen orta hızda seslendirilmektedir.

“Dağda Ardıç Kuruşu” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Dağda Ardıç Kuruşu

Repertuvar No: 1507

Yöresi: Sivas – Güzeren Köyü

Derleyen: Nida Tüfekçi

Notaya Alan: Nida Tüfekçi

Kimden Alındığı: Muzaffer Erdem

İnceleme Tarihi: 25.02.1978

Türkünün Makam Analizi.

Eser bir cümlelerin tekrarlanmasından ibarettir. İlk cümle A cümlesi olarak belirlenmiştir. İkinci cümle ise A cümlesinden tek bir motifle ayrıldığı için A' olarak adlandırılmıştır.

Şekil 131

“Dağda Ardıç Kuruşu” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde yerinde buselik 5'lisi mevcuttur.

Şekil 132

“Dağda Ardiç Kuruşu” Adlı Türkünün A’ Cümlesi

“Dağda Darı Harmanı” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Dağda Darı Harmanı

Repertuvar No: 1218

Yöresi: Aşkale

Derleyen: Baksen Günaydın

Notaya Alan: Baksen Günaydın

Kimden Alındığı: Sırma Günaydın

İnceleme Tarihi: 09.01.1976

Türkünün Makam Analizi.

Eser tek bir cümleinin tekrarlanmasından ibarettir. Söz konusu cümle A cümlesi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 133

“Dağda Darı Harmanı” Adlı Türkünün A Cümlesi

Eser iki müzik motifinden oluşmaktadır. Birinci motifte yerinde çargâh 3'lüsü, ikinci motifte ise bûselik perdesinde kürdi 4'lüsü görülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 41

“Dağda Darı Harmanı” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1218
Türkünün Adı	Dağda Darı Harmanı
Usulü	12/8
Düzümü	3+3+3+3
THM Usul Türü	Karma Usuller

TSM Usul Adı	Bileşik Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Sekizlik Nota

Eserin usulü 12\8'lik ölçülmüştür. THM' de karma usuller sınıfından olan söz konusu usul TSM' de bileşik sofyan olarak adlandırılmıştır. En uzun nota değeri dörtlük olan eserde en kısa nota değeri sekizlik olarak belirlenmiştir. Metronom değeri belirtilmemiştir.

“Daldala Ben Olaydım” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Daldala Ben Olaydım

Repertuvar No: 1221

Yöresi: Aşkale

Derleyen: Baksen Günaydın

Notaya Alan: Baksen Günaydın

Kimden Alındığı: Sırma Günaydın

İnceleme Tarihi: 08.01.1976

Türkünün Makam Analizi.

Eser iki motiflik bir cümleden oluşmuştur. Söz konusu cümle A cümlesi olarak adlandırılmıştır. A cümlesi güfte boyunca tekrarlanmaktadır.

Şekil 134

“Daldala Ben Olaydım” Adlı Türkünün A Cümlesi

Eser iki motiften oluşmaktadır. İki motifin de karar perdesi nevâ perdesidir. Sayısal olarak bakıldığında çargah makamına benzerlik gösterse de seyir karakteri bakımından hüseyini makamını duyuran bir ifadeye sahiptir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 42

“Daldala Ben Olaydım” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1221
Türkünün Adı	Daldala Ben Olaydım
Usulü	10/8
Düzümü	2+3+2+3
THM Usul Türü	Karma Usuller
TSM Usul Adı	Curcuna
Metronom Değeri	5/8’lik = 48
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eserin usulü 10\8’lik ölçülmüştür. THM’ de söz konusu usul karma usullerden olup TSM’ de curcuna olarak adlandırılmaktadır. Curcuna usulünün darplarını karşılamayan eserin düzümü 2+3+2+3 şeklinde ilerlemektedir. Metronom değeri ağır bir yapıdadır.

“Damda Bacaları” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Damda Bacaları

Repertuvar No: 77

Yöresi: Konya \ Bozkır

Derleyen: Tuncer İnan

Notaya Alan: Tuncer İnan

Kimden Alındığı: Yöre Ekibi

İnceleme Tarihi: 27.01.1973

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B+C+A+B+C olarak cümlelerine ayrılmıştır. Seyir olarak tekrarlar ve dönüşler bu yöndedir. Ana temayı belirten cümleler aşağıdaki gibi sıralanmıştır.

Şekil 135

“Damda Bacaları” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde çargah perdesinde nikriz bir seyir söz konusudur. Nikriz beşlisinin bir ses üstüne kadar genişleme gördüğümüz cümlede ana makam nikriz olarak görülmektedir. Cümle kararı neva perdesi ile gerçekleştirmiştir.

Şekil 136

“Damda Bacaları” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesi de A cümlesi gibi nikriz 5’lisi içerisinde seyretmektedir. Son motifte eviç perdesi atılarak yerine acem perdesi getirilmiştir. Bu durumda da neva perdesinde küçük bir kürdi 3’lüsü görünse de kürdi seyri görülmektedir. Cümle kararı neva perdesi ile gerçekleştirmiştir.

Şekil 137

“Damda Bacaları” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesinde de A ve B cümlelerindeki gibi bir nikriz seyir söz konusudur. Eserin genel muhtevası ve icrasına bakıldığında içerisinde çargah perdesinin sıkça kullanılmıyor oluşu ve yeden gibi görünüşü sebebiyle neva perdesinde bir hicaz 4 veya 5’lisinin daha ağırlıkta olduğu düşünülmektedir. Bu sebeple eserin makamının hicaz makamı dizisine yakın olduğu düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 43

“Damda Bacaları” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	77
Türkünün Adı	Damda Bacaları
Usulü	2/4 – 7/4
Düzümü	1+1 – 1+1+1+1+1+1+1
THM Usul Türü	Ana Usuller – Karma Usuller
TSM Usul Adı	Nim Sofyan – Devri Hindi
Metronom Değeri	Bir Vuruş = 104 (Andantino)
En Uzun Nota Değeri	İkilik Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eserin usulü 2\4’lük usul ile başlayıp sürekli olarak 7\4’lük usulle dönüşümlü olarak devam etmiş ve finalde 2\4’lük usulle bitirilmiştir. Bu yürüyüşün sebebi eserin güftelerinin sağlam bir zemine oturtulması olduğu düşünülmektedir. 2/4’lük usul THM’ de ana usullerdendir; TSM’ de Nim Sofyan olarak adlandırılmaktadır. 7/4’lük usul ise THM’ de Karma usullerden olmakla birlikte TSM’ de Devri Hindi olarak adlandırılmaktadır.

“Damda Kürek Kırıldı” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Damda Kürek Kırıldı

Repertuvar No: 3481

Yöresi: Balıkesir \ Bandırma

Derleyen: TRT İzmir Radyosu THM Şubesi

Notaya Alan: Nihat Kaya

Kimden Alındığı: Necip Önalp

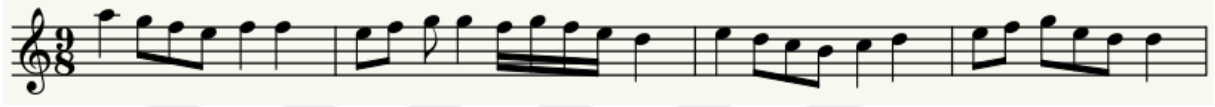
İnceleme Tarihi: 06.05.1990

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+A' şeklinde bölünmüştür. İki cümle arasında giriş ölçüleri fark etmektedir. Bu sebeple ikiye bölünmüştür.

Şekil 138

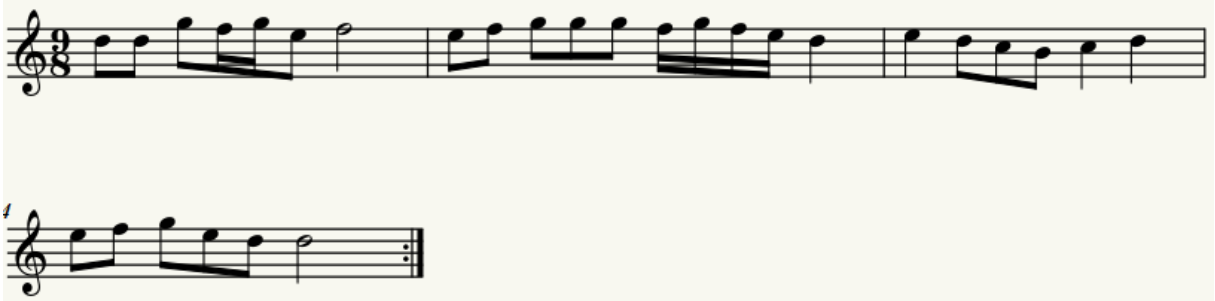
“Damda Kürek Kırıldı” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde buselik perdesinde kürdi 5'lisine acem perdesinde çargah 3'lüsü eklenmiştir.

Şekil 139

“Damda Kürek Kırıldı” Adlı Türkünün A' Cümlesi

A' cümlesinde buselik perdesinde kürdi 5'lisine bir tanini eklenmiştir.

Eserin tamamında nevâ perdesinde bûselik çeşni görülmektedir. Neva altında bulunan buselik ve çargah perdeleri neva perdesindeki buselik çeşninin genişlemesi veya yedeni konumunda düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 44

“Damda Kürek Kırıldı” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	3481

Türkünün Adı	Damda Kürek Kırıldı
Usulü	9/8
Düzümü	2+3+2+2
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Raks Aksağı
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	On Altılık Nota

Eser 9\8'lik 2+3+2+2 düzümde ölçülenmiştir. THM' de söz konusu usul bileşik usullerden olup TSM' de raks aksağı olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri ise on altılık olarak tespit edilen eserde metronom değeri belirtilmemiştir.

“Damın Adı Tandıram” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Damın Adı Tandıram

Repertuvar No: 3918

Yöresi: Adıyaman

Derleyen: Işık Başel

Notaya Alan: Işık Başel

Kimden Alındığı: Bilal Ercan

İnceleme Tarihi:02.03.1987

Türkünün Makam Analizi.

Eser birbirine benzer iki cümleden oluşmuştur. A ve A' diye adlandırılan cümleler sürekli olarak tekrar edilerek eseri meydana getirmektedir. Aynı zamanda cümlelerin ikisi bir arada arasazi da oluşturmaktadır.

Şekil 140

“Damın Adı Tandır” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde yerinde eksik segah 4'lüsü mevcuttur.

Şekil 141

“Damın Adı Tandır” Adlı Türkünün A' Cümlesi

A' cümlesinde yerinde eksik segah 4'lüsü mevcuttur.

Eserde yerinde hüseyini seyir söz konusudur. Karar perdesi hiç duyurulmamakla birlikte hüseyini perdesi çevresinde dolaşım tespit edilmiştir. Hüseyini perdesinde uşşâk çeşnisinden dolayı karara hüseyini beşlisiyle gidilmesi beklense de eserin karar perdesi nevâ olarak tespit edilmiştir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 45

“Damın Adı Tandır” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	3918
Türkünün Adı	Damın Adı Tandır
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Bir Vuruş = 88 (Andante Moderato)
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	On Altılık Nota

Eser 4/4'lük usulde ölçülmüştür. THM' de ana usullerden olan usul TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. Hızı andante moderato olan eserin düzüümü 2+2 seyretmektedir ve en uzun nota değeri sekizlik, en kısa nota değeri on altılıktır.

“Davarı Vurdum Dereye” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Davarı Vurdum Dereye

Repertuvar No: 1373

Yöresi: Erzincan - Tercan

Derleyen: Yavuz Top

Notaya Alan: Yavuz Top

Kimden Alındığı: Süleyman Budak

İnceleme Tarihi: 25.05.1977

Türkünün Makam Analizi.

Eser tek bir motifin tekrarlanmasından ibarettir. Söz konusu motif A motifi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 142

“Davarı Vurdum Dereye” Adlı Türkünün A Motifi

Eser Yerinde Çargâh 3'lüsüyle seyreden tek bir cümleden ibarettir. 3 nota aralığında seyrederek nevâ perdesinde karar etmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 46

“Davarı Vurdum Dereye” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1373
Türkünün Adı	Davarı Vurdum Dereye

Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eserin güftesi 4\4'lük usulde ölçülmüştür. THM' de söz konusu usul ana usullerden olup TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. Düzümü 2+2 seyreden eserin metronom değeri belirtilmemiştir. En uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri ise onaltılık olarak belirlenmiştir.

“Defimi Çala Çala (Nazlım Yar)” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Defimi Çala Çala (Nazlım Yar)

Repertuvar No: 4554

Yöresi: Erzincan \ Tercan

Derleyen: Salih Turhan

Notaya Alan: Salih Turhan

Kimden Alındığı: Müslüm Ağbaba

İnceleme Tarihi: 25.03.2005

Türkünün Makam Analizi.

Eser tek bir cümle ile başlayıp son bulmuştur. Dönüşlerdeki cümle başlarında düğah perdesi yerine gerdaniye perdesi kullanılmaktadır. Bunun dışında bir değişiklik bulunmamaktadır.

Şekil 143

“Defimi Çala Çala (Nazlım Yar)” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesi eserin tamamını oluşturmaktadır. Birinci ölçünün ilk sesi olan düğah perdesi ikinci güfteye gerdaniye olarak karşımıza çıkmaktadır ve ikinci ölçü eserin içerisinde her dönüşte iki kez tekrar edilmektedir.

Esere genel olarak bakıldığında hüseyini 5’lisi görülmektedir. Gerdaniye – neva perdesinin atlamalı kullanımı da hüseyini makamında görülen bir hareket olduğundan dizi, seyir özellikleri gibi unsurlardan yola çıkılarak hüseyini makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 47

“Defimi Çala Çala (Nazlım Yar)” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	4554
Türkünün Adı	Defimi Çala Çala (Nazlım Yar)
Usulü	10\8
Düzümü	3+2+2+3
THM Usul Türü	Karma Usuller
TSM Usul Adı	Aksak Semai
Metronom Değeri	5\8’lik = 44
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük
En Kısa Nota Değeri	Sekizlik

Eser THM’de karma usuller sınıfında incelediğimiz 3+2+2+3 düzüme sahip bir yapıdadır. TSM’de bu usul aksak semai olarak adlandırılmıştır ve düzum açısından da eserdekiyle aynıdır. Metronom değeri 5\8’lik notaya 44 olarak belirlenmiştir. Bu da daha ağır başlı bir icra gerekliliğini ortaya koymaktadır. En uzun nota değeri noktalı dörtlük ve en kısa nota değeri sekizliktir. Tartım açısından fazla çeşitlilik barındırmayan eserde uzun notalar karar konumundadır.

“Deli Kız Sinin Geliyor” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Deli Kız Sinin Geliyor

Repertuvar No: 1538

Yöresi: Bayburt

Derleyen: Ahmet Yamacı

Notaya Alan: Ahmet Yamacı

Kimden Alındığı: Remzi Cavıldak

İnceleme Tarihi: 14.02.1978

Türkünün Makam Analizi.

Eser bir motiften oluşmaktadır. Söz konusu motif A motifi olarak adlandırılmıştır ve sürekli olarak tekrarlanmaktadır.

Şekil 144

“Deli Kız Sinin Geliyor” Adlı Türkünün A Motifi

Eser 4 ses aralığında seyreden tek bir müzik cümlesinden oluşmaktadır. Si perdesi segâh olarak kabul edildiğinde yerinde eksik segâh 4'lüsü meydana gelmektedir. Fakat kararın nevâ perdesinde olması segâh ihtimalini zayıflatmaktadır. Eser duyum bakımında segah makamına diğer makamlara göre daha yakın hissettirmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 48

“Deli Kız Sinin Geliyor” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1538
Türkünün Adı	Deli Kız Sinin Geliyor
Usulü	12/8

Düzümü	3+3+3+3
THM Usul Türü	Karma Usuller
TSM Usul Adı	Bileşik Sofyan
Metronom Değeri	3/8'lik= 92
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük
En Kısa Nota Değeri	Sekizlik

Eserin usulü 12\8'lik ölçülmüştür. THM' de karma usullerden olan söz konusu usul TSM' de bileşik sofyan olarak adlandırılmaktadır. Eser 3+3 seyretmektedir ve söz unsurundan dolayı 12/8'lik olarak bölündüğü düşünülmüştür. En uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri ise sekizlik olarak ölçülen eserde metronom değeri orta hızda icrayı gerektirmektedir.

“Deniz Dibi Tekneli” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Deniz Dibi Tekneli

Repertuvar No: 565

Yöresi: Kilis

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Nail Aslanpay

İnceleme Tarihi: 22.11.1973

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B olmak üzere iki cümleden oluşmaktadır. Cümleler birbirine benzer motiflerden oluşuyor olsa da B cümlesi A cümlesine göre daha geniş bir aralıktadır.

Şekil 145

“Deniz Dibi Tekneli” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde Neva perdesinde Rast 5’lisi görülmektedir.

Şekil 146

“Deniz Dibi Tekneli” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde yerinde segah 3’lüsü, neva perdesinde rast 5’lisi ve yerinde uşşak 4’lüsü görülmektedir. Neva perdesinin altındaki kullanımların genişleme olduğu düşünülmektedir. Eserin rast makam dizisine benzerlik gösteren bir yapıda olduğu düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 49

“Deniz Dibi Tekneli” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	565
Türkünün Adı	Deniz Dibi Tekneli
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir

En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 4/4'lük ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de ana usullerden olup TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri dörtlük olarak en kısa nota değeri ise onaltılık olarak belirlenmiştir.

“Dere Geliyor Dere” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Dere Geliyor Dere

Repertuvar No: 876

Yöresi: Tokat

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Arif Meşhur

Kimden Alındığı: Aşık Veli Aydın

İnceleme Tarihi: 03.02.1975

Türkünün Makam Analizi.

Eser aşağıdaki cümlelerin tekrarlanmasından oluşmuştur. Söz konusu cümlelerdeki motifler sürekli olarak küçük tartım farklarıyla tekrarlanmaktadır. Cümleler A ve B olarak adlandırılmıştır. A+B şeklinde seyretmektedir.

Şekil 147

“Dere Geliyor Dere” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde yerinde çargah 3'lüsü mevcuttur.

Şekil 148

“Dere Geliyor Dere” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde yerinde Çargah 3'lüsü ve neva perdesinde rast 4'lüsü mevcuttur.

Eser yeldirme kısmına kadar aynı cümlelerin tekrarından ibarettir. Bu cümle de nevâ perdesinde rast gibi görünse de hüseyini makamındaki re – sol aralığını daha fazla duyurduğundan hüseyini makamını daha fazla andırmaktadır. Yeldirme kısmındaki hüseyini perdesindeki uşşâk da hüseyini makamı ihtimalini güçlendirmektedir. Eser genel itibariyle bir dörtlü veya beşliye denk gelmese de müzik cümleleri ve atlamalı seslerin hangi makamda daha yoğun kullanıldığından yani seyir karakterinden yola çıkılarak belirlenmeye çalışılmıştır.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 50

“Dere Geliyor Dere” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	876
Türkünün Adı	Dere Geliyor Dere
Usulü	18/8 – 2/4
Düzümü	3+3+3+3+3+3 – 1+1
THM Usul Türü	Karma Usuller ve Ana Usuller
TSM Usul Adı	Darb 1 Türki ve Nim Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 18\8'lik olarak ölçülmüştür. Eser usul olarak 6\8'lik usulüne benzerlik göstermektedir. Devamında 2/4 'lük ölçülmüştür. Söz konusu usuller THM' de 18/8'lik için karma usul, 2/4'lük için ana usullerdendir. TSM' deki adlandırılmaları ise 18/8'lik için darb 1 türki ve 2/4'lük nim

sofyan olarak belirlenmiştir. 18/8’lik usul söz konusu usulden ziyade yürük semai usulüne benzemektedir.

“Diyarbakir Ocaktır” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Diyarbakir Ocaktır

Repertuvar No: 1680

Yöresi: Sivas

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Sırrı Sarısözen

İnceleme Tarihi: 08.03.1978

Türkünün Makam Analizi.

Eser A ve B olmak üzere iki cümleye ayrılmıştır. A ve B cümleleri küçük tartım farklarıyla tekrarlanmaktadır.

Şekil 149

“Diyarbakir Ocaktır” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde neva perdesinde rast 5’lisi hakimdir. Buselik ve çargah perdeleri yeden konumunda düşünülmektedir.

Şekil 150

“Diyarbakir Ocaktır” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde rast 5’lisi hakimdir. Buselik ve çargah perdeleri yeden konumunda düşünülmektedir.

Eserde nevâ perdesinde rast 5’lisi görülmektedir. Yerinde segâh veya bûselik perdesinde kürdi çeşnisi mevcuttur. Bu çeşninin aslı görevinin yeden olabileceği düşünülmektedir.

Notasyonda eksiklik olabileceği düşünülmektedir. Her portede bulunması gereken eviç perdesi sadece ilk ölçünün başında bulunmaktadır. Eser genel itibarıyla neva perdesinde rast 5’lisini ihtiva etmektedir. Makamının rast makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 51

“Diyarbakir Ocaktır” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1680
Türkünün Adı	Diyarbakir Ocaktır
Usulü	10/8
Düzümü	2+3+2+3
THM Usul Türü	Karma Usuller
TSM Usul Adı	Curcuna – Aksak Semai
Metronom Değeri	5/8’lik = 52
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 10\8’lik ölçülmüştür. THM’ de karma usullerden olan söz konusu eser TSM’ de curcuna veya aksak semai olarak ölçülmüştür. Düzüm bakımından ölçü ölçü değişkenlik gösteren eserde curcuna (2+3+2+3) ve 10\8’lik aksak semai (3+2+2+3) usulleri dönüşümlü olarak

kullanılmıştır. Eserde en uzun nota değeri noktalı dörtlük, en kısa nota değeri ise onaltılık nota olarak belirlenmiştir.

“Doldurdum Martinimi” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Doldurdum Martinimi

Repertuvar No: 1288

Yöresi: Karadeniz

Derleyen: İstanbul Belediye Konservatuvarı

Notaya Alan: Yücel Paşmakçı

Kimden Alındığı: -

İnceleme Tarihi: 24.05.1977

Türkünün Makam Analizi

Eser iki cümleden oluşmaktadır. Söz konusu cümleler A ve B olmak üzere belirlenmiştir. Her iki cümlelerin de tekrarları mevcuttur.

Şekil 151

“Doldurdum Martinimi” Adlı Türkünün A Cümlesi

düşünülmektedir. Söz konusu sebeplerden eserin hicaz makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 52

“Doldurdum Martinimi” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1288
Türkünün Adı	Doldurdum Martinimi
Usulü	7/16
Düzümü	2+2+3
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Devr – i Turan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eserin usulü 7\16’lık ölçülmüştür. Söz konusu usul THM’ de birleşik usullerden olup TSM’ de devr-i turan olarak adlandırılmıştır. Söz konusu usulde 7/8’ lik bir adlandırma söz konusudur. Fakat darplar veya düzüm bakımından 7/16’lık usulle aynıdır. En uzun nota değeri sekizlik, en uzun nota değeri ise onaltılık olarak belirlenmiştir.

“Duman da Bastı Dağlara” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Duman da Bastı Dağlara

Repertuvar No: 170

Yöresi: Tekirdağ

Derleyen: Ümit Kaftancı

Notaya Alan: Nida Tüfekçi

Kimden Alındığı: Folklor Ekibi

İnceleme Tarihi: 01.04.1973

Türkünün Makam Analizi.

Eser küçük farklarla birkaç motiften oluşan tek bir cümleden ibarettir. Söz konusu cümle A cümlesi olarak sunulmuştur.

Şekil 153

“Duman da Bastı Dağlara” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde neva perdesinde rast 4'lüsü görülmektedir.

Eser Neva perdesinde rast 4'lüsü ile seyretmekte ve neva perdesinde karar etmektedir. Bu durumda eserin makamının rast makamına benzerlik gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 53

“Duman da Bastı Dağlara” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	170
Türkünün Adı	Duman da Bastı Dağlara
Usulü	9/8
Düzümü	2+2+2+3
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Aksak
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Sekizlik Nota

Eserin usulü 9/8'lik olarak ölçülmüştür. Düzüm olarak 2+2+2+3 olarak seyreden eserin THM' deki türü bileşik usul, TSM' deki adı ise Aksak olarak belirlenmiştir.

“Durnam Gelir Yata Kalka” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Durnam Gelir Yata Kalka

Repertuvar No: 618

Yöresi: Akşehir

Derleyen: Ali Can

Notaya Alan: Ali Can

Kimden Alındığı: Fakçı Mehmet

İnceleme Tarihi: 15.03.1974

Türkünün Makam Analizi.

Eser cümle - motif yapısına göre dört cümleye ayrılmıştır. A+B+C+D şeklinde seyretmektedir.

Şekil 154

“Durnam Gelir Yata Kalka” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde yerinde segah veya buselik perdesinde kürdi ile neva perdesinde karar eden bir 4'lü mevcuttur.

Şekil 155

“Durnam Gelir Yata Kalka” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde kürdi 4'lü ile seyre başlanıp, çargah perdesinde nikriz 5'li ile cümle tamamlanmıştır.

Şekil 156

“Durnam Gelir Yata Kalka” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesinde neva perdesinde hicaz 4'lüsü mevcuttur.

Şekil 157

“Durnam Gelir Yata Kalka” Adlı Türkünün D Cümlesi

D cümlesinde neva perdesinde bir hicaz dizi mevcuttur. Karar neva olarak belirlenmiştir.

Eser çargâh perdesinde nikriz ve nevâ perdesinde hicaz 4 ve 5'lileriyle seyretmektedir. Müzik cümleleri çargah perdesinde ve neva perdesinde kalışlarla tamamlanmaktadır. Karar perdesini karşılamıyor olsa da eserde duyum ve seyir nikriz makamına benzerlik göstermektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 54

“Duman Gelir Yata Kalka” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	618
Türkünün Adı	Durnam Gelir Yata Kalka
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Dörtlük Nota = 98 (Andante)
En Uzun Nota Değeri	Birlik Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 4/4'lük usulde ölçülmüştür. THM' de ana usullerden olan söz konusu usul TSM' de Sofyan olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri birlik nota olan eserde en kısa nota değeri otuzikilik nota olarak belirlenmiştir. Düzüm olarak 2+2 seyreden eserde hız terimi andante olarak belirlenmiştir.

“Ekinler Deste Deste” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Ekinler Deste Deste

Repertuvar No: 3803

Yöresi: Sivas \ Hafik \ Yarhisar Köyü

Derleyen: Orhangazi Yılmaz

Notaya Alan: Altan Demirel

Kimden Alındığı: Nadiye Türkoğlu – Ünzile Bilim

İnceleme Tarihi: 11.11.1992

Türkünün Makam Analizi.

Eser iki motiflik bir cümleden oluşmaktadır. Cümle A cümlesi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 158

“Ekinler Deste Deste” Adlı Türkünün A cümlesi

Eserin tamamı bir müzik cümlesinin tekrarlanmasında ibarettir. İçerisinde küçük tartım farkları mevcuttur. Eser çargah 5’lisi içerisinde seyretmektedir. Bu duruma rağmen hüseyini perdesindeki kalışların yoğunluğu ve gerdaniye-hüseyini atlamaları hüseyini makamı hissiyatını daha destekler niteliktedir. Eser neva perdesinde buselik çeşni ile karar etmektedir. Duyum ve seyir bakımından hüseyini etki görülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 55

“Ekinler Deste Deste” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	3803
Türkünün Adı	Ekinler Deste Deste
Usulü	12/8
Düzümü	3+3+3+3
THM Usul Türü	Bileşik Usuller
TSM Usul Adı	Bileşik Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 12/8’lik usulde ölçülmüştür. Söz konusu usul THM’ de bileşik usuller arasındadır. TSM’ de ise Bileşik sofyan olarak belirlenmiştir. düzum olarak 3+3+3+3 olarak seyreden eserin usulünün boyutunun sözlerle ilgili olduğu düşünülmektedir.

“Elmalar Allanıyor” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Elmalar Allanıyor

Repertuvar No: 2033

Yöresi: Gümüşhane

Derleyen: Alaettin Bahçekapılı

Notaya Alan: Soner Özbilen

Kimden Alındığı: Nurettin Şenol

İnceleme Tarihi: 12.12.1979

Türkünün Makam Analizi.

Eser tek bir cümleden oluşmakta ve sürekli aynı cümle tekrar etmektedir. Söz konusu cümle A cümlesi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 159

“Elmalar Allanıyor” Adlı Türkünün A Cümlesi

Yerinde uşşâk 4'lüsü hakimdir. Nevâ perdesinde karar görülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 56

“Elmalar Allanıyor” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2033
Türkünün Adı	Elmalar Allanıyor
Usulü	18/8
Düzümü	3+3+3+3+2+1+1+2
THM Usul Türü	Karma Usuller
TSM Usul Adı	Darbı Türki

Metronom Değeri	Bir Vuruş= 96 (Andante Moderato)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	On Altılık Nota

Eser 18\8'lik bir usulde ölçülmüştür. THM' de karma usullerden olan söz konusu usul TSM' de darbı Türki olarak adlandırılmaktadır. Düzüm olarak darbı Türki gibi olmayan eserde andante moderato hız değeri olarak belirlenmiştir. Eserdeki en uzun nota değeri dörtlük nota, en kısa nota değeri on altılık nota olarak belirlenmiştir.

“Entaresi Dım Dım Yar” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Entaresi Dım Dım Yar

Repertuvar No: 1281

Yöresi: Sivas

Derleyen: Ömer Şan

Notaya Alan: Ömer Şan

Kimden Alındığı: Osman Şan

İnceleme Tarihi: 24.05.1977

Türkünün Makam Analizi

Eser iki motiflik bir cümleden oluşmaktadır. Söz konusu cümle A cümlesi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 160

“Entaresi Dım Dım Yar” Adlı Türkünün A Cümlesi

Eser iki motiften oluşmaktadır. Bûselik perdesinde uşşâk görüntüsünün yanı sıra nim hicaz perdesinde segâh 3'lüsü de bulunmaktadır. Eser buselik perdesinde uşşak 4'lüsü içerisinde seyretmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 57

“Entarisi Dım Dım Yar” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1281
Türkünün Adı	Entaresi Dım Dım Yar
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 4/4'lük ölçülmüştür. Söz konusu ölçünün THM' de ana usullerden olduğu ve TSM' de sofyan olarak adlandırıldığı tespit edilmiştir. En uzun nota değeri sekizlik olan eserin en kısa nota değeri otuzikilik olarak belirlenmiştir.

“Etir Saçır Gül Çiçek” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Etir Saçır Gül Çiçek

Repertuvar No: 3482

Repertuvar No: 3482

Yöresi: Azerbaycan

Derleyen: Nida Tüfekçi

Notaya Alan: Nida Tüfekçi

Kimden Alındığı: İbrahim Yıldırım

İnceleme Tarihi: 06.05.1990

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B+A şeklinde seyretmektedir. A cümlesi hem ara sazı hem de ikinci sözleri oluşturmaktadır.

Şekil 161

“Etir Saçır Gül Çiçek” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesi eserin giriş sazını oluşturmaktadır ve B cümlesinden sonra gelen cümleyi de A cümlesi oluşturmaktadır. A cümlesinde neva perdesinde buselik 5’lisi mevcuttur. Hicaz perdesi bu söz konusu çeşninin yedeni konumundadır.

Şekil 162

“Etir Saçır Gül Çiçek” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesi neva perdesinde hicaz perdesini yeden kullanarak yapılmış bir buselik 4’lüsünü ihtiva etmektedir.

Eserin tamamı nevâ perdesinde bûselik 3 ve 4 ‘lûsü ile seyretmektedir. Nevâ perdesinde bûselik 4’lûden ibaret olan eser içerisinde nim hicaz perdesi nevâ perdesindeki bûselik çeşninin yedeni konumundadır.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 58

“Etir Saçır Gül Çiçek” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	3482
Türkünün Adı	Etir Saçır Gül Çiçek
Usulü	6/8
Düzümü	3+3
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Yürük Semai
Metronom Değeri	1.5 Vuruş = 104 (Andante)
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	On Altılık Nota

Eser 6\8’lik ölçülmüştür. 3+3 düzüme sahip eserin usulü THM’ de birleşik usullerden olup TSM’de yürük semai olarak adlandırılmıştır. Metronom değeri andante olan eserde en uzun nota değeri noktalı dörtlük, en kısa nota değeri on altılık notadır.

“Ev Süpürür Toz Eder” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Ev Süpürür Toz Eder

Repertuvar No: 4627

Yöresi: Gaziantep

Derleyen: Ankara Devlet Konservatuvarı

Notaya Alan: Altan Demirel

Kimden Alındığı: Abbas Erten

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B+C+B biçiminde seyretmektedir. C cümlesi eserin ara sazını oluşturmaktadır. Her cümle ikişer defa tekrarlanmaktadır. B cümlesi diğer cümleler arasında bağlantı kuran ve her cümleden sonra tekrarlanan bir yapıdadır. Bu sebeple B cümlesine bağlantı cümlesi denebilir.

Şekil 163

“Ev Süpürür Toz Eder” Adlı Türkünün A Cümlesi

Neva perdesinde rast 5’lisi ile seyreden A cümlesinde hüseyni perdesindeki kalışlar görülmekte ve giriş motifinde muhayyer perdesine değinilmesi eser içerisinde hüseyni, muhayyer, uşşak gibi makamlara gidilebileceğine işaret etmektedir.

Şekil 164

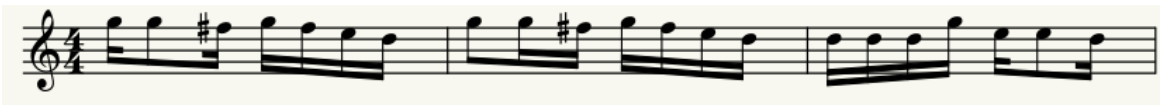
“Ev Süpürür Toz Eder” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde görülen yerinde eksik segah 4’lüsü bir önceki cümleyi neva perdesindeki karara götürmektedir ve bir sonraki cümleye de bağlantı niteliğindedir.

Şekil 165

“Ev Süpürür Toz Eder” Adlı Türkünün C Cümlesi

Hem ara saz hem söz kısmında kullanılmış olan C cümlesi de aynı A cümlesi gibi neva perdesinde rast çeşni ile oluşmuştur. Aralarındaki fark C cümlesi gerdaniye perdesinde kadar çıkmış ve neva perdesinde karara varmıştır.

Eser A cümlesinde neva perdesinde rast 5’lisi, B cümlesinde yerinde eksik segah 4’lüsü ve C cümlesinde neva perdesinde rast 4’lüsü ile seyretmektedir. Bu durumda eserin genel ihtivasının pes taraftan genişleme yapmış ve neva perdesinde karar vermiş rast 5’lisi olduğu görülmektedir. A cümlesinde muhayyer, B cümlesinde segah, C cümlesinde ise hüseyni

makamından ödünç alınmış cümleler gibi duyulan eserin muhtevasının rast makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 59

“Ev Süpürür Toz Eder” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	4627
Türkünün Adı	Ev Süpürür Toz Eder
Usulü	2\4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usul
TSM Usul Adı	Nim Sofyan
Metronom Değeri	Bir Vuruş= 76 (Adagietto)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük
En Kısa Nota Değeri	Otuz ikilik

Türkünün usulü THM’de 2\4’lük ana usuller arasındadır. TSM’de ise Nim Sofyan usulüne karşılık gelen usul 1+1 biçiminde dizime sahiptir. Bir vuruş adagietto adı verilen 76 metronomluk bir hıza sahiptir. Bu da çok yavaş anlamına gelse de eser beklenilenden hareketlidir. En kısa nota değeri otuz ikilik nota bir çarpma ya da süsleme gibi kullanılmıştır. En uzun nota değeri olan dörtlük nota ise karar bölgelerinde kullanılmıştır.

“Evim Kireç Tutmuyor” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Evim Kireç Tutmuyor

Repertuvar No: 1876

Yöresi: Afyon \ Dinar

Derleyen: Devlet Konservatuvarı

Notaya Alan: Ateş Köyoğlu

Kimden Alındığı: Ali İnce

İnceleme Tarihi: 07.02.1979

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B olmak üzere iki cümleden oluşmaktadır. A cümlesi dört tekrarla yerini B cümlesine bırakmaktadır.

Şekil 166

“Evim Kireç Tutmuyor” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde yerinde karcıgar makamının görüntüsü mevcuttur fakat makam dizisinin tüm sesleri tamamlanmamış durumdadır.

Şekil 167

“Evim Kireç Tutmuyor” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinin ilk portesinde neva perdesindeki buselik 3'lüsü görünmektedir. Sonrasında gelen motifler A cümlesi ile bütünleşik bir yapıdadır.

Eserde yerinde uşşâk ve nevâ perdesinde hicaz 4'lü ve 5'lileri mevcuttur. Eser karcıgar makamı içerisinde seyrederek neva perdesinde karar etmektedir. Yerinde uşşâk 4'lüsü ve neva perdesinde hicaz 5'lisinin birleşerek ihtiva ettiği makam karcıgar olduğundan, eserin makamının karcıgar olduğu düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 60

“Evim Kireç Tutmuyor” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1876
Türkünün Adı	Evim Kireç Tutmuyor
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	On Altılık Nota

Eser 4/4'lük bir usule sahiptir. Söz konusu usul THM' de ana usullerden olup TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. Metronom değeri belirtilmemiş olan eserin en uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri ise on altılık olarak belirlenmiştir.

“Evlerim Evlerim Saray Evlerim” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Evlerim Evlerim Saray Evlerim

Yöresi: Eskişehir \ İnönü

Derleyen: Muammer Uludemir

Notaya Alan: Muammer Uludemir

Kimden Alındığı: Köy Hanımları Grubu

İnceleme Tarihi: 30.04.1975

Repertuvar No: 957

Türkünün Makam Analizi.

Eser ara saz, A cümlesi, B cümlesi ve C cümlesi olarak dörde ayrılmıştır. Ara saz kısmı girişte ve eserin gelişme kısmında seslendirilmektedir. A cümlesi giriş cümlesi B cümlesi ise gelişme ve C cümlesi sonuç cümlesini içermektedir.

Şekil 168

“Evlerim Evlerim Saray Evlerim” Adlı Türkünün Ara Sazı

Ara saz kısmında eviç perdesinde segah çeşni dikkati çekmektedir. Devamında yeden kullanımıyla birlikte neva perdesinde bir rast çeşni görülmektedir. Söz konusu durumda neva perdesinde rast beşlisi içerisinde segah çeşniyle kısa bir asma kalış gösterilmektedir.

Şekil 169

“Evlerim Evlerim Saray Evlerim” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde de hüseyini perdesinde uzun bir kalış ve akabinde neva perdesinde rast ve buselik çeşnileri yedenleri ile birlikte gösterilmektedir.

Şekil 170

“Evlerim Evlerim Saray Evlerim” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde yoğunluk neva perdesi çevresindedir. Buna karşın yerinde hicaz çeşni de görülmektedir. Neva perdesindeki buselik çeşninin yedeni olarak görülen hicaz perdesi belli motiflerde hicaz makamını da gördüğümüz bir durumu göz önüne sermektedir.

Şekil 171

“Evlerim Evlerim Saray Evlerim” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesinde neva perdesindeki buselik çeşni ve yerindeki hicaz çeşni birlikte görülmektedir. Bir önceki cümlede de görüldüğü gibi bu cümlede de kısa bir değinme olsa da hicaz makamı dizisi daha baskın görülmektedir.

Eser içerisinde hicaz 5’lisi mevcuttur. Nim hicaz perdesi sürekli olarak yarım yedenli olan bûselik makamının nevâ perdesindeki 4’lüsünde yeden olarak kullanılmıştır. Eser içerisinde rast, buselik, hicaz 4’lü ve 5’lileri işlenmiştir. Bu işlemlerde de yeden kullanımı görülmektedir. Eserin genel ihtivası hicaz makamını göstermektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 61

“Evlerim Evlerim Saray Evlerim” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	957
Türkünün Adı	Evlerim Evlerim Saray Evlerim
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota

Eser 4/4'lük usulde ölçülmüştür. THM' de söz konusu usul ana usuller sınıfında olup TSM' de Sofyan olarak adlandırılmaktadır. Düzüm olarak 2+2 seyreden eserin metronomu hakkında bilgi bulunmamaktadır. En uzun nota dörtlük, en kısa nota ise onaltılık olarak belirlenmiştir.

“Evlerinde Makine” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Evlerinde Makine

Repertuvar No: 3171

Yöresi: Zonguldak \ Bartın

Derleyen: TRT Müzik Daire Başkanlığı

Notaya Alan: Sadettin Gürhan

Kimden Alındığı: ?

İnceleme Tarihi: 23.05.1988

Türkünün Makam Analizi.

Eser A ve A' olmak üzere iki cümleye ayrılmıştır. İki cümle arasında iki ölçülük bir fark mevcuttur. A cümlesi aynı zamanda ara sazı ihtiva etmektedir. Söz konusu cümleler sürekli olarak tekrarlanmaktadır.

Şekil 172

“Evlerinde Makine” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde neva perdesinde rast 4'lüsü mevcuttur. Buselik ve çargah perdelerinde genişleme görülmektedir.

Şekil 173

“Evlerinde Makine” Adlı Türkünün A’ Cümlesi

A’ cümlesinde ise hüseyini perdesinde bir uşşak 4’lü mevcuttur.

Eser nevâ perdesinde rast seyretmektedir. Yerinde segâh veya buselik perdesinde kürdi 3’lülere nevâ perdesindeki rast 4 ve 5’lisini destekler nitelikte yeden görevindedir. Eserin ilk cümlesi neva perdesinde rast 4’lüsü, ikinci cümlesinde ise hüseyini perdesinde uşşak ağırlıktadır. Genel olarak bakıldığında eserin rast makamından ziyade hüseyini makamına yakınlık göstermekte olduğu düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 62

“Evlerinde Makine” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	3171
Türkünün Adı	Evlerinde Makine
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	On Altılık Nota

Eser 4/4’lük ölçülmüştür. Söz konusu usul THM’ de ana usullerden olup TSM’ de sofyan olarak adlandırılmaktadır. Düzümü 2+2 seyreden eserde metronom değeri belirtilmemiştir. En uzun nota değeri noktalı dörtlük olan eserde en kısa nota değeri on altılık olarak tespit edilmiştir.

“Evlerine Vardım Kapı Sürgülü” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Evlerine Vardım Kapı Sürgülü

Repertuvar No: 2135

Yöresi: Amasya

Derleyen: Yücel Paşmakçı

Notaya Alan: Yücel Paşmakçı

Kimden Alındığı: Saadettin Sümbül

İnceleme Tarihi: 13.10.1982

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+A'+B+A'+B+C şeklinde seyretmektedir.

Şekil 174

“Evlerine Vardım Kapı Sürgülü” Adlı Türkünün A Cümlesi 1. Motif

A cümlesinin ilk motifinde yerinde uşşak 4'lüsü görülmektedir. Bir yarım ses de nim hisar perdesi gösterilen motifte bir karcıgar hissi mevcuttur.

Şekil 175

“Evlerine Vardım Kapı Sürgülü” Adlı Türkünün A Cümlesi 2. Motif

A cümlesi ikinci motifte neva perdesinde hicaz veya çargah perdesinde nikriz dörtlü ve beşlileri mevcuttur.

Şekil 176

“Evlerine Vardım Kapı Sürgülü” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinin tamamı bir eksik sesle karcıgar makam dizisini ihtiva etmektedir.

Şekil 177

“Evlerine Vardım Kapı Sürgülü” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesi de B cümlesinde olduğu gibi bir karcıgar dizi göstermektedir.

Eserde yerinde uşşâk 4'lüsü, nevâ perdesinde hicaz 4'lüsü, çargâh perdesinde nikriz 5'lisi ayrı ayrı duyulmaktadır. Nevâ perdesinde hicaz çeşni ağırlıkta olup kararı nevâ perdesindedir. Esere genel olarak bakıldığında karcıgar makamı özellikleri baskın görünmektedir. Bu sebeple içerisinde farklı asma kalışlar görülse de karcıgar makam dizisine benzerlik gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 63

“Evlerine Vardım Kapı Sürgülü” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2135

Türkünün Adı	Evlerine Vardım Kapı Sürgülü
Usulü	4/4 – 6/4
Düzümü	2+2 – 2+2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller ve Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan ve Sengin Semai
Metronom Değeri	Bir Vuruş = 100
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuz İkilik Nota

Eser 4/4'lük usulde başlayıp ardından 6/4'lük usulde seyretmektedir. THM' de söz konusu usuller ana ve birleşik usuller sınıfında iken TSM' de sofyan ve sengin semai olarak adlandırılmaktadır. Düzüm olarak 2+2 ve 2+2+2 olarak seyreden eserin metronom değeri orta hızda görülmektedir. Nota değerleri dörtlük en uzun, otuz ikilik en kısa olarak ölçülmüştür.

“Evlerinin Önü Bir İnce Yokuş” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Evlerinin Önü Bir İnce Yokuş

Repertuvar No: 3815

Yöresi: Ankara \ Çubuk \ Karaköy

Derleyen: Burhan Gökarp

Notaya Alan: İsmet Akyol

Kimden Alındığı: Burhan Gökarp

İnceleme Tarihi: 11.11.1992

Türkünün Makam Analizi.

Eser A ve B olarak iki cümleden oluşmaktadır. A cümlesi hem ara saz hem de söz kısmında kullanılmıştır.

Şekil 178

“Evlerinin Önü Bir İnce Yokuş” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde yerinde hüzzam 4'lüsü görülmektedir. Bu seyir karakteri bize hüzzam makamına daha yakın olduğunu düşündürmektedir. Nitekim bir sonraki cümlede bu hüzzam karakterini görmekteyiz.

Şekil 179

“Evlerinin Önü Bir İnce Yokuş” Adlı Türkünün B Cümlesi

Eser segâh ve hüzzam çeşnileriyle sürekli Nevâ perdesinde karar kılmak suretiyle devam etmektedir. B cümlesinde hüzzam çeşni daha baskın görülmektedir. Segah perdesinde karar vermemekle birlikte eserin makamının hüzzam makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 64

“Evlerinin Önü Bir İnce Yokuş” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	3815
Türkünün Adı	Evlerinin Önü Bir İnce Yokuş
Usulü	2/4
Düzümü	1+1
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Nim Sofyan
Metronom Değeri	Bir Vuruş= 50 (Lento)
En Uzun Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser THM’ de ana usullerden olan 2\4’lük olarak ölçülmüştür. Düzümü 2+2 şeklindedir ve TSM’ de nim sofyan olarak adlandırılmaktadır. Ağır bir metronoma sahip gibi görünse de nota sıklığından dolayı eser hızlı icra edilmektedir. En uzun nota değerinin onaltılık nota oluşundan da bu hız görülmektedir.

“Evlerinin Önü Harlı” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Evlerinin Önü Harlı

Repertuvar No: 4836

Yöresi: Erzincan

Derleyen: Erden İlkaz

Notaya Alan: Ümit Bekizağa

Kimden Alındığı: Abbas Yurt

İnceleme Tarihi: 28.12.2010

Türkünün Makam Analizi.

Eser iki cümleden oluşmaktadır. A+B şeklinde ilerlemekte ve birer motiflik cümlelerin tekrarlanmasından ibarettir.

Şekil 180

“Evlerinin Önü Harlı” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesi neva perdesinde hicaz 3’lüsü ile meydana gelmiştir. Söz konusu cümle sürekli tekrar edilmektedir.

Şekil 181

“Evlerinin Önü Harlı” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesi ise buselik perdesinde kürdi 3'lüsü ile oluşmuştur.

Nevâ perdesinde hicaz 4'lüsü ağırlıkta olup eser yer yer hüzzam çeşnili bir seyir göstermektedir. Fakat hüzzam makamının dışında nevâ perdesinde karar görülmektedir. Bu durumda duyum açısından bakıldığında ve segâh perdesinin THM notasyonunda bulunmamasından yola çıkarak hüzzam makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 65

“Evlerinin Önü Harlı” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	4836
Türkünün Adı	Evlerinin Önü Harlı
Usulü	6\8
Düzümü	3+3
THM Usul Türü	Birleşik Usul
TSM Usul Adı	Yürük Semai
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük
En Kısa Nota Değeri	Sekizlik

Eserin usulü THM’de 6\8’lik (3+3) bileşik usuller arasında yer almaktadır ve üçerli bir sayımla icra edilmektedir. TSM’ de Yürük Semai olarak adlandırılan usule benzerlik gösteren söz konusu usulün THM’de ve TSM’de akış olarak aynıdır. Bir metronom değeri belirtilmemiş olan eserin en uzun nota değeri dörtlük nota, en kısa nota değeri ise sekizlik olarak belirtilmiştir. Bu nota değerlerinde yola çıkılarak metronom değerinin orta değerlerde olması beklenebileceği söylenebilir.

“Evlerinin Ön Yonca” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Evlerinin Ön Yonca

Repertuvar No: 1107

Yöresi: Doğu Anadolu

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Ruhi Kanat

İnceleme Tarihi: 13.11.1975

Türkünün Makam Analizi.

Eserin tamamı bir cümleden ibarettir. A cümlesi olarak adlandırılan cümlemin ilk ölçüsü 1. motif ikinci ölçüsü ise 2. motif olarak adlandırılmıştır.

Şekil 182

“Evlerinin Ön Yonca” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde yerinde eksik segah 5’lisi mevcuttur.

Eser yerinde eksik segah 5’lisi ile seyrederek neva perdesinde karar etmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 66

“Evlerinin Önü Yonca (Hareli Baso)” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1107
Türkünün Adı	Evlerinin Önü Yonca (Hareli Baso)
Usulü	4/4
Düzümü	2+2

THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Sekizlik Nota

Eser 4/4'lük THM' de ana usullerdendir. TSM' deki adı ise Sofyan olarak geçmektedir. En uzun nota değeri dörtlük ve en kısa nota değeri sekizlik olarak belirlenmiştir. Metronom değeri bulunmamaktadır.

“Ey Firdengi” adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Ey Firdengi

Repertuvar No: 4924

Yöresi: Tire\İzmir

Derleyen: Durmuş Yazıcıoğlu

Notaya Alan: Durmuş Yazıcıoğlu – Nuri Esentürk

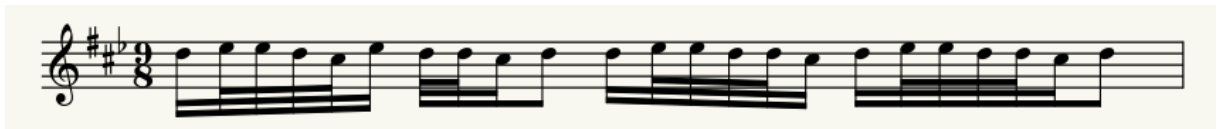
Kimden Alındığı: Arabacı Yaşar

İnceleme Tarihi: 14.02.2013

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+A'+B+B'+C biçiminde üç ana cümle ile ana cümlelerin benzeri olan iki küçük cümleyle birlikte toplam beş cümleden oluşmuştur. Bu durumda A' ve B' cümleleri bir sonraki cümle için başlangıç niteliği taşımaktadır bir önceki cümle ile bağ niteliği taşımaktadır.

“Ey Firdengi” adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde gördüğümüz melodi eserin girişinde mevcut olan ölçüdür. Küçük tartım farklarıyla aynı ezgi çevresinde dolaşıldıktan sonra bir diğer cümleye geçilmiştir. İlk cümlede herhangi bir makam tespit edilememiştir.

Şekil 183

“Ey Firdengi” adlı Türkünün A’ Cümlesi

A’ olarak adlandırılan cümle A cümlesinin devamı niteliğinde ve B cümlesine bir yol açmak amacı taşıdığı düşünülmektedir. A cümlesinden farklı olarak neva perdesinde yarım yedenli bir hicaz 4’lüsü barındırdığından eserin makamı hakkında bilgi verdiği düşünülmektedir.

Şekil 184

“Ey Firdengi” adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde hicaz 4’lünün genişlemiş bir şeklini görmekteyiz. Bu durumda eserdeki nim hicaz (do diyez) perdesinin yeden konumunda olduğu düşünülmektedir.

Şekil 185

“Ey Firdengi” adlı Türkünün B’ Cümlesi

B’ cümlesinde gördüğümüz ezgi bir önceki cümleye muadil ve bir sonraki cümleye de hazırlık niteliğinde olduğu düşünülmektedir. Yarım yedenli bir hicaz ezgi olduğu tespit edilmiştir.

Şekil 186

“Ey Firdengi” adlı Türkünün C Cümlesi

Eserin son cümlesi olan C Cümlesi aynı A cümlesinde olduğu gibi bir çeşni duyurmamakla beraber eserin bitişini ihtiva etmektedir.

Eserin geneline bakıldığında karşımıza üç cümle ve bu cümleleri birbirine bağlayan ara cümlelerin mevcudiyeti görülmektedir. Söz konusu cümleleri bir arada düşündüğümüzde hesaplamalarımız eserin neva perdesinde zirgüleli hicaz makamına yakınlık gösterdiği sonucunu ortaya koymaktadır. Eserin makamının zirgüleli hicaz makamına yakınlık gösterdiği söylenebilir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 67

“Ey Firdengi Firdengi” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	4924
Türkünün Adı	Ey Firdengi Firdengi
Usulü	9\8
Düzümü	2+2+2+3
THM Usul Türü	Bileşik Usul
TSM Usul Adı	Aksak
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik
En Kısa Nota Değeri	Altmış dörtlük

Eserin usulü THM’de 9\8’lik bileşik usulün üçlemesinin sonda olduğu (2+2+2+3) şekli olarak belirlenmiştir. TSM’de Aksak usule benzerlik gösteren usulün darpları\vuruşları da örtüşmektedir. Eserde metronom değeri belirtilmemiştir ve söz kısmındaki çarpmaya benzer kısımların eserin metronom akışının nasıl yapılması gerektiği konusunda fikir verdiği düşünülmektedir. İçerisinde en uzun nota değeri sekizlik ve en kısa nota değeri Altmış Dörtlük olarak belirlenmiştir.

“Ezemezedden Oğlan” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Ezemezedden Oğlan

Repertuvar No: 1578

Yöresi: Erciş

Derleyen: Hüsamettin Subaşı

Notaya Alan: Ateş Koyoğlu

Kimden Alındığı: Hüsamettin Subaşı

İnceleme Tarihi: 26.09.1977

Türkünün Makam Analizi.

Eser iki motif bir cümlelik bir yapıdadır. Söz konusu cümle A cümlesi olarak belirlenmiştir.

Şekil 187

“Ezemezedden Oğlan” Adlı Türkünün A Cümlesi

Eser 3 ses aralığında seyretmektedir. Yerinde çargâh 3'lüsüyle seyrederek nevâ perdesinde karar vermektedir. Soru ve cevap olmak üzere iki müzik motifinden ibarettir. Üçlü, dörtlü ve beşli hesaplamalarına göre eser çargah 3'lüsü ihtiva etmektedir. Duyum açısından, eser içerisinde bulunan hüseyni perdesinin baskın kullanımı ve gerdaniye perdesine atlamalı seyir dolayısıyla hüseyni makamına benzerlik gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 68

“Ezemezedden Oğlan” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1578
Türkünün Adı	Ezemezedden Oğlan
Usulü	12/8
Düzümü	3+3+3+3

THM Usul Türü	Karma Usuller
TSM Usul Adı	Bileşik Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eserin usulü 12\8'lik ölçülmüştür. THM' de karma usuller sınıfından olan söz konusu usul TSM' de Bileşik Sofyan usulüne benzerlik göstermektedir. En uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri onaltılık nota olan eserde metronom değeri belirtilmemişse de orta hızda seyrettiği düşünülmektedir. Düzüm olarak 3+3+3+3 biçiminde seyretmektedir ve 12/8'lik notalanmasının sebebinin güfte unsuru olduğu düşünülmektedir.

“Galenin Bedenleri (Limo)” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Galenin Bedenleri (Limo)

Repertuar No: 4479

Yöresi: Konya

Derleyen: Ankara Devlet Konservatuvarı

Notaya Alan: Altan Demirel

Kimden Alındığı: Çopur Ahmet

İnceleme Tarihi: 09.06.2004

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B şeklinde ilerlemektedir. İlk olarak ara saz kısmı icra edilmekte sonrasında söz kısmı devreye girmektedir. Ardından tekrar ara saz kısmı ve söz kısmı icra edilmektedir. Eserdeki motifler birbirinden bağımsız görünmektedir. Bu sebeple şekiller oluşturulurken bir bütün halinde gösterilmeye çalışılmıştır.

Şekil 188

“Galenin Bedenleri (Limo)” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesi eserin ara sazını oluşturmaktadır. Genel itibariyle neva perdesinde hicaz 3, 4 ve 5’lisini gördüğümüz cümlede segah perdesine düğüldüğü görülmektedir. Bu durumda karşımıza hüzzam dizi çıkmış oluyor.

Şekil 189

“Galenin Bedenleri (Limo)” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesi ise eserin söz kısmını ihtiva etmektedir. Neva perdesinde rast, kürdi ve hicaz çeşnileri birbirine geçişli olarak kullanılmış ve neva perdesinde karar verilmiştir. Bu her motifin neva perdesinde karar vermesi, eserin neva perdesinin altındaki çargah ve segah perdeleri genişleme ve yeden konumundadır. Eser genel olarak neva perdesinde hicaz beşli ve segah perdesinden başlayan çeşnilerle doludur. Bu durumda eserin ezgisinin hüzzam makamına yakınlık gösterdiği düşünölmektedir.

Tablo 69

“Galenin Bedenleri (Limo)” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	4479
Türkünün Adı	Galenin Bedenleri (Limo)
Usulü	4\4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usul
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Bir Vuruş = 80 (Andante Moderato)
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik
En Kısa Nota Değeri	Otuz İkilik

Eser 4\4'lük THM' de ana usullerin ikiyeşerli şekillerinde biridir. Düzüm olarak 2+2 şeklinde ilerlemektedir ve bir vuruşun metronom hızı 80 andante moderato olarak belirtilmiştir. Eserin usulü TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. Eserdeki en uzun tartım sekizlik notadır. En kısa tartım ise otuz ikilik nota değeridir.

“Gaplarında Guyi Var” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Gaplarında Guyi Var

Repertuvar No: 1337

Yöresi: Erciş

Derleyen: Hüsamettin Subaşı

Notaya Alan: Ateş Koyoğlu

Kimden Alındığı: Hüsamettin Subaşı

İnceleme Tarihi: 26.09.1977

Türkünün Makam Analizi.

Eser iki motiflik bir cümleinin tekrarlanmasıyla tamamlanmaktadır. Söz konusu cümle A cümlesi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 190

“Gaplarında Guyi Var” Adlı Türkünün A Cümlesi

Eser Hüseyini perdesinde uşşâk 4'lüsüyle seyretmektedir. Nevâ perdesinde rast 3'lüsüyle nevâ perdesinde karar vermektedir. Hüseyini makamına benzerlik gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 70

“Gaplarında Guyi Var” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1337
Türkünün Adı	Gaplarında Guyi Var
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 4/4'lük usuldedir. THM' de ana usullerden olan usul TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri sekizlik nota olan eserde en kısa nota değeri otuzikilik nota olarak belirlenmiştir. Eserde metronom değeri belirtilmemiştir.

“Garada Goçun Boynuzu” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Garada Goçun Boynuzu

Repertuar No: 1724

Yöresi: Bolvadin

Derleyen: İstanbul Belediye Konservatuvarı Arşivi

Notaya Alan: Yücel Paşmakçı

Kimden Alındığı: Tılı Murat

İnceleme Tarihi: 08.03.1978

Türkünün Makam Analizi.

Eser iki ana cümleden oluşmaktadır. A ve B olarak adlandırılan cümleler birbirine benzerlik gösterse de soru ve cevap niteliği taşıdığından iki ayrı başlıkta incelenmiştir.

Şekil 191

“Garada Goçun Boynuzu” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde neva perdesinde rast 5’lisi ve buselik 5’lisi mevcuttur. Karara gelirken buselik 5’li kullanılmıştır ve neva perdesinde karar gerçekleşmiştir.

Şekil 192

“Garada Goçun Boynuzu” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde segah ve çargah perdelerinin kullanımıyla birlikte olmak üzere neva perdesinde rast 5’li kullanılmıştır. Segah ve çargah perdelerinin neva perdesindeki kararı güçlendirmek için kullanılan yedenler olduğu düşünülmektedir. Eserin rast makamı dizisine yakın olduğu düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 71

“Garada Goçun Boynuzu” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1724
Türkünün Adı	Garada Goçun Boynuzu
Usulü	9/8
Düzümü	2+3+2+2
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Raks Aksağı
Metronom Değeri	Sekizlik Nota = 224 (Andantino)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eserin güftesi 9\8'lik usulde ölçülmüştür. THM'de birleşik usullerden olan söz konusu usul TSM'de Raks Aksağı ile benzerlik göstermektedir. Düzüm bakımından Raks Aksağı gösteren eserin üçlemesi ikinci sırada bulunan bir 9/8'lik olduğu görülmüştür. Hızlı icra beklenen eserin metronom değeri andantino olarak belirlenmiş ve en kısa nota değeri onaltılık, en uzun nota değeri dörtlük olarak belirlenmiştir.

“Garagoyun Yayılır” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Garagoyun Yayılır

Repertuvar No: 2291

Yöresi: Kastamonu

Derleyen: -

Notaya Alan: -

Kimden Alındığı: Hakkı Bayraktar

İnceleme Tarihi: -

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B+C olarak cümlelerine ayrılmıştır. A cümlesinin ilk sözleri, B cümlesinin ikinci sözlerini, C cümlesi ise ara sazı oluşturmaktadır. Birbirine benzerlik göstermeyen cümleler aynı temayı ihtiva etmektedir.

Şekil 193

“Garagoyun Yayılır” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde genel itibariyle hüzzam etkisi söz konusudur. Hüzzam 5'lisinin bir tanini üstü olan gerdaniye perdesine kadar makam seslerini içermektedir.

Şekil 194

“Garagoyun Yayılır” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesi hüzzam 5’lisi ve uşşak 4’lüsünü ihtiva etmektedir.

Şekil 195

“Garagoyun Yayılır” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesi yerinde karcıgar makam dizisini göstermektedir.

Yerinde rast, nevâ perdesinde hicaz, yerinde karcıgar, yerinde hüseyini makam çeşnileri görülmektedir. Karar perdesi nevâ perdesidir. Belirtilen makam ve usul geçkilerini bir arada gördüğümüz eserde en belirgin makam dizisinin karcıgar olduğu düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 72

“Garagoyun Yayılır” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2291
Türkünün Adı	Garagoyun Yayılır
Usulü	13/8 – 12/8 – 9/8 – 5/8
Düzümü	3+2+2+2+2+2 – 2+3+2+2+3 – 2+2+2+3 – 2+3
THM Usul Türü	Karma Usuller – Karma Usuller – Birleşik Usuller – Birleşik Usuller

TSM Usul Adı	Sarkı Devr-i Revanı – İkiz Aksak – Çifte Sofyan – Türk Aksağı
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	On Altılık Nota

Eserin usulü 13\8'lik, 12\8'lik, 5\8'lik ve 9\8'lik olarak ölçülmüştür. Birçok farklı usul değişikliğinin görülmesi eserin söz unsurunda bir uyumun gerekliliği olarak düşünülmektedir. Söz konusu usuller THM' de Karma Usuller ve Birleşik Usuller sınıfındandır; TSM' de ise Sarkı Devr-i Revanı – İkiz Aksak – Çifte Sofyan – Türk Aksağı olarak adlandırılmaktadır. Usullerin darpları veya düzümleri TSM' de olduğu gibi değildir. Sadece benzerlik göstermektedir.

“Garamanı Galdırsalar” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Garamanı Galdırsalar

Repertuvar No: 4448

Yöresi: Konya - Sille

Derleyen: Ankara Devlet Konservatuvarı

Notaya Alan: Altan Demirel

Kimden Alındığı: Sille'li İbrahim Berberoğlu

İnceleme Tarihi: 19.03.2004

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B+C olarak üç cümleye bölünmüştür. Eser aynı sıralama ile tekrarlanarak son bulmuştur. A cümlesi ara saz görevindedir.

Şekil 196

“Garamanı Galdırsalar” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde buselik perdesinde kürdi 5’lisi mevcuttur. Neva perdesinde karar görülmektedir.

Şekil 197

“Garamanı Galdırsalar” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde rast 5’lisi ve muhayyer perdesinde buselik 3’lüsü mevcuttur. Buselik perdesinde kürdi 3’lüsü ile neva perdesinde karar edilmektedir.

Şekil 198

“Garamanı Galdırsalar” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesinde neva perdesinde rast 5’lisi ve buselik perdesinde kürdi 4’lüsü mevcuttur. Cümle neva perdesinde son bulmaktadır.

Eser nevâ perdesinde bûselik ve rast 4 ve 5'lileriyle seyretmektedir. Neva perdesinde rast çeşni ağırlıkta kullanıldığından eserin makamının rast makamına benzerlik gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 73

“Garamanı Galdırsalar” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	4448
Türkünün Adı	Garamanı Galdırsalar
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 4/4'lük usulde ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de ana usullerden olup TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. 2+2 düzüme sahip eserde metronom değeri belirtilmemiştir. En uzun nota değeri sekizlik, en kısa nota değeri ise otuzikilik olarak tespit edilmiştir.

“Garşıdan Gel Göreyim” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Garşıdan Gel Göreyim

Repertuvar No: 2720

Yöresi: Ankara \ Şereflikoçhisar

Derleyen: Ankara Devlet Konservatuvarı

Notaya Alan: İsmet Akyol

Kimden Alındığı: Çapar Işılak

İnceleme Tarihi: 11. 05. 1985

Türkünün Makam Analizi.

Eser A ve B olmak üzere iki cümleye ayrılmıştır. A cümlesi eserin hem ara saz kısmını hem de gelişme kısmını oluşturmaktadır. Giriş sazı olarak A cümlesi ardından B cümlesi sonrasında ise A cümlesi ikinci söz kısmının ezgisini oluşturmaktadır.

Şekil 199

“Garşıdan Gel Göreyim” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde buselik perdesinde kürdi 5’lisi görülmektedir. Bu seyrin kararının neva olarak belirlenmiş olması kürdi hissiyatından ziyade neva perdesindeki buselik 5’lisine bir yeden görevini yerine getirdiğinden olduğu düşünülmektedir. Bu sebeple giriş cümlesindeki görüntü önem kazanmıştır.

Şekil 200

“Garşıdan Gel Göreyim” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde hüseyini perdesinde uşşak 4’lüsüyle tekrarlanan bir ezgi söz konusudur. Söz konusu tekrarların son cümlesi neva perdesinde bir kararla gerçekleşmekte ve buselik ve Çargah perdelerinin kullanımının bu çeşnilere yeden görevinde olduğu düşünülmektedir. Eserin

duyumu da göz önünde bulundurulduğunda rast makam dizisi içerisinde seyrettiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 74

“Garşıdan Gel Göreyim” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2720
Türkünün Adı	Garşıdan Gel Göreyim
Usulü	2/4
Düzümü	1+1
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Nim Sofyan
Metronom Değeri	Bir Vuruş= 100 (Andante Moderato)
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 2\4'lük usulde ölçülmüştür. THM' de söz konusu usul Ana usuller arasındadır. TSM' de söz konusu usul Nim Sofyan olarak adlandırılmaktadır. Metronom değeri bir vuruş için 100, andante moderato olarak belirtilmiştir ve en kısa nota değeri onaltılık en uzun nota değeri ise sekizlik olarak belirtilmiştir. Bu durumda eserin hızlı icra edilebileceği çıkarımı yapılabilir.

“Gayrıya Açıldı Ol Gül-i Rana” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Gayrıya Açıldı Ol Gül-i Rana

Repertuvar No: 2561

Yöresi: Doğu Anadolu

Derleyen: Erkan Sürmen

Notaya Alan: Erkan Sürmen

Kimden Alındığı: Kurbanî Kılıç

İnceleme Tarihi: 12.07.1984

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B+A+B biçiminde seyretilmektedir. A cümlesi eserin ara sazını ve serbest kısmın dışındaki söz kısmını oluşturmaktadır. B cümlesi serbest bir şekilde ve ara sazdan hemen sonra seslendirilip, ara saz yani A cümlesiyle devam edilmiş ve tekrar B cümlesine dönmüştür.

Şekil 201

“Gayriya Açıldı Ol Gül-i Rana” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesi neva perdesinde rast çeşni ile seyretilmektedir. Çargah ve buselik perdelerinin de kullanımının görüldüğü cümlede neva perdesinde rast karakteri de görülmektedir. Duyum olarak ayrıca hüseyni makamı özellikleri de mevcuttur.

Şekil 202

“Gayriya Açıldı Ol Gül-i Rana” Adlı Türkünün B Cümlesi

Hüseyni perdesinin yoğun olarak kullanıldığı B cümlesi, çargâh perdesinde karara varmıştır. Bu durumda çargah perdesinde bir pençgah çeşni söz konusudur.

Eserin tamamında hüseyni makamına yakın ezgiler söz konusudur. Nevâ perdesinde rast 4'lüsü mevcuttur. Bu durumda hüseyni makamının ikinci dörtlüsü olan hüseyni perdesindeki uşşâk dörtlüsü ortaya çıkmaktadır. Söz konusu durumda eserin, seyir ve serbest bölgedeki hüseyni etki dolayısıyla hüseyni makam dizisine benzerlik gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 75

“Gayrıya Açıldı Ol Gül -i Rana” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2561
Türkünün Adı	Gayrıya Açıldı Ol Gül-i Rana
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 4/4'lük usulde ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de ana usullerden olup TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. Eser içerisinde serbest bir kısım bulunmaktadır ve 4/4'lük kısım tekrarlanarak seslendirilmektedir. En uzun nota değeri dörtlük ve en kısa nota değeri ise onaltılık olarak belirlenmiştir. Bu da eserin metronom değeri belirtilmemiş olsa da orta hızda seslendirilmesinin uygun olacağı düşüncesini ortaya çıkarmaktadır.

“Geçelim Yoldan Geçelim” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Geçelim Yoldan Geçelim

Repertuvar No: 1596

Yöresi: -

Derleyen: Nurettin Çamlıdağ

Notaya Alan: Yücel Paşmakçı

Kimden Alındığı: -

İnceleme Tarihi: 13.02.1978

Türkünün Makam Analizi.

Eser A ve B olmak üzere iki cümleye ayrılmıştır.

Şekil 203

“Geçelim Yoldan Geçelim” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde neva perdesinde rast 5’lisi ve neva perdesinde hicaz 4’lüsü görülmektedir. Çargah perdesinin yeden konumunda olduğu düşünülmektedir.

Şekil 204

“Geçelim Yoldan Geçelim” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde ise neva perdesinde rast 5’lisi, neva perdesinde hicaz 4’lüsü ve yerinde uşşak dürtlüsü ardı ardına görülmektedir. Bu durumda eserin karcığar makamı dizisine yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Tablo 76

“Geçelim Yoldan Geçelim” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1596
Türkünün Adı	Geçelim Yoldan Geçelim
Usulü	9/8
Düzümü	2+2+2+3
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Aksak
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eserin usulü 9/8’lik olarak ölçülmüştür. Düzüm olarak 2+2+2+3 seyreden eserde usul düzüümü TSM’deki aksak usulüne benzerlik göstermektedir ve THM’de söz konusu usul birleşik usuller sınıfında değerlendirilmektedir. En uzun nota değeri noktalı dörtlük nota, en kısa nota değeri otuz ikilik nota olarak belirlenmiştir.

“Gelin Kaynana” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Gelin Kaynana

Repertuvar No: 1891

Yöresi: Amasya

Derleyen: Devlet Konservatuarı

Notaya Alan: Ateş Köyoğlu

Kimden Alındığı: Naciye Perin

İnceleme Tarihi: 08.02.1979

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B olarak tekrarlı bir şekilde seyretnmektedir. Küçük tartım farkları dışında değişkenlik görülmemiştir.

Şekil 205

“Gelin Kaynana” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde neva perdesinde hicaz 5’lisi görülmektedir.

Şekil 206

“Gelin Kaynana” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde yerinde suzinak dizinin bir tanini eksik hali görülmektedir.

Eser içerisinde nevâ perdesinde kürdi 4’lüsü, yerinde hüzzam 5’lisi ve yerinde rast 5’lisi mevcuttur. Genel itibariyle suzinak makam dizisi sesleri içerisinde seyretnmektedir. Eserin suzinak makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 77

“Gelin Kaynana” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1891
Türkünün Adı	Gelin Kaynana
Usulü	4/4

Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Bir Vuruş = 108 (Andante Moderato)
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	On Altılık Nota

Eser 4\4'lük usulde ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de ana usullerden olup TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. Andante moderato metronom değerinde olan eserde en uzun nota değeri noktalı dörtlük nota, en kısa nota değeri ise on altılık nota olarak belirlenmiştir.

“Gelmemiş Dünyaya Senin Gibi Taze” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Gelmemiş Dünyaya Senin Gibi Taze

Repertuvar No: 1041

Yöresi: Keskin

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Hacı Taşan

İnceleme Tarihi: 12.06.1975

Türkünün Makam Analizi.

Eser 3 ana cümleden meydana gelmektedir. Bu cümlelerin ilki ara saz kısmı olarak A cümlesi diye adlandırılmıştır. İkinci cümle olan B cümlesi ise serbest seslendirilen bir bölüm olarak tespit edilmiş ve diğer cümlelerden bu şekilde ayrılmıştır. Üçüncü cümle ise C cümlesi olarak adlandırılmış, serbest cümleden ve ara saz olan A cümlesinden farklı olarak belirlenmiş ve ayrılmıştır.

Şekil 207

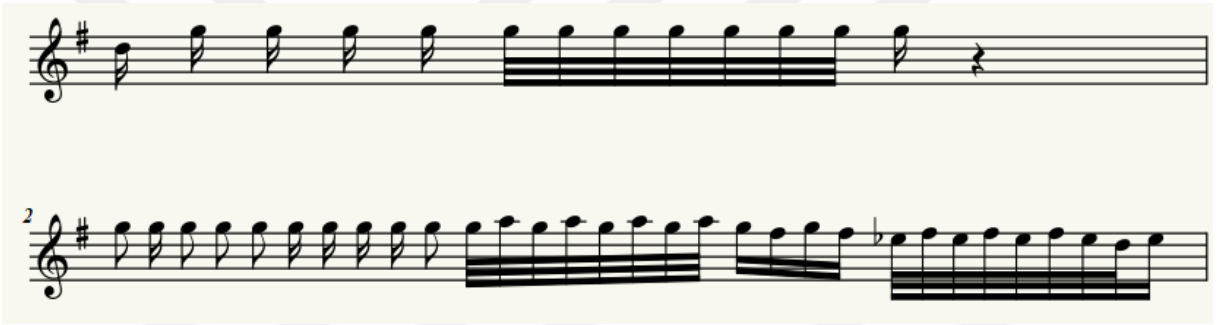
“Gelmemiş Dünyaya Senin Gibi Taze” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesi eserin giriş ve ara sazını ihtiva etmektedir. Serbest olan B cümlesinin ve usul içerisinde seyreden C cümlesinin seslerini içeren bir yapıda ve söz konusu B ve C cümlelerine öncülük etmektedir. Bu kısımda bir hüzzam görüntüsü mevcut olsa da eviç perdesine hiç değinilmemesi bu konuda kesin bir ifade kullanmamıza engel olmaktadır. Bu sebeple eserin devamına bakmanın gerekli olduğu düşünülmektedir.

Şekil 208

“Gelmemiş Dünyaya Senin Gibi Taze” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesi tamamen serbest seslendirilmektedir. Söz konusu cümlede genel itibariyle neva perdesinde hicaz 5’lisi ile yapılan bir seyir mevcuttur.

Şekil 209

“Gelmemiş Dünyaya Senin Gibi Taze” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesinde çargah perdesi gösterilse de çargah perdesinde nikriz 5’lisine benzerlik gösterecek netlikte bir kalış görülmemektedir. Bu sebeple eserin hicaz makamı dizisinde seyrettiğini ve çargah sesinin yeden konumunda kullanıldığı düşünülmektedir. Karar perdesinin neva olması ve hicaz 5’lisi ile seyrediyor olmasından dolayı eserin makamının hicaz makamına benzerlik gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 78

“Gelmemiş Dünyaya Sen Gibi Taze” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1041
Türkünün Adı	Gelmemiş Dünyaya Senin Gibi Taze
Usulü	2/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Nim Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 2/4'lük usulde ölçülmüştür. THM' de söz konusu usul ana usuller arasındayken TSM' de Nim Sofyan olarak adlandırılmaktadır. Düzümü 1+1 olarak seyreden eserin usul vuruşları Ankara yöresine ait 'kostak kostak' diye de adlandırılan bir hızda seslendirilmektedir. Bu hız terimi eserin ne hızlı ne de yavaş orta hızda icra edilmesi gerektiğini belirtmektedir.

“Gerali Dedikleri Bir Gençten Uşak” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Gerali Dedikleri Bir Gençten Uşak

Repertuvar No: 3517

Yöresi: İçel - Silifke

Derleyen: TRT İstanbul Radyosu THM Şubesi

Notaya Alan: Yücel Paşmakçı

Kimden Alındığı: Hüseyin Say

İnceleme Tarihi: 02.02.2000

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B+C şeklinde cümlelere ayrılmıştır. A cümlesi eserin ara sazını oluşturmaktadır ve A+B+C şeklinde tekrarlanmaktadır.

Şekil 210

“Gerali Dedikleri Bir Gençten Uşak” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde neva perdesinde hicaz ve buselik 4'lüleri ile bir seyir gerçekleştirilmiştir.

Şekil 211

“Gerali Dedikleri Bir Gençten Uşak” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde serbest bir icra mevcuttur. Söz konusu cümlelerin genel ihtivası neva perdesinde uşşak 4'lüsüyle gerçekleşmektedir.

Şekil 212

“Gerali Dedikleri Bir Gençten Uşak” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesinde görülen yerinde hüzzam 5'lisidir. Devamında bu beşli yerini neva perdesinde buselik 4'lüsüne bırakmaktadır.

Eser içerisinde birçok makam 3'lü, 4'lü ve 5'lisi görülmektedir. Hüzzam 5'lisi, nevâ perdesinde hicaz çeşnisini beraberinde getirmektedir; Bu da çargâh perdesindeki nikriz çeşniyi elde etmemizi sağlamaktadır. Eserin serbest kısmı nevâ perdesinde hicaz 4'lüsünden oluşmaktadır. Karar perdesi nevâ perdesi olarak belirlenmiştir. Eserin makamsal yapısı neva perdesinde hicaz 5'lisinin ağırlıklı kullanılması dolayısıyla hicaz makam dizisine benzerlik göstermektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 79

“Gerali Dedikleri Bir Gençten Uşak” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	3517
Türkünün Adı	Gerali Dedikleri Bir Gençten Uşak
Usulü	2/4
Düzümü	1+1
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Nim Sofyan
Metronom Değeri	Dörtlük Nota = 56 (Lento)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Altmışdörtlük Nota

Eser 2\4'lük usulde ölçülmüştür. İçerisinde serbest seslendirilen kısımlar mevcuttur. 2/4'lük usul THM' de ana usullerden olup, TSM' de Nim Sofyan olarak adlandırılmaktadır. Lento metronom değerine sahip eserde en uzun nota Dörtlük nota, en kısa nota ise altmışdörtlük nota olarak tespit edilmiştir.

“Gezdim Gurbet Eli (Güzelleme)” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Gezdim Gurbet Eli (Güzelleme)

Repertuvar No: 207

Yöresi: Çıldır

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Aşık Nuri Şenlik

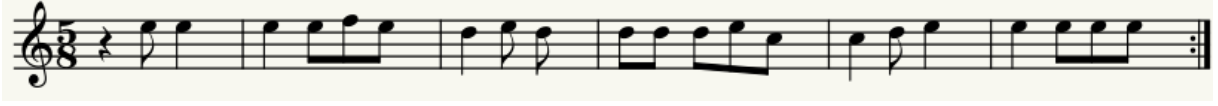
İnceleme Tarihi: 04.05.1973

Türkünün Makam Analizi.

Eser küçük tartım ve nota farklarıyla aynı cümle ile seyretmektedir. A cümlesi olarak adlandırılan cümlenin bazı tekrarlarında gerdaniye perdesi görülmektedir.

Şekil 213

“Gezdim Gurbet Eli (Güzelleme)” Adlı Türkünün A Cümlesi

Eserin tamamı 3 ses aralığında seyretmektedir. Nevâ perdesinde karar görülmektedir. Hüseyini perdesindeki yoğun kalıştan dolayı hüseyini makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 80

“Gezdim Gurbet Eli (Güzelleme)” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	207
Türkünün Adı	Gezdim Gurbet Eli (Güzelleme)
Usulü	5/8
Düzümü	2+3
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Türk Aksağı
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük
En Kısa Nota Değeri	On Altılık Nota

Eserin usulü 5/8’lik olarak ölçülmüştür. Düzümü 2+3 olarak deva eden eserde en uzun nota değeri dörtlük nota, en kısa nota değeri ise on altılık nota olarak belirlenmiştir. THM’ de birleşik usullerden olan söz konusu usul TSM’ de Türk Aksağı olarak adlandırılmaktadır.

“Gız Saçların Saçların” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Gız Saçların Saçların

Repertuvar No: 3358

Yöresi: Yozgat \ Akdağmadeni \ Oluközü Köyü

Derleyen: Siyami Taştan

Notaya Alan: Altan Demirel

Kimden Alındığı: Halime Tunç

İnceleme Tarihi: 17.01.1990

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B biçiminde tekrarlanarak ilerlemektedir. Temel yapıyı oluşturan iki cümleden biri olan A cümlesi ara sazı da oluşturmaktadır.

Şekil 214

“Gız Saçların Saçların” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde yerinde rast 5’lisi ve yerinde hüseyini 5’lisi görülmektedir. Neva perdesinde karar verilmiştir.

Şekil 215

“Gız Saçların Saçların” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde rast 4’lüsü ağırlıktadır.

Eser yerinde hüseyini dizi içerisinde seyretmekte ve neva perdesinde karara gitmiştir. Makam seyri ve duyum unsurları da göz önünde bulundurulduğunda eserin makamının hüseyini makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 81

“Gız Saçların Saçların” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	3358
Türkünün Adı	Gız Saçların Saçların
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Bir Vuruş= 88 (Andante Moderato)
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 4/4'lük ölçülmüştür. Orta hızda seyreden eserin THM' de ana usullerden olup, TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. Düzümü 2+2 olarak belirlenen eserde en uzun nota sekizlik en kısa nota ise onaltılık olarak tespit edilmiştir.

“Gızıl Üzüh Rahladı (Eminem)” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Gızıl Üzüh Rahladı (Eminem)

Repertuvar No: 2120

Yöresi: Kars

Derleyen: Nihat Yalçın

Notaya Alan: Hamit Turan

Kimden Alındığı: Yöre Ekibi

İnceleme Tarihi: 07.07.1982

Türkünün Makam Analizi.

Eser bir cümlelerin tekrarlanmasından ibarettir. Söz konusu cümle A cümlesi olarak belirlenmiştir.

Şekil 216

“Gızıl Üzüñ Rahladı (Eminem)” Adlı Türkünün A Cümlesi

Eserin tamamı bir motiften oluşmaktadır. Yegah perdesinde bûselik 4'lüsüyile karar vermektedir. Bu durumda eserin makamının buselik makamı dizisine benzerlik gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 82

“Gızıl Üzüñ Rahladı (Eminem)” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2120
Türkünün Adı	Gızıl Üzüñ Rahladı (Eminem)
Usulü	2/4
Düzümü	1+1
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Nim Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuz İkilik Nota

Eser 2/4'lük usulde ölçülmüştür. THM' de ana usullerden olan usul TSM' de nim sofyan olarak adlandırılmaktadır. Metronom değeri belirtilmemiş eserin en büyük nota değeri dörtlük

nota, en kısa nota değeri ise otuz ikilik nota olarak belirlenmiştir. Düzüm olarak 1+1 seyreden eser sık bir nota yapısına sahiptir.

“Gide Gide Kundurama” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Gide Gide Kundurama

Repertuvar No: 1069

Yöresi: Bartın

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Muzaffer Özden

İnceleme Tarihi: 16.06.1975

Türkünün Makam Analizi.

Eser A ve B olmak üzere iki cümleye ayrılmıştır.

“Gide Gide Kundurama” Adlı Türkünün A Cümlesi

Eserin giriş cümlesi olan A cümlesinde yerinde nikriz makamına benzerlik gösteren bir seyir mevcuttur.

Şekil 217

“Gide Gide Kundurama” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde ise tamamen neva perdesinde Hicaz seyir görülmektedir. Çargah perdesindeki kalıŖlardan dolayı nikriz makamı görülmektedir denebilir.

Eser içerisinde görülen 3'lü, 4'lü, 5'liler ve cümle yapılarından yola çıkıldığında eserin nikriz makam dizisi içerisinde seyrettiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 83

“Gide Gide Kundurama” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1069
Türkünün Adı	Gide Gide Kundurama
Uslü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 4/4'lük ölçülmüştür. Söz konusu ölçü THM' de ana usuller sınıfında olup düzüümü de 2+2 olarak seyretmektedir. TSM' de ise söz konusu usulün adı Sofyan olarak belirlenmiştir. En uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri ise otuzikilik olarak belirlenmiştir. Dörtlük nota değeri eserin makamını belirlemede yardımcı olacak uzunluk ve konumda iken onaltılık nota süsleme amacıyla kullanılmış olabilir.

“Giderim Böylesine” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Giderim Böylesine

Repertuvar No: 3718

Yöresi: Sivas \ Kangal \ Minarekaya

Derleyen: Işık Başel

Notaya Alan: Işık Başel

Kimden Alındığı: Muhlis Akarsu \ Ali Gürlü

İnceleme Tarihi: 12.03.1992

Türkünün Makam Analizi.

Eser iki motiflik bir cümleinin tekrarlanmasından ibarettir. İlk ölçü birinci motifi, ikinci ve üçüncü ölçüler ikinci motifi oluşturmaktadır. Aynı cümle küçük tartım farklarıyla tekrarlanmaktadır. Söz konusu cümle A cümlesi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 218

“Giderim Böylesine” Adlı Türkünün A Cümlesi

Eserde genel seyir yerinde çargâh 3 ve 4'lüsüyle gerçekleşmektedir. Yerinde çargâh'lı yürüyüşlerin hemen ardından nevâ perdesinde karar gösterilmektedir. Çargâh ve acem perdeleri arasındaki seyrin tamamında karar sesi nevâ olarak tespit edilmiştir. Hüseyini ve gerdaniye arasındaki atlamalı sesler eserin seyrini hüseyini makamına benzer hale getirmiştir. Bu durumda sayısal olarak karşılamıyor olsa da eserin hüseyini makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Tablo 84

“Giderim Böylesine” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	3718
Türkünün Adı	Giderim Böylesine
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	On Altılık Nota

Eser 4\4'lük ölçülmüştür. Usul düzüümü 2+2 olan eser THM' de ana usullerdendir ve TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri noktalı sekizlik, en kısa nota değeri on altılık olan eserde metronom değeri belirtilmemiştir.

“Gidersen Uğur Ola (Lal Mercanlar)” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Gidersen Uğur Ola (Lal Mercanlar)

Repertuvar No: 718

Yöresi: Erciş

Derleyen: Atakan Çelik

Notaya Alan: Nida Tüfekçi

Kimden Alındığı: Hüsamettin Subaşı

İnceleme Tarihi: 30.09.1974

Türkünün Makam Analizi.

Eserin tamamı bir motiften oluşmaktadır. Ölçülerde küçük değişiklikler görülmektedir. Söz konusu motifin tekrarlanmasından elde edilen cümle A cümlesi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 219

“Gidersen Uğur Ola (Lal Mercanlar)” Adlı Türkünün A Cümlesi

Eser yerinde bûselik 5’lisiyle seyretmektedir. Nevâ perdesinde karar görülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 85

“Gidersen Uğur Ola (Lal Mercanlar)” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	718
Türkünün Adı	Gidersen Uğur Ola (Lal Mercanlar)
Usulü	6/4
Düzümü	2+2+2+2+2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sengin Semai
Metronom Değeri	Dörtlük Nota = 96 (Andante)
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 6/4’lük usulde ölçülmüştür. THM’ de ana usullerden olan söz konusu usul TSM’ de Sengin Semai olarak görülmektedir. Darp vuruşları Sengin Semai usulüne benzerlik göstermemektedir. Eserde en uzun nota değeri sekizlik, en kısa nota değeri onaltılık nota olarak tespit edilmiştir. Metronom değeri andante olarak belirtilmiştir.

“Git Kaladan Kar Getir” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Git Kaladan Kar Getir

Repertuvar No: 1582

Yöresi: Gaziantep

Derleyen: -

Notaya Alan: -

Kimden Alındığı: Oktay Güzelbey

İnceleme Tarihi: 26.05.1977

Türkünün Makam Analizi.

Eser A ve B cümlelerinin ikişer kere tekrar edilmesiyle tamamlanmaktadır.

Şekil 220

“Git Kaladan Kar Getir” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde yerinde hüzzam 5’lisi mevcuttur.

Şekil 221

“Git Kaladan Kar Getir” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde yerinde hüzzam 5’lisi mevcuttur.

Eser yerinde hüzzam 5’lisiyle seyretmektedir. Notada segâh perdesi bulunmadığından hüzzam seyrinden yola çıkılarak perde segâh olarak kabul edilmiştir. Eser neva perdesinde karar vermektedir fakat hüzzam makamı dizisine benzerlik gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 86

“Git Kaladan Kar Getir” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1582
Türkünün Adı	Git Kaladan Kar Getir
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eserin usulü 4/4'lük ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de ana usullerden olup TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri onaltılık olan eserde metronom değeri belirtilmemiştir.

“Gitme Bülbül” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Gitme Bülbül

Repertuvar No: 1598

Yöresi: Konya

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Çopur Ahmet

İnceleme Tarihi: 13.02.1978

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B+A+C şeklinde seyretmektedir. A cümlesi eserin ara sazını oluşturmaktadır.

Şekil 222

“Gitme Bülbül” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde yerinde hüzzam 5’lisi görülmektedir.

Şekil 223

“Gitme Bülbül” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde hicaz 5’lisi ağırlıkta görülmektedir.

Şekil 224

“Gitme Bülbül” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesinde yerinde hüzzam 5’lisi görülmektedir.

Eserde yerinde hüzzam 5’lisi ağırlıklı görülmektedir. Bu durumda eserin ezgisinin hüzzam makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 87

“Gitme Bülbül” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1598
Türkünün Adı	Gitme Bülbül
Usulü	2/4 – 5/4
Düzümü	1+1 – 1+1+1+1+1
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Nim Sofyan – Türk Aksağı
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eserin usulü 2\4'lük ve 5\4'lük usullerde ölçülmüştür. Her iki usul de THM' de ana usullerden olup, TSM' de nim sofyan ve Türk aksağı olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri Dörtlük, en kısa nota değeri ise otuzikilik olarak tespit edilen eserde metronom değeri belirtilmemiştir. 5/4' lük kısımdaki nota düzumünde bilinen 5/4'lük gibi bir düzum söz konusu değildir.

“Gitme Durnam Gitme Nerden Gelirsin (Kırklar Semahı)” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Gitme Durnam Gitme Nerden Gelirsin (Kırklar Semahı)

Repertuvar No: 3787

Yöresi: Erzincan

Derleyen: Adnan Ataman

Notaya Alan: Adnan Ataman

Kimden Alındığı: Aşık Daimi

İnceleme Tarihi: 22.01.2008

Türkünün Makam Analizi.

Eser çok bölümlü bir Semah havasıdır. İçerisinde birçok bölümler mevcuttur. Saz bölümleri girişte ve bölüm geçişlerinde birçok yerde görülmektedir.

Şekil 225

“Gitme Durnam Gitme Nerden Gelirsin (Kırklar Semahı)” Adlı Türkünün Giriş Saz Bölümü

Giriş saz bölümünde hüseyini makam dizisinden bir tanini eksik bir yapı söz konusudur. Yegah perdesinde rast çeşni ile bir genişleme mevcuttur ve söz konusu genişleme Türk Halk Müziğinde sıkça rastlanan bir kalıp ezgidir.

Şekil 226

“Gitme Durnam Gitme Nerden Gelirsin (Kırklar Semahı)” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesi giriş sazına benzerlik göstermektedir fakat söz unsuruyla uyumlu bir ezgi akışı mevcuttur ve küçük tartım farklarıyla giriş sazından ayrılmaktadır. Söz konusu cümle hüseyini makam dizisi içerisinde seyretmektedir.

Şekil 227

“Gitme Durnam Gitme Nerden Gelirsin (Kırklar Semahı)” Adlı Türkünün Birinci Ara Saz Bölümü

Birinci ara saz bölümü yerinde uşşak bir seyre sahipken A' cümlesi için bir yol gösterici konumundadır.

Şekil 228

“Gitme Durnam Gitme Nerden Gelirsin (Kırklar Semahı)” Adlı Türkünün A’ Cümlesi

A’ cümlesi yerinde uşşak 3’lüsü ile seyretmekte ve kısa, ritmik bir yapıdadır. Bu sebeple yeni bir cümle gibi düşünülmemiştir.

Şekil 229

“Gitme Durnam Gitme Nerden Gelirsin (Kırklar Semahı)” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesi daha makamsal değişken içeren bir yapıda görülmektedir. Yerinde uşşak 3’lüsü ve sonlara doğru yerinde kürdi 3’lüsüne doğru giden bir ezgi yapısı söz konusudur.

Şekil 230

“Gitme Durnam Gitme Nerden Gelirsin (Kırklar Semahı)” Adlı Türkünün B’ Cümlesi

B’ cümlesi B cümlesinin muadili fakat cümle yapısı bakımında küçük farklılıklar gösterildiğinden ayrı düşünülmüştür. B cümlesindeki müzikal yapı bu cümlede de geçerlidir.

Şekil 231

“Gitme Durnam Gitme Nerden Gelirsin (Kırklar Semahı)” Adlı Türkünün İkinci Ara Saz Bölümü

İkinci ara saz bölümü makam ve usul açısından farklı bir noktaya yol açtığından ayrıca paylaşılmıştır. Yerinde segah 4’lüsü görüntüsü mevcuttur ve bir geçiş cümlesi niteliğindedir.

Şekil 232

“Gitme Durnam Gitme Nerden Gelirsin (Kırklar Semahı)” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesi de İkinci ara saz kısmının benzeri bir yapıda görülmektedir. Bu durumda C cümlesi ve ikinci ara saz kısmı yeni bir makama açılmak için bir geçiş niteliği taşıdığı düşünülmektedir.

Şekil 233

“Gitme Durnam Gitme Nerden Gelirsin (Kırklar Semahı)” Adlı Türkünün C’ Cümlesi

C’ cümlesi C cümlesinin daha kararlı bir şekli olarak düşünülmektedir. C cümlesinde geçilmeye çalışılan makama geçilmiş ve gerilim sonlanmıştır. Söz konusu cümlede hüzzam 5’lisi mevcuttur.

Şekil 234

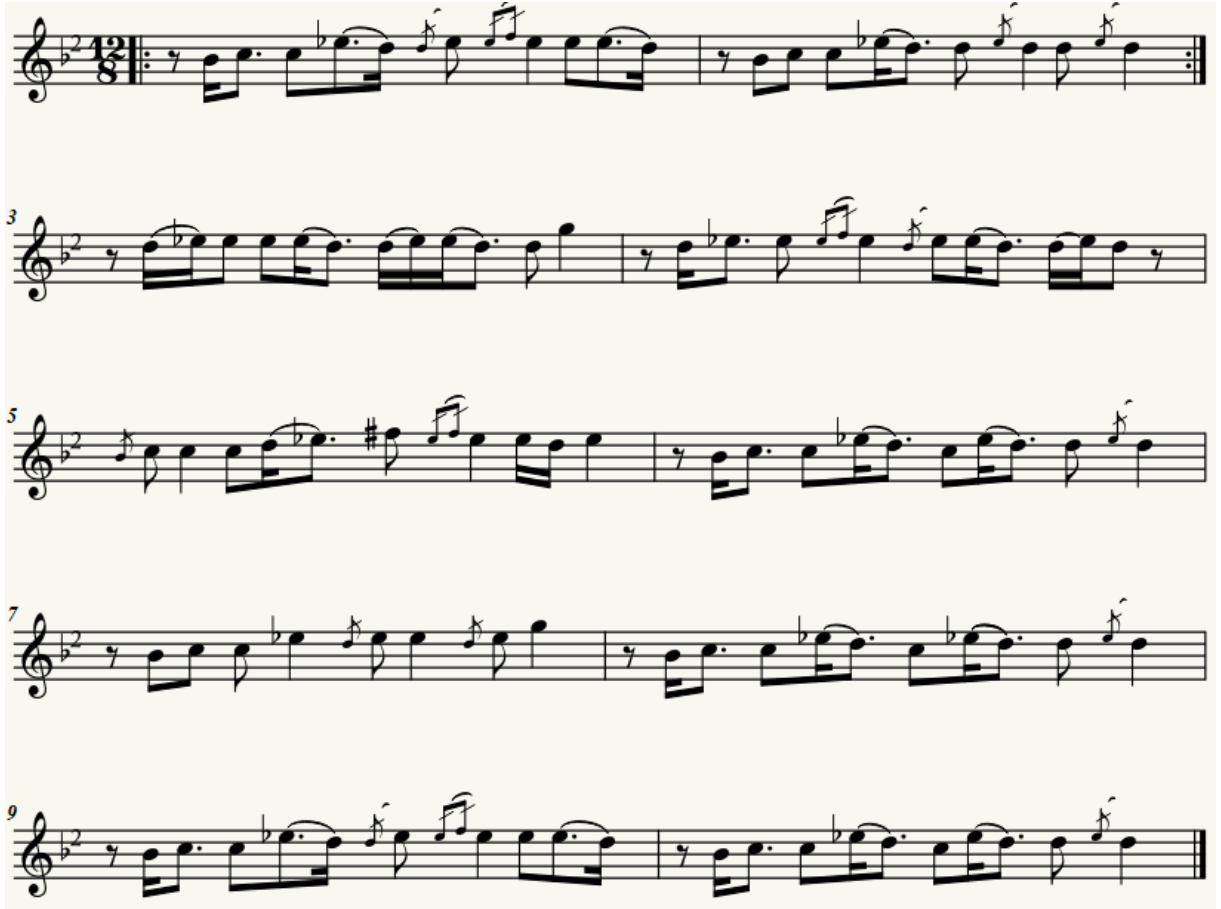
“Gitme Durnam Gitme Nerden Gelirsin (Kırklar Semahı)” Adlı Türkünün C’’ Cümlesi

C’’ cümlesinin yerinde hüzzam 5’lisinde neva perdesinde hicaz 5’liye doğru bir yol açmayı amaçladığı düşünülmektedir. C cümlesinde bağımsız bir yapıda olmadığından ve C cümlesiyle aynı olmadığından farklı bir cümle fakat bağlı bir cümle olarak düşünülmüştür.

Şekil 235

“Gitme Durnam Gitme Nerden Gelirsin (Kırklar Semahı)” Adlı Türkünün D Cümlesi

D cümlesi kendisinden önceki gelen cümlelerin tamamlandığı ve karara varıldığı bir yapıdadır. Söz konusu cümlede eser neva perdesinde hicaz ile karara varmaktadır. Fakat öncesinde hüzzam 5’lisi de dikkat çekmektedir.

Eserin giriş kısımlarında uşşâk 3’lüsü ile ilerlerken devamında segâh ve hüzzam makamlarının çeşnileri görülmektedir. Segâh ve hüzzam geçkilerin ardından eser nevâ perdesinde karara varmıştır.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 88

“Gitme Durnam Gitme Nerden Gelirsin (Kırklar Semahı)” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	3787
Türkünün Adı	Gitme Durnam Gitme Nerden Gelirsin (Kırklar Semahı)

Usulü	9/8 – 12/8
Düzümü	2+3+2+2 – 3+2+2+2 – 2+2+3+2 3+3+3+3
THM Usul Türü	Karma ve Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Aksak, Bileşik Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 9\8'lik Aksak usulle başlayıp usulün hızlandığı pervaz kısmının ardından daha hızlı ilerleyen yürütme kısmında 12\8'lik Bileşik Sofyan usulüne geçilmiştir. Semahlar iç değişkenleri yoğun makam ve usullerle gerçekleşen bir yapıdadır. Hem edebi hem müzikal açıdan yoğunluğu ve derinliği olan bir türdür. THM'de birleşik ve karma usullerden olan söz konusu usuller TSM' de bileşik sofyan ve aksak olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri dörtlük nota olan eserde en kısa nota değeri onaltılık nota olarak tespit edilmiştir.

“Gök Yüzünde Asılıdır Zembilim” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Gök Yüzünde Asılıdır Zembilim

Repertuvar No: 2397

Yöresi: Niğde

Derleyen: -

Notaya Alan: -

Kimden Alındığı: Yılmaz Şen

İnceleme Tarihi: -

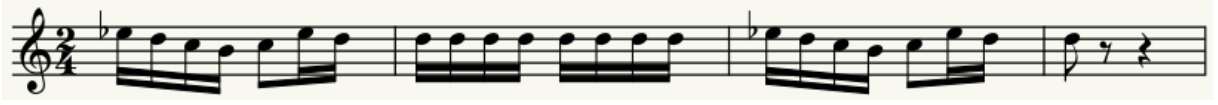
Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B+C+A+A şeklinde seyretmektedir. Küçük tartım farkları dışında A cümlesi başta ve sonda aynıdır.

Şekil 236

“Gök Yüzünde Asılıdır Zembilim” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde si sesi eserin seyri sebebiyle segah kabul edilmiştir. Cümlede Segah 4'lüsü görülmektedir.

Şekil 237

“Gök Yüzünde Asılıdır Zembilim” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde buselik 4'lüsü görülmektedir.

Şekil 238

“Gök Yüzünde Asılıdır Zembilim” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesinde yerinde hüzzam 5'lisi ve bir ses yukarısındaki gerdaniye perdesi görülmektedir.

Yerinde segâh ağırlıkta olup nevâ perdesinde karar görülmüştür. Eserin makamının hüzzam makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 89

“Gök Yüzüncü Asılıdır Zembilim” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2397
Türkünün Adı	Gök Yüzünde Asılıdır Zembilim
Usulü	2/4
Düzümü	1+1
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Nim Sofyan

Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	On Altılık Nota

Eserin usulü 2\4'lük olarak ölçölmüştür. Söz konusu usul THM' de ana usullerden olup TSM' de nim sofyan olarak adlandırılmaktadır. Düzümleri olarak 1+1 ilerleyen eserde en uzun nota değeri dörtlük nota, en kısa nota değeri ise on altılık nota olarak belirlenmiştir.

“Gökte Yıldız Yüzatmış” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Gökte Yıldız Yüzatmış

Repertuvar No: 721

Yöresi: Antalya – Yayla Dağı

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Ahmet Tekelioğlu ve Dayı Oğlu

İnceleme Tarihi: 30.09.1974

Türkünün Makam Analizi.

Eser motiflerine göre cümlelerine ayrılmıştır. A+B+C+B+C şeklinde seyreden eserde A cümlesi ara saz olarak belirlenmiştir.

Şekil 239

“Gökte Yıldız Yüzatmış” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde neva perdesinde hicaz 5'lisi ile seyre başlanmıştır. Neva perdesi atılarak nim hicaz perdesi kullanılmış ve neva perdesinde karar gösterilmiştir.

Şekil 240

“Gökte Yıldız Yüzetmiş” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde hicaz 5'lisi görülmektedir.

Şekil 241

“Gökte Yıldız Yüzetmiş” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesinde rast perdesinde buselik 3'lüsü görülmektedir.

Eser nevâ perdesinde hicaz çeşnisiyle ve yerinde saba çeşnisiyle seyretmektedir. Karar perdesi olan nevâ perdesinde de nevâ perdesindeki hicaz çeşnisiyle gelmektedir. Eserin muhtevası neveser makamına benzerlik göstermektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 90

“Gökte Yıldız Yüzetmiş” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	721
Türkünün Adı	Gökte Yıldız Yüzetmiş
Usulü	9/4 – 7/4
Düzümü	2+2+2+3 – 2+2+3

THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Ağır Aksak – Devri Hindi
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 7/4'lük ve 9/4'lük usullerinde geçişli olarak ölçülmüştür. THM' de birleşik usullerden olan usuller TSM' de darplarını karşılamasa da sayısal olarak Ağır Aksak – Devri Hindi usullerine benzerlik göstermektedir. En uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri onaltılık olarak belirlenen eserde metronom değeri belirtilmemiştir.

“Gül Koydum Gül Tasına” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Gül Koydum Gül Tasına

Repertuvar No: 1591

Yöresi: Bayburt

Derleyen: Ahmet Yamacı

Notaya Alan: Ahmet Yamacı

Kimden Alındığı: Remzi Cavıldak

İnceleme Tarihi: 25.05.1977

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B+A+B şeklinde seyretmektedir.

Şekil 242

“Gül Koydum Gül Tasına” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde yerinde eksik segah 5’lisi görülmektedir.

Şekil 243

“Gül Koydum Gül Tasına” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde yerinde uşşak 4’lüsü ve yerinde rast 5’lisi görülmektedir.

Eserde yerinde uşşak ve neva perdesinde rast çeşnileri bir arada görülmektedir. Bu durumda neva makamına yakınlık göstermesi beklenirken uşşak seyrin daha ağırlıkta olduğu ve eserin neva perdesinde karar ettiği görülmüştür. Bu sebeplerden eserin makamının uşşak makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 91

“Gül Koydum Gül Tasına” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1591
Türkünün Adı	Gül Koydum Gül Tasına
Usulü	2/4 – 3/4
Düzümü	1+1 – 1+1+1
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Nim Sofyan – Semai
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.

En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık nota

Eserin usulü 2/4'lük ve 3/4'lük olarak ölçülmüştür. Söz konusu usuller THM' de ana usullerden olup, TSM' de nim sofyan ve semai olarak adlandırılmıştır. En uzun nota değeri dörtlük nota olan eserde en kısa nota değeri onaltılık olarak belirlenmiştir. Olarak birer birer ilerleyen eserdeki 3/4' lük kısmın sözü karşılaması için yazıldığı düşünülmektedir.

“Gülen Ber Sağar Koyuni” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Gülen Ber Sağar Koyuni

Repertuvar No: 1588

Yöresi: Erzurum

Derleyen: Nida Tüfekçi

Notaya Alan: Nida Tüfekçi

Kimden Alındığı: Muharrem Akkuş

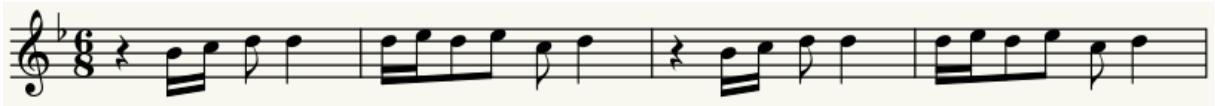
İnceleme Tarihi: 24.05.1977

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B şeklinde tekrarlanmaktadır.

Şekil 244

“Gülen Ber Sağar Koyuni” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde yerinde segah 4'lüsü mevcuttur.

Şekil 245

“Gülen Ber Sağar Koyuni” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde çargah perdesinde buselik 3'lüsü mevcuttur.

Eser 4 ses aralığında seyretmektedir. Yerinde segâh veya bûselik perdesinde kürdi 4'lüleriyle seyretmektedir. Eserin seyri ve duyumu itibariyle makamının segah makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 92

“Gülen Ber Sağar Koyuni” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1588
Türkünün Adı	Gülen Ber Sağar Koyuni
Usulü	6/8
Düzümü	3+3
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Yürük Semai
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eserin usulü 6\8'lik ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de ana usullerden olup TSM' de yürük semai olarak adlandırılmaktadır. 3+3 düzüme sahip eser yürük semai usulünü de karşılamaktadır. En uzun nota değeri dörtlük nota olan eserde en kısa nota değeri onaltılık olarak belirlenmiştir.

“Güllüm Güle Darılmış” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Güllüm Güle Darılmış

Repertuvar No: 332

Yöresi: Orta Anadolu

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Mebrure Avas

İnceleme Tarihi: 09.06.1973

Türkünün Makam Analizi.

Eser iki cümlelinin tekrarlanmasından ibarettir. A+B biçiminde seyreden eser Neva perdesinde karar etmektedir.

Şekil 246

“Güllüm Güle Darılmış” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde buselik perdesine kadar genişlemiş neva perdesinde bir rast 4'lüsü görülmektedir.

Şekil 247

“Güllüm Güle Darılmış” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde düğah perdesinde buselik 5'lisi görülmektedir.

Eser nevâ perdesinde rast, yerinde bûselik ve bûselik perdesinde kürdi 4 ve 5'lileriyle seyretmektedir. İki cümlelik bir ezgidir ve nevâ perdesinde karar verilmektedir. Neva perdesinde rast 5'linin baskın olduğu düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 93

“Güllüm Güle Darılmış” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	332
Türkünün Adı	Güllüm Güle Darılmış
Usulü	6/4
Düzümü	2+2+2

THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Sengin Semai
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuz İkilik Nota

Eserin usulü 6\4'lük ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de birleşik usullerdendir ve TSM' de Sengin semai olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri dörtlük nota ve en kısa nota değeri otuz ikilik nota olarak belirlenmiştir. Düzüümü 2+2+2 olarak seyreden eserin metronom değeri belirtilmemiştir.

“Güneş Aliyi Güneş” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Güneş Aliyi Güneş

Repertuvar No: 4295

Yöresi: Trabzon \ Maçka

Derleyen: Cemile Cevher

Notaya Alan: Cemile Cevher

Kimden Alındığı: Ahmet Güler

İnceleme Tarihi: 08.03.2002

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B olmak üzere iki cümleden oluşmaktadır. B cümlesi ara saz niteliğinde kullanılmakta ve bu cümleden sonra bir ses üzerinde iki ölçülük bir kalışın ardından güfte kısmı başlamaktadır.

Şekil 248

“Güneş Aliyi Güneş” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde hüseyini perdesinde kürdi 4'lüsü görülmektedir ve hüseyini perdesinde karar verilmiştir. Her iki ölçü de aynıdır.

Şekil 249

“Güneş Aliyi Güneş” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde buselik perdesinde kürdi 5'lisi görülmektedir. Cümle neva perdesini baskın bir şekilde kullanmış ve neva perdesinde karar verilmiştir.

Buselik ve hüseyini perdelerinde kürdi 4'lü ve 5'lilere sahiptir. Bu cümleler birbirine iki ölçülük gerdaniye sesiyle bağlanmaktadır. Gerdaniye sesindeki uzun kalışta iki cümle arasında bir bağ görünmemektedir. Bu durumda sürekli olarak buselik 5'lisi kullanılmasından dolayı eserin ezgisinin buselik makamına yakın olduğu düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 94

“Güneş Aliyi Güneş” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	4295
Türkünün Adı	Güneş Aliyi Güneş
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usul
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Bir vuruş = 128 (Allegretto)
En Uzun Nota Değeri	İkilik
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık

Eser THM'de 4/4'lük ana usule karşılık gelmektedir. Düzümü 2+2 olan eserin TSM'deki karşılığı ise Sofyan usulüdür. İkilik ve onaltılık nota değerlerine sahiptir ve allegretto yani orta hızda icra edilmesi beklenen bir eserdir.

“Hakikat Gizli Sırdır (Semah Havası)” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Hakikat Gizli Sırdır (Semah Havası)

Repertuvar No: 1619

Yöresi: Ege

Derleyen: TRT

Notaya Alan: Nida Tüfekçi

Kimden Alındığı: Selim Kasap

İnceleme Tarihi: 26.09.1977

Türkünün Makam Analizi.

Eser çok bölümlü bir formdadır. Birçok makam geçkisine sahiptir ve bu geçkiler birbirinden ara sazla ya da sözlerle ayrılmışlardır. Eserin ara sazları da cümleler arasında düşünülmüştür. Giriş sazında iki ana cümle göz önündedir ve soru cevap şeklinde seyretmektedir. Birinci söz bölümü soru ve cevap içeren iki cümleden oluşmaktadır. Birinci ara saz bölümü giriş saz bölümüne göre daha kısa ve birbirine benzerlik gösteren iki cümleden oluşmaktadır. İkinci ara saz bölümü çok daha kısa ve makamsal vurgudan ziyade ritmik bir vurguya sahiptir. İkinci söz bölümü eserin gelişme kısmını oluşturmaktadır. Bu bölümde eser birinci sözlerin makamsal yapısından çıkarak başka bir yapıya doğru geçişi göstermektedir. Üçüncü söz bölümünde geçilmek istenen makamsal yapıya geçilmiş ve eserdeki gerilim azalmıştır. Dördüncü söz bölümünde geçilen makamsal yapı içerisinde bir açılım söz konusudur. Söz konusu bölümde geçilmiş olan makamın genişlemeleri gösterilmiş ve tiz bölgelerde bir seyir gerçekleştirilmiştir. Beşinci söz bölümünde ise eser üçüncü söz bölümündeki gibi bir yapıyla karar cümleleriyle tamamlanmaktadır.

Şekil 250

“Hakikat Gizli Sırdır (Semah Havası)” Adlı Türkünün Giriş Saz Bölümü

Giriş saz bölümünde yerinde hüseyini 5’lisi görülmektedir. Irak perdesindeki segah’lı genişleme Türk Halk Müziğinde kalıplaşmış bir ezgi olarak göz önündedir.

Şekil 251

“Hakikat Gizli Sırdır (Semah Havası)” Adlı Türkünün Birinci Söz Bölümü

Birinci söz bölümünde yerinde hüseyini 5’lisi görülmekte ve hüseyini ezgi yapısı uygulanmaktadır.

Şekil 252

“Hakikat Gizli Sırdır (Semah Havası)” Adlı Türkünün Birinci Ara Saz Bölümü

Birinci ara saz bölümünde yerinde uşşak 4'lüsü görülmektedir ve giriş saz bölümünde gördüğümüz ırak perdesindeki segah'lı genişleme kalıp olarak kullanılmıştır.

Şekil 253

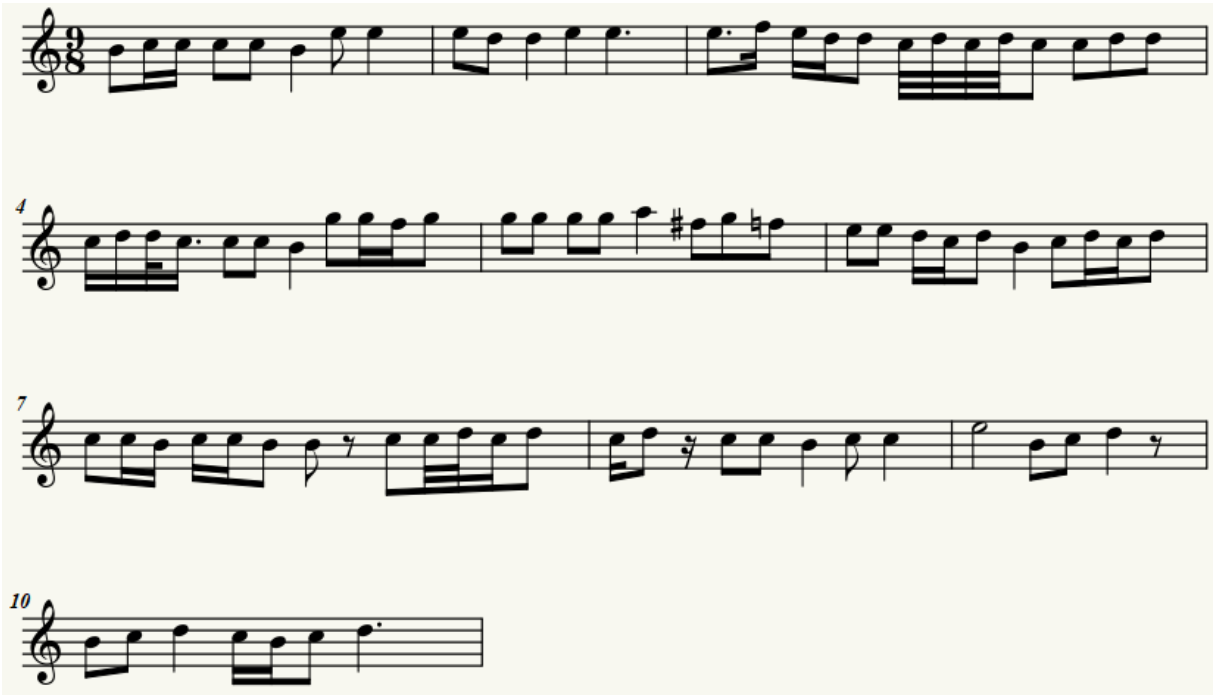
“Hakikat Gizli Sırdır (Semah Havası)” Adlı Türkünün İkinci Ara Saz Bölümü

İkinci ara saz bölümü iki ölçüden oluşmaktadır ve iki ses aralığında seyreden ritmik yapıdadır.

Şekil 254

“Hakikat Gizli Sırdır (Semah Havası)” Adlı Türkünün İkinci Söz Bölümü

İkinci söz bölümü bir geçiş halini ifade etmektedir. Eseri yerinde uşşak – hüseyini seyirden alıp neva perdesinde rast 3'lüsü ve buselik 3'lüsüne taşımaktadır.

Şekil 255

“Hakikat Gizli Sırdır (Semah Havası)” Adlı Türkünün Üçüncü Söz Bölümü

Üçüncü söz bölümünde neva perdesinde uşşak 3'lüsü görülmekte ve çargah perdesi yeden konumunda görülmektedir.

Şekil 256

“Hakikat Gizli Sırdır (Semah Havası)” Adlı Türkünün Dördüncü Söz Bölümü

Dördüncü söz bölümünde neva perdesinde uşşak ve hüseyini bir seyir söz konusudur.

Şekil 257

“Hakikat Gizli Sırdır (Semah Havası)” Adlı Türkünün Beşinci Söz Bölümü

Beşinci söz bölümünde neva perdesinde uşşak 4'lüsü vurgulanarak karara varılmıştır.

Eserde birçok makam geçkisi görülmektedir. Ses aralığı dar olmasına rağmen yerinde hüseyini 5'lisi ve yerinde uşşak 4'lüsü nevâ perdesine eser içerisinde süreçle beraber taşınmıştır. Samah türü hakkında daha detaylı bilgi üçüncü bölümde verilmiş olup, bu türün içerisinde farklı makam geçkileri ve farklı makamlara ve usullere geçişleri bilinmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 95

“Hakikat Gizli Sırdır (Semah Havası)” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1619
Türkünün Adı	Hakikat Gizli Sırdır (Semah Havası)
Usulü	9/8
Düzümü	2+2+2+3
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Çifte Sofyan
Metronom Değeri	Sekizlik Nota = 210 (Andantino)
En Uzun Nota Değeri	İkilik Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eserin usulü 9\8'lik olarak ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de birleşik usullerden olup TSM'de çifte sofyan olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri ikilik, en kısa nota değeri ise otuzikilik olarak belirlenmiştir. Eserin metronom değeri başta belirtilmiş olsa da süreç içerisinde değişikliğe uğramaktadır. Semahlarda usullerde sürekli bir değişim ve büyük usullerden küçük usullere doğru gidilmesi beklenir. İncelenen eserde bir usul değişimi görülmemektedir fakat hızlanarak devam eden bir yapıdadır.

“Halebi Halay Havası” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Halebi Halay Havası

Repertuar No: 2388

Yöresi: Tarsus \ Köşelerli Köyü

Derleyen: Talip Özkan

Notaya Alan: Talip Özkan

Kimden Alındığı: Ahmet Kocayel

İnceleme Tarihi: 25.11.1983

Türkünün Makam Analizi.

Eser birbirine benzer iki cümleden oluşmaktadır. A+B biçiminde seyreden eser tekrarlarla aynı cümlelerin aynı sırada ilerlemesinden ibarettir.

Şekil 258

“Halebi Halay Havası” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde yerinde buselik 5'lisi mevcuttur.

Şekil 259

“Halebi Halay Havası” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde buselik 5'lisi, buselik perdesinde kürdi 5'lisi görülmektedir.

Eser iki cümlelik bir anlatıma sahiptir. Nevâ perdesinde bûselik 4'lüsüyle karar verilmiştir. Eserin iki cümlesi de incelendiğinde yerinde buselik makam dizisini ihtiva ettiği tespit edilmiştir. Bu durumda dizi sesleri içerisinde dolaştığı için eserin makamının buselik makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 96

“Halebi Halay Havası” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2388
Türkünün Adı	Halebi Halay Havası
Usulü	12/4 – 13/4
Düzümü	2+2+2+2+2+2 – 2+3+2+2+2+2
THM Usul Türü	Karma Usuller
TSM Usul Adı	Nim Çember - Sarkı Devr-i Revanı
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuz İkilik Nota

Eser 12\8'lik ölçüyle başlayıp 13\8'lik ölçüyle son bulmuştur. Usulde iç değişkenler bulunmamaktadır. 4\4'lük usul ile aynı akışa sahiptir fakat söz unsuru göz önünde alındığında bu şekilde ölçülendirildiği düşünülmektedir. Eserin usulü THM' de karma usullerden olup TSM' de Nim Çember ve Sarkı Devr-i Revanı olarak adlandırılmaktadır. Düzüm konusunda TSM' usulleriyle uyumsuz bir yapıdadır. En uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri ise otuz ikilik nota olarak ölçülmüştür.

“Hamama Giderken Kunduram Kaydı” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Hamama Giderken Kunduram Kaydı

Repertuvar No: 2942

Yöresi: Bilecik \ Söğüt \ Oluklu

Derleyen: Ankara Devlet Konservatuvarı

Notaya Alan: Emin Aldemir

Kimden Alındığı: Nazım Kaya

İnceleme Tarihi:18.07.1949

Türkünün Makam Analizi.

Eser birbirine benzerlik gösteren üç cümleden oluşmuştur. A+B+C olarak adlandırılan cümleler tamamlandığında eser de tamamlanmaktadır.

Şekil 260

“Hamama Giderken Kunduram Kaydı” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde hüzzam 5’lisi ile bir seyir gerçekleşirken söz konusu beşlinin bir tanini üstü olan gerdaniye perdesi de seyre katılmıştır.

Şekil 261

“Hamama Giderken Kunduram Kaydı” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde yerinde hüzzam makamı dizisi mevcuttur.

Şekil 262

“Hamama Giderken Kunduram Kaydı” Adlı Türküünün C Cümlesi

C cümlesinde yerinde hüzzam 5’lisi görülmektedir.

Eser yerinde hüzzam 5’lisi dizi ile seyretmekte ve neva perdesinde karar etmektedir. Eserin genel muhtevası hüzzam makam dizisini göstermektedir. Neva perdesi karar olarak tespit edilmiştir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 97

“Hamama Giderken Kunduram Kaydı” Adlı Türküünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2942
Türkünün Adı	Hamama Giderken Kunduram Kaydı
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Bir Vuruş = 78 (Andante Moderato)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	On Altılık Nota

Eser 4/4'lük usulde ölçölmüştür. Söz konusu usul THM' de ana usullerden olup TSM' de sofyen olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri dörtlük nota, en kısa nota değeri ise on altılık nota olarak belirlenmiştir. Eserin metronom değeri andante moderato hızını karşılayan bir yapıdadır.

“Hanım Senin Ne Güzel Gaşların Var” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Hanım Senin Ne Güzel Gaşların Var

Repertuvar No: 2813

Yöresi: Ordu \ Mesudiye

Derleyen: Ankara Devlet Konservatuvarı

Notaya Alan: Ateş Köyoğlu

Kimden Alındığı: Rüştü Tuncalı

İnceleme Tarihi: 19.02.1986

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B olmak üzere iki cümleden oluşmaktadır.

Şekil 263

“Hanım Senin Ne Güzel Gaşların Var” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde neva perdesinde rast 5'lisi mevcuttur. Karar perdesi neva olarak tespit edilmiştir.

Şekil 264

“Hanım Senin Ne Güzel Gaşların Var” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde ise neva perdesinde rast 4'lüsü mevcuttur ve neva perdesinin altındaki çargah ve buselik perdeleri görülmektedir.

Eser genel itibarıyla nevâ perdesinde rast 4 ve 5'lisiyle seyretmektedir. Eserin genel ihtivası neva perdesindeki rast vurguyu ağırlıkta göstermektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 98

“Hanım Senin Ne Güzel Gaşların Var” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2813
Türkünün Adı	Hanım Senin Ne Güzel Gaşların Var
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	On Altılık Nota

Eser 4/4'lük usulde ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de ana usullerden olup TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. Metronom değeri belirtilmemiş eserde en uzun nota değeri dörtlük nota, en kısa nota değeri ise on altılık olarak tespit edilmiştir. Eserin düzüümü 2+2 olarak belirlenmiştir.

“Hani Benim Elli Dirhem Kesdenem” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Hani Benim Elli Dirhem Kesdenem

Repertuvar No: 1094

Yöresi: Konya

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Konya Folklor Ekibi

İnceleme Tarihi: 16.06.1975

Türkünün Makam Analizi.

Eserin giriş cümlesinde ana ezgiye götüren bir yapı söz konusudur. Söz konusu cümle A cümlesi olarak adlandırılmıştır. Ardından gelen B cümlesinin 1. motifi ve B cümlesinin 2. motifi eserin tamamlanmasını sağlayan tekrarlardan ibarettir.

Şekil 265

“Hani Benim Elli Dirhem Kesdenem” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesi eserin girişini ihtiva etmektedir ve makamsal açıdan hüseyini perdesinde kürdi görülmesinden dolayı Segah perdesinde Ferahnak ve Eksik Ferahnak dizileri de görülmektedir.

Şekil 266

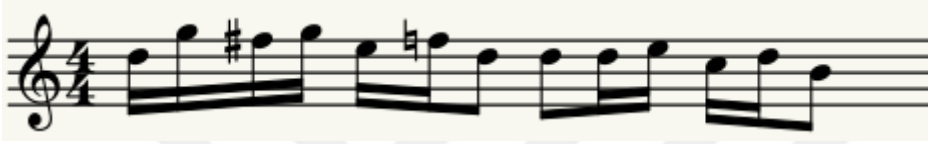
“Hani Benim Elli Dirhem Kesdenem” Adlı Türkünün B Cümlesi 1. Motif

Yerinde çargah çeşni ile gerçekleşen motif, eserin muhtelif noktalarına sürekli olarak karşımıza çıkmaktadır. Bir sonraki motifle bir araya geldiğinde ise eserin tamamlandığını görmekteyiz.

Şekil 267

“Hani Benim Elli Dirhem Kesdenem” Adlı Türkünün B Cümlesi 2. Motif

Yerinde ferahnak ya da eksik segah görüntüsü bulunuyor olsa da genel muhtevaya bakıldığında çargah ve buselik ya da segah perdesinin yeden konumunda bulunduğu düşünülmektedir.

Eser nevâ perdesinde rast 4'lüsü ve bûselik 4'lüsü çevresinde seyretmektedir. Yerinde çargâh 3'lüsünün de eserin nevâ perdesindeki kararını güçlendirmek için bir yeden yapıda olduğu düşünülmektedir. Hüseyini perdesindeki ısrarlı kalışlar hüseyini aşiran perdesinde karar eden ve kürdi çeşniyle tamamlanan aşk efza makamına da benzerliği beraberinde getirmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 99

“Hani Benim Elli Dirhem Kesdenem” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2298
Türkünün Adı	Hani Benim Elli Dirhem Kesdenem
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan

Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	On Altılık Nota

Eser 4/4'lük usulde ölçölmüştür. Söz konusu usul THM' de ana usullerden olup TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. Metronom değeri belirtilmemiş eserde en uzun nota değeri dörtlük nota, en kısa nota değeri ise on altılık olarak tespit edilmiştir. Eserin düzüümü 2+2 olarak belirlenmiştir.

“Harmana Kuyu Kazdım” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Harmana Kuyu Kazdım

Repertuvar No: 2298

Yöresi: Yalvaç

Derleyen: Ali Can

Notaya Alan: Ali Can

Kimden Alındığı: Havva Can

İnceleme Tarihi: -

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B şeklinde iki cümleye ayrılmıştır.

şekil 268

“Harmana Kuyu Kazdım” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde neva perdesinde rast 5'lisi mevcuttur.

şekil 269

“Harmana Kuyu Kazdım” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde ise yerinde buselik veya yerinde rast 5'lisi mevcuttur.

Eserde yerinde rast 5'lisi görülmektedir. Aynı zamanda yerinde bûselik 5'lisi ve nevâ perdesinde rast 4'lüsü görülmektedir. Nevâ perdesinde karar vermektedir. Eser yerinde ve neva perdesinde rast 5'lileri ile seyretmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 100

“Harmana Kuyu Kazdım” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2298
Türkünün Adı	Harmana Kuyu Kazdım
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	On Altılık Nota

Eser 4\4'lük usulde ölçülmüştür. Usul THM' de ana usullerden olup TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri dörtlük nota olan eserde en kısa nota değeri on altılık olarak belirlenmiştir.

“Hasan Dağı Oymak Oymak” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Hasan Dağı Oymak Oymak

Repertuvar No: 1101

Yöresi: Antakya

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Sıdika Şerbetçi

İnceleme Tarihi: 13.11.1975

Türkünün Makam Analizi.

Eser birbirine benzerlik gösteren üç cümleden oluşmaktadır. A, B ve C cümlesi olarak adlandırılan cümlelerin son motifleri bir sonraki cümlenin başlangıç motifine benzerlik göstermektedir.

Şekil 270

“Hasan Dağı Oymak Oymak” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde neva perdesinde hicaz 4'lüsü hakim iken son motifte bir hüzzam 5'lisi görülmektedir. Cümlenin karar perdesi neva olarak tespit edilmiştir.

Şekil 271

“Hasan Dağı Oymak Oymak” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde genel itibariyle hüzzam seyir hakimdir. İniş cümlelerinde segah'lı bir kalış da gördüğümüz eser genel olarak yerinde hüzzam beşlisinin hakim olduğu ve karar perdesinin de segah olarak görülmüştür.

Şekil 272

“Hasan Dağı Oymak Oymak” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesinde neva perdesindeki hicaz ağırlıkta olsa da içerisinde hüzzam beşlisi de görülmektedir. Cümlelerin karar perdesi segah perdesi olarak belirlenmiştir.

Genel itibariyle hüzzam ve nevâ perdesinde hicaz 4'lü ve 5'lileri hakimdir. Yerinde hüzzam 5'lisiyle seyir hüzzam makamına büyük benzerlik arz etmektedir fakat kararın nevâ perdesinde oluşu nevâ perdesindeki hicaz 4'lüsünü de ön plana çıkarmaktadır. Tüm bu bilgiler ışığında eserin makamının hüzzam makamına yakınlık gösterdiği ve neva perdesinde karar verildiği görülmüştür.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 101

“Hasan Dağı Oymak Oymak” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1101
Türkünün Adı	Hasan Dağı Oymak Oymak
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 4\4'lük usulde ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de ana usullerdendir ve TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri dörtlük ve en kısa nota değeri ise otuzikilik olarak belirlenmiştir. Eser akışı itibariyle metronom bilgisi verilme de otuz ikilik notanın seslendirilmesinden yola çıkılırsa çok hızlı bir şekilde değildir.

“Haziranı Temmuz Getirdik Dize” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Haziranı Temmuz Getirdik Dize

Repertuvar No: 2301

Yöresi: Erzurum \ Oltu

Derleyen: -

Notaya Alan: -

Kimden Alındığı: Turgut Ertaş

İnceleme Tarihi: -

Türkünün Makam Analizi.

Eser kendini tekrar eden iki cümleden oluşmuştur. A+B şeklinde ilerleyen eser B cümlesi ile son bulmaktadır.

Şekil 273

“Haziranı Temmuz Getirdik Dize” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde neva perdesinde uşşak 4'lüsü mevcuttur. Çargah perdesinin yeden görevinde olduğu düşünülmektedir.

Şekil 274

“Haziranı Temmuz Getirdik Dize” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde hüseyini 5'lisi mevcuttur.

Eser 4 - 5 ses aralığında seyretmekte olup nevâ perdesinde uşşâk çeşnisiyle karar etmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 102

“Haziranı Temmuz Getirdik Dize” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2301
Türkünün Adı	Haziranı Temmuz Getirdik Dize
Usulü	6/8
Düzümü	3+3
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Yürük Semai
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük Nota

En Kısa Nota Değeri	Sekizlik Nota

Eser 6\8'lik olarak ölçülmüştür. THM' de birleşik usullerden olan usul TSM' de yürük semai olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri noktalı dörtlük olan eserde en kısa nota değeri sekizlik nota olarak belirlenmiştir. Metronom değeri belirtilmemiş olan eserin yürük bir yapıda olduğu düşünülmektedir. Düzüm olarak 3+3 seyretmektedir.

“Hotinanın Ufak Taşı” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Hotinanın Ufak Taşı

Repertuvar No: 489

Yöresi: Rumeli

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Halil İbrahim Mısırlı

İnceleme Tarihi: 22.11.1973

Türkünün Makam Analizi.

Eser ara saz kısmıyla başlayıp söz kısmıyla devam ettikten sonra tekrar ara saz kısmıyla ikinci sözlere başlamıştır. Ara saz kısmı cümle yapısı bakımından söz kısmından farklı olduğundan başka bir cümle olarak düşünülerek söz ve saz kısmı iki ayrı cümleye ayrılmıştır. Saz kısmı A cümlesi, söz kısmı ise B cümlesi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 275

“Hotinanın Ufak Taşı” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde yerinde suzinak dizi görülmektedir. Fakat buradaki rast perdesine kısa değinme durumundan dolayı rast görüntüsü vermemektedir.

Şekil 276

“Hotinanın Ufak Taşı” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde ise yerinde hüzzam 5’lisi üzerine bir tanini eklenerek seyir belirlenmiştir.

Eser yerinde hüzzam dizi çevresinde seyretmektedir. Yer yer yerinde rast 4’lüsü ve nevâ perdesinde hicaz görülmektedir. Bu belirtilen hareketlerin tamamı hüzzam makamının özelliklerinden olmakla beraber karar perdesi nevâ olarak tespit edilmiştir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 103

“Hotinanın Ufak Taşı” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	489
Türkünün Adı	Hotinanın Ufak Taşı
Usulü	9/8
Düzümü	2+2+2+3
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Çifte Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eserin usulü 9/8’lik usulde ölçülmüştür. Söz konusu usul THM’ de birleşik usullerden olup TSM’ de Çifte Sofyan olarak adlandırılmaktadır. Düzüm olarak 2+2+2+3 seyreden eserde en uzun nota değeri noktalı dörtlük, en kısa nota değeri ise onaltılık olarak belirlenmiştir. Metronom değeri belirtilmemiş olan eserin hızının orta hızda seyrettiği düşünülmektedir.

“Hürünü Yavrum Hürünü” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Hürünü Yavrum Hürünü

Repertuvar No: 1996

Yöresi: Kelkit

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Bedri Öztürk

İnceleme Tarihi: 16.06.1975

Türkünün Makam Analizi.

Eser A ve B cümlesi olarak ikiye ayrılmıştır. A cümlesi aynı zamanda ara sazı ihtiva etmektedir. Eserde ara saz A cümlesinin ardından B cümlesi ile söze başlanmış, akabinde A cümlesi ve B cümlesinin sırasıyla icrasıyla tamamlanmıştır.

Şekil 277

“Hürünü Yavrum Hürünü” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde seyir karakteri hüseyni makamındaki gibi hüseyni – gerdaniye atlaması ile gerçekleşmiş ve hüseyni perdesinde sıkça durulmuştur. Buna karşın hüseyni makamının özellikleri tam olarak belirtilmemiştir.

Şekil 278

“Hürünü Yavrum Hürünü” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde rast ve buselik çeşnileri görülmektedir.

Eser genel itibarıyla nevâ perdesinde rast 4 – 5’lisi ve bûselik 4’lüsüyle seyretmektedir. Yerinde çargâh 3’lüsünün nevâ perdesindeki kararı güçlendiren bir yeden görevinde olduğu

düşünülmektedir. A cümlesinde hüseyini, B cümlesinde ise neva makamında görülen seyir özellikleri dikkati çekmektedir. Eserin seyir özelliklerinden dolayı hüseyini makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 104

“Hürünü Yavrum Hürünü” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1996
Türkünün Adı	Hürünü Yavrum Hürünü
Usulü	10/8
Düzümü	3+2+2+3 ve 2+3+2+3
THM Usul Türü	Bileşik Usuller
TSM Usul Adı	Aksak Semai ve Curcuna
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Sekizlik Nota

Eserin usulü 10\8’lik olarak belirtilmiştir. Düzüm olarak iç değişkenlere sahip eserde ilk olarak 3+2+2+3 ardından 2+3+2+3 düzümler mevcuttur. THM’ de üçlemelerin yerlerinin değiştirilmesinden ileri gelen bir isim değişikliği mevcut değilse de TSM’ de düzüm değişiminde usul adı da Aksak Semai ve Curcuna olarak değişmektedir.

“İğdır’ın Al Alması” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: İğdır’ın Al Alması

Repertuvar No: 2168

Yöresi: İğdır

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B+B'+A biçiminde seyretmektedir. Söz konusu yürüyüşte A cümlesine bağlantı olarak B' cümlesinin kullanıldığı düşünülmektedir.

Şekil 279

“İğdır’ın Al Alması” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde Neva perdesinde Buselik 5'lisi ile bir seyir söz konusudur.

Şekil 280

“İğdır’ın Al Alması” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde Buselik 5'lisi görülmekle beraber Hicaz perdesi yeden olarak kullanılmıştır.

Şekil 281

“İğdır’ın Al Alması” Adlı Türkünün B' Cümlesi

Eser Nevâ perdesinde Bûselik seyretmektedir. Bûselik makamının yarım yedenli karara gitme özelliğini eserde görmekteyiz. Buselik 5'lisinin yeden dahil olmak üzere tüm seyir özelliklerini gördüğümüz eserin kararının Neva olmasının tamamen Neva perdesinde taşınmış

olmasından kaynaklı olduğu düşünülmektedir. Eserin makamının Buselik makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 105

“İğdır’ın Al Alması” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2168
Türkünün Adı	İğdır’ın Al Alması
Usulü	6/4
Düzümü	3+3
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sengin Semai
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 6/4’lük usulde ölçülmüştür. THM’ de ana usullerden olan söz konusu usul TSM’ de Sengin Semai olarak adlandırılmaktadır. Sengin semai usulünün darplarına uyumlu olan eserin sanatsal bir kıymet taşıdığı düşünülmektedir.

“İnce Eleğim Duvarı” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: İnce Eleğim Duvarı

Repertuvar No: 277

Yöresi: Sivas - Kangal

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Ali Rıza Bozkurt

İnceleme Tarihi: 08.06.1973

Türkünün Makam Analizi.

Eser aynı cümlelerin tekrarlarından ibarettir. A cümlesi olarak adlandırdığımız cümle sürekli olarak tekrar ederken küçük farklılıklar göstermektedir. Bu cümleler A' cümlesi adıyla sunulmuştur.

Şekil 282

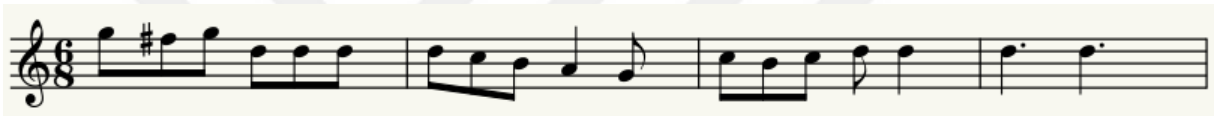
“İnce Eleğim Duvarda” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesi yerinde buselik 4'lüsü ile seyrederek neva perdesinde karar vermiştir.

Şekil 283

“İnce Eleğim Duvarda” Adlı Türkünün A’ Cümlesi

A' cümlesinde A cümlesinden farklı olarak neva perdesinde kısa bir rast görüntüsüne sahiptir. Genel olarak eser buselik makamı dizisini ihtiva etmektedir. Bu bilgiler ışığında eserin makamının buselik makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 106

“İnce Eleğim Duvarda” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	277
Türkünün Adı	İnce Eleğim Duvarı
Usulü	6/8
Düzümü	3+3
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Yürük Semai
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük Nota

Eser 6\8'lik olarak ölçülmüştür. 3+3 olarak düzümlenen eser THM'de Birleşik usullerden olmakla birlikte TSM' de Yürük Semai olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri noktalı dörtlük olan eserde en kısa nota değeri sekizlik olarak belirlenmiştir.

“İnciyem Üzülmüşem (Diyarim)” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: İnciyem Üzülmüşem (Diyarim)

Repertuvar No: 3605

Yöresi: Diyarbakır

Derleyen: Işık Başel

Notaya Alan: Işık Başel

Kimden Alındığı: İzzet Altınmeşe

İnceleme Tarihi: 01.05.1991

Türkünün Makam Analizi.

Eser bir cümlelerin tekrarlarından ibarettir. Söz konusu cümlede belli noktalarda tartımsal farklar ve küçük notasyon değişkenlikleri görülse de ana anlatım söz konusu cümleden ibarettir. A cümlesi olarak adlandırılan cümle sürekli olarak tekrarlanmaktadır.

Şekil 284

“İnciyem Üzülmüşem (Diyarim)” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesi sürekli olarak tekrar etmektedir. Eserde çargah perdesinde buselik 3'lü görülmektedir. Neva perdesinde karar mevcuttur.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 107

“İnciyem Üzülmüşem” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	3605
Türkünün Adı	İnciyem Üzülmüşem (Diyarım)
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Bir Vuruş = 128 (Allegretto)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuz İkilik Nota

Eser 4/4'lük ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de ana usullerden olup TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. Metronom değeri allegretto olan eserin düzüümü 2+2 olarak belirlenmiştir.

“Kağızmanın Harmanları” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Kağızmanın Harmanları

Repertuvar No: 750

Yöresi: Erzurum

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Cazim Demir

İnceleme Tarihi: 04.10.1974

Türkünün Makam Analizi.

Eser aşağıda gösterilen cümlelerin küçük tartım farklarıyla tekrarlanmasıyla meydana gelmiştir. Birbirine benzer cümleler olduğundan, tek bir cümle örnek olarak alınmıştır. Söz konusu cümle A cümlesi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 285

“Kağızmanın Harmanları” Adlı Türkünün A Cümlesi

Eserde hüseyini perdesinde uşşâk 4'lüsü yoğunlukta görülmektedir. Nevâ perdesinde rast çeşnisiyle karar verilmektedir. Eserin seyri ve duyumu hüseyini makamına benzerlik göstermektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 108

“Kağızmanın Harmanları” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	750
Türkünün Adı	Kağızmanın Harmanları
Usulü	5/8
Düzümü	2+3
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Türk Aksağı
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 5\8'lik usulde ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de ana usullerden olup TSM' de Türk Aksağı olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri noktalı dörtlük olan eserde en kısa

nota değeri onaltılık nota olarak belirlenmiştir. Metronom değeri belirlenmemiş olan eserin usul düzümlü 2+3 şeklinde seyretilmektedir.

“Kaleden İndim Düze” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Kaleden İndim Düze

Repertuvar No: 4063

Yöresi: Erzurum

Derleyen: TRT Müzik Daire Başkanlığı – THM ve Oyun Müdürlüğü

Notaya Alan: Altan Demirel

Kimden Alındığı: Fethi Siverekli

İnceleme Tarihi: 07.06.1996

Türkünün Makam Analizi.

Eser bir cümlelerin ara saz ve güftelerde tekrarından ibarettir. Bu cümlelerin adı A cümlesi olarak belirlenmiştir.

Şekil 286

“Kaleden İndim Düze” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde yerinde hüzzam 4'lüsü mevcuttur.

Eser genel itibarıyla bir cümleden oluşmuştur. Bu cümlelerin ihtiva ettiği makam ise hüzzam makamına benzerlik gösteren bir seyre sahiptir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 109

“Kaleden İndim Düze” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	4063
Türkünün Adı	Kaleden İndim Düze

Usulü	6\8
Düzümü	3+3
THM Usul Türü	Birleşik Usul
TSM Usul Adı	Yürük Semai
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük
En Kısa Nota Değeri	On Altılık

Eserin usulü 6\8'lik THM'de birleşik usuller içerisinde ölçülmüştür. TSM'de aynı usul yürük semai olarak adlandırılmaktadır. Metronom değeri belirtilmemiş olan eserin en uzun nota değeri noktalı dörtlük, en kısa nota değeri ise on altılık nota olarak belirlenmiştir.

“Kara Koyun Etli Olur” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Kara Koyun Etli Olur

Repertuvar No: 2308

Yöresi: Ankara

Derleyen: -

Notaya Alan: -

Kimden Alındığı: -

İnceleme Tarihi: -

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B+B şeklinde seyretnmektedir. B cümlesi sonda küçük tartım farklarıyla tekrarlanarak eser son bulmaktadır.

Şekil 287

“Kara Koyun Etli Olur” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesi neva perdesinde rast 4'lüsü ve buselik 4'lüsü ile seyretmektedir.

Şekil 288

“Kara Koyun Etli Olur” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde buselik perdesi üzerinde rast 4'lüsü ve neva perdesinde A cümlesinde olduğu gibi rast ve buselik 4'lüsü mevcuttur. Eserin nişabur makamına benzerlik gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 110

“Kara Koyun Etli Olur” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2308
Türkünün Adı	Kara Koyun Etli Olur
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.

En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	On Altılık Nota

Eser 4/4'lük usulde ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de ana usullerden olup TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri on altılık olarak belirlenmiştir. Metronom değeri belirtilmemiş eserin düzümlü 2+2 olarak belirlenmiştir.

“Karanfilem Ez Beni” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Karanfilem Ez Beni

Repertuvar No: 1713

Yöresi: Gaziantep

Derleyen: S. Yaver Ataman

Notaya Alan: S. Yaver Ataman

Kimden Alındığı: -

İnceleme Tarihi: 08.03.1978

Türkünün Makam Analizi.

Eser A cümlesinin iki tekrarında sonra B cümlesi ile son bulmaktadır.

Şekil 289

“Karanfilem Ez Beni” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde yerinde nikriz makam dizisi mevcuttur.

Şekil 290

“Karanfilem Ez Beni” Adlı Türkünün B Cümlesi

Eser yerinde nikriz ve hicaz 5’lileriyle seyretmektedir. Kararı nevâ perdesinde görmekteyiz. Eserin nikriz makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 111

“Karanfilem Ez Beni” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1713
Türkünün Adı	Karanfilem Ez Beni
Usulü	9/8
Düzümü	2+2+2+3
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Çifte Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Sekizlik Nota

Eser 9\8’lik ölçülmüştür. Söz konusu usul THM’ de birleşik usullerden olup TSM’ de çifte sofyan olarak adlandırılmıştır. 2+2+2+3 düzümüne sahip eser çifte sofyan usulüyle birebir örtüşmektedir. En uzun nota değeri noktalı dörtlük olan eserde en kısa nota değeri sekizlik olarak belirlenmiştir.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

İnceleme Tarihi: 25. 02. 1980

Şekil 293

“Karpuz Kestim Suyumuş” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesinde neva perdesinde buselik 5'li görülmekte ve buselik ve çargah perdeleri söz konusu çeşninin genişlemesi ya da yedeni olarak düşünülmektedir.

Eser yerinde rast, yerinde segâh, yerinde hüzzam göstermektedir. Karar perdesi nevâ perdesi olarak belirlenmiştir ve nevâ perdesinde hicaz 4'lüsüyle karara gelinmektedir. Söz konusu çeşnileri bir araya getirdiğimizde elde edilen makam rast olarak belirlenmiştir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 112

“Karpuz Kestim Suyumuz” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2064
Türkünün Adı	Karpuz Kestim Suyumuş
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuz ikilik Nota

Eser 4'4'lük ölçülmüştür. THM' de söz konusu usul ana usullerden olmakla birlikte TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. Metronom değeri belirtilmemiş olan eserin en uzun nota değeri noktalı dörtlük nota, en kısa nota değeri ise otuz ikilik nota olarak görülmüştür. Düzum olarak 2+2 seyretmektedir.

“Karşıda Kuş Oturur Güzeller” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Karşıda Kuş Oturur Güzeller

Repertuvar No: 2310

Yöresi: Kars \ Hanak

Derleyen: -

Notaya Alan: Ahmet Yamacı

Kimden Alındığı: Ümit Kaftancıoğlu \ Garip Tataroğlu

İnceleme Tarihi: -

Türkünün Makam Analizi.

Eser bir cümleden oluşmaktadır ve söz konusu cümle A cümlesi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 294

“Karşıda Kuş Oturur Güzeller” Adlı Türkünün A Cümlesi

Eser dört ses aralığında seyreden bir yapıdadır. Buselik perdesinde kürdi 4'lüsü ile seyrederek neva perdesinde karar etmiştir. Kürdi 4'lüsü içerisinde seyrettiğinde kürdi makamına benzerlik gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 113

“Karşıda Kuş Oturur Güzeller” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2310
Türkünün Adı	Karşıda Kuş Oturur Güzeller
Usulü	6/8
Düzümü	3+3

Eser hüseyini beşlisi içerisinde seyretmektedir. Duyum ve seyir bakımından uşşak makamını ihtiva eden eser neva perdesinde karar göstermiştir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 114

“Karşıdan Geliyor Gül Yarin Göçü” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	4863
Türkünün Adı	Karşıdan Geliyor Gül Yarin Göçü
Usulü	6\4
Düzümü	3+3
THM Usul Türü	Birleşik Usul
TSM Usul Adı	Sengin Semai
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik
En Kısa Nota Değeri	On Altılık

Eser THM’de 6\4’lük bileşik usulün üçerli şeklinde ölçülendirilmiştir. TSM’de Sengin Semai ile sayısal açıdan benzerlik gösteren usul, icrada daha çok 6\8’lik yürük semai usulüne benzerlik göstermektedir. En uzun nota değeri sekizlik ve en kısa nota değeri on altılık olarak belirlenen eserin metronomu hakkında bilgi verilmemiştir.

“Kasap Esnafından Bir Et İstedim” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Kasap Esnafından Bir Et İstedim

Repertuvar No: 4572

Yöresi: Ankara

Derleyen: Nazım Onay

Notaya Alan: Nazım Onay

için bir yeden konumunda düşünülmektedir. B cümlesi de A cümlesi gibi soru motifinde nim hisar perdesini cevap motifinde ise neva perdesini kullanmaktadır.

Şekil 298

“Kasap Esnafından Bir Et İstedim” Adlı Türkünün C Cümlesi Giriş Sazı

Eser içerisinde C cümlesi sözlü kısmı oluşturmaktadır. Bu sebepte bu kısmın bütün motifleriyle gösterilmesi gerektiği düşünülmektedir. Neva perdesinde bir rast 5’lisi gördüğümüz cümlede muhayyer perdesinde bir kalış söz konusudur.

Şekil 299

“Kasap Esnafından Bir Et İstedim” Adlı Türkünün C Cümlesi 1. Motif

C cümlesinin ilk motifinde eviç perdesinde segah çeşni sayısal açıdan ortaya çıkıyor olsa da muhayyer perdesinde uzun kalış ve bir önceki saz kısmından gelinmesi dolayısıyla segah çeşni ile bir ilgisi bulunmamaktadır. Burada muhayyer perdesinde bir kalışa dikkat çekilmiş ve bu duruma yoğunlaşmıştır.

Şekil 300

“Kasap Esnafından Bir Et İstedim” Adlı Türkünün C Cümlesi 2. Motif

C cümlesinde ise muhayyer ve hüseyini makamlarında gördüğümüz iniş cazibesinden dolayı eviç perdesinin atılarak acem perdesine dönüş ve neva perdesinde kalış söz konusudur. Bu durumun sebebinin cümlenin tamamının muhayyer makamından bir alıntı gibi kullanılması olduğu düşünülmektedir.

Eser başlangıçta nişabur makamı çerçevesinde A cümlesi ile seyretmektedir. Sonrasında gelen neva perdesindeki hicaz çeşni B cümlesini oluşturmaktadır. B cümlesini C cümlesine bağlayan küçük bir ezginin ardından da C cümlesinde muhayyer makamının parçası gibi görünen bir yapı söz konusudur. Eserin makamı hakkında kesinlik belirtmenin mümkün olmadığı gibi nişabur makamına yakınlık gösterdiği ifade edilebilir.

Tablo 115

“Kasap Esnafından Bir Et İstedim” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	4572
Türkünün Adı	Kasap Esnafından Bir Et İstedim
Usulü	2\4 – 4\4 – 6\4
Düzümü	(1+1) – (2+2) – (3+3)
THM Usul Türü	Ana Usuller ve Üçerli Şekilleri
TSM Usul Adı	Nim Sofyan, Sofyan, Sengin Semai
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük
En Kısa Nota Değeri	Otuz İkilik

Türkü içerisinde birçok usul değişikliği görülmektedir. Giriş kısmında bir ölçülük THM’de ana usullerden olan 2\4’lük usul görülmektedir. Söz konusu usul TSM’de nim sofyan adında kullanılmaktadır. Ardından gelen cümlede eser 4\4’lük Ana usule dönmektedir. Bu usulün TSM’deki karşılığı da nim sofyan olarak belirtilmektedir. Sonrasında ise gelen usul Ana usullerin üçerli hali olan 6\4’lük usuldür. Bu usulün TSM’deki karşılığı ise sengin semai usulüdür. Eser içerisinde birçok değişken mevcuttur. Kasap havası olarak bilinen eserde 2,4 ve 6 zamanlı vuruşlar kullanılmış ve bu kullanımların amacının güfte unsuruna uyumlu olması sebebiyle olduğu düşünülmektedir. Eserde en uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri ise Otuz ikilik olarak belirlenmiştir. Metronom bilgisi verilmemesine rağmen eserin kasap havası olması hasebiyle iç Anadolu’da ‘kostak kostak’ diye adlandırılan icra biçimine uygun olarak orta hızda icra edilmesi beklenmektedir.

“Kavak Uzanır Gider” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Kavak Uzanır Gider

Repertuvar No: 1627

Yöresi: Erzurum

Derleyen: Yücel Paşmakçı

Notaya Alan: Yücel Paşmakçı

Kimden Alındığı: Sıddık Sayal

İnceleme Tarihi: 14.02.1978

Türkünün Makam Analizi.

Eser bir cümlelik bir yapıdadır. Söz konusu cümle A cümlesi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 301

“Kavak Uzanır Gider” Adlı Türkünün A Cümlesi

Eserin usulü 12/8’lik ölçülmüştür. THM’ de bu usul karma usullerden olup TSM’ de çifte sofyan olarak adlandırılmıştır. Üçlemelerin peş peşe sıralandığı düzümde en yakın usul de çifte sofyan olarak görülmüştür. En uzun nota değeri dörtlük nota olan eserde en kısa nota değeri sekizlik olarak belirlenmiştir.

“Kavurma Koydum Tasa” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Kavurma Koydum Tasa

Repertuvar No: 1715

Yöresi: Erzurum

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Seyfettin Sıgmaz – Hulusi Seven

İnceleme Tarihi: 08.03.1978

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B seyrederek B cümlesinin tekrarlanmasıyla seyretilmektedir.

Şekil 302

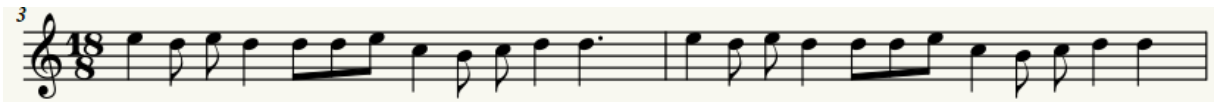
“Kavurma Koydum Tasa” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde neva perdesinde buselik 4’lüsü görülmektedir.

Şekil 303

“Kavurma Koydum Tasa” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde ise buselik perdesinde kürdi 4’lüsü görülmektedir.

Eser yerinde segâh veya bûselik perdesinde kürdi 4’lüsüyle seyretilmektedir. Hüseyini perdesindeki hüseyini - gerdaniye atlamaları ve neva perdesinde karara varışından dolayı eserin makamının hüseyini makamı duyumuna ve seyrine sahip olduğu düşünülmektedir.

Tablo 117

“Kavurma Koydum Tasa” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1715
Türkünün Adı	Kavurma Koydum Tasa
Usulü	12/8 – 18/8
Düzümü	3+3+3+3 – 3+3+3+3+3+3
THM Usul Türü	Karma Usuller
TSM Usul Adı	Bileşik Sofyan - Darb – 1 Türki
Metronom Değeri	Dörtlük Nota = 88 (Andante Moderato)
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Sekizlik Nota

Eser 12\8’lik TSM’ de bileşik sofyan olarak, 18\4’lük devri Türki usulüne benzeyen 18\8’lik usulde ölçülmüştür. THM’ de her iki usul de karma usullerdendir. Bu şekilde büyük ölçülerde notalandırılmış olması söz unsuruyla bağlantılı olmakla beraber icrada 6\8’lik yürük semai usulü daha belirgin bir haldedir. 88 metronom eserin orta hızda seyredeceği anlamına gelmektedir ve en uzun nota değeri noktalı dörtlük, en kısa nota değeri sekizlik nota olarak belirlenmiştir.

“Kemer Ağır Kalkmıyor” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Kemer Ağır Kalkmıyor (Deme Çevirme) (Göle Ağırlaması)

Repertuvar No: 4777

Yöresi: Ardahan \ Dedegül Köyü

Derleyen: Gökhan Temur

Notaya Alan: Gökhan Temur

Kimden Alındığı: Mine Temur – Asiye Temur

İnceleme Tarihi: 10.04.2009

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B olmak üzere iki cümleden oluşmaktadır. Birinci cümle soru, ikinci cümle ise cevap niteliği taşıdığı düşünülmektedir.

Şekil 304

“Kemer Ağır Kalkmıyor” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesi yerinde eksik segâh 4'lüsüne benzerlik göstermektedir. Dik hisar perdesi bulunmadığından segâh 4'lüsünü tam karşılamamaktadır.

Şekil 305

“Kemer Ağır Kalkmıyor” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesi yerinde çargâh 3'lüsünü karşılamaktadır.

Eserin devamındaki 34 ölçü de aynı soru ve cevapla devam etmektedir. Tamamı bir soru bir cevap olmak üzere A+B biçiminde bir müzik cümlesinden oluşmaktadır ve yerinde eksik segâh 4'lüsünün ardından nevâ perdesinde karar görülmektedir. Eserin duyum ve seyir bakımından uşşak makamına benzerlik gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 118

“Kemer Ağır Kalkmıyor” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	4777
Türkünün Adı	Kemer Ağır Kalkmıyor
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usul

TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Bir Vuruş= 96 (Andante moderato)
En Uzun Nota Değeri	İkilik
En Kısa Nota Değeri	Sekizlik

Eser THM’de ana usullerden 4\4’lük usulde ölçölendirilmiştir. TSM’de Sofyan usulünde ölçölümüş olan eserin metronom değeri 96, Andante Moderato olarak belirlenmiştir. En uzun nota değeri ikilik, en kısa nota değeri ise sekizlik olarak belirlenmiştir.

“Keten Göynek Geymem Dedim” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Keten Göynek Geymem Dedim

Yöresi: Ankara \ Beypazarı

Derleyen: Cemalettin Gençtürk

Notaya Alan: Altan Demirel

Kimden Alındığı: Süleyman Akyürek

İnceleme Tarihi: 19.12.1997

Repertuvar No: 4165

Türkünün Makam Analizi.

Eser bir cümleden oluşmaktadır. Ara saz ve güfte kısımları tamamen bu cümle üzerine kuruludur. A cümlesi olarak adlandırdığımız cümle kendi içinde özgün ölçülerden meydana gelmiştir.

Şekil 306

“Keten Göynek Geymem Dedim” Adlı Türkünün A Cümlesi

Eserin tamamında nevâ perdesinde bûselik 5’lisi görülmektedir. Çargâh ve bûselik perdelerinin kullanımındaki amaç da nevâ perdesindeki kararın yedeni olarak görülmektedir. Eserin Buselik makamı dizisi sesleri içerisinde bir melodik yapıya sahip olduğu düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 119

“Keten Göynek Geymem Dedim” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	4165
Türkünün Adı	Keten Göynek Geymem Dedim
Usulü	9\8
Düzümü	2+2+2+3
THM Usul Türü	Karma Usul
TSM Usul Adı	Aksak
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Noktalı dörtlük
En Kısa Nota Değeri	On altılık

Eserin usulü 9\8’lik THM’de karma olarak adlandırılan usulle ölçülmüştür. 2+2+2+3 düzüme sahip olan eserin TSM’deki karşılığı ise Aksak usul olarak belirlenmiştir.

“Kıralın Kızı” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Kıralın Kızı

Repertuvar No: 1717

Yöresi: Bilecik

Derleyen: İstanbul Radyosu

Notaya Alan: Nida Tüfekçi

Kimden Alındığı: Halk Eğitimi Merkez Topluluğu

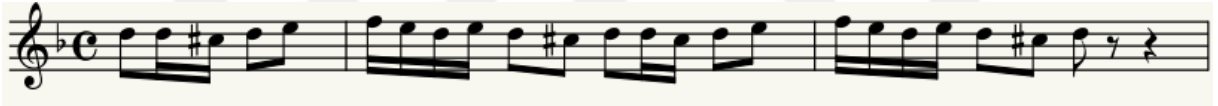
İnceleme Tarihi: 08.03.1971

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B+C şeklinde seyretmektedir.

Şekil 307

“Kıralın Kızı” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde neva perdesinde buselik 3'lüsü görülmektedir ve nim hicaz perdesi burada yeden konumunda düşünülmektedir.

Şekil 308

“Kıralın Kızı” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde buselik 5'lisi görülmektedir.

Şekil 309

“Kıralın Kızı” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesinde yerinde hicaz dizi görülmektedir.

Eser neva perdesinde yedenli bir seyir gösterirken bir sonraki cümlede neva perdesinde buselik daha net olarak göstermiştir. Bitiş cümlesindeki yerinde hicaz gösteriminden dolayı hicaz makam dizisinde bir eser olduğu düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 120

“Kıralın Kızı” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1717
Türkünün Adı	Kıralın Kızı
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Dörtlük Nota=112 (Moderato)
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 4\4'lük ölçülmüştür. Söz konusu usul TSM' de sofyan olarak adlandırılırken THM' de ana usullerdendir. Düzüm olarak 2+2 ilerleyen eserde metronom değeri dörtlük nota için 112 olarak belirlenmiştir ve bu metronom değerinin adı Moderato olarak tespit edilmiştir. Eserde en uzun nota değeri noktalı dörtlük, en kısa nota değeri ise onaltılık notadır.

“Kız Bahçende Gül Var Mı” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Kız Bahçende Gül Var Mı

Repertuvar No: 1291

Yöresi: Kastamonu

Derleyen: Adnan Ataman

Notaya Alan: Adnan Ataman

Kimden Alındığı: -

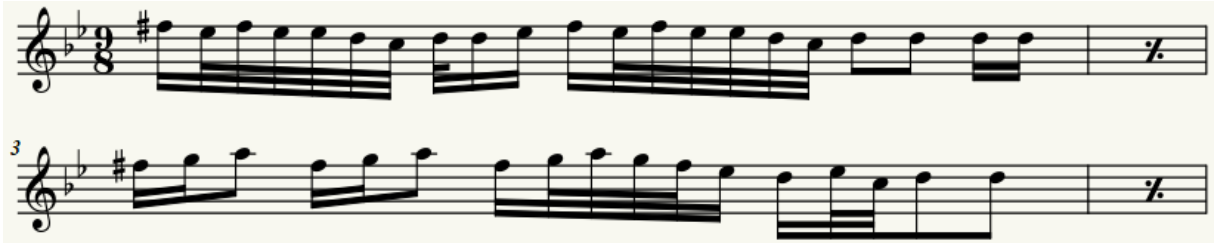
İnceleme Tarihi: 24.05.1977

Türkünün Makam Analizi.

Eserin her ölçüsü bir motif değeri taşımaktadır. Anlatımı yüksek makamsal açıdan derinliği olan bir yapıdadır. Giriş saz bölümü iki cümleden oluşmaktadır ve A+B şeklinde seyretmektedir. Söz bölümü ise C cümlesi olarak adlandırılmıştır. A+B+C+B+C şeklinde seyretmektedir.

Şekil 310

“Kız Bahçende Gül Var Mı” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinin ilk motifi neva perdesinde hicaz 3'lüsünden oluşmaktadır. Çargah perdesi yeden konumundadır.

Şekil 311

“Kız Bahçende Gül Var Mı” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesi yegah perdesinde kürdi diziye neva perdesinde hicaz 3'lünün eklenmesiyle oluşmuştur.

Şekil 312

“Kız Bahçende Gül Var Mı” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesi yegah perdesinde kürdi diziye neva perdesinde hicaz 3'lüsünün eklenmesiyle oluşmuştur.

Eserde yegah perdesinde kürdi bulunmaktadır. Makam ferahnümâ olarak tespit edilmiştir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 121

“Kız Bahçende Gül Var mı?” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1291
Türkünün Adı	Kız Bahçende Gül Var mı
Usulü	9/8 – 16/8
Düzümü	2+2+2+3 – 2+2+3+2+2+2+3
THM Usul Türü	Birleşik Usuller – Karma Usuller
TSM Usul Adı	Çifte Sofyan – Ağır Düyek
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eserin usulü 9\8'lik usulde ve 16\8'lik usulüne benzer bir yapıya sahiptir. THM' de birleşik ve karma usullerden olan söz konusu usuller TSM' de Çifte Sofyan ve Ağır Düyek olarak adlandırılmaktadır. Eserde en uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri ise otuzikilik olarak belirlenmiştir. Eserde metronom değeri belirtilmemiştir.

“Kız Belin İncedir İnce” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Kız Belin İncedir İnce

Repertuvar No: 598

Yöresi: Artvin

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Murat Coşkun

İnceleme Tarihi: 15.03.1974

Türkünün Makam Analizi.

Eser bir cümleden oluşmaktadır. A cümlesi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 313

“Kız Belin İncedir İnce” Adlı Türkünün A Cümlesi

Eser bûselik perdesinde kürdi 4'lüsünü ayrı ayrı ölçüler birleşik düşünüldüğünde tamamlamaktadır. Nevâ perdesinde karar veren ve bûselik perdesinde kürdi 4'lüsüyle seyreden bir ezgi söz konusudur.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 122

“Kız Belin İncedir İnce” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	598
Türkünün Adı	Kız Belin İncedir İnce
Usulü	3/8
Düzümü	3+3
THM Usul Türü	Ana Usuller

TSM Usul Adı	Semai
Metronom Değeri	Dörtlük Nota = 96 (Andante)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Sekizlik Nota

Eser 3\8'lik usulde ölçülmüştür. THM' de ana usullerden olan söz konusu usul TSM' de Semai olarak adlandırılmaktadır. Andante hızda seyreden eserin düzüümü 3+3 iken, en uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri sekizlik nota olarak tespit edilmiştir.

“Kız Neredeydin Neredeydin” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Kız Neredeydin Neredeydin

Repertuvar No: 2199

Yöresi: Van

Derleyen: TRT Derlemeleri

Notaya Alan: Erkan Sürmen

Kimden Alındığı: Selahattin Aldırmaz

İnceleme Tarihi: 10.05.1983

Türkünün Makam Analizi.

Eser iki motiften oluşan bir cümleinin tekrarlanmasından ibarettir.

Şekil 314

“Kız Neredeydin Neredeydin” Adlı Türkünün A Cümlesi

Eserin ilk motifinde neva perdesinde segah duyumu mevcutken, ikinci motifinde çargah perdesinde buselik 3'lüsü mevcuttur. Keskin bir karar hissi uyandırmayan ve 3 ses aralığında seyreden eserin karara buselik makamındaki gibi geldiğinden ve duyum, seyir özelliklerinden dolayı buselik makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Tablo 123

“Kız Neredeydin Neredeydin” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	219
Türkünün Adı	Kız Nerdeydin Neredeydin
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Bir vuruş = 116 (Moderato)
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık

Eser 4\4'lük ölçülmüştür. Bu usul THM' de ana usullerden olup TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri sekizlik, en kısa nota değeri onaltılık olarak belirlenmiştir ve hız olarak orta-hızlı arasında seyretmektedir.

“Kiraz Aldım Dikmeden (Tombulacık Halime)” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Kiraz Aldım Dikmeden (Tombulacık Halime)

Repertuvar No: 727

Yöresi: Bolu

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Emin Barın

İnceleme Tarihi: 04.10.1974

Türkünün Makam Analizi.

Eser iki cümleden meydana gelmiştir. Söz konusu cümleler A+B olarak adlandırılmıştır.

Şekil 315

“Kiraz Aldım Dikmeden (Tombulacık Halime)” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde neva perdesinde buselik 4'lüsü yedenli bir şekilde seyretmektedir.

Şekil 316

“Kiraz Aldım Dikmeden (Tombulacık Halime)” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde buselik 4'lüsü yedenli bir şekilde seyretmektedir.

Eser nevâ perdesinde bûselik 4'lüsüyle seyretmektedir. Do diyez perdesi burada nevâ perdesindeki kararın yedeni konumundadır.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 124

“Kiraz Aldım Dikmeden (Tombulacık Halime)” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	727
Türkünün Adı	Kiraz Aldım Dikmeden (Tombulacık Halime)
Usulü	4/4
Düzümü	2+2

THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 4/4'lük usulde ölçülmüştür. TSM' de sofyan olarak adlandırılan usul THM' de karma usullerdendir. Eserin metronom değeri belirtilmezken en uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri ise otuzikilik olarak tespit edilmiştir.

“Köprü'nün Altı Diken” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Köprü'nün Altı Diken
Yöresi: Suşehri
Derleyen: Hüsnü Aydoğdu
Notaya Alan: Hüsnü Aydoğdu
Kimden Alındığı: Mehmet Ali Şimşek
İnceleme Tarihi: 19.03.1985
Repertuvar No: 2673

Türkünün Makam Analizi.

Eser üç motiften oluşmaktadır. Söz konusu motifler A+A'+B diye adlandırılmıştır. Eserdeki dönüşler bu üç cümleinin kullanımından ibarettir.

Şekil 317

“Köprü'nün Altı Diken” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesi eserin girişinde bulunan sözlerden ibarettir ve bir motiflik bir yapıya sahiptir.

Şekil 318

“Köprüünün Altı Diken” Adlı Türkünün A’ Cümlesi

A’ cümlesi bir sonraki B cümlesine geçişi sağlayan bir yapıdır.

Şekil 319

“Köprüünün Altı Diken” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesi eserin devamında sürekli olarak farklı tartımlarla ve süslemelerle tekrarlanan bir yapıdır. Temel ezginin farklı tartımlarla seslendirilmesinden ibarettir.

Eser genel olarak eksik segâh çevresinde seyretmektedir. Nevâ perdesinde karar eden eserdeki çargâh ve segâh veya bûselik perdelerinin kullanımı nevâ perdesindeki kararı güçlendirmek amacıyla kullanılmış olabileceği düşünülmektedir. Eser duyum bakımından hüseyini makamını hatırlatmaktadır. Girişte hüseyini perdesinde kalış, devamında hüseyini perdesindeki uşşak 4’lü ve B cümlesindeki hüseyini ve neva perdelerinin güçlü kullanımı mantıksal açıdan neva perdesindeki rasta daha ağırlık vermektedir fakat eser seslendirildiğinde rasttan ziyade hüseyini bir duyumun mevcut olduğu düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 125

“Köprüünün Altı Diken” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2673
Türkünün Adı	Köprüünün Altı Diken
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir

En Uzun Nota Değeri	Noktalı Sekizlik
En Kısa Nota Değeri	Otuz ikilik

Eser 4/4'lük ölçülendirilmiştir. THM' de ana usullerden olan söz konusu usul TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri noktalı sekizlik ve en kısa nota değeri otuzikilik olarak belirenmiştir. Söz konusu otuzikilik nota eserin tek bir yerinde görülmektedir.

“Köprüünün Altı Diken” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Köprüünün Altı Diken
Repertuvar No: 1225
Yöresi: Doğu Anadolu
Derleyen: Mustafa Günaydın
Notaya Alan: Mustafa Günaydın
Kimden Alındığı: Halis Günaydın
İnceleme Tarihi: 15.01.1976

Türkünün Makam Analizi.

Eser iki motiflik bir cümleden oluşmuştur. Söz konusu cümle A cümlesi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 320

“Köprüünün Altı Diken” Adlı Türkünün A Cümlesi

Eser iki motiften oluşmaktadır. İki motifin de karar perdesi nevâ perdesidir. Hüseyini perdesinin güçlü olduğu bir yapıdadır ve hüseyini makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Tablo 126

“Köprünün Altı Diken” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1225
Türkünün Adı	Köprünün Altı Diken
Usulü	12/8
Düzümü	3+3+3+3
THM Usul Türü	Karma Usuller
TSM Usul Adı	Bileşik Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Sekizlik Nota

Eser 12/8’lik ölçülmüştür. Söz konusu usul THM’ de karma usullerden olup TSM’ de Bileşik Sofyan olarak adlandırılmaktadır. Düzüm olarak 3/4’ lük bir akışa sahiptir ve 12/8’lik olarak ölçülmesinin sebebinin söz unsurundan kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

“Kuzu Gelir Ütükten (Allılar)” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Kuzu Gelir Ütükten (Allılar)

Repertuvar No: 2789

Yöresi: Sivas

Derleyen: Necla Akben

Notaya Alan: Necla Akben

Kimden Alındığı: Remziye Akkaplan

İnceleme Tarihi: 19.02.1985

Türkünün Makam Analizi.

Eser iki küçük cümle ile seyretmektedir. Söz konusu cümleler ayrı usul kalıplarıyla belirlenmiştir. A+B olarak ayrılmıştır.

Şekil 321

“Kuzu Gelir Ütükten (Allılar)” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde buselik perdesinde kürdi 4'lüsü mevcuttur.

Şekil 322

“Kuzu Gelir Ütükten (Allılar)” Adlı Türkünün A' Cümlesi

A' cümlesinde yerinde çargah 3'lüsü mevcuttur.

Eserin tamamı 4 ses aralığında seyretmektedir. Hüseyini ve nevâ perdeleri çevresinde gerçekleşen seyirde bûselik ve çargâh perdeleri nevâ perdesindeki kararı güçlendirir vaziyettedir. Çargah 4'lüsü içerisinde seyretmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 127

“Kuzu Gelir Ütükten (Allılar)” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2789
Türkünün Adı	Kuzu Gelir Ütükten (Allılar)
Usulü	18/8 – 8/8
Düzümü	3+1+2+1+2+3+3+2+1 – 3+3+2
THM Usul Türü	Karma Usuller – Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Devri Türki - Düyek
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.

En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük
En Kısa Nota Değeri	On Altılık Nota

Eser 18\8'lik usulle başlayıp 8\8'lik usulle devam edip 18\8'lik usulle son bulmuştur. Usuldeki bu çeşitlilik söz unsurunun temellendirilmesine bağlanmaktadır. Söz konusu usuller THM'de karma usul ve TSM' de devri Türki olarak 18/8'lik, THM' de Brileşik usullerden olan TSM' de düyek olarak adlandırılmaktadır. Her iki usul de düzum bakımından söz konusu isimlendirmelere uymamaktadır.

“Küp İçinde İreçel” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Küp İçinde İreçel
Repertuvar No: 3054
Yöresi: Zonguldak \ Safranbolu
Derleyen: Ankara Devlet Konservatuvarı
Notaya Alan: Ateş Köyoğlu
Kimden Alındığı: Mestan Kürkçü
İnceleme Tarihi:25.01.1967

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B+C şeklinde seyretmektedir. A cümlesi ara sazı oluşturmaktadır.

Şekil 323

“Küp İçinde İreçel” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde yerinde çargah 3'lüsü mevcuttur. Neva perdesinde karar eden cümlede bir makam duyumu zayıftır.

Şekil 324

“Küp İçinde İreçel” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesi baştan başa yerinde buselik makam dizisi içerisinde seyretmektedir. Neva perdesinde karar görülmekle birlikte neva perdesinde buselik 4'lüsü de mevcuttur.

Şekil 325

“Küp İçinde İreçel” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesinde yerinde buselik dizi görülmekte ve neva perdesinde karara gidilmektedir.

Bûselik çeşnileri yerinde ve nevâ perdesinde görülmektedir. Eserin bûselik makam dizisi içerisinde seyrettiği görülmüştür. Karar perdesi de nevâ perdesi olarak tespit edilmiştir. Neva perdesindeki buselik çeşni eserde ağırlıkta seyretmektedir. Geri kalan seslerin neva perdesindeki buselik diziyi destekler nitelikte olduğu düşünülmektedir.

Tablo 128

“Küp İçinde İreçel” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	3054
Türkünün Adı	Küp İçinde İreçel
Usulü	9/8
Düzümü	2+2+2+3
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Çifte Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuz İkilik Nota

Eserin usulü 9\8’lik olarak ölçülmüştür. Söz konusu usulün THM’ de türü birleşik usuller, TSM’ deki adı çifte sofyan olarak belirlenmiştir. 2+2+2+3 düzümüne sahip olan eserde metronom değeri belirtilmemiştir. En uzun nota değeri dörtlük nota, en kısa nota değeri ise otuz ikilin nota olarak tespit edilmiştir.

“Leblebici Gel Buraya” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Leblebici Gel Buraya
Repertuvar No: 3818
Yöresi: Eskişehir
Derleyen: Müzik Dairesi Başkanlığı
Notaya Alan: Altan Demirel
Kimden Alındığı: Yöre Ekibi
İnceleme Tarihi: 27.01.1993
Repertuvar No: 3818

Türkünün Makam Analizi.

Şekil 326

Eser A ve B cümlesi olmak üzere iki cümlede incelenmiştir. Bu cümlelerden A cümlesi giriş sazını ve ara sazı da oluşturmaktadır. Bir sonraki cümle olan B cümlesi ise girişten ziyade bir gelişme anlatımına sahiptir.

“Leblebici Gel Buraya” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde rast 5’lisi mevcuttur.

Şekil 327

“Leblebici Gel Buraya” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde rast 5’lisi mevcuttur.

A cümlesinde yerinde uşşak çeşni baskın görülmektedir. Bu durumda eserin bir sonraki cümlesi olan B cümlesindeki motif bize hangi makama yakınlık gösterdiği bilgisini verecektir. Bir sonraki cümle olan B cümlesinde ise neva perdesinde rast ve buselik çeşnileri görülmektedir. Yerinde uşşak ve neva perdesinde rast çeşnisinin bir araya gelmesinin sonucunda elde ettiğimiz makam neva makamı olarak bilinmektedir. Eserin makamının neva makamına benzerlik gösterdiği düşünülmektedir. Neva perdesindeki karar gerçekleştirmesi de bu konuyu destekler niteliktedir. Eser yerinde uşşâk, hüseyini ve rast makamlarının dizilerini içermektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 129

“Leblebici Gel Buraya” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	3818
Türkünün Adı	Leblebici Gel Buraya
Usulü	4\4

Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan Usulü
Metronom Değeri	Bir Vuruş= 104 (Andante Moderato)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	On Altılık Nota

Eser THM’de ana usullerden olan 4\4’lük usulde 2+2 biçiminde ölçülmüştür. TSM’de Sofyan olarak adlandırılan usul icrada da aynı şekliyle kullanılmaktadır. Eserde en uzun nota değeri dörtlük iken, en kısa nota değeri ise on altılık olarak ölçülmüştür. Metronom değeri ne hızlı ne de yavaş Andante Moderato olarak belirtilmiştir.

“Leylalar Yaylalar (Giden Ay Dutulur mu)” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Leylalar Yaylalar (Giden Ay Dutulur mu)

Repertuvar No: 2550

Yöresi: Sivas

Derleyen: Leyla Göktaş

Notaya Alan: -

Kimden Alındığı: Satı Göktaş

İnceleme Tarihi: 26.07.1984

Türkünün Makam Analizi.

Eser bir cümleden oluşmaktadır. Bu cümleyi iki ayrı motifte incelemek mümkündür. A cümlesi olarak adlandırılan cümle iki ölçüden ibarettir.

Şekil 328

“Leylalar Yaylalar (Giden Ay Dutulur mu)” Adlı Türkünün A Cümlesi

Eser iki ölçüden ibarettir ve nevâ perdesinde rast 4 – 5’lileriyle ilerlemektedir. İlk motifle ikinci motif arasında tartım farkları vardır.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 130

“Leylalar Yaylalar (Giden Ay Dutulur mu)” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2550
Türkünün Adı	Leylalar Yaylalar (Giden Ay Dutulur mu)
Usulü	10/8
Düzümü	2+3+2+3
THM Usul Türü	Bileşik Usuller
TSM Usul Adı	Curcuna
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 10\8’lik ölçülmüştür. Düzümü (2+3+2+3) olarak belirlenen usulün THM’ de bileşik usullerden olduğu ve TSM’ de curcuna diye adlandırıldığı tespit edilmiştir.

“Madımak Uzar Gider” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Madımak Uzar Gider

Repertuvar No: 235

Yöresi: Erbaa – Gendeksi Köyü

Derleyen: İbrahim Karataş

Notaya Alan: İbrahim Karataş

Kimden Alındığı: İbrahim Karataş

İnceleme Tarihi: 25.05.1973

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B olmak üzere iki cümleden oluşmaktadır. Bu cümlelerin tekrarlanmasıyla devam ederek son bulmuştur.

Şekil 329

“Madımak Uzar Gider” Adlı Türkünün A Cümlesi

Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Bir Vuruş = 100 (Andante Moderato)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 4\4'lük ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de ana usullerden olup TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri ise onaltılık olarak belirlenmiştir.

“Maral Gezer Dağ Üste” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Maral Gezer Dağ Üste

Repertuvar No: 129

Yöresi: Kars Dolayları

Derleyen: Nida Tüfekçi

Notaya Alan: Nida Tüfekçi

Kimden Alındığı: İbrahim Yıldırım'ın Repertuvarından

İnceleme Tarihi: 17.03.1973

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B+C+D+E+F şeklinde seyretmektedir. Dönüşleri birbirine benzer fakat farklı cümlelerden oluşmaktadır. Bu sebeple bütün cümleleri göstermenin gerekli olduğu düşünülmektedir. Tematik olarak birbirine benzeyen cümleler notasyon farkları içermekte ve cümle farkları belli olmaktadır.

Şekil 331

“Maral Gezer Dağ Üste” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesi neva perdesinde buselik 4'lüsü ile seyretmektedir.

Şekil 332

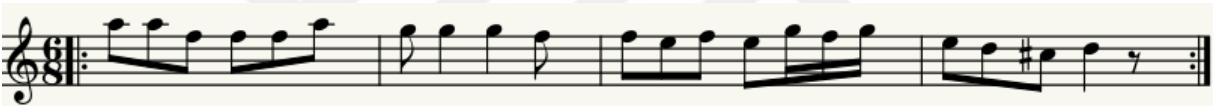
“Maral Gezer Dağ Üste” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde düğah perdesinde rast 5'lisi görülmektedir.

Şekil 333

“Maral Gezer Dağ Üste” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesinde neva perdesinde buselik 5'lisi görülmektedir.

Şekil 334

“Maral Gezer Dağ Üste” Adlı Türkünün D Cümlesi

D cümlesinde neva perdesinde buselik 3'lüsü görülmektedir.

Şekil 335

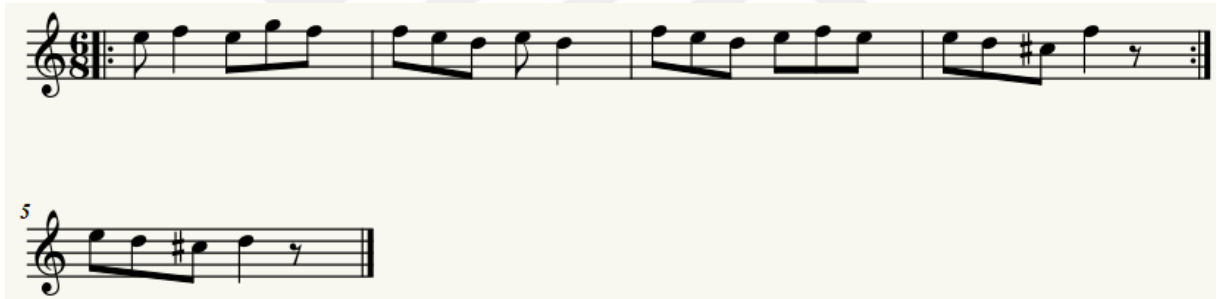
“Maral Gezer Dağ Üste” Adlı Türkünün E Cümlesi

E cümlesinde gerdaniye perdesinde buselik 3'lüsü görülmektedir.

Şekil 336

“Maral Gezer Dağ Üste” Adlı Türkünün F Cümlesi

F cümlesinde neva perdesinde buselik 4'lüsü görülmektedir.

Eser nevâ perdesinde yedenli bir bûselik 4'lü ile seyretmektedir. Her cümlede buselik seyir söz konusu olduğu düşünülmektedir. Dügah perdesindeki rast görüntüsü rast makamına bir geçki gibi değildir. Dügah, neva atlaması görülen kısımda yine buselik makamına dikkat çekildiği düşünülmektedir. E cümlesinde buselik çeşni gerdaniye perdesine taşınmış ve F cümlesinde tekrar neva perdesine göçürülmüştür.

Buselik makamına yakınlığının olduğu düşünülen eserin neva perdesinde buselik 4'lü ile başlayıp neva perdesinde karar ettiği gözlemlenmiştir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 132

“Maral Gezer Dağ Üste” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	129
Türkünün Adı	Maral Gezer Dağ Üste
Usulü	6/8
Düzümü	3+3
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Yürük Semai
Metronom Değeri	Üç Dörtlük = 112
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eserin usulü 6\8’lik ölçülmüştür. THM’ de birleşik usullerden olan söz konusu usul TSM’ de yürük semai olarak adlandırılmaktadır. Eser hızlı bir seyre sahiptir ve en uzun nota değeri noktalı dörtlük, en kısa nota değeri ise onaltılık olarak belirlenmiştir.

“Masada Yeşil Desti” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Masada Yeşil Desti

Repertuvar No: 1941

Yöresi: Erzurum

Derleyen: İstanbul Radyosu THM ve Oyunları Şube Müdürlüğü

Notaya Alan: Hüsamettin Subaşı

Kimden Alındığı: Ali Güler

İnceleme Tarihi: 08.11.1978

Türkünün Makam Analizi.

Eserin tamamı bir cümleinin tekrarından ibarettir. Söz konusu cümle A cümlesi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 337

“Masada Yeşil Desti” Adlı Türkünün A Cümlesi

Hüseyni ve nevâ perdeleri ağırlıkta kullanılmıştır. Çargâh perdesinin yeden görevinde olduğu düşünülmektedir. Eserin duyum olarak hüseyini makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 133

“Masada Yeşil Desti” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1941
Türkünün Adı	Masada Yeşil Desti
Usulü	12/8
Düzümü	3+3+3+3
THM Usul Türü	Karma Usuller
TSM Usul Adı	Bileşik Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	On Altılık Nota

Eser 12/8’lik ölçülmüştür. Söz konusu usul THM’ de karma usullerden olup, TSM’ de bileşik sofyan olarak adlandırılmaktadır. 3+3+3+3 düzüme sahip eser bileşik sofyan usulüyle örtüşmektedir. En uzun nota değeri dörtlük olan eserin en kısa nota değeri on altılık nota olarak belirlenmiştir.

“Minarenin Alemi” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Minarenin Alemi

Repertuvar No: 2379

Yöresi: Niğde

Derleyen: TRT İzmir Radyosu

Notaya Alan: -

Kimden Alındığı: Nurettin Bayhan

İnceleme Tarihi: 15.11.1983

Türkünün Makam Analizi

Eser cümle yapıları bakımından birbirine benzerlik gösteren cümlelerden oluşmaktadır. Söz konusu cümleler A+B+C+D+E olarak adlandırılarak sıralanmıştır.

Şekil 338

“Minarenin Alemi” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde neva perdesinde buselik ve rast 4'lüleri mevcuttur.

Şekil 339

“Minarenin Alemi” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde rast 5'lisi mevcuttur.

Şekil 340

“Minarenin Alemi” Adlı Türkünün C Cümlesi

C Cümlesinde yerinde rast 5'lisi mevcuttur.

Şekil 341

“Minarenin Alemi” Adlı Türkünün D Cümlesi

D cümlesinde yerinde rast 5'lisi mevcuttur.

Şekil 342

“Minarenin Alemi” Adlı Türkünün E Cümlesi

E cümlesinde yerinde rast 5'lisi mevcuttur.

Eser yerinde Rast 5'lisiyle seyretmektedir. Rast perdesinin eserde karar değil Yeden mahiyeti taşıdığı düşünülmektedir. Bu sebepten rast 5'lisi sayısal olarak eseri karşılıyor olsa da bu eserde uşşak - hüseyini makam seyri daha ağırlıkta görülmektedir. Söz konusu seyir özellikleri ve neva perdesindeki karar dolayısıyla eserin makamının neva olduğu düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 134

“Minarenin Alemi” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2379
Türkünün Adı	Minarenin Alemi
Usulü	2/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Nim Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 2\4'lük usulde ölçülmüştür. THM' de ana usullerden olan 2/4 usul TSM' de Nim Sofyan olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri dörtlük nota olan eserde en kısa nota değeri onaltılık nota olarak tespit edilmiştir. Metronom değeri belirtilmemiş olan eserde düzum 2+2 seyretmektedir.

“Mis Pamuğum (Kayadan İndirdiler)” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Mis Pamuğum (Kayadan İndirdiler)

Repertuvar No: 795

Yöresi: Bartın

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Vahdet Gizli – Şinasi Ünyeli

İnceleme Tarihi: 04.10.1974

Türkünün Makam Analizi.

Eserin tamamı aşağıda gösterilen cümleyi oluşturan motiflerden ibarettir. Söz konusu cümle A cümlesi diye adlandırılmıştır.

Şekil 343

“Mis Pamuğum (Kayadan İndirdiler)” Adlı Türkünün A Cümlesi

Eser nevâ perdesinde bûselik 4'lüsüyle seyretmektedir. Do diyez perdesi nevâ perdesindeki bûselik kararın yedeni görevindedir.

Tablo 135

“Mis Pamuğum (Kayadan İndirirler)” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	795
Türkünün Adı	Mis Pamuğum (Kayadan İndirdiler)
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 4/4'lük THM' de ana usullerden olan ve TSM' de Sofyan olarak adlandırılan usulde ölçülmüştür. Saz ve söz kısımlarının girişlerinde bir ölçülük 2/4'lük nim sofyan ile ölçülmüş ölçüler mevcuttur. Eserde en uzun nota değeri noktalı dörtlük, en kısa nota değeri onaltılık nota olarak belirtilmiştir. Metronom değeri bulunmamaktadır.

“Nebîşîh Dedikleri” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Nebîşîh Dedikleri

Repertuvar No: 2636

Yöresi: Tokat \ Reşadiye \ Nebîşîh Köyü

Derleyen: Hayrettin Koyuncu

Notaya Alan: İsmet Akyol

Kimden Alındığı: İsmail Çoban

İnceleme Tarihi: 22.11.1984

Türkünün Makam Analizi.

Eserin tamamı bir cümleden ibarettir. Söz konusu cümle A cümlesi olarak adlandırılmıştır. Ara saz ile sözü bağlayan kısımda ise bir motiflik bir ezgi söz konusudur. Bu motif de A cümlesi ile bağlantılı olduğundan A' olarak adlandırılmıştır.

Şekil 344

“Nebîşih Dedikleri” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesi çargah perdesinde nikriz görülmekle birlikte eksik ferahnak üçlüsü içerisinde değerlendirilmektedir.

Şekil 345

“Nebişih Dedikleri” Adlı Türkünün A’ Cümlesi

A' cümlesinde bir nikriz dörtlüsü görülmektedir. Neva perdesinde hicaz çeşni baskın bir vaziyettedir.

Çargâh perdesinde nikriz 3'lüsü ve 4'lüsüyle seyredip nevâ perdesinde karar edilmiştir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 136

“Nebişih Dedikleri” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2636
Türkünün Adı	Nebişih Dedikleri
Usulü	2/4
Düzümü	1+1
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Nim Sofyan

Metronom Değeri	Bir Vuruş= 80 (adagietto)
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 2\4'lük olarak ölçülmüştür. THM' de ana usuller arasındaki usulün TSM' deki adı nim sofyandır. En uzun nota değeri sekizlik ve en kısa nota değeri otuzikilik olan eserde metronom adagietto birim vuruşa 80 olarak belirlenmiştir. Otuzikilik notalar süsleme olarak görülmektedir.

“Nezaket Vaktinde Servi Bülendim” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Nezaket Vaktinde Servi Bülendim

Repertuvar No: 2955

Yöresi: Erzurum

Derleyen: TRT Müzik Daire Başkanlığı THM Müdürlüğü

Notaya Alan: Ali Canlı

Kimden Alındığı: Lütfü Uğurlu

İnceleme Tarihi:27.04.1987

Türkünün Makam Analizi.

Eser usule bağlı ve serbest iki bölümden oluşan cümlelerin tekrarlanmasından ibarettir. İlk saz kısmı, serbest bölgeden sonra sözlerle birlikte seslendirilmektedir. A+B+A+B şeklinde seyreden eser A cümlesi ile son bulmuştur.

Şekil 346

“Nezaket Vaktinde Servi Bülendim” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde yerinde buselik 5'lisi mevcuttur.

Şekil 347

“Nezaket Vaktinde Servi Bülendim” Adlı Türkünün B Cümlesi

Eserin usulü 4/4'lük olarak ölçülmüştür. Usule bağlı kısımlar ve serbest kısımları mevcuttur. Usul bildiren kısımların THM' deki karşılığı ana usuller, TSM' deki adı ise sofyan olarak belirlenmiştir. Hızlı seslendirilmesi beklenen eserin metronom değeri allegretto olarak belirtilmiştir. En uzun nota değeri noktalı dörtlük olan eserde en kısa nota değeri altmış dörtlük nota olarak tespit edilmiştir.

“Sabah Kalktım Ergettim (Kıymet)” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Sabah Kalktım Ergettim (Kıymet)

Repertuvar No: 593

Yöresi: Tokat

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Abdülkadir Sarısözen

İnceleme Tarihi: 15.03.1974

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B şeklinde tartım farklarıyla seyretmektedir. A cümlesi hem giriş sazını hem de ikinci söz kısmını ihtiva etmektedir.

Şekil 348

“Sabah Kalktım Ergettim (Kıymet)” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesi yerinde suzinak diziye yakınlık göstermektedir.

Şekil 349

“Sabah Kalktım Ergettim (Kıymet)” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesi yerinde hüzzam 5’lisi içermektedir.

Eserde yerinde hüzzam 5’lisi ağırlıkta olup yerinde rast görüntüsü de hakimdir. Nevâ perdesinde karar eden eserin si perdesinin segâh olduğu hüzzam görüntüsü dolayısıyla kabul edilmiştir. Söz konusu durumda yerinde suzinak diziye benzerlik gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 138

“Sabah Kalktım Ergettim (Kıymet)” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	593
Türkünün Adı	Sabah Kalktım Ergettim (Kıymet)
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	On Altılık Nota

Eserin usulü 4\4’lük usulde ölçülmüştür. Düzümü 2+2 seyreden eserin usulü THM’ de ana usullerden olup, TSM’ de sofyan olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri on altılık olarak belirlenmiştir.

“Salına Salına Geldim Köyüne” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Salına Salına Geldim Köyüne

Repertuvar No: 1655

Yöresi: Ege

Derleyen: TRT

Notaya Alan: Nida Tüfekçi

Kimden Alındığı: Selim Kasap

İnceleme Tarihi: 23.02.1978

Türkünün Makam Analizi.

Eser giriş sazıyla belli tekrarlarla başlangıç yapmıştır. Sonrasında ara saz kısımları başta gösterilmek üzere cümleler gerçekleştirilmiştir. D, E, F, G cümlelerinin başında özgün bir ara saz mevcuttur ve bu kısımlar Semah türünden bir eser olduğu için daha basit ve ritmik olarak görülmektedir.

Şekil 350

“Salına Salına Geldim Köyüne” Adlı Türkünün Giriş Sazı

Giriş sazında görülen makamsal yapı kürdi ve uşşak - hüseyini makamlarına benzerlik göstermektedir. Hüseyini makamındaki gibi seyredip, kürdi perdesi kullanarak karara gidilmiştir.

Şekil 351

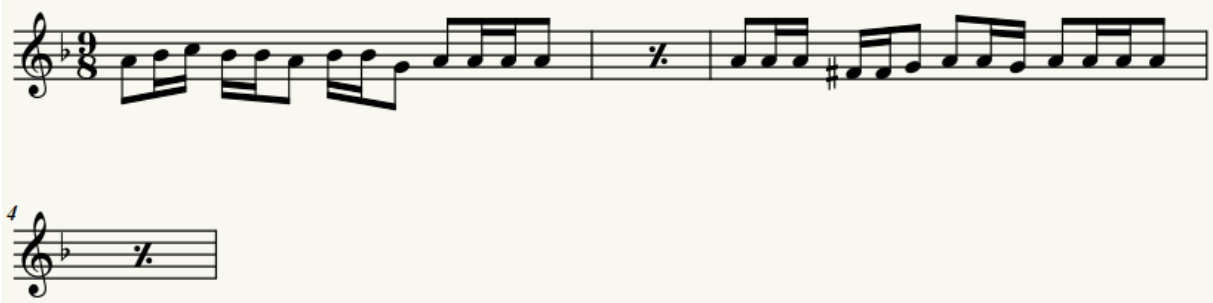
“Salına Salına Geldim Köyüne” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde görülen müzikal yapıda neva perdesinde rast 4'lüsü baskın olmakla birlikte karar bir motifle uşşak'lı olarak düğah perdesinde gerçekleşmiştir.

Şekil 352

“Salına Salına Geldim Köyüne” Adlı Türkünün Ara Saz Bölümü

Ara saz bölümü eserin birçok yerinde tekrarlanmaktadır ve giriş sazının da bir kısmını oluşturmaktadır. Söz konusu ara sazın kullanımının eserin temel anlatımının dışına çıkmadan her cümlede başka bir yapı belirtmek olduğu düşünülmektedir. Yerinde kürdi 4'lüsü ırak perdesindeki segah 3'lüsüyle genişlemektedir. Burada karşımıza Türk Halk Müziğinde kullanılan kalıp ezgilerden olan bir yapı çıkmaktadır.

Şekil 353

“Salına Salına Geldim Köyüne” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde yerinde uşşak ve yerinde kürdi çeşnileri görülmektedir. İç ezgilerde uşşak görülürken karara gidilirken kürdi çeşni mevcuttur. Bu durumun eserin ana temasının dışına çıkmamak için olduğu düşünülmektedir.

Şekil 354

“Salına Salına Geldim Köyüne” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesinde neva perdesinde rast baskın bir durumda gösterilirken karara önce uşşak, hemen ardından kürdi çeşnileri ile gidilmiştir.

Şekil 355

“Salına Salına Geldim Köyüne” Adlı Türkünün D Cümlesi

D cümlesi çargah ve neva perdesinin önemsendiği ve baskın tutulduğu bir yapıdadır. Bu cümlede çargah perdesi yeden konumunda neva perdesine baskınlık kazandırmak için kullanımdadır. Hüseyini perdesi ikinci derece önemde kullanımda sıkça görülse de neva perdesi daha net bir kuvvette önemsenmektedir. Bunun sebebinin bir sonraki cümlede Neva perdesinin karar perdesi konumuna geçmesi olduğu düşünülmektedir.

Şekil 356

“Salına Salına Geldim Köyüne” Adlı Türkünün E Cümlesi

E cümlesinde net bir neva karar görülmektedir. Söz konusu kararda ise uşşak makam dizisi görülmektedir. Bir tanini eksikle gerçekleşen uşşak çeşni söz konusu cümlede netlik kazanmıştır.

Şekil 357

“Salına Salına Geldim Köyüne” Adlı Türkünün F Cümlesi

F cümlesinde E cümlesinde olduğu kadar geniş olmamakla birlikte neva perdesinde uşşak 4'lüsü görülmektedir. Neva perdesinde uşşak çeşni ile tamamlanmıştır.

Makamın genel muhtevası yerinde kürdi çeşnisiyle seyretmektedir. Fakat yer yer ırak perdesinde segâh, yerinde uşşâk ve yerinde segâh'lı asma kalışlar da bulunmaktadır. Nevâ perdesinde rast ve uşşâk çeşnileri de bize düğâh perdesinde segâh izlenimi vermektedir.

Eser karara nevâ perdesinde uşşâk 4'lüsüyle kavuşmuştur. Irak perdesinde segâh ve yerinde uşşâk dörtlülerinin beraber kullanıldığı makam ırak makamıdır. Fakat duyumda ve icradaki izlenim bu iki dörtlünün ırak makamını ifade etmek için değil, düğâh perdesindeki kararı güçlü kılmak için yapılan yeden kullanımından ileri geldiği düşünülmektedir. Yerinde uşşâk ve neva perdesinde uşşâk dörtlülerinin birlikte kullanımı arazbar makamını hatırlatıyor olsa da eserin makamı yerinde kürdi, uşşâk, hüseyni seyrettiğinde ve sonrasında neva perdesinde uşşâk 4'lü ile tamamlandığından, uşşâk makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 139

"Salına Salına Geldim Köyüne" Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1655
Türkünün Adı	Salına Salına Geldim Köyüne
Usulü	9/8
Düzümü	2+2+2+3
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Çifte Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	İkilik Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Usulü 9\8'lik ölçülmüştür. THM'de birleşik usullerden olan eserin TSM'deki usul adı çifte sofyan olarak tespit edilmiştir. En uzun nota değeri ikilik nota olan eserde en kısa nota değeri onaltılık olarak belirlenmiştir. Semahların içerisinde usul ve makam değişkenleri çoğunlukla görülmektedir fakat söz konusu eserde bu değişiklik tamamen bir usul değişikliği olarak değil metronom açısından görülmektedir. Sanatlı ve üzerine düşünülmüş bir müzikal anlatım mevcuttur.

“Samanlıkta Su Durur” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Samanlıkta Su Durur

Repertuvar No: 153

Yöresi: Ak Mağdeni \ Yeni Yapan Köyü

Derleyen: Osman Duran

Notaya Alan: Yücel Paşmakçı

Kimden Alındığı: ?

İnceleme Tarihi: 22.02.1978

Türkünün Makam Analizi.

Eser tek bir motiften meydana gelmektedir. A motifi olarak adlandırılan motif sürekli olarak tekrarlanmaktadır.

Şekil 358

“Samanlıkta Su Durur” Adlı Türkünün A Motifi

Eser 4 ses aralığında seyretmektedir. Karar perdesi Nevâ perdesidir. Çargah perdesinde buselik 3'lüsü ile tekrarlanan cümlelerde buselik perdesinin yeden olarak kullanıldığı düşünülmektedir. Bu sebeple eserin ezgisinin buselik makamı dizisi içerisinde olduğu düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 140

“Samanlıkta Su Durur” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1853
Türkünün Adı	Samanlıkta Su Durur
Usulü	2/4

Düzümü	1+1
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Nim Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	On Altılık Nota

Eser 2\4'lük usulde ölçülmüştür. THM' de söz konusu usul ana usullerden olup TSM' de nim sofyan olarak adlandırılmaktadır. Metronom değeri belirtilmemiş olan eserin en uzun nota değeri dörtlük nota, en kısa nota değeri ise on altılık nota olarak tespit edilmiştir.

“Sarı Çiçek Mor Menevşe Zamanı” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Sarı Çiçek Mor Menevşe Zamanı

Repertuar No: 541

Yöresi: Niğde

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Mehmet Cafer Yılandı

İnceleme Tarihi: 22.11.1973

Türkünün Makam Analizi.

Eserde cümleler A+B+B'+C+D şeklinde adlandırılmıştır. A cümlesi giriş sazını B' cümlesi ara sazı oluşturmaktadır.

Şekil 359

“Sarı Çiçek Mor Menevşe Zamanı” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde neva perdesinde rast 5’lisi mevcuttur.

Şekil 360

“Sarı Çiçek Mor Menevşe Zamanı” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde hüseyini perdesinde uşşak 4’lüsü ve neva perdesinde rast 5’lisi görülmektedir. Çargah ve buselik perdeleri yeden olarak düşünülmüştür.

Şekil 361

“Sarı Çiçek Mor Menevşe Zamanı” Adlı Türkünün B’ Cümlesi

B’ cümlesi bir sonraki cümleye ara sazı olarak görülmüştür.

Şekil 362

“Sarı Çiçek Mor Menevşe Zamanı” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesinde neva perdesinde buselik 5’lisi görülmektedir.

Şekil 363

“Sarı Çiçek Mor Menevşe Zamanı” Adlı Türkünün D Cümlesi

D cümlesinde neva perdesinde rast ve buselik 5’lileri görülmektedir. Muhayyer perdesi ağırlıkta kullanılmıştır.

Eser bûselik perdesinde sürekli kürdi 4’lüsüyle seyretmektedir. Fakat içerisinde nevâ perdesinde rast ve bûselik 4’lü ve 5’lileri görülmektedir. Nevâ perdesindeki karar da göz önünde bulundurulursa bûselik ve çargâh perdelerine değinilmesi bir yeden görevini yerine getirmek olduğu düşünülmektedir. Eser hüseyini makamına benzerlik göstermektedir.

Tablo 141

“Sarı Çiçek Mor Menevşe Zamanı” Adlı Türkünün Kimlik Bilgisi.

Repertuvar No.	541
Türkünün Adı	Sarı Çiçek Mor Menevşe Zamanı
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Dörtlük Nota = 74 (Adagio)
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Altmışdörtlük Nota

Eserin usulü 4\4'lük olarak ölçülmüştür. THM' de ana usullerden olan söz konusu usul, TSM' de sofyan olarak adlandırılmıştır. Metronom değeri adagio olan eserin yavaş icra edilmesi beklense de nota sıklığı eseri hızlı hale getirmektedir. 2+2 seyreden eserde en uzun nota değeri noktalı dörtlük, en kısa nota değeri altmışdörtlük nota olarak tespit edilmiştir.

“Sarı Kız” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Sarı Kız

Repertuvar No: 813

Yöresi: Erzurum

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Faruk kaleli

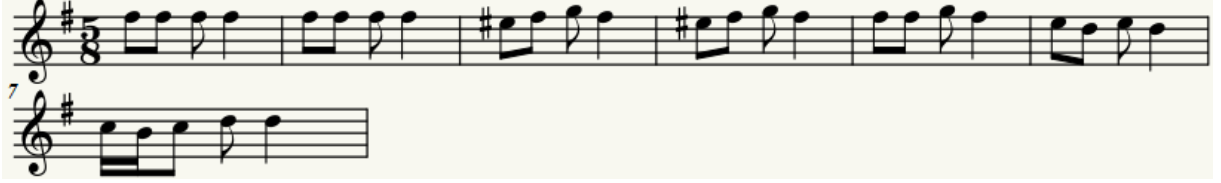
İnceleme Tarihi: 04.10.1974

Türkünün Makam Analizi.

Eser benzer motiflerde oluşan iki cümleden ibarettir. A+B şeklinde adlandırılmıştır.

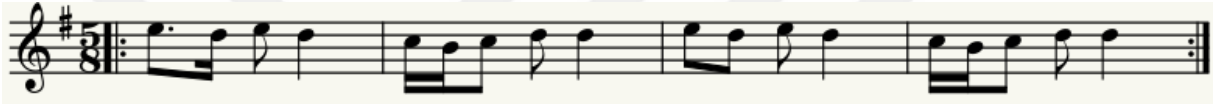
Şekil 364

“Sarı Kız” Adlı Türkünün A Cümlesi

Şekil 365

“Sarı Kız” Adlı Türkünün B Cümlesi

Eser ölçülere ayrıldığında bir 4'lü veya 5'lisi ihtiva etmemektedir. Fakat ölçüler bir araya getirildiğinde ortaya eviç perdesinde segâh ve nevâ perdesinde rast dörtlüleri ortaya çıkmaktadır. Yerinde segâh veya bûselik perdesinde kürdi 3'lüleri ise nevâ perdesindeki kararı güçlendiren yeden kıymetinde görünmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 142

“Sarı Kız” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	813
Türkünün Adı	Sarı Kız
Usulü	5/8
Düzümü	2+3
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Türk Aksağı
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota

Eser 5\8'lik usulde ölçülmüştür. THM' de ana usullerden olan söz konusu usul TSM' de Türk Aksağı olarak adlandırılmaktadır. Eserde en uzun nota değeri dörtlük nota, en kısa nota değeri onaltılık nota olarak tespit edilmiştir. Eserde metronom değeri belirtilmemiştir.

“Sarı Kız (Sarı Kız Dediğin)” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Sarı Kız (Sarı Kız Dediğin)

Repertuvar No: 812

Yöresi: Hınıs

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Hayriye Temizkalp

İnceleme Tarihi: 04.10.1974

Türkünün Makam Analizi.

Eser iki cümleden oluşmaktadır. A+B şeklinde belirlenen cümleler sürekli olarak tekrarlanmaktadır. A cümlesi tekrarlanarak yerini B cümlesine bırakmaktadır. B cümlesi de tekrarlanarak eser tamamlanmaktadır.

Şekil 366

“Sarı Kız (Sarı Kız Dediğin)” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde neva perdesinde rast 4'lüsü ve hicaz 4'lüsü tespit edilmiştir.

Şekil 367

“Sarı Kız (Sarı Kız Dediğin)” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde yerinde hüzzam 5’lisi tespit edilmiştir.

Eserde nevâ perdesinde rast 4’lüsü ve nevâ perdesinde hicaz 4’lüsü sıklıkla kullanılmaktadır. Eserin ihtivası hüzzam 5’lisi içerisinde seyreden bir ezgi olarak tespit edilmiştir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 143

“Sarı Kız (Sarı Kız Dediğin)” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	812
Türkünün Adı	Sarı Kız (Sarı Kız Dediğin)
Usulü	5/8
Düzümü	2+3
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Türk Aksağı
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 5\8’lik usulde ölçülmüştür. THM’ de ana usullerden olan söz konusu usul TSM’ de Türk Aksağı olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri dörtlük nota, en kısa nota değeri onaltılık nota olan eserde metronom değeri belirtilmemiştir.

“Seher Seher Seyre Vardım” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Seher Seher Seyre Vardım

Repertuvar No: 2427

Yöresi: Azerbaycan

Derleyen: Mehmet Özbek

Notaya Alan: Mehmet Özbek

Kimden Alındığı: -

İnceleme Tarihi: 02.02.1984

Türkünün Makam Analizi.

Eserde belli cümleler farklı noktalarda tekrarlanmaktadır. Girişteki saz kısmında görülen A cümlesi iki tekrarla A' cümlesine bağlanmaktadır. Sonrasında tekrar A cümlesi icra edilmektedir. Ara saz kısmı bu şekilde tamamlanmaktadır. Sonrasında B cümlesi ile söze başlanmaktadır. B cümlesi A cümlesine büyük oranda benzerlik gösterse de söz unsurundan dolayı belli tartım ve süslemeleri içerdiği düşünülmektedir. B cümlesinin ardından ara saz olan A cümlesi gelmektedir. A cümlesinin ardından yine B ve A cümlelerine büyük oranda benzerlik gösteren C cümlesi gelmektedir. C cümlesi tamamlandıktan sonra ara saz olarak görülen C' cümlesi gelmektedir. Son olarak eser D cümlesi ile tamamlanmaktadır. D cümlesi iç tekrarları olan ve küçük ara sazlar içeren bir yapıdadır.

Şekil 368

“Seher Seher Seyre Vardım” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde çargah perdesinde buselik 3'lüsü görülmektedir. Buselik perdesine kısa değinilmesi söz konusu perdenin yeden konumunda olduğunu göstermektedir.

Şekil 369

“Seher Seher Seyre Vardım” Adlı Türkünün A' Motifi

A' motifinde neva perdesinde uşşak 3'lüsü görülmektedir.

Şekil 370

“Seher Seher Seyre Vardım” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde çargah perdesinde buselik 4'lüsü görülmektedir. Buselik perdesinin yeden konumunda olduğu düşünülmektedir.

Şekil 371

“Seher Seher Seyre Vardım” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesinde çargah perdesinde buselik 4'lüsü görülmektedir.

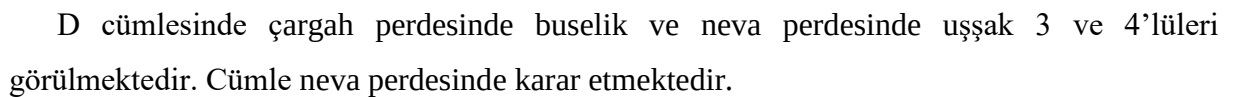
Şekil 372

“Seher Seher Seyre Vardım” Adlı Türkünün C' Cümlesi

C' cümlesinde neva perdesinde uşşak 3'lüsü görülmektedir ve cümle çargah perdesinde buselik 3'lüsü ile karar etmektedir.

“Seher Seher Seyre Vardım” Adlı Türkünün D Cümlesi

311

Tablo 144

“Seher Seher Seyre Vardım” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2427
Türkünün Adı	Seher Seher Seyre Vardım
Usulü	10/8
Düzümü	3+2+2+3 – 2+3+2+3
THM Usul Türü	Karma Usuller
TSM Usul Adı	Aksak Semai – Curcuna
Metronom Değeri	5/8 = 92
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuz İkilik Nota

Eser 10\8’lik usulde ölçülmüştür. iç değişkenler üçlemenin konumunda belirlenmiştir. Her ölçüde üçleme başka bir noktaya taşınmaktadır. Söz konusu usulün THM’ de türü karma usuller, TSM’ de curcuna ve aksak semai usullerine benzerlik göstermektedir. Metronom değeri orta hızda ilerlemesi gerektiğine dair bilgi vermektedir ve en uzun nota değeri noktalı dörtlük iken en kısa nota değeri otuz ikilik olarak tek bir yerde görülmektedir. Eser genel itibariyle sekizlik dörtlük ve onaltılık nota değerleriyle seyretmektedir.

“Seher Vakdı Kalkan Kervan” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Seher Vakdı Kalkan Kervan

Repertuvar No: 1255

Yöresi: Çubuk

Derleyen: Burhan Gökarp

Notaya Alan: Nida Tüfekçi

Kimden Alındığı: Burhan Gökarp

İnceleme Tarihi: 04.03.1976

Türkünün Makam Analizi.

Eser tekrarları haricinde aşağıdaki cümlelerden oluşmaktadır. A+B+C şeklinde sıralanan cümleler makam ve usul değişikliğine göre ayrılmıştır.

Şekil 374

“Seher Vakdı Kalkan Kervan” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde yerinde rast 5’lisi mevcuttur.

Şekil 375

“Seher Vakdı Kalkan Kervan” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde kürdi 4’lüsü mevcuttur.

Şekil 376

“Seher Vakdı Kalkan Kervan” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesinde neva perdesinde uşşak 3’lüsü mevcuttur.

Eser neva perdesinde kürdi ve uşşak 4’lülere ile seyretmektedir. Girişteki yerinde uşşak 4’lüsü mevcut olan eserin makamının uşşak makam dizisine yakın olduğu düşünülmektedir.

Tablo 145

“Seher Vakdı Kalkan Kervan” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1255
Türkünün Adı	Seher Vakdı Kalkan Kervan
Usulü	17/8 – 9/8
Düzümü	3+2+2+2+3+2+3 – 2+3+2+2
THM Usul Türü	Karma Usuller ve Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Raks Aksağı
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Sekizlik Nota

Eserin usulü 17/8 ve 9/8 olarak belirlenmiştir. 17/8’lik usul THM’ de karma usullerden olup TSM’ de bir adlandırması bulunmamaktadır. 9/8’lik usul THM’ de birleşik usullerden olup TSM’ de Raks Aksağı usulüne benzerlik göstermektedir. Eserden en uzun nota değeri dörtlük nota, en kısa nota değeri ise sekizlik nota olarak belirlenmiştir.

“Sildirge Sildirge” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Sildirge Sildirge

Repertuvar No: 2337

Yöresi: Ordu \ Mesudiye

Derleyen: Nida Tüfekçi

Notaya Alan: Nida Tüfekçi

Kimden Alındığı: Ramazan Erbaş

İnceleme Tarihi: -

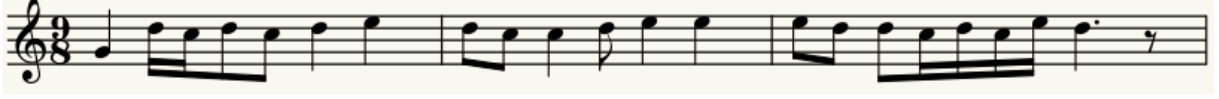

Türkünün Makam Analizi.

Eser bir cümlelerin tekrarlarından ibarettir. Söz konusu cümlelerin tekrarlarında küçük tartım farkları bulunmaktadır. Bu sebeple A ve A' diye iki ayrı nota paylaşılmıştır.

Şekil 377

“Sildirge Sildirge” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde yerinde çargah 3'lüsü görülmektedir.

Şekil 378

“Sildirge Sildirge” Adlı Türkünün A' Cümlesi

A' cümlesinde yerinde buselik 5'lisi mevcuttur.

Eser yerinde buselik 5'lisi içerisinde seyretmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 146

“Sildirge Sildirge” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2337
Türkünün Adı	Sildirge Sildirge
Usulü	9/8
Düzümü	2+2+2+3
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Raks Aksağı
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	On Altılık Nota

Eser 9\8'lik (2+3+2+2) düzümde ölçülmüştür. THM' de söz konusu usul bileşik usullerden olup TSM' de raks aksağı olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri noktalı dörtlük, en kısa nota değeri on altılık nota olan eserde metronom değeri belirtilmemiştir.

“Su Gelir Ark Uyanır” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Su Gelir Ark Uyanır

Repertuvar No: 571

Yöresi: Erzurum

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Faruk Kaleli

İnceleme Tarihi: 15.03.1974

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B cümlelerinin tekrarlarından ibarettir.

Şekil 379

“Su Gelir Ark Uyanır” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde hüseyini perdesinde uşşak 3'lüsü bulunmaktadır.

Şekil 380

“Su Gelir Ark Uyanır” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde rast 4'lüsü görülmektedir.

Eser Nevâ perdesinde Rast 4'lüsü ve Hüseyini perdesinde Uşşâk 3'lüsüyle seyretmektedir. İçeriğindeki bûselik perdesindeki kürdi 4'lüsünün nevâ perdesindeki kararı güçlendirmek için yeden görevinde olduğu düşünülmektedir. Eserin makamının güçlü perdesinden dolayı ve seyir karakterinden dolayı hüseyini makam dizisine benzerlik gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 147

“Su Gelir Ark Uyanır” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	571
Türkünün Adı	Su Gelir Ark Uyanır
Usulü	10/8
Düzümü	2+3+2+3 – 3+2+2+3
THM Usul Türü	Karma Usuller
TSM Usul Adı	Aksak Semai
Metronom Değeri	5/8'lik Nota= 44 (Andante)
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Sekizlik Nota

Eser 10\8'lik ölçülmüştür. TSM' de aksak semai olarak adlandırılan eser THM' de karma usullerdendir. 3+2+2+3 ve 2+3+2+3 düzümlere sahip eserde metronom değeri andante olarak belirlenmiştir. en uzun nota değeri noktalı dörtlük olan eserde en kısa nota değeri sekizlik olarak belirlenmiştir.

“Su Goydum Su Tasına” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Su Goydum Su Tasına

Repertuvar No: 1694

Yöresi: Oltu

Derleyen: Muharrem Akkuş

Notaya Alan: Muharrem Akkuş

Kimden Alındığı: Zafer Acar

İnceleme Tarihi: 22.02.1978

Türkünün Makam Analizi.

Eser iki motiflik bir cümlelerin tekrarından ibarettir. Tekrarlar sırasında süsleme ve çarpma gibi tartımsal farklar mevcuttur. Söz konusu cümle A cümlesi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 381

“Su Goydum Su Tasına” Adlı Türkünün A Cümlesi

Eser yerinde çargâh 3 ve 4'lüsüyle seyretmektedir. Nevâ perdesinde karar görülmektedir. Eser çargah makamından ziyade hüseyini makamı hissi uyandırmaktadır.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 148

“Su Goydum Su Tasına” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1694
Türkünün Adı	Su Goydum Su Tasına
Usulü	12/8
Düzümü	3+3+3+3
THM Usul Türü	Karma Usuller
TSM Usul Adı	Bileşik Sofyan
Metronom Değeri	3/4 = 88 (Grave)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eserin usulü 12/8'lik ölçülmüştür. THM' de bu usul karma usullerden olup TSM' de çifte sofyan olarak adlandırılmaktadır. Ağır seyreden eserde düzüm 3+3+3+3 seyrederken en uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri onaltılık olarak belirlenmiştir.

“Su Sızıyor” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Su Sızıyor

Repertuvar No: 816

Yöresi: Ankara

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Mucip Arcıman

İnceleme Tarihi: 04.10.1974

Türkünün Makam Analizi.

Eser iki cümleden oluşmaktadır. Sürekli tekrar edilen motifler mevcuttur. Aşağıdaki cümlelerin bir yarısı eserin yarısını diğer yarısı da diğer yarısını oluşturmaktadır. A cümlesi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 382

“Su Sızıyor” Adlı Türkünün A Cümlesi

Eser nevâ perdesinde rast 4'lüsüyle seyretmektedir. Bûselik veya segâh perdesinde kadar iniş görülse de bu seyrin maksadının nevâ perdesindeki rast 4'lüsünün karar hissini güçlendirmek olduğu düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 149

“Su Sızıyor” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	816
Türkünün Adı	Su Sızıyor

Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 4/4'lükusulde ölçülmüştür. THM' de ana usullerden olan söz konusu usul TSM' de Sofyan olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri sekizlik, en kısa nota değeri onaltılık olan eserde metronom değeri belirtilmemiştir.

“Suya Düştü Gülümüz” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Suya Düştü Gülümüz

Repertuvar No: 4002

Yöresi: Konya

Derleyen: Yücel Paşmakçı

Notaya Alan: Yücel Paşmakçı

Kimden Alındığı: Yöre Ekibi

İnceleme Tarihi: 22.02.1995

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+A'+B+C+C'+A+A'+D+C+C' biçiminde seyretmektedir. Eser karmaşık bir seyre sahip gibi görünse de küçük tartım ve motif farklarıyla A+B+C+B biçimine yakın bir şekilde seyretmektedir. Bu sebeple cümleler üslû bir biçimde ayrılmıştır.

Şekil 383

“Suya Düştü Gülümüz” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesi eserin ara sazını oluşturmaktadır ve son motiftteki neva perdesindeki kalış ve muhayyer perdesindeki kalış farkıyla A' cümlesini oluşturmaktadır.

Şekil 384

“Suya Düştü Gülümüz” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde eserin güfteye giriş cümlesi görülmektedir.

Şekil 385

“Suya Düştü Gülümüz” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesi eserin gelişme kısmını oluşturmaktadır.

Şekil 386

“Suya Düştü Gülümüz” Adlı Türkünün C' Cümlesi

C' cümlesi ise eserin C cümlesine muadil bir motiflik farkla A ve A' cümlesine açılmaktadır.

Şekil 387

“Suya Düştü Gülümüz” Adlı Türkünün D Cümlesi

D cümlesi eserin genişlemiş kısmını oluşturmaktadır.

Eser Suzinak makam dizisi içerisinde seyretmektedir. Geniş bir alanda seyreden eserde muhayyer perdesinde kürdi 4'lüsü görülmektedir. Söz konusu 4'lü neva perdesindeki hicaz 5'linin genişlemesi olarak düşünülmektedir. Bu bilgilerden yola çıkarak suzinak makamı karakteri gösterse de nevâ perdesinde karar verilmiştir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 150

“Suya Düştü Gülümüz” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	4002
Türkünün Adı	Suya Düştü Gülümüz
Usulü	9/8 – 13/8 – 18/8 – 21/8
Düzümü	9/8 (2+2+2+3) 13/8 (3+2+2+3+3) 18/8 (3+2+2+2+3+2+2+2) 21/8 (3+2+2+2+3+2+2+2+3)
THM Usul Türü	Karma Usuller
TSM Usul Adı	Çifte Sofyan, Sarkı Devr-i Revanı, Darbı Türki, Durak Evferi
Metronom Değeri	Bir Vuruş= 72 (Adagio)
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük (1.5 Vuruş)
En Kısa Nota Değeri	Otuz İkilik Nota

Eser usul bakımından değişkenlere sahiptir. İlk olarak 9/8 'lik usul görülmektedir. Söz konusu usul THM'de karmaşık usullerden olup TSM'de çifte sofyan olarak adlandırılmaktadır. Düzüm bakımından 2+2+2+3 seyretmektedir. İkinci usul 13/8'lik olarak görülmektedir. Bu usulün THM'de karmaşık usullerden olduğu TSM'de Sarkı Devr-i Revanı usulüne yakınlık gösterdiği tespit edilmiştir. Akabinde 18/8'lik usul görülmektedir. Söz konusu usulün THM'de karşılığı karmaşık usuller, TSM'deki karşılığı ise Darbı Türki olarak belirlenmiştir. Son usul rakamı olan 21/8'lik usul THM'de karmaşık usullerden olmakla birlikte TSM'de Durak Evferi

olarak adlandırılmaktadır. Eserin akışı karmaşık gibi görünen bir usul yapısına sahipken, duyumda akıcı bir seyir söz konusudur. Bu değişken usullerin rastgele yazılmış olması mümkün olmadığından söz konusu eserin özel bir akış içerisinde seyrettiğini söylemek mümkündür. Bu durumda eser içerisindeki makamsal değişkenler de göz önüne alındığında eserin sanatlı ve derinliği olan bir eser olduğu söylenebilir.

“Suya Endi Sakçalar” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Suya Endi Sakçalar

Repertuvar No: 4857

Yöresi: Sivas \ Şarkışla

Derleyen: İhsan Öztürk

Notaya Alan: İhsan Öztürk

Kimden Alındığı: Döne Arı – Medine Köseoğlu

İnceleme Tarihi: 14.12.2011

Türkünün Makam Analizi.

Eser farklı şekillerde motifler içeren bir cümleden oluşsa da soru – cevap ilişkisinden dolayı A ve B cümlesi olarak iki ayrı cümleye bölünmüştür. A+B biçiminde saz ve söz kısımları aynı olmak üzere sürekli tekrarlanmaktadır.

Şekil 388

“Suya Endi Sakçalar” Adlı Türkünün A Cümlesi

Şekil 389

“Suya Endi Sakçalar” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesi uşşak 4'lüsü ve neva perdesinde buselik 3'lüsü ile seyretmektedir.

Uşşak dörtlüsünün daha baskın olması ve eserin uşşak makamının güçlü sesi olan neva perdesinde karar etmesi dolayısıyla en esere yakın makamın uşşak makamı olduğu tespit edilmiştir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 151

“Suya Endi Sakçalar” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	4857
Türkünün Adı	Suya Endi Sakçalar
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usul
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	92 (Andante moderato)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük
En Kısa Nota Değeri	Otuz İkilik

Eser 4/4'lük sofyan usulünde ölçülmüştür. 4/4'lük usul THM'de ana usullerin ikişerli hali olarak icra edilmektedir. TSM'de ise bu usul Sofyan olarak adlandırılmaktadır ve icra bakımından THM'deki icraya yakınlık göstermektedir. Eserin metronom değeri 92, Andante Moderato olarak belirtilmiş ve hızlıya yakın orta hızda bir icrayı gerektirmektedir. En uzun nota değeri dörtlük; en kısa nota değeri ise otuz ikilik olarak belirlenmiştir.

“Suya Giden Sürmeli Gız” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Suya Giden Sürmeli Gız

Repertuvar No: 1659

Yöresi: Çoruh - Şavşat

Derleyen: Nida Tüfekçi

Notaya Alan: Nida Tüfekçi

Kimden Alındığı: Cevri Altıntaş

İnceleme Tarihi: 23.02.1978

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B+C+D+E olarak cümlelerine ayrılmıştır. Söz konusu cümlelerden A cümlesi giriş sazını, D cümlesi ara sazını oluşturmaktadır.

Şekil 390

“Suya Giden Sürmeli Gız” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde buselik perdesinde kürdi 3'lüsü mevcuttur. Perdenin buselik değil segah olduğunu düşündüğümüzde daha geniş bir alan ortaya çıkmaktadır. Segah kabul ettiğimizde ise segah 4'lüsü karşımıza çıkmaktadır.

Şekil 391

“Suya Giden Sürmeli Gız” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde buselik perdesini segah olarak kabul ettiğimizde hüzzam 5'lisi karşımıza çıkmaktadır. Karar neva olarak görünmektedir.

Şekil 392

“Suya Giden Sürmeli Gız” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesinde buselik perdesini segah olarak kabul ettiğimizde hüzzam 5'lisi karşımıza çıkmaktadır. Karar neva olarak görünmektedir.

Şekil 393

“Suya Giden Sürmeli Gız” Adlı Türkünün D Cümlesi

D cümlesinde neva perdesinde kürdi veya çargah perdesinde buselik 4'lüsü görülmektedir.

Şekil 394

“Suya Giden Sürmeli Gız” Adlı Türkünün E Cümlesi

E cümlesinde yerinde segah 4'lüsü görülmektedir.

Eser yerinde hüzzam 5'lisini ihtiva ettiğinden makam dizisinin hüzzam olduğu düşünülmektedir.

Tablo 152

“Suya Giden Sürmeli Gız” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1659
Türkünün Adı	Suya Giden Sürmeli Gız
Usulü	6/8
Düzümü	3+3
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Yürük Semai
Metronom Değeri	Noktalı Dörtlük Nota = 80 (Andante)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 6\8’lik usulde ölçülmüştür. Söz konusu usul THM’ de ana usullerden olup, TSM’ de Yürük Semai olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri dörtlük nota, en kısa nota değeri onaltılık nota olan eserde metronom değeri belirtilmemiştir. Düzüm 3+3 şeklinde seyretmektedir.

“Şirin Nar Ağacıyam” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Şirin Nar Ağacıyam

Repertuvar No: 2148

Yöresi: -

Derleyen: Hüsamettin Subaşı

Notaya Alan: Yücel Paşmakçı

Kimden Alındığı: Mehmet Bülbül

İnceleme Tarihi: 29.11.1982

Türkünün Makam Analizi.

Eser tartım farklarıyla aynı cümlelerin tekrarlanmasından ibarettir. A cümlesi olarak adlandırılan cümle sözlerle birlikte sürekli olarak tekrarlanmaktadır.

Şekil 395

“Şirin Nar Ağacıyam” Adlı Türkünün A Cümlesi

Eserde genel olarak yerinde bûselik 5’lisi, yerinde çargâh 5’lisi bulunmaktadır. Karar perdesi nevâ olarak belirlenmiştir. Eserin seyri uşşak - hüseyinî makamını duyuran bir yapıdadır ve uşşak makamı ağırlıklı etki oluşturmaktadır.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 153

“Şirin Nar Ağacıyam” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2148
Türkünün Adı	Şirin Nar Ağacıyam
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Bir Vuruş = 104 (Andante Moderato)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuz ikilik Nota

Eser 4\4’lük seyretmektedir. Söz konusu usul THM’ de ana usullerden olup TSM’ de sofyan olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri dörtlük nota olan eserde en kısa nota değeri otuz

ikilik olarak görülmüştür. Metronom değeri orta hızda seyredilmesi gerektiğini gösteren eserde otuz ikilik notalar çarpmaları temsil etmektedir diye düşünülmektedir.

“Tandıra Koydum Paçayı” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Tandıra Koydum Paçayı

Repertuvar No: 2347

Yöresi: Tortum

Derleyen: -

Notaya Alan: -

Kimden Alındığı: Müslim Abay

İnceleme Tarihi: -

Türkünün Makam Analizi.

Eser iki cümleliğin tekrarlanmasından ibarettir. A+B diye ayrılıp adlandırılmıştır.

Şekil 396

“Tandıra Koydum Paçayı” Adlı Türkünün A Cümlesi

Tablo 154

“Tandır Koydum Paçayı” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2347
Türkünün Adı	Tandır Koydum Paçayı
Usulü	12/8
Düzümü	3+3+3+3
THM Usul Türü	Karma Usuller
TSM Usul Adı	Çifte Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 12\8’lik usulde ölçülmüştür. Söz konusu usul THM’ de karma usullerden olup, TSM’ de çifte sofyan olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri dörtlük nota olan eserde en kısa nota değeri onaltılık notadır. Metronom değeri belirtilmemiştir.

“Terazi Mizanımı” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Terazi Mizanımı

Repertuvar No: 1244

Yöresi: Şebinkarahisar

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: -

İnceleme Tarihi: 15.01.1976

Repertuvar No: 1244

Eserin usulü 4\4'lük usulde ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de ana usullerden olup TSM' de sofyan olarak adlandırılmıştır. 2+2 düzüme sahip eserde metronom değeri belirtilmezken en uzun nota değeri dörtlük en kısa nota değeri ise otuzikilik olarak tespit edilmiştir.

“Tokata Gidemiyom” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Tokata Gidemiyom

Repertuvar No: 1120

Yöresi: Reşadiye

Derleyen: Arif Meşhur

Notaya Alan: Arif Meşhur

Kimden Alındığı: Fikriye Meşhur

İnceleme Tarihi: 13.11.1975

Türkünün Makam Analizi.

Eser serbest bir girişe sahiptir. Geri kalan kısımda ise karşımızda bir motif söz konusudur bu motif de A motifi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 399

“Tokata Gidemiyom” Adlı Türkünün Giriş Bölümü

Giriş bölümünde neva perdesinde buselik üçlü ile acem perdesinde karar verilmiştir.

Şekil 400

“Tokata Gidemiyom” Adlı Türkünün A Motifi

Türkünün A motifinde neva perdesinde buselik 4'lüsü mevcuttur. Nim hicaz perdesi yeden konumundadır.

Nevâ perdesinde bûselik 4 – 5'lisiyle bir seyir mevcuttur. Eserin buselik makam dizisi içerisinde seyrettiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 156

“Tokata Gidemiyom” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1120
Türkünün Adı	Tokata Gidemiyom
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 4\4'lük usulde ölçülmüştür. Girişte serbest bir cümle mevcuttur. THM' de söz konusu usul ana usullerden olup düzüümü 2+2 şeklinde ilerlemektedir. TSM' de eserin usulü Sofyan olarak adlandırılmaktadır.

“Tufan Geliyor Tufan” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Tufan Geliyor Tufan

Repertuvar No: 4582

Yöresi: Sivas \ Şarkışla

Derleyen: İhsan Öztürk

Notaya Alan: İhsan Öztürk

Kimden Alındığı: Anış Hark \ Medine Yeşilyurt

İnceleme Tarihi: 14.11.2005

Türkünün Makam Analizi.

Türkü A+B şeklinde iki cümleinin tekrarlanmasından ibarettir.

Şekil 401

“Tufan Geliyor Tufan” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesi neva perdesinde buselik 3'lü ile seyre başlayıp sona doğru muhayyer seyirlerde sıkça rastladığımız bir motifle bir sonraki ölçüye ilerlemektedir. Bir sonraki ölçü de B cümlesi olarak karşımızdadır.

Şekil 402

“Tufan Geliyor Tufan” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesine gördüğümüz muhayyer perdesinden iniş sırasında hüseyini perdesinde uşşak etkisi ve tekrar A cümlesindeki neva perdesinde buselik 4'lüsü görülmektedir.

Eser Neva perdesinde rast çeşni ile buselik çeşni arasında seyretmektedir. Burada görülen rast çeşniden ziyade hüseyini perdesinde uşşak 4'lü ile neva perdesinde buselik 4'lüdür. Eser karar perdesine gelirken neva perdesinde buselik 4'lüsü kullanıldığından buselik makamına daha yakın olduğu düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 157

“Tufan Geliyor Tufan” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	4583
Türkünün Adı	Tufan Geliyor Tufan
Usulü	12\8

Düzümü	3+3+3+3
THM Usul Türü	Karma Usuller
TSM Usul Adı	Bileşik Sofyan
Metronom Değeri	Bir Vuruş=154 (Vivace)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük
En Kısa Nota Değeri	On Altılık

Türkünün usulü THM’de ana usullerin üçerli şekiller arasında mevcut bulunan 3+3+3+3 biçiminde dizilen bir yapıdadır. TSM’de de aynı usul vuruşu bileşik sofyan usulüne karşılık gelmektedir. Eser üçlemeli bir darp biçiminde ilerlemektedir. Her vuruş bir üçlemeye tekabül etmektedir ve bu şekilde on iki sekizlik tamamlanmaktadır. Eserin bu şekilde on iki sekizlik yazılmasının sebebinin söz unsuru olduğu ve düşünülmektedir. Eserin metronomu birim zamana 154 vivace adı verilen bir hızla belirtilmiştir. Bu da eserin hızlı ve neşeli icra edilmesi gerektiğini göstermektedir. Eserde en uzun nota değeri olan dörtlük nota karar perdelerinde, on altılık nota ise süsleme kısımlarında yoğundur.

“Ulu Tanrı Seni Övmüş Yaratmış (Ağır Kaşık Havası)” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Ulu Tanrı Seni Övmüş Yaratmış (Ağır Kaşık Havası)

Repertuvar No: 1677

Yöresi: Sivas - Divrik

Derleyen: Nida Tüfekçi

Notaya Alan: Nida Tüfekçi

Kimden Alındığı: Nuri Üstünses

İnceleme Tarihi: 13.11.1975

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 158

“Ulu Tanrı Seni Övmüş Yaratmış (Ağır Kaşık Havası)” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1677
Türkünün Adı	Ulu Tanrı Seni Övmüş Yaratmış (Ağır Kaşık Havası)
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Dörtlük Nota=96 (Andante)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 4\4'lük usulde ölçülmüştür. Usul, THM'de ana usullerden olup TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. 2+2 düzümde olan eserin en uzun notası dörtlük en kısa notası onaltılık nota olarak tespit edilmiştir. Metronom değeri andante olarak belirlenmiştir. Orta hızın biraz üstünde seyretmesi gerektiği düşünülmektedir.

“Urganları Ulalı” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Urganları Ulalı

Repertuvar No: 1138

Yöresi: Şabanözü

Derleyen: Muızafter Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Yusuf Şehirlioğlu ve Hüseyin Yıldırım

İnceleme Tarihi: 13.11.1975

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B biçiminde seyretmektedir. Söz konusu seyir aynı şekliyle seyretmektedir. A cümlesi küçük tartım farklarıyla ara sazı oluşturmaktadır.

Şekil 405

“Urganları Ulalı” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde buselik perdesinde kürdi 4'lüsü veya yerinde eksik segah 4'lüsünden oluşmaktadır.

Şekil 406

“Urganları Ulalı” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde yerinde segah veya buselik perdesinde kürdi 4'lüsü görülmektedir.

Eserin tamamında nûselik perdesinde kürdi ve yerinde çargâh 3'lüsü hakimdir. Bûselik perdesini segâh olarak kabul edersek de yerinde segâh seyir söz konusudur. Her iki durumda da eserin neva perdesinde rast 5'lisi içerisinde seyrettiği, buselik ve çargah perdelerinin söz konusu 5'linin genişlemesi olduğu düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 159

“Urganları Ulalı” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1138
Türkünün Adı	Urganları Ulalı
Usulü	4/4 – 6/4
Düzümü	2+2 – 2+2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller – Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan - Sengin Semai

Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eserde 4/4'lük başlayıp ardından 6/4'lük usul ile devam ederek 4/4'lük usule geri dönmüştür. Söz konusu usuller THM' de ana ve birleşik usullerden olup TSM' de sofyan ve Sengin Semai olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri noktalı dörtlük, en kısa nota değeri onaltılık olan eserin metronom değeri belirtilmemiş olsa da orta hızda icra edildiği düşünülmektedir.

“Yayla Da Yollarında Göç Kater Kater” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Yayla Da Yollarında Göç Kater Kater

Repertuvar No: 2217

Yöresi: Tokat

Derleyen: Tuncer İnan

Notaya Alan: Tuncer İnan

Kimden Alındığı: Kaya Önen

İnceleme Tarihi: -

Türkünün Makam Analizi.

Eser A ve B olarak iki cümleden oluşmaktadır. Dönüşleri ve trafiği A+A+B+A+B+A şeklinde seyretnmektedir. A cümlesi aynı zamanda eserin ara sazını oluşturmaktadır.

Şekil 407

“Yayla Da Yollarında Göç Kater Kater” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde yerinde hüseyini ve rast 5'lisi mevcuttur. Cümleinin seyrine bakıldığında Hüseyini perdesinde herhangi bir kalış söz konusu değildir ve rast perdesi de yeden

konumundadır. Bu sebeplerden söz konusu cümle pesten ve tizden birer ses genişlemiş bir durumda uşşak 4'lüsünden oluşmaktadır diye düşünülmektedir. Neva perdesindeki asma kalış da uşşak makamının güçlü perdesinin neva perdesi olmasından dolayı uşşak makamına yakınlığı destekler niteliktedir.

Şekil 408

“Yayla Da Yollarında Göç Kater Kater” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde rast 5'li mevcuttur. Çargah perdesi burada da bir önceki cümlede olduğu gibi yeden konumunda düşünülmektedir.

Eser A cümlesinde yerinde uşşak 4'lüsünün teferruatlı bir şekilde anlatımına; B cümlesinde ise neva perdesinde rast 5'lisinin baskın olduğu bir ezgiye sahiptir. Söz konusu 4'lü ve 5'lilerin bir araya gelerek ortaya koyduğu makam ise neva makamı olarak belirlenmiştir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 160

“Yayla da Yollarında Göç Kater Kater” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2217
Türkünün Adı	Yayla Da Yollarında Göç Kater Kater
Usulü	6/4
Düzümü	2+2+2
THM Usul Türü	Karma Usuller
TSM Usul Adı	Sengin Semai
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuz ikilik nota

Eserin usulü 6/4'lük olarak ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de karma usullerden olup TSM' de Sengin Semai diye adlandırılmaktadır. Metronom değeri belirtilmeyen eserde en uzun

nota değerinin sekizlik, en kısa nota değerinin ise otuz ikilik oluşu ve eserin 6/4'lük oluşu dolayısıyla hız konusunda ağır seyreden bir yapıda olduğu düşünülmektedir.

“Yayladan Çıktım Da” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Yayladan Çıktım Da

Repertuvar No: 172

Yöresi: Kelkit \ Alansa Köyü

Derleyen: Nida Tüfekçi

Notaya Alan: Nida Tüfekçi

Kimden Alındığı: Metin Pala

İnceleme Tarihi: 01.04.1973

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B olmak üzere iki cümleye ayrılmıştır. İkinci cümle tekrarlı icra edilmektedir.

Şekil 409

“Yayladan Çıktım Da” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde neva perdesinde rast 5'lisi görülmektedir. Seyir karakteri muhayyer makamındaki gibi görülmektedir.

Şekil 410

“Yayladan Çıktım Da” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde rast seyir mevcuttur. Neva perdesindeki rast görüntüsünün yanı sıra bir uşşak makamı havası da duyulmaktadır.

Eser nevâ perdesinde rast 5’lisiyle oluşmuştur.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 161

“Yayladan Çıktım da” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	172
Türkünün Adı	Yayladan Çıktım Da
Usulü	6/4
Düzümü	2+2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sengin Semai
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eserin usulü 6\4’lük olarak belirlenmiştir. En kısa nota değeri otuzikilik, en uzun nota değeri dörtlük nota olarak belirlenen usulün THM’ de Ana usullerden olduğu ve TSM’ de Sengin Semai olarak adlandırıldığı görülmüştür. Düzüm olarak 2+2+2 olarak seyretmiştir.

“Yazı Yazdım Sokuya (Küstahlı)” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Yazı Yazdım Sokuya (Küstahlı)

Repertuvar No: 1870

Yöresi: Merzifon \ G. Hacıköy

Derleyen: Devlet Konservatuvarı

Notaya Alan: Ateş Köyoğlu

Kimden Alındığı: Kazım Aygül

İnceleme Tarihi: 08.02.1979

Türkünün Makam Analizi.

Eser bir ölçülük motifin tekrarlanmasında meydana gelmiştir. Küçük tartım farklarıyla genel olarak anlatım aşağıdaki gibidir. A motifi olarak adlandırılan motif bir ölçüdür.

Şekil 411

“Yazı Yazdım Sokuya (Küstahlı)” Adlı Türkünün A Motifi

Eserde yerinde hüzzam 5’lisi görülmektedir. Karar perdesi neva olan eserin makamının hüzzam makam dizisi içerisinde bir ezgi olduğu düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 162

“Yazı Yazdım Sokuya (Küstahlı)” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1870
Türkünün Adı	Yazı Yazdım Sokuya (Küstahlı)
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	On Altılık Nota

Eser 4/4’lük usulde ölçülmüştür. Bu usul THM’ de ana usullerden olup TSM’ de sofyan olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri on altılık olan usulün düzüümü 2+2 şeklindedir. Metronom değeri belirtilmemiştir.

“Yel Vurur Yelken Olur” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Yel Vurur Yelken Olur

Repertuvar No: 4628

Yöresi: Gaziantep

Derleyen: Ankara Devlet Konservatuvarı

Notaya Alan: Altan Demirel

Kimden Alındığı: Ökkeş Kayhan

İnceleme Tarihi: 09.03.2006

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B+C+B biçiminde bir cümle yapısına sahiptir. A cümlesinde birinci güfte kısmı icra edilirken, B cümlesinde kararlı bir yapı söz konusudur. C cümlesinde ise A güftesinin son mısrası tekrarlanıp B cümlesi ile sonlandırılmıştır.

Şekil 412

“Yel Vurur Yelken Olur” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesi neva perdesinde buselik 5’lisine karşılık gelmektedir. Sünbüle perdesinin kullanımı buselik 5’linin genişlemesi olarak değerlendirilmektedir.

Şekil 413

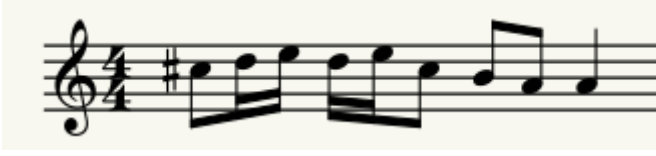
“Yel Vurur Yelken Olur” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinin eserin akışı içerisinde hem karar hissini gerçekleştirmek hem de cümleler arasında bir köprü görevinde olduğu düşünülmektedir. Neva perdesinde buselik üçlü gördüğümüz bu cümlede nim hicaz (do diyez) perdesinin yeden konumunda olduğu söylenebilir.

Şekil 414

“Yel Vurur Yelken Olur” Adlı Türkünün C Cümlesi 1

C cümlesi 1’de düğah perdesinde rast çeşni ile kalış görülmüştür.

Şekil 415

“Yel Vurur Yelken Olur” Adlı Türkünün C Cümlesi 2

C cümlesi 2’de görülen kürdi perdesi nota dışında dinlenen kaynaklarda mevcut değildir.

Eserin muhtevası neva perdesinde buselik 4’lüsü ve bu 4’lü çevresinde tizden ve pes sestem genişlemelerden ibarettir. Bu sebeple eserin makamının buselik makamına yakınlık gösterdiği söylenebilir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 163

“Yel Vurur Yelken Olur” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	4628
Türkünün Adı	Yel Vurur Yelken Olur
Usulü	4\4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usul
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Bir vuruş= 92 (Andante moderato)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık

Türkünün usulü THM’de 4\4’lük ana usule karşılık gelmektedir. TSM’de sofyan usulü olarak adlandırılan eserin metronom değeri birim değere 92 metronom hızı (andante moderato) ile belirtilmiştir. Eser içerisinde en uzun nota değeri bir vuruş olan dörtlük nota, en kısa nota değeri ise çeyrek vuruş olan onaltılık nota değeri olarak belirlenmiştir.

“Yenge Kızın” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Yenge Kızın

Repertuvar No: 1145

Yöresi: Rize

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: Hasan Sözeri

İnceleme Tarihi: 13.11.1975

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B+C şeklinde seyretmektedir. A cümlesi her cümle arasında seslendirilmektedir. Eserin ana temasını A cümlesi oluşturmaktadır.

Şekil 416

“Yenge Kızın” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde yerinde hüzzam 5'li veya buselik perdesine kadar genişleyen neva perdesinde hicaz 3'lüsü bulunmaktadır.

Şekil 417

“Yenge Kızın” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde çargah perdesinde nikriz 5’lisi üzerine bir tanini eklenmiştir.

Şekil 418

“Yenge Kızın” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesinde çargah perdesinde nikriz 5’lisine gerdaniye perdesinde nikriz 4’lüsü eklenmiştir.

Nevâ perdesinde hicaz 4’lüsü ağırlıkta olmak üzere çargâh perdesinde nikriz 4’lüsü de görülmektedir. Eserin meyan kısmında ise muhayyer perdesinde hicaz 3’lüsü görülmektedir. Karar perdesi nevâ olarak belirlenmiştir. Eserin genel akışı düşünüldüğünde nikriz veya hicaz makamlarının baskın olduğu düşünülmektedir. Karar perdesinin neva olmasından dolayı ezginin hicaz makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 164

“Yenge Kızın” Adlı Türkünün Usul Analizi

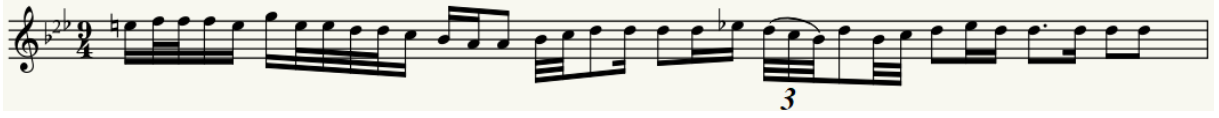
Repertuvar No.	1145
Türkünün Adı	Yenge Kızın
Usulü	7/8

A cümlesi 1. motifte yerinde karcığâr dizi görülmektedir.

Şekil 420

“Yeni De Camide Öğle Ezanı Okundu” Adlı Türkünün A Cümlesi 2. motif

A cümlesi 2. motifte yerinde uşşak 4'lüsü mevcuttur.

Şekil 421

“Yeni De Camide Öğle Ezanı Okundu” Adlı Türkünün B Cümlesi 1. motif

B cümlesi 1. motifte neva perdesinde kürdi 5'lisi görülmektedir.

Şekil 422

“Yeni De Camide Öğle Ezanı Okundu” Adlı Türkünün B Cümlesi 2. Motif

B cümlesi 2. motifte yerinde karcığâr dizi mevcuttur.

Şekil 423

“Yeni De Camide Öğle Ezanı Okundu” Adlı Türkünün B Cümlesi 3. Motif

B cümlesi 3. motifte yerinde karcığâr dizi mevcuttur.

Eser genel itibariyle muhayyer ve karcığâr makamları arasında bir seyir gerçekleştirmektedir. Bu da karcığâr makamının özelliklerinden biridir. Karcığâr makamı özelliklerini gördüğümüz bu eserde karar Nevâ perdesinde gerçekleşmiştir. Eserin Karcığâr makamı dizisi içerisinde seyrettiği ve Neva perdesinde karar verdiği tespit edilmiştir.

Tablo 165

“Yeni de Camide Öğle Ezanı Okundu” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	3997
Türkünün Adı	Yeni De Camide Öğle Ezanı Okundu
Usulü	9\4
Düzümü	4+4+4+4+4+4+4+4+4
THM Usul Türü	Bileşik Usuller
TSM Usul Adı	Ağır Aksak
Metronom Değeri	Dörtlük Nota=66 (Larghetto)
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuz İkilik Nota

Eserin usulü 9\4'lük olarak ölçülmüştür. THM'de söz konusu usul bileşik usuller çerçevesinde incelenirken TSM'de Ağır Aksak olarak adlandırılmaktadır. Eserin düzüümü 4\4'lük nota düzüümü gibi seyretmektedir ve herhangi bir üçleme veya aksaklık bulunmamaktadır. 9\4'lük olarak yazılıp icra edilme sebebinin müzik cümlelerinin yapısı olduğu düşünülmektedir. Eserde en uzun nota sekizlik ve en kısa nota otuz ikilik olarak belirlenmiştir. Bu da bir ölçüye sığacak olan müzik cümlelerinin yoğunluğuna bir işaret olarak düşünülebilir.

“Yoncayı Bellediler” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Yoncayı Bellediler

Repertuvar No: 1695

Yöresi: Oltu

Derleyen: Muharrem Akkuş

Notaya Alan: Muharrem Akkuş

Kimden Alındığı: Zafer Acar

İnceleme Tarihi: 22.02.1978

Türkünün Makam Analizi.

Eser iki motiflik bir cümleden oluşmaktadır. Söz konusu cümle A cümlesi olarak adlandırılmıştır ve aynı şekliyle eser bitinceye kadar tekrar etmektedir.

Şekil 424

“Yonca’yı Bellediler” Adlı Türkünün A Cümlesi

Eser bûselik perdesinde kürdi 4'lüsüyle seyredip tek cümle ile tamamlanmaktadır.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 166

“Yonca’yı Bellediler” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	1695
Türkünün Adı	Yonca'yı Bellediler
Usulü	18/8
Düzümü	3+3+3+3+3+3
THM Usul Türü	Karma Usuller
TSM Usul Adı	Devr-i Türki
Metronom Değeri	3/8 = 80 (Grave)
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık

Eserin usulü 18\8'lik olarak ölçülmüştür. İcra bakımından 6\8'lik usule daha yakın bir yapıdadır. THM' de karma usullerden olan usul TSM' de Devr-i Türki usulüne rakam bakımından benziyor olsa da düzüm konusunda benzerlik göstermemektedir. En uzun nota değeri noktalı dörtlük olan eserde en kısa nota değeri onaltılık nota olarak belirlenmiştir.

“Yüce Dağ Başında Kar Var Buzunan” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Yüce Dağ Başında Kar Var Buzunan

Repertuvar No: 4276

Yöresi: Sivas \ Şarkışla

Derleyen: TRT Müzik Dairesi THM Müdürlüğü

Notaya Alan: İhsan Öztürk

Kimden Alındığı: Veysel Şatıroğlu

İnceleme Tarihi: -

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B şeklinde iki cümleden oluşmaktadır. Ara saz ve güfte tekrarları küçük tartım farklarıyla birbirinin aynısıdır.

Şekil 425

“Yüce Dağ Başında Kar Var Buzunan” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesi neva perdesinde buselik 3'lü ile seyretmektedir. Karar olarak neva perdesi belirlenmiştir.

Şekil 426

“Yüce Dağ Başında Kar Var Buzunan” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde kürdi 3'lüsü, çargah perdesinde buselik 4'lüsü ve buselik perdesinde kürdi 3'lüsü tespit edilmektedir.

Eser neva ve buselik perdelerinde kürdi ağırlıkta seyretmektedir. Kürdi 3'lüsü ağırlıkta olduğundan kürdi makam dizisinde seyretmekte diye düşünülmektedir.

Tablo 167

“Yüce Dağ Başında Kar Var Buzunan” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	4276
Türkünün Adı	Yüce Dağ Başında Kar Var Buzunan
Usulü	2\4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usul
TSM Usul Adı	Nim Sofyan
Metronom Değeri	Bir Vuruş = 96 (Andantino)
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık

Eserin usulü THM’de 2\4’lük ana usuller arasında yer almaktadır. TSM’de bu usulün karşılığı Nim Sofyan olarak bilinmektedir. En uzun nota değeri sekizlik olarak ölçülmüştür ve bu notalarda genel olarak karar ya da asma kararlar görülmektedir.

“Yükledim Kıratıma Torul Hartamısını” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Yükledim Kıratıma Torul Hartamısını

Repertuvar No: 4265

Yöresi: Trabzon

Derleyen: İbrahim Can

Notaya Alan: İbrahim Can

Kimden Alındığı: Osman Yazıcı

İnceleme Tarihi: 23.02.2001

Türkünün Makam Analizi.

Eser A+B biçiminde seyretmektedir. Her güftede küçük tartım farkları mevcuttur. Bazı noktalarda A cümlesi bir nota ile değişkenlik göstermektedir fakat tematik açıdan bakıldığında eser iki cümleden ibarettir.

Şekil 427

“Yükledim Kıratıma Torul Hartamısını” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesi eserin girişini oluşturmaktadır ve yerinde rast 5’lisi, yerinde hüseyini 5’lisi, yerinde uşşak 4’lüsü ile seyretmektedir. Bu yönleriyle bakıldığında sayısal açıdan bu dörtlü ve beşlileri ihtiva ediyor olsa da eserin genel akışında uşşak karakteri çok daha baskın görülmektedir.

Şekil 428

“Yükledim Kıratıma Torul Hartamısını” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesi yerinde rast 5’lisinden oluşmaktadır.

Eser yerinde uşşak dörtlünün bir ses iki ses pes ve tiz taraftan genişlemeleriyle birlikte sunumudur. Eser trafiği A+B biçiminde seyretmektedir. Cümleler tekrarlanmakta ve dönüşlerde küçük farklarla aynı cümleler kurulmaktadır. Eserin genel olarak uşşak makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 168

“Yükledim Kıratıma Torul Hartamısını” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	4265
Türkünün Adı	Yükledim Kıratıma Torul Hartamısını
Usulü	4\4

Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usul
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık

Eser THM’de 4\4’lük ana usuller arasındadır. TSM’de aynı usul sofyan olarak anılmaktadır. Eserde sekizlik ve onaltılık nota değerleri mevcuttur ve metronom konusunda bir ibare mevcut değildir.

“Zabah Oldu Gayınnam Da Geldi (Ciğer Türküsü)” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Zabah Oldu Gayınnam Da Geldi (Ciğer Türküsü)

Repertuvar No: 3471

Yöresi: Kastamonu

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Süleyman Şenel

Kimden Alındığı: İhsan Ozanoğlu

İnceleme Tarihi: 14.04.1990

Türkünün Makam Analizi.

Eser bir A cümlesinin küçük tartım farlarıyla tekrarlanmasından ibarettir.

Şekil 429

“Zabah Oldu Gayınnam Da Geldi (Ciğer Türküsü)” Adlı Türkünün A Cümlesi

Eser Hüzam makamı seyrine ve dizisine sahiptir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo169

“Zabah Oldu Gayınnam da Geldi (Ciğer Türküsü)” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	3471
Türkünün Adı	Zabah Oldu Gayınnam Da Geldi (Ciğer Türküsü)
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	On Altılık Nota

4/4'lük ölçülendirilmiştir. THM' de ana usullerden olan usul TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. Düzüm olarak 2+2 seyreden eserde en uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri ise onaltılık olarak tespit edilmiştir.

“Zerdali Çiçek Açtı” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Zerdali Çiçek Açtı

Repertuvar No: 2036

Yöresi: Gümüşhane

Derleyen: Alaettin Bahçekapılı

Notaya Alan: Soner Özbilen

Kimden Alındığı: Nurettin Şenol

İnceleme Tarihi: 12.10.1979

Türkünün Makam Analizi.

Eser iki ölçülük bir cümleinin tekrarlanmasından oluşmaktadır. A cümlesi olarak adlandırılan cümle güfte bitene kadar tekrarlanmaktadır.

Şekil 430

“Zerdali Çiçek Açtı” Adlı Türkünün A Cümlesi

Eserde nevâ perdesinde rast 4'lüsü görülmektedir. Seyirde hüseyini perdesinde uşşâk 3 ve 4'lüsü görülmektedir. Bu sebeple eserin hüseyini etkisi gösterdiği düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 170

“Zerdali Çiçek Açtı” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2036
Türkünün Adı	Zerdali Çiçek Açtı
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller

TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	İki Noktalı Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuz İkilik Nota

Eser 4\4'lük usulde ölçülmüştür. THM' de ana usullerden olan eserin usulü TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri iki noktalı sekizlik, en kısa nota değeri ise otuz ikilik nota olarak belirlenmiştir. 2+2 düzüme sahip eserde metronom değeri belirtilmemiştir.

“Ziliflerin Tutam Tutam” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Türkünün Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Ziliflerin Tutam Tutam

Repertuvar No: 2371

Yöresi: Giresun \ Şebinkarahisar

Derleyen: -

Notaya Alan: -

Kimden Alındığı: Aziz Şeker

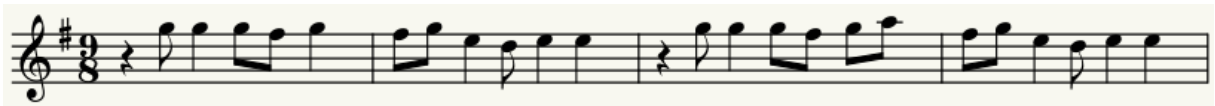
İnceleme Tarihi: -

Türkünün Makam Analizi.

Eser birbirine çok yakın 3 cümleden oluşmaktadır. A+B+C şeklinde seyretnmektedir.

Şekil 431

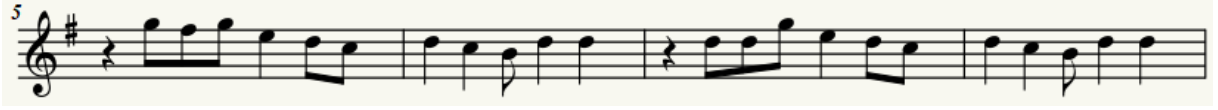
“Ziliflerin Tutam Tutam” Adlı Türkünün A Cümlesi

A cümlesinde neva perdesinde rast 5'lisi görülmektedir.

Şekil 432

“Ziliflerin Tutam Tutam” Adlı Türkünün B Cümlesi

B cümlesinde buselik perdesinde kürdi 4'lüsü görülmektedir.

Şekil 433

“Ziliflerin Tutam Tutam” Adlı Türkünün C Cümlesi

C cümlesinde yerinde hüseyini 5'lisi görülmektedir.

Eserde nevâ perdesinde rast 4'lüsü ağırlıktadır. Hüseyini perdesinin de sıkça kullanıldığı eser nevâ perdesinde karar etmektedir. Seyir bakımından hüseyini makamı dizisine daha yakın olduğu düşünülmektedir.

Türkünün Usul Analizi.

Tablo 171

“Ziliflerin Tutam Tutam” Adlı Türkünün Usul Analizi

Repertuvar No.	2371
Türkünün Adı	Ziliflerin Tutam Tutam
Usulü	9/8
Düzümü	2+3+2+2
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Raks Aksağı
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Sekizlik Nota

Eser 9\8'lik usulde ölçülmüştür ve üçlemenin yeri sürekli değişkenlik göstermektedir. Eserin usulü THM' de birleşik usullerden olup TSM' de raks aksağı olarak geçmektedir. En uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri sekizlik nota olarak görülmektedir.

İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgu ve Yorumlar

İkinci alt problem olarak belirlenen “Türk Halk Müziği repertuvarında ‘re’ kararlı sözsüz eserlerin makam ve usul özellikleri nelerdir? İfadesinin çözümüne yönelik Türk Halk Müziği repertuvarında bulunan ‘re’ kararlı sözsüz eserlerin adı, yöresi, derleyeni, notaya alanı, kimden alındığı, inceleme tarihi, repertuar numarası belirtilmiştir. Eserlerin notaları çok fazla yer kaplayacağından, cümle ve motiflerine göre (A+B gibi) ayrılmış ve bu cümle ve motiflerin notaları gösterilmiştir. Her cümle veya motif tek tek yorumlanmış, hangi makamın dizisi içerisinde seyrettiği belirtilmiştir. Son olarak eserin tamamı yorumlanmış ve genel olarak hangi makam dizisi içerisinde seyrettiği tespit edilmiştir. Makamsal olarak yorumlanan eserlerin usulleri de bir tablo içerisinde gösterilmiştir. Söz konusu tabloda eserin repertuar numarası, adı, usulü, düzüümü, THM usul türü, TSM usul adı, metronom değeri, en uzun nota değeri, en kısa nota değeri gösterilmiş ve tablonun altına usul tablosunun yorumlaması yapılmıştır.

Analiz edilen sözsüz saz eserleri aşağıdaki tabloda sıralanmış, eser adı ve repertuar numarası belirtilmiştir.

Tablo 172

İncelenen Sözsüz Eserlerin Repertuar Numaraları ve Adları

Sıra No.	Eserin Adı	Eserin Repertuar Numarası
1.	Acıpayam Zeybeği	0493
2.	Ağır Oyun Havası	361
3.	Ağırlama	323
4.	Ali Ağa	597
5.	Arapkir	658
6.	Avreş	74
7.	Bahçeye İndim Ki (Kız Oyunlarından – 3)	251
8.	Basso (Basma)	384
9.	Berde Halayı	446

10.	Bu Duman Nasıl Duman	271
11.	Buldan Zeybeği	407
12.	Cindavur	374
13.	Cirit Havası	27
14.	Çimen Çiçek Barı	386
15.	Çörten Boğaz Havası	333
16.	Durna Halayı	635
17.	Düz Halay	208
18.	Düz Halay	253
19.	Erbaa Oyun Havası	0492
20.	Hamidoğlu Zeybeği	464
21.	Hasan Dağı Halayı	0472
22.	Hasan Dağlı	372
23.	Hekkari	156
24.	Hüdayda	630
25.	İki Parmak Zeybeği	515
26.	İkinci Bar	335
27.	İshak Çavuş Oyunu	615
28.	Kadıoğlu	185
29.	Kadıoğlu Zeybeği	70
30.	Karakolda Ayna Var (Kadın Halayı)	277
31.	Karanfilli Zeybeği	409
32.	Kardeşler Zeybeği	463
33.	Kars Oyun Havası	72
34.	Karşılama Havası	449
35.	Kocaoğlan Zeybeği	192
36.	Koçeri	247
37.	Koçhisar Altı Tarla	445
38.	Kosalma (Kına Havası)	238
39.	Koyunları Suya İndirme Havası (Kara Koyun)	677
40.	Köşk Altı	254
41.	Kuyudan Su Çekerler (Kız Oyunlarından 2)	250
42.	Marmaris Zeybeği	143

43.	Mendo Barı	625
44.	Merzifon Karşılması	135
45.	More	156
46.	Muğla Zeybeği	105
47.	Ortaklar Zeybeği	496
48.	Oyun Havası	645
49.	Pınarın Başı (Halay)	218
50.	Reşko Halayı	225
51.	Sabah Namazı Zeybeği	274
52.	Sağdıç Gaydası	479
53.	Sarı Kız (Halay)	633
54.	Saz Havası (Hüseyini Gezinti)	89
55.	Siro Halayı	242
56.	Soğuk Kuyu Zeybeği	210
57.	Süpürge Oyun Havası	211
58.	Şamatya	338
59.	Tek Zeybek (2)	667
60.	Temi (Tenne)	169
61.	Tevek Lorkesi	581
62.	Tırnana	6
63.	Tillara	338
64.	Uşak Güvey Götürme Havası	689
65.	Van Dokuzlusu	171
66.	Yağlık Kenarı	321

Re Kararlı Sözsüz Eserlerin Makam ve Usul Analizleri.

Türk Halk Müziği repertuvarında yer alan re kararlı eserler müzikal açıdan incelenmiştir. Cümle – motif ve üçlü, dördü, beşli mantığıyla ilerletilen analizlerde eserlerin tam karşılıyorsa hangi makam olduğu, makam seslerini karşılamıyorsa hangi üçlü, dördü ve beşli ile ilerlediği, seyir karakteri, karar güçlü ilişkisi gibi açılardan bakılarak hangi makama daha yakın olduğu gibi konulara yer verilmiştir. Eserler öncelikle büyük ve geniş yapıda ise makam dizisi belirlenmiş, adlandırılmıştır. Daha dar bir aralıkta seyrediyorsa hangi dördü veya beşliye yakınlık gösteriyorsa o dördü ve beşlinin makamına benzerlik göstermektedir diye ifade edilmiş, dördü ve beşliyi karşılamıyorsa hangi üçlü içerisinde seyretmiş ve hangi makama

yakınlık göstermiştir diye sorgulanmıştır. Üçlü ses aralığı bulunmayan eserlerde ise hangi ses üzerinde yoğunlaşmış ve seyir karakteri üzerinden çıkarımlar yapılmıştır.

Makam analizleri yapılan eserlerin usulleri de incelemeye tabi tutulmuştur. Eserin hangi usulde ölçülendirildiği, Türk Sanat Müziği nazariyatında ve Türk Halk Müziği nazariyatında nasıl adlandırıldığı, düzüümü, metronomu, en uzun ve en kısa nota değeri belirtilmiştir.

“Acıpayam Zeybeği” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Acıpayam Zeybeği

Repertuvar No: 0493

Yöresi: Denizli - Acıpayam

Derleyen: Talip Özkan

Notaya Alan: Nihat Kaya

Kimden Alındığı: İbrahim Usta

İnceleme Tarihi: 25.03.1996

Eserin Makam Analizi.

Eser A+B olmak üzere iki cümleye ayrılmıştır. B cümlesi A+B cümlelerinin tekrarından sonra küçük tartım farklarıyla tekrarlanmaktadır.

Şekil 434

“Acıpayam Zeybeği” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde neva perdesinde rast 5’lisi tiz taraftan ve pes taraftan genişlemiş bir halde görülmektedir. Muhayyer perdesinde buselik veya uşşak 3’lüsü ile; rast perdesinde ise çargah veya Rast 5’lisi ile genişlemektedir. Söz konusu durumda donanımda bulunmayan fakat makam seyri dolayısıyla varsayılan bir segah perdesi aranmaktadır.

Şekil 435

“Acıpayam Zeybeği” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde yerinde rast 5’lisinin yedenli hali görülmektedir. Hüseyini perdesinin de görüldüğü cümle neva perdesinde karara varmıştır.

Eser buselik makamı dizisi içerisinde seyretmektedir. Nevâ perdesinde rast ve buselik 4’lü ve 5’lileri ve ırak perdesinde segâh 3’lüsü mevcuttur. Eser neva perdesinden rast perdesine göçürüldüğünde tam bir rast makam dizisi ortaya çıkmaktadır. Bu sebeplerden dolayı eserin makamının rast makamı dizisine yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 173

“Acıpayam Zeybeği” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	0493
Eserin Adı	Acıpayam Zeybeği
Usulü	9/2
Düzümü	2+2+2+2+2+2+2+2+2
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Ağır Aksak
Metronom Değeri	Dörtlük Nota = 72 (Adagio)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 9/2’lik ölçülmüştür. Söz konusu usul THM’ de birleşik usullerden olup TSM’ de en yakın olduğu usul Ağır Aksak olarak tespit edilmiştir. Metronom değeri adagio olarak belirlenen eserin en uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri ise otuzikilik nota olarak tespit

edilmiştir. Eser 2+2... şeklinde bir düzümüne sahiptir ve söz konusu usul rakamının belirlenmesinde en büyük etkenin cümle yapısı olduğu düşünülmektedir.

“Ağır Oyun Havası” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Ağır Oyun Havası

Repertuvar No: 361

Yöresi: Adıyaman

Derleyen: Mehmet Koç

Notaya Alan: Mehmet Koç

Kimden Alındığı: Hüseyin Koç

İnceleme Tarihi: 09.02.1989

Eserin Makam Analizi.

Eserin cümleleri A+B+C+D olarak ayrılmıştır. Söz konusu akış iki kere tekrarlanmaktadır.

Şekil 436

“Ağır Oyun Havası” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde çargah perdesinde nikriz 4'lüsü mevcuttur.

Şekil 437

“Ağır Oyun Havası” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde çargah perdesinde nikriz 4'lüsü mevcuttur.

Şekil 438

“Ağır Oyun Havası” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde çargah perdesinde buselik 3'lüsü mevcuttur.

Şekil 439

“Ağır Oyun Havası” Adlı Eserin D Cümlesi

D cümlesinde çargah perdesinde nikriz 4'lüsü mevcuttur.

Eser çargâh perdesindeki nikriz ve buselik çeşnilerinden oluşan motiflerin sürekli olarak tekrarlanmasından ibarettir. Nikriz 5'lisini tamamlamamakla beraber ve cümlelerin nevâ perdesinde son bulmasından dolayı çargâh perdesinin yeden konumunda olma ihtimali de düşünülmektedir. Bu durumda nevâ perdesindeki hicaz 3'lüsü ve çargâh perdesinin yeden kullanımıyla bir ezgi oluşturulmuş diye düşünülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 174

“Ağır Oyun Havası” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	361
Eserin Adı	Ağır Oyun Havası
Usulü	7/8
Düzümü	2+2+3
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Devr-i Turan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Sekizlik Nota

Eser 7\8’lik usulde ölçülmüştür. THM’ de ana usullerden olan söz konusu usul TSM’ de Devr-i Turan usulüne düzüm olarak benzerlik göstermektedir. En uzun nota değeri noktalı dörtlük olan eserde en kısa nota değeri sekizlik nota olarak tespit edilmiştir.

“Ağırlama” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Ağırlama

Repertuvar No: 323

Yöresi: Gaziantep

Derleyen: Enis Gençtürk – Cahit Başalan

Notaya Alan: Hikmet Taşan

Kimden Alındığı: Memik Avcu – Cuma Zurnacı

İnceleme Tarihi: 04.01.1988

Eserin Makam Analizi.

Eser birbirinden bağımsız motiflere sahip dört cümleye ayrılmıştır. Söz konusu cümleler seyir akışı ve motiflerin benzerlik ve farklarından yola çıkılarak belirlenmiştir. A+B+C+D şeklinde ayrılan eserdeki cümlelerde usul değişikliği de görülmektedir.

Şekil 440

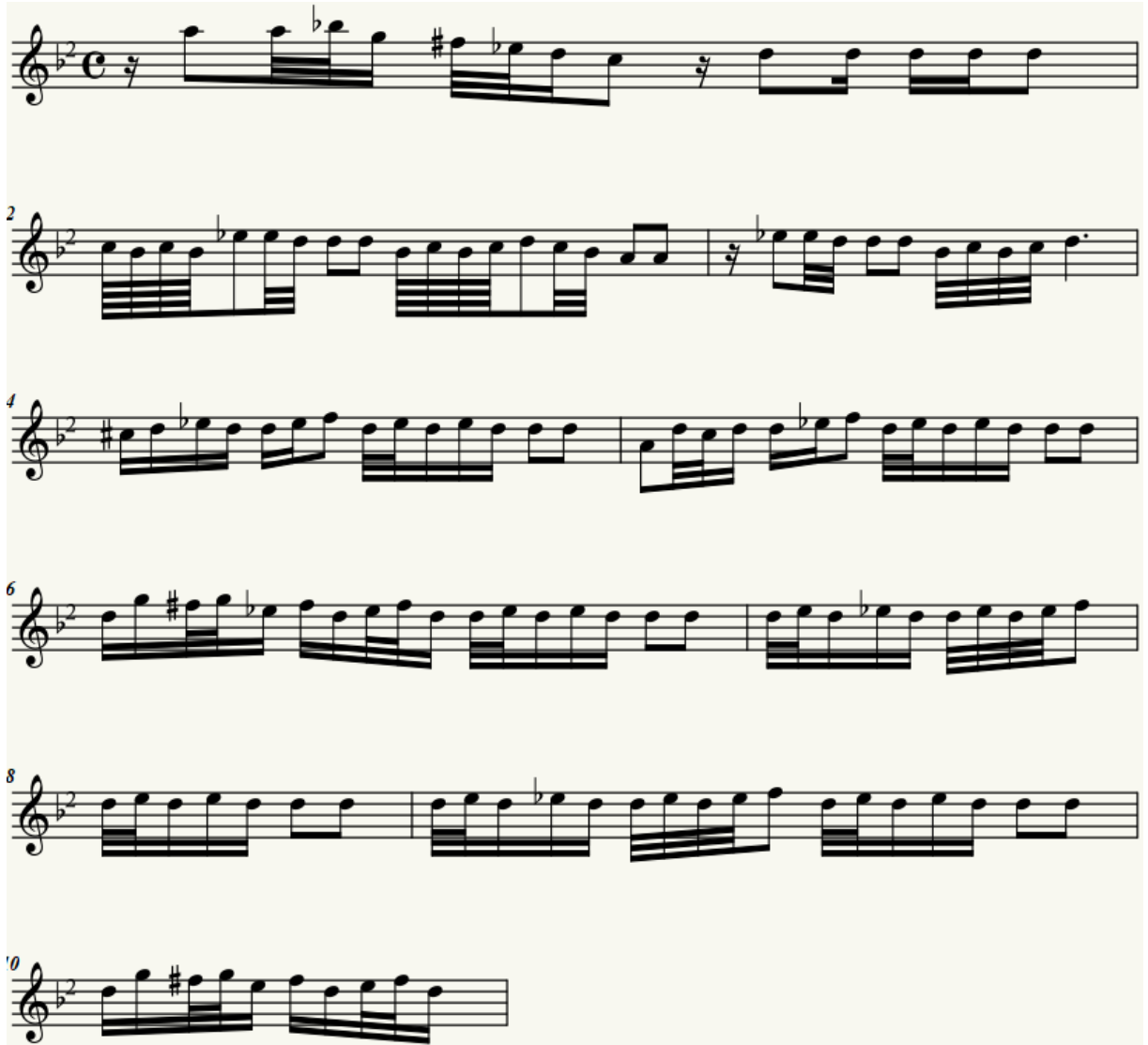
“Ağırlama” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde yerinde uşşak 4'lüsüne ve neva perdesinde yarım ses eklenerek nim hisar perdesine kadar ilerleyen bir cümle yapısı mevcuttur. Bu durumda karcığar makamına benzerlik gösterdiği düşünülmektedir.

Şekil 441

“Ağırlama” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde A cümlesinde bulunmayan karcıgar dizi tam olarak gösterilmiştir. İlk motiflerinde karcıgar dizinin tamamını gördüğümüz cümlelerin devamında neva perdesinde hicaz 4'lüsü yoğun olarak görülmeye devam etmiştir. Hicaz 4'lüsü ile tamamlanan cümle neva perdesinde karar göstermektedir. Bu durumda B cümlesinin neva perdesinde hicaz 4'lüsünün yoğunlaştığı bir yapıda olduğu düşünülmektedir. Hicaz perdesinin yarım yeden olarak kullanılması da hicaz hümayun makamına benzerlik göstermesine sebep olmuştur.

Şekil 442

“Ağırlama” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde önceki cümlelerde görülen ezgi genişliği yerini daha sade bir ifadeye bırakmıştır. Söz konusu cümlede usul değişikliğiyle birlikte görülen neva perdesinde Buselik 3'lüsünün yedenli bir kullanımıdır.

Şekil 443

“Ağırlama” Adlı Eserin D Cümlesi

D cümlesinde görülen cümle iki tekrarla eserin son bulmasını sağlamıştır. D cümlesinde görülen makamsal yapı aralıklarla seyrettiğinden dolayı segah perdesi buselik perdesine daha yakın olarak düşünülürse rast üçlüsünü ihtiva eden bir yapıda olduğu düşünülmektedir.

Eser uşşak ve karcığar makam sesleri içerisinde seyre başlamıştır. Devamında Müstear çeşni içerisinde seyrederek nevâ perdesinde karara varılmıştır. Bu durumda eserin makamının karcığar ve müstear makamlarına benzerlik gösterdiği düşünülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 175

“Ağırlama” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	323
Eserin Adı	Ağırlama
Usulü	4/4 - 6/8
Düzümü	2+2 – 3+3
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan – Yürük Semai
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Altmış Dörtlük Nota

Eser 4/4'lük usul ile başlangıç yapmış, 6/8'lik usule geçilmiş ve 4/4'lük usul ile son bulmuştur. Söz konusu usuller THM' de ana usullerden olup TSM' de sofyan ve yürük semai olarak adlandırılmaktadır. Eserde metronom değeri belirtilmemiştir ve en uzun nota değeri noktalı dörtlük olarak eserin sonunda görülmekte, en kısa nota değeri olan altmış dörtlük nota ise giriş kısımlarında görülmektedir.

“Ali Ağa” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Ali Ağa

Repertuvar No: 597

Yöresi: Manisa

Derleyen: İsmail Ergün

Notaya Alan: Nihat Kaya

Kimden Alındığı: Şerif Gezek

İnceleme Tarihi: 08.10.2003

Eserin Makam Analizi.

Eser A+B şeklinde iki cümleden oluşmaktadır.

Şekil 444

“Ali Ağa” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde yerinde uşşak dizi görülmektedir. Cümlenin kararı neva olarak belirlenmiştir.

Şekil 445

“Ali Ağa” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde yerinde hüseyinî 5’lisi görülmektedir.

Eserin makamı Uşşak makamına yakınlık göstermektedir ve kararı neva olarak belirlenmiştir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 176

“Ali Ağa” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	597
Eserin Adı	Ali Ağa
Usulü	4/4

Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 4/4'lük usulde ölçülmüştür. THM' de ana usullerden olan söz konusu usul TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri dörtlük nota olan eserde en kısa nota değeri otuzikilik olarak belirlenirken, eserin metronom değerinin belirtilmemiş olduğu görülmektedir.

“Arapkir” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Arapkir

Repertuar No: 658

Yöresi: Malatya

Derleyen: Ankara Devlet Konservatuvarı

Notaya Alan: Altan Demirel

Kimden Alındığı: Yöre Ekibi

İnceleme Tarihi: 08.11.2007

Eserin Makam Analizi.

Eser üç motiften oluşmaktadır. Söz konusu motifler A+B+C şeklinde sıralanmıştır. Eser içerisinde A motifi tekrarlanmıştır.

Şekil 446

“Arapkir” Adlı Eserin A Motifi

A motifinde yerinde buselik 4'lüsü mevcuttur.

Şekil 447

“Arapkir” Adlı Eserin B Motifi

B motifinde neva perdesinde bir asma kalış mevcuttur.

Şekil 448

“Arapkir” Adlı Eserin C Motifi

C motifinde yerinde buselik 5'lisi mevcuttur.

Eser yerinde buselik 5'lisi ile seyretmektedir. Buselik 5'lisi ile devam eden eserde rast perdesi yeden konumunda düşünülmüştür. Eserin makamının buselik makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 177

“Arapkir” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	658
Eserin Adı	Arapkir
Usulü	9/8
Düzümü	2+2+2+3
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Çifte Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 9/8'lik usulde ölçülmüştür. Usul THM' de birleşik usullerden olup TSM' de Çifte Sofyan olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri onaltılık nota olan eserde metronom belirtilmemiştir.

“Avreş” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Avreş

Repertuvar No: 74

Yöresi: Elazığ

Derleyen: Vasfi Akyol

Notaya Alan: Vasfi Akyol

Kimden Alındığı: -

İnceleme Tarihi: 26.09.1977

Eserin Makam Analizi.

Eser akışı ve cümle yapısı itibarıyla A+B+B' şeklinde bölünmüştür.

Şekil 449

“Avreş” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde neva perdesinde rast 5'lisi ve hüseyini perdesinde uşşak 4'lüsü ile iki ölçülük bir motif seyretmiş, akabinde donanımdaki değiştirici işaretlerden hareketle görüldüğü üzere buselik 5'lisi göstererek neva perdesinde karar etmiştir. Cümlelerin genel ihtivası uşşak – hüseyini makamına benzerlik gösterse de makamın değiştirici işaretleri donanımda mevcut değildir.

Şekil 450

“Avreş” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde de seyir karakteri ve hüseyini perdesindeki kalışlar dolayısıyla hüseyini 5’lisinin baskın bir görüntüsü olsa da donanımda söz konusu makamın değiştirici işareti olan segah perdesi (si bemol 2) mevcut değildir.

Şekil 451

“Avreş” Adlı Eserin B’ Cümlesi

B’ cümlesinde B cümlesinde görülen motifler mevcuttur fakat bir motif farklı olduğundan ayrı bir cümle olarak düşünülmüştür.

Eserin makamı keskin bir ifade ile hüseyini dizisi içerisinde seyretmektedir. Nevâ perdesinde rast, hüseyini perdesinde uşşak’lı seyirler eserin makamının hüseyini olduğunu netleştirmektedir. Eserin hüseyini makamı dizisine yakın olduğu ve donanımda hüseyini makamına ait değiştiricilerin tamamının bulunmadığı düşünülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 178

“Avreş” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	74
Eserin Adı	Avreş

Usulü	12/8 – 4/4
Düzümü	3+3+3+3 – 2+2
THM Usul Türü	Karma Usuller – Ana Usuller
TSM Usul Adı	Bileşik Sofyan - Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser başlangıçta 12\8'lik usulde seyretmektedir. Söz konusu usul THM' de karma usullerden olup, TSM' de bileşik sofyan usulüne benzerlik göstermektedir. Eserin 12/8'lik kısmında hız terimi olarak ağır ifadesi kullanılmıştır. Devamında görülen 4/4'lük kısımda ise 'çabuk' ifadesi görülmüştür. 4/4'lük usul THM' de ana usullerden olup TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değerinin dörtlük olduğu eserde en kısa nota değeri onaltılık nota olarak tespit edilmiştir.

“Bahçeye İndim ki (Kız Oyunlarından – 3)” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Bahçeye İndim ki (Kız Oyunlarından – 3)

Repertuvar No: 251

Yöresi: Erzincan

Derleyen: TRT

Notaya Alan: Mehmet Özbek

Kimden Alındığı: Kemal Baylan – Cemal Baylan

İnceleme Tarihi: 02.07.1985

Eserin Makam Analizi.

Eser bir cümlemin dört tekrarıyla tamamlanmaktadır. Tekrarlarda küçük tartım farkları mevcuttur. Söz konusu cümle A cümlesi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 452

“Bahçeye İndim ki (Kız Oyunlarından – 3)” Adlı Eserin A Cümlesi

Eser genel itibariyle nevâ perdesinde rast çeşni ile seyretmektedir. Buselik perdesindeki kürdi çeşnisinin ise nevâ perdesindeki rast 4'lüsünün yedeni itibarında olduğu düşünülmektedir. Eser düğah perdesinden seyre başlamıştır. Seyir sırasında hüseyini perdesi sıkça kullanılmaktadır. Söz konusu sebeplerden eserin makamının hüseyini makamı dizisine yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 179

“Bahçeye İndim ki (Kız Oyunlarından -3)” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	251
Eserin Adı	Bahçeye İndim Ki (Kız Oyunlarından – 3)
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Bir Dörtlük = 100 (Andante)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 4/4'lük usulde ölçülmüştür. Bu usul THM' de ana usullerden olup TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. 2+2 düzümde seyreden eserde en uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri ise onaltılık olarak belirlenmiştir. Hız olarak andante belirtilmiştir.

“Basso (Basma)”Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Basso (Basma)

Repertuvar No: 384

Yöresi: Ağrı

Derleyen: Okyay Kösegil

Notaya Alan: Okyay Kösegil

Kimden Alındığı: Rıza ve Ferzande Seven

İnceleme Tarihi: 15.04.1990

Eserin Makam Analizi.

Eser A cümlesinin küçük motif farklarıyla tekrarlanması ve son cümle olarak B cümlesi ile tamamlanmasından ibarettir.

Şekil 453

“Basso (Basma)”Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde yerinde buselik 5’lisi mevcuttur.

Şekil 454

“Basso (Basma)”Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde rast 4’lüsü ve yerinde buselik 5’lisi mevcuttur.

Eser Buselik 5’li çevresinde seyretmektedir. İçerisinde nevâ perdesinde rast 5’lisi mevcuttur. Eserde değiştirici işaretleri mevcut olmasa da genel ihtiva ve duyum bakımından hüseyini makamına benzerlik göstermektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 180

“Basso (Basma)” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	384
Eserin Adı	Basso (Basma)
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 4/4'lük usulde ölçülmüştür. THM' de ana usullerden olan usul TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri onaltılık olan eserde metronom belirtilmemiştir.

“Berde Halayı” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Berde Halayı

Repertuvar No: 446

Yöresi: Gaziantep

Derleyen: -

Notaya Alan: Mehmet Erenler

Kimden Alındığı: Halil Öztürk – Hanifi Öztürk

İnceleme Tarihi: 10.03.1992

Eserin Makam Analizi.

Eser bir cümlelerin sürekli tekrarlanmasıyla oluşmuştur. Söz konusu cümlelerde küçük nota ve tartım farkları mevcuttur. Bu farkların anlatıma bir etkisi bulunmamaktadır. Söz konusu cümle A cümlesi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 455

“Berde Halayı” Adlı Eserin A Cümlesi

Eser yerinde çargâh 5’lisiyle seyretmektedir. Nevâ perdesinde rast ve buselik çeşnileri de görülen eserin tüm cümleleri çargâh 5’li ile tamamlanmaktadır. Bu sebeple eserin makamının çargâh olduğu düşünülmektedir.

Eserin. Usul Analizi.

Tablo 181

“Berde Halayı” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	446
Eserin Adı	Berde Halayı
Usulü	2/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Nim Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Sekizlik
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 2/4'lük usulde ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de ana usullerden olup TSM' de Nim Sofyan olarak adlandırılmaktadır. Metronom değeri belirtilmemiş olan eserde en uzun nota noktalı sekizlik, en kısa nota değeri ise onaltılık nota olarak belirlenmiştir.

“Bu Duman Nasıl Duman” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Bu Duman Nasıl Duman

Repertuvar No: 271

Yöresi: Sivas

Derleyen: Enis Gençtürk – Cahit Başalan

Notaya Alan: İsmet Akyol

Kimden Alındığı: Fevzi Ateş – Ahmet Ayık

İnceleme Tarihi: 16.03.1987

Eserin Makam Analizi.

Eser bir cümleden oluşmaktadır. Söz konusu cümle A cümlesi olarak adlandırılmış olup iki motiften ibarettir.

Şekil 456

“Bu Duman Nasıl Duman” Adlı Eserin A Cümlesi

Eser müzikal bir anlatıma sahiptir fakat 2 ses aralığında seyretmektedir. Sondaki kürdi 3'lüsü ise önceki ölçülere yeden olarak düşünülmektedir. İkili bir ezgi yapısındadır bu sebeple bir makama benzerlik göstermemektedir. Seyir ve ağırlıkta kalınan ses üzerinden yola çıkılırsa çok küçük bir hüseyini ezgi olduğu düşünülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 182

“Bu Duman Nasıl Duman” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	271

Eserin Adı	Bu Duman Nasıl Duman
Usulü	6/8
Düzümü	3+3
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Yürük Semai
Metronom Değeri	6/8 = 52 (Largo)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Sekizlik Nota

Eser 6/8'lik usulde ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de ana usullerden olup TSM' de Yürük Semai olarak adlandırılmaktadır. Metronom değerine bakıldığında eserin çok ağır seyrettiği düşünülmektedir. En uzun nota değeri dörtlük nota olan eserde en kısa nota değeri sekizlik nota olarak tespit edilmiştir.

“Buldan Zeybeği” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Buldan Zeybeği

Repertuvar No: 407

Yöresi: Denizli - Buldan

Derleyen: TRT Müzik Dairesi Başkanlığı Türk Halk Müziği ve Oyunları Müdürlüğü

Notaya Alan: Altan Demirel

Kimden Alındığı: Bayram Bağdatlı – Hüseyin Kök

İnceleme Tarihi: -

Eserin Makam Analizi.

Eser birbirine benzeyen ve küçük farklarla ayrılan cümlelerden ibarettir. Söz konusu cümleler A+B+C+D olarak adlandırılıp ayrılmıştır.

Şekil 457

“Buldan Zeybeği” Adlı Eserin A Cümlesi

Şekil 460

“Buldan Zeybeği” Adlı Eserin D Cümlesi

D cümlesinde rast perdesinde çargah 5’lisi görülmekte ve neva perdesinde kürdi 3’lüsü görülmektedir. Neva perdesi karar olarak belirlenmiştir.

Eserin genel muhtevası neva perdesinde kürdi çeşni ile gerçekleşmektedir. Kürdi makamının yerine taşındığı zaman tam olarak kürdi makamı hissi uyandıracacağı ve pes ve tiz seslerin genişleme amaçlı kullanıldığı ortaya çıkacağı düşünülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 183

“Buldan Zeybeği” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	407
Türkünün Adı	Buldan Zeybeği
Usulü	9/4
Düzümü	2+2+2+2+2+2+2+2+2
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Ağır Aksak
Metronom Değeri	Bir Dörtlük = 42 (Largo)
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	Altmışdörtlük Nota

Eser 9/4’lük usulde ölçülmüştür. THM’ de birleşik usullerden olan söz konusu usul TSM’ de Ağır Aksak olarak adlandırılmaktadır. Düzüm olarak 2+2... seyreden eserin usul düzüümü Ağır Aksak usulüne benzememektedir. En uzun nota değeri Noktalı Sekizlik olan

eserin en kısa nota değeri altmışdörtlük nota olarak tespit edilmiştir. Metronom değeri largo olarak görülen eserin ağır ilerlediği düşünülmektedir.

“Cindavur” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Cindavur

Repertuvar No: 374

Yöresi: Kars

Derleyen: Talip Özkan

Notaya Alan: Talip Özkan

Kimden Alındığı: -

İnceleme Tarihi: 06.05.1990

Eserin Makam Analizi.

Eser A+B+C olarak üç cümlede incelenmiştir.

Şekil 461

“Cindavur” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde neva perdesinde buselik 4'lüsü mevcuttur. Nim hicaz perdesinin yeden konumunda olduğu düşünülmektedir.

Şekil 462

“Cindavur” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde buselik 5'lisine bir bakiye eklenmiştir.

Şekil 463

“Cindavur” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde neva perdesinde buselik 5'lisi mevcuttur.

Eser nevâ perdesinde buselik çeşnili bir seyre sahiptir. Nim hicaz (do diyez) perdesi yeden konumunda düşünülmektedir. Söz konusu bilgiler ışığında eserin makamının buselik makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 184

“Cindavur” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	374
Türkünün Adı	Cindavur
Usulü	3/8 – 6/8
Düzümü	$\frac{1}{2} + \frac{1}{2} + \frac{1}{2} - 3 + 3$
THM Usul Türü	Ana Usuller

TSM Usul Adı	Semai – Yürük Semai
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 3\8'lik ölçüyle başlayıp 6\8'lik ölçüyle son bulmuştur. Söz konusu usuller THM' de ana usullerden olup TSM' de Semai ve Yürük Semai olarak adlandırılmaktadır. Metronom değeri belirtilmemiş olan eserde en uzun nota değeri noktalı sekizlik, en kısa nota değeri ise otuzikilik olarak belirlenmiştir. Düzüm olarak her iki usul de 3+3 şeklinde ilerlemektedir.

“Cirit Havası” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Cirit Havası

Repertuvar No: 27

Yöresi: Kayseri - Büryan

Derleyen: Adnan Türközü

Notaya Alan: Yücel Paşmakçı

Kimden Alındığı: Adnan Türközü

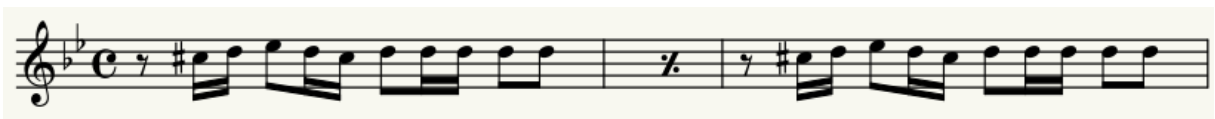
İnceleme Tarihi: 28.01.1977

Eserin Makam Analizi.

Eser A+B+C+E+E'+C+F şeklinde cümlelere ayrılmıştır. Söz konusu cümleler birbirlerinde farklı karakterler gösterdiğinden dolayı ayrı ayrı düşünülmüş ve benzerlikler, dönüşler de belirtilmiştir.

Şekil 464

“Cirit Havası” Adlı Eserin A Cümlesi 1. Motif

A cümlesi 1. motifte nim hicaz perdesinde kürdi 3'lüsü mevcuttur.

Şekil 465

“Cirit Havası” Adlı Eserin A Cümlesi 2. Motif

A cümlesi 2. motifte yerinde nikriz 5’lisine bir yarım ses eklenmiştir.

Şekil 466

“Cirit Havası” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde hicaz 5’lisi mevcuttur.

Şekil 467

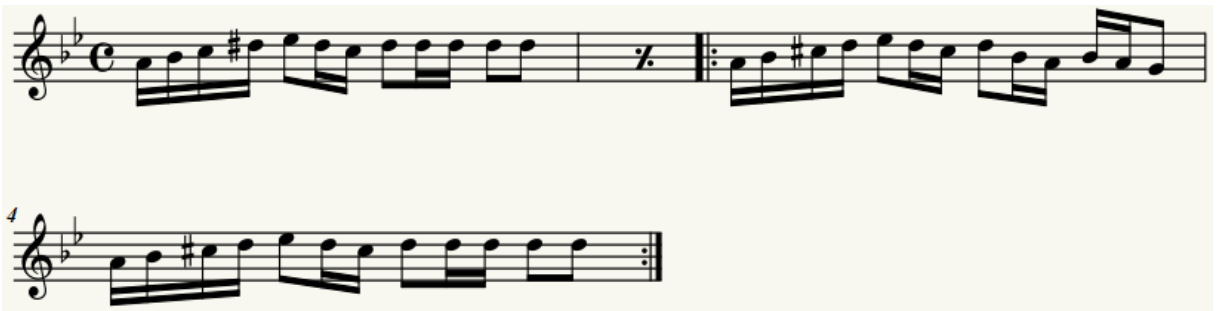
“Cirit Havası” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde neva perdesinde hicaz 5’li yarım yedenle neva perdesinde karar vermiştir.

Şekil 468

“Cirit Havası” Adlı Eserin D Cümlesi

D cümlesinde yerinde hicaz 4’lüsüne bir bakiye eklenerek seyre devam edilmiş ve neva perdesinde karar verilmiştir.

Şekil 469

“Cirit Havası” Adlı Eserin E Cümlesi

E cümlesinde neva perdesinde hicaz 5’lisi ile seyre başlanmış, muhayyer perdesinde yarım yedenli bir kalış göstermiştir.

Şekil 470

“Cirit Havası” Adlı Eserin E’ Cümlesi

E’ cümlesinde neva perdesinde hicaz 5’lisi görülmektedir.

Şekil 471

“Cirit Havası” Adlı Eserin F Cümlesi

Eser hicaz makamı sesleri içerisinde seyretnmektedir. Yerinde hicaz kullanımı, rast perdesiyle birlikte gösterimi ve nevâ perdesinde hicaz gösterimleri mevcuttur. Bu durumda nevâ perdesinde hicaz, yerinde nikriz çeşnileri ve hügâh perdesinde hicaz geçkileri mevcuttur. Sonuç olarak da nevâ perdesinde hicaz mevcuttur. Bu seyirden yola çıkılarak elde edilen makam neveser makamı olarak belirlenmiştir. Eserin makamının neveser makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 185

“Cirit Havası” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	27
Eserin Adı	Cirit Havası
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 4/4'lük usulde ölçülmüştür. THM' de ana usullerden olan usul TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. Düzümü 2+2 seyreden eserin metronom değeri belirtilmemiştir. En uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri ise onaltılık olarak tespit edilmiştir.

“Çimen Çiçek Barı” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Çimen Çiçek Barı

Repertuvar No: 386

Yöresi: Ağrı

Derleyen: Okyay Kösegil

Notaya Alan: Okyay Kösegil

Kimden Alındığı: Rıza Seven – Ferzende Seven

İnceleme Tarihi: 12.07.1990

Eserin Makam Analizi.

Eserin tamamı iki motiflik bir cümleden oluşmaktadır. Söz konusu Cümle A cümlesi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 472

“Çimen Çiçek Barı” Adlı Eserin A Cümlesi

Eser yerinde buselik 5’lisinin ağırlıkta kullanıldığı bir yapıdadır. Hüseyini perdesindeki uşşak 3’lüsü eseri hüseyini bir duyumu göstermektedir. Eser karar perdesine buselik 4’lüsü ile ilerlemektedir. Bu sebeplerden eserin ezgisinin yerinde buselik makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 186

“Çimen Çiçek Barı” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	386
Eserin Adı	Çimen Çiçek Barı
Usulü	6/8
Düzümü	3+3
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Yürük Semai
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 6\8'lik usulde ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de ana usullerden olup TSM' de Yürük Semai olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri dörtlük en kısa nota değeri onaltılık olan eserde metronom değeri belirtilmemiştir. Eserin düzüümü 3+3 olarak seyretmektedir.

“Çörten Boğaz Havası” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Çörten Boğaz Havası

Repertuvar No: 333

Yöresi: Burdur – Dirmil – Çörten Köyü

Derleyen: Ferhat Erdem

Notaya Alan: Ferhat Erdem

Kimden Alındığı: Servet Tekin – Ramazan Yalçın

İnceleme Tarihi: 30.03.1988

Eserin Makam Analizi.

Eser A+B olmak üzere iki cümleye ayrılmıştır. Eserin akışı bu iki cümlelerin tekrarlanmasıyla tamamlanmaktadır.

Şekil 473

“Çörten Boğaz Havası” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde yerinde segah 4'lüsü görülmektedir.

Şekil 474

“Çörten Boğaz Havası” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde yerinde eksik segah ve neva perdesinde rast 4'lüsü görülmektedir.

Eser genel itibariyle segâh makamında seyretmektedir. Bazı motiflerde nevâ perdesinde rast 5’lisi görülmektedir. Segah makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 187

“Çörten Boğaz Havası” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	333
Eserin Adı	Çörten Boğaz Havası
Usulü	9/16
Düzümü	2+2+2+3
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Çifte Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Sekizlik
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eserin usulü 9/16’lık olarak ölçülmüştür. THM’ de birleşik usullerden olan 9/16’lık usul TSM’ de Çifte Sofyan olarak adlandırılmaktadır. Düzüm olarak 2+2+2+3 olarak seyreden eserdeki en uzun nota değeri noktalı sekizlik, en kısa nota değeri onaltılık nota olarak belirlenmiştir. Metronum değeri belirtilmemiştir.

“Durna Halayı” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgileri.

Eser Adı: Durna Halayı

Repertuvar No: 635

Yöresi: Sivas – Şarkışla

Derleyen: İhsan Öztürk

Notaya Alan: İhsan Öztürk

Kimden Alındığı: Yolcu Ölçer – Adıgüzel Ölçer

İnceleme Tarihi: -

Eserin Makam Analizi.

Eserde aynı motiflerle farklı usul rakamları kullanılarak cümleler kurulmuştur. Söz konusu cümleler A+B+C biçiminde adlandırılarak sıralanmıştır. Söz konusu cümlelerin tekrarları mevcuttur.

Şekil 475

“Durna Halayı” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde yerinde hüseyini 5’lisi ve ırak perdesinde segah 3’lüsü ile bir genişleme görülmektedir. Cümle neva perdesinde karar etmektedir.

Şekil 476

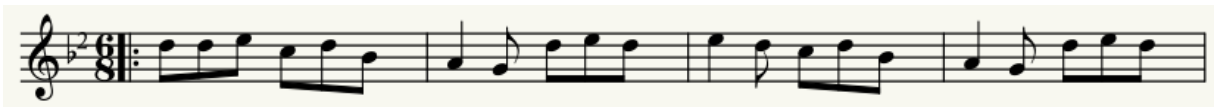
“Durna Halayı” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde hüseyini 5’lisi görülmektedir. Rast perdesi karardan ziyade bir yeden konumundadır. Neva perdesinde karara varılmıştır.

Şekil 477

“Durna Halayı” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde yerinde hüseyini 5’lisi görülmektedir ve rast perdesi bu cümlede yeden konumundadır. Neva perdesinde karar verilmiştir.

Eser yerinde hüseyini 5'li ile seyretmektedir. Irak perdesinde segâh'lı bir genişleme tespit edilmiştir. Eserin genel muhtevasına bakıldığında hüseyini makam dizisi içerisinde seyrettiği ve neva perdesinde karar verildiği görülmüştür. Bu sebeple ezginin hüseyini makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 188

“Durna Halayı” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	635
Eserin Adı	Durna Halayı
Usulü	4/4 – 2/4 – 6/8
Düzümü	2+2 – 1+1 – 3+3
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan – Nim Sofyan – Yürük Semai
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 4\4'lük usulde ağırlama kısmı ile başlamakta, 2\4'lük usulde yeldirme kısmı ölçülmüştür. Son olarak 6\8'lik usul ile hoplatma kısmı gerçekleştirilmiş ve eser son bulmuştur. Bu usuller TSM' de sırasıyla Sofyan, Nim Sofyan ve Yürük Semai olarak adlandırılırken THM' de ana usuller arasındadır. En uzun nota değeri noktalı sekizlik, en kısa nota değeri otuzikilik olan eserde metronom değeri belirtilmezken düzum olarak 2+2, 1+1, 3+3 tespit edilmiştir.

“Düz Halay” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Düz Halay

Repertuvar No: 208

Yöresi: Adana

Derleyen: Ankara Devlet Konservatuarı

Eserin Usul Analizi.

Tablo 189

“Düz Halay” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	208
Eserin Adı	Düz Halay
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Bir Dörtlük = 104 (Andante)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık

Eser 4/4'lük usulde ölçülmüştür. Usulün THM' de ana usullerden olduğu, TSM' de sofyan olarak adlandırıldığı tespit edilmiştir. En uzun nota değeri dörtlük olan eserde en kısa nota değeri onaltılık olarak belirlenmiştir. Düzümü 2+2 seyreden eserin metronom değeri bir vuruş için 104 olarak belirtilmiştir.

“Düz Halay” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Düz Halay

Repertuvar No: 253

Yöresi: Erzincan - Refahiye

Derleyen: TRT

Notaya Alan: Mehmet Özbek

Kimden Alındığı: Zülfikar Altan

İnceleme Tarihi: 02.07.1985

Eserin Makam Analizi.

Eser iki cümleden oluşmaktadır. İkinci cümle küçük tartım farklarıyla eserin sonuna kadar sürekli tekrarlanmaktadır. Son cümlede Neva perdesinde kalış gerçekleşmektedir.

Şekil 480

“Düz Halay” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde neva perdesinde nikriz benzeri bir yapı söz konusudur.

Şekil 481

“Düz Halay” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde yerinde çargah 3'lüsü mevcuttur.

Eserin ezgisi neva perdesindeki karardan ötürü nikriz makam dizisine benzerlik göstermektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 190

“Düz Halay” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	253
Eserin Adı	Düz Halay
Usulü	9/8
Düzümü	2+2+2+3
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Çifte Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota

Eserin Usulü 9/8'lik ölçülmüştür. TSM' de Çifte Sofyan olarak adlandırılan usul THM' de birleşik usullerdendir. En uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri sekizlik nota olan eserde metronom değeri belirtilmemiştir.

“Erbaa Oyun Havası” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Erbaa Oyun Havası

Repertuvar No: 0492

Yöresi: Tokat - Erbaa

Derleyen: Nihat Kaya

Notaya Alan: Nihat Kaya

Kimden Alındığı: İbrahim Karataş

İnceleme Tarihi: -

Eserin Makam Analizi.

Eser A+B+C+D olmak üzere dört cümleinin sıralanmasından meydana gelmiştir.

Şekil 482

“Erbaa Oyun Havası” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde buselik perdesinde kürdi 4'lüsü ve neva perdesinde hicaz 5'lisi görülmektedir.

Şekil 483

“Erbaa Oyun Havası” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde hicaz 5’lisi görülmektedir.

Şekil 484

“Erbaa Oyun Havası” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde gerdaniye perdesinde buselik 4’lüsü ve çargah 4’lüsü görülmektedir.

Şekil 485

“Erbaa Oyun Havası” Adlı Eserin D Cümlesi

D cümlesinde neva perdesinde hicaz 5'lisi görülmektedir. Çargah perdesi bu cümlede genişleme gibi görünmektedir.

Eserde neva perdesinde hicaz vurgu hakimdir. Segah makamına genişlemenin segah makamıyla ilgili olmadığı düşünülmektedir. Neva perdesindeki karar bu düşüncüyü desteklemektedir. Söz konusu bilgiler dolayısıyla eserin ezgisinin hicaz makamı dizisine yakın olduğu düşünülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 191

“Erbaa Oyun Havası” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	0492
Eserin Adı	Erbaa Oyun Havası
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 4/4'lük usulde ölçülmüştür. THM' de ana usullerden olan usul TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri otuzikilik olan eserde metronom değeri bulunmazken düzum 2+2 seyretmektedir.

“Hamidoğlu Zeybeği” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Usul Analizi.

Eser Adı: Hamidoğlu Zeybeği

Repertuvar No: 464

Yöresi: Ege

Derleyen: Hamit Çine

Notaya Alan: Hamit Çine

Kimden Alındığı: Hamit Çine

İnceleme Tarihi: 12.08.1993

Eserin Makam Analizi.

Eser A+B+C şeklinde seyretmektedir.

Şekil 486

“Hamidoğlu Zeybeği” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde yerinde hicaz 4'lüsü ve neva perdesinde hicaz 5'lisi görülmektedir.

Şekil 487

“Hamidoğlu Zeybeği” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde yerinde hicaz 4'lüsü ve neva perdesinde buselik 4'lüsüyle hicaz 5'lisi görülmektedir.

Şekil 488

“Hamidoğlu Zeybeği” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde neva perdesinde hicaz 5’lisine muhayyer perdesinde kürdi 3’lüsü eklenmiş vaziyette mevcuttur.

Eser bir oktav aralığının üstünde bir Hicaz diziye sahiptir. İçerisinde nevâ perdesinde rast ve buselik 4’lülere ve muhayyer perdesinde kürdi 4’lüsüyle bir genişleme sağlamıştır. Neva perdesinde ve düğah perdesinde hicaz bir arada kullanılan eserde neveser makamı benzerliği görülse de karar perdesi rast olmadığından tam olarak neveser makamını karşılamamaktadır. Neveser makamı sesleri ve seyri içerisinde seyreden eserde karar neva perdesi olarak belirlenmiştir. Bu sebeplerden eserin neva perdesinde karar veren bir neveser dizi içerisinde seyrettiği düşünülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 192

“Hamidoğlu Zeybeği” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	464
Eserin Adı	Hamidoğlu Zeybeği
Usulü	9/4
Düzümü	2+2+2+2+2+2+2+2
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Ağır Aksak
Metronom Değeri	Dörtlük Nota = 72-76 (Adagio)
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 9\4'lük usulde ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de birleşik usullerden olup TSM' de ağır aksak olarak adlandırılmaktadır. Eserin düzüümü 2+2... şeklinde seyretmektedir. En uzun nota değeri sekizlik nota olan eserde en kısa nota değeri otuzikilik nota olarak belirlenmiştir. Metronom değeri orta – yavaş olarak belirlenmiştir.

“Hasan Dağı Halayı” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Hasan Dağı Halayı

Repertuvar No: 0472

Yöresi: Orta Anadolu

Derleyen: Nida Tüfekçi

Notaya Alan: Nida Tüfekçi

Kimden Alındığı: Aybars Başaran

İnceleme Tarihi: 10.02.1994

Eserin Makam Analizi.

Eser A+B+C+D şeklinde cümlelerine ayrılmıştır.

Şekil 489

“Hasan Dağı Halayı” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde neva perdesinde uşşak 4'lüsü mevcuttur.

Şekil 490

“Hasan Dağı Halayı” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde hicaz 5’lisi görülmektedir. Çargah perdesinin yeden olarak kullanıldığı düşünülmektedir.

Şekil 491

“Hasan Dağı Halayı” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde yerinde buselik 4’lüsü mevcuttur. Dörtlünün sonunda bir bakiye eklenmiştir.

Şekil 492

“Hasan Dağı Halayı” Adlı Eserin D Cümlesi

D cümlesinde yerinde buselik 4'lüsüne bir bakiye eklenmiştir. Rast perdesinin genişleme olduğu düşünülmektedir.

Eser nevâ perdesinde uşşak 4'lü ile seyre başlamıştır. Devamında nevâ perdesinde bir hicaz çeşni ile seyrettikten sonra karcığâr makamına benzer fakat segâh perdesi olmaksızın bir cümle oluşturulmuştur. Dügâh, segâh ve rast perdelerinde kalışlar yapılmış ve nevâ perdesinde kürdi 4'lü ile eser son bulmuştur. Genel itibariyle eserin ezgisinin karcığâr makamına benzerlik gösterdiği düşünülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 193

“Hasan Dağı Halayı” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	0472
Eserin Adı	Hasan Dağı Halayı
Usulü	2/4
Düzümü	1+1
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Nim Sofyan
Metronom Değeri	Dörtlük Nota = 70 (Adagio)
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 2/4'lük usulde ölçülmüştür. Eser THM' de ana usullerden olup TSM' de Nim Sofyan olarak adlandırılmıştır. Orta hızda ilerleyen eserde en uzun nota değeri sekizlik, en kısa nota değeri ise otuzikilik olarak belirlenmiştir.

“Hasan Dağı” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Hasan Dağı

Repertuvar No: 372

Yöresi: Şanlıurfa - Birecik

Derleyen: Talip Özkan

Notaya Alan: Talip Özkan

Kimden Alındığı: Hasan Akyüz

İnceleme Tarihi: 06.05.1990

Eserin Makam Analizi.

Eser A+B olmak üzere iki cümleye ayrılmıştır.

Şekil 493

“Hasan Dağı” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde neva perdesinde rast 5'lisi görülmektedir. Aynı zamanda içerisindeki nim hicaz (do diyez) perdesinin yeden konumunda olduğu düşünülmektedir.

Şekil 494

“Hasan Dağlı” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde düğah perdesinde rast 5’lisi görülmektedir.

Neva perdesinde karar görülmesi ve neva perdesindeki rast5’liden dolayı eserin makamının rast makamına benzerlik gösterdiği ve düğah perdesindeki rast 5’linin neva perdesindeki rast 5’linin genişlemesi olduğu düşünülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 194

“Hasan Dağlı” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	372
Eserin Adı	Hasan Dağlı
Usulü	2/4
Düzümü	1+1
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Nim Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 2/4’lük usulde ölçülmüştür. Söz konusu usul THM’ de ana usullerden olup TSM’ de Nim Sofyan olarak adlandırılmaktadır. Metronom değeri belirtilmemiş olan eserde en uzun nota değeri dörtlük nota, en kısa nota değeri otuzikilik olarak tespit edilmiştir.

“Hekkari” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Hekkari

Repertuvar No: 156

Yöresi: Erzurum

Derleyen: Ahmet Yamacı

Notaya Alan: Ahmet Yamacı

Kimden Alındığı: Binali Selman

İnceleme Tarihi: 22.01.1978

Eserin Makam Analizi.

Eser ikişer motif ve ölçüden oluşan A+B+C+D+E şeklinde beş cümleden oluşmaktadır.

Şekil 495

“Hekkari” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde çargah perdesinde buselik 5’lisi mevcuttur.

Şekil 496

“Hekkari” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde yerinde hüzzam 5’lisi mevcuttur.

Şekil 497

“Hekkari” Adlı Eserin C Cümlesi

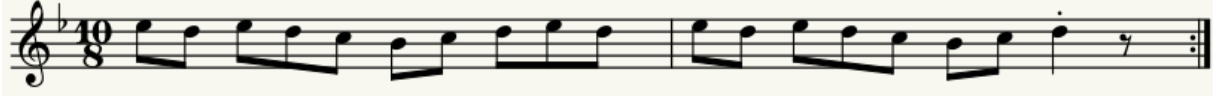

C cümlesinde yerinde hüzzam 5’lisi mevcuttur.

Şekil 498

“Hekkari” Adlı Eserin D Cümlesi

D cümlesinde yerinde segah 4'lüsü mevcuttur.

Şekil 499

“Hekkari” Adlı Eserin E Cümlesi

E cümlesinde yerinde hüzzam 5'lisi mevcuttur.

Eserin notasında segâh perdesi bulunmadığından seyir karakteri ve diğer kullanılan değiştirici işaretlerinden yola çıkarak makam hüzzam olarak belirlenmiştir. Eser hüzzam makamında seyretmektedir ve sürekli olarak nevâ perdesinde karar vermektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 195

“Hekkari” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	156
Eserin Adı	Hekkari
Usulü	10/8
Düzümü	2+3+2+3
THM Usul Türü	Karma Usuller
TSM Usul Adı	Curcuna
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Sekizlik Nota

Eser 10\8'lik 2+3+2+3 düzümde bir usulde ölçülmüştür. THM' de karma usullerden olan usul TSM' de Curcuna usulüne benzerlik göstermektedir. Metronom değeri belirtilmemiş olan

eserde en uzun nota değeri noktalı dörtlük, en kısa nota değeri ise sekizlik nota olarak belirlenmiştir.

“Hüdayda” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Hüdayda

Repertuvar No: 630

Yöresi: Ankara

Derleyen: -

Notaya Alan: Nazım Onay

Kimden Alındığı: Necmettin Palacı – Ümit Yılmaz Aslan – Yekta Arslan

İnceleme Tarihi: 18.11.2005

Eserin Makam Analizi.

Eser geniş aralıkta ve uzun süreli bir yapıdadır. Eserin cümleleri A+B+B'+C+C'+A' şeklinde bölünmüştür.

Şekil 500

“Hüdayda” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde yegah perdesinde uşşak makam dizisi görülmektedir. İçerisinde değiştirici işaretlerin mevcudiyeti makam içerisinde görülen acem ve eviç perde ilişkisi gibi görülmektedir.

Şekil 501

“Hüdayda” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde uşşak 4'lüsünün tiz taraftan gerdaniye perdesinde rast 5'lisiyle genişlemiş bir halde tespit edilmiştir.

Şekil 502

“Hüdayda” Adlı Eserin B' Cümlesi

B' cümlesi neva perdesinde uşşak 3'lüsü ile seyretmektedir.

Şekil 503

“Hüdayda” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde neva perdesi üzerinde bir uşşak makam dizisi mevcuttur.

Şekil 504

“Hüdayda” Adlı Eserin C’ Cümlesi

C cümlesinde neva perdesinde uşşak 3’lüsü mevcuttur.

Eser neva perdesinde uşşak dizi ihtiva etmektedir. Yegah perdesindeki uşşak seyrin sebebinin hüdayda bağlama düzeninde söz konusu seyrin sıklıkla görülmesinden ileri geldiği düşünülmektedir. Eserin makamının uşşak olduğu düşünülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 196

“Hüdayda” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	630
Eserin Adı	Hüdayda
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	İkilik Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eserin usulü 4\4'lük usulde ölçülmüştür. THM' de ana usullerden olan söz konusu usul TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. 2+2 düzümde olan eserin metronom değeri belirtilmemiştir. En uzun nota değeri eserin sonunda gösterilen ikilik nota, en kısa nota değeri ise onaltılık nota olarak belirlenmiştir.

“İki Parmak Zeybeği” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: İki Parmak Zeybeği

Repertuvar No: 515

Yöresi: Manisa - Turgutlu

Derleyen: Halil Çokyürekli – İbrahim Acet

Notaya Alan: Halil Çokyürekli – İbrahim Acet

Kimden Alındığı: Halil Çokyürekli – Coşkun Orumca

İnceleme Tarihi: 20.01.1997

Eserin Makam Analizi.

Eser A+B+C+D şeklinde cümlelerine ayrılmıştır.

Şekil 505

“İki Parmak Zeybeği” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde yerinde karcıgar makamı dizisi mevcuttur. Karar perdesi neva olarak belirlenmiştir.

Şekil 506

“İki Parmak Zeybeği” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde yerinde karcıgar makamı dizisi bir tanini eksik şekilde belirlenmiştir.

Şekil 507

“İki Parmak Zeybeği” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde yerinde hüzzam makamı dizisi mevcuttur.

“İki Parmak Zeybeği” Adlı Eserin D Cümlesi

D cümlesinde yerinde hüseyini 5’lisi ve yerinde hüzzam 5’lisi görülmektedir.

Eserde nevâ perdesinde hicaz 5’lisi mevcuttur ve karar hissi uyandırmaksızın si sesinde bir kalış görülmektedir. Bu da eserin hüzzam makamında olma ihtimalini güçlendirmektedir. Genel itibariyle neva perdesinde hicaz seyri görülen eserde belli noktalarda hüseyini perdesi kullanımı mevcuttur. Dügah perdesine kısa değinmeler ve segah perdesinin güçlü duyumu sebebiyle eserin makamının hüzzam makam dizisine yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 197

“İki Parmak Zeybeği” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	515
Eserin Adı	İki Parmak Zeybeği
Usulü	9/2
Düzümü	2+2+2+2+2+2+2+2+2
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Ağır Aksak
Metronom Değeri	İkilik Nota = 90 (Grave)
En Uzun Nota Değeri	İkilik Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 9\2’lik usulde ölçülmüştür. Eserin usulü THM’ de birleşik usullere benzerlik göstermektedir. TSM’ de ise söz konusu usul Ağır Aksak usulüne benzerlik gösterse de darpları

eser düzüümüyle örtüşmemektedir. Ağır seyretmesi beklenen eserin metronom değeri grave olarak tespit edilmiş olup en uzun nota değeri ikilik, en kısa nota değeri otuzikilik notadır.

“İkinci Bar” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: İkinci Bar

Repertuvar No: 335

Yöresi: Bayburt

Derleyen: Nida Tüfekçi

Notaya Alan: Nida Tüfekçi

Kimden Alındığı: Yöre Ekibi

İnceleme Tarihi: 08.02.1988

Eserin Makam Analizi.

Eser A+B+C+A+B+D biçiminde seyreden cümlelere ayrılmıştır.

Şekil 508

“İkinci Bar” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde yerinde rast 5’lisi mevcuttur.

Şekil 509

“İkinci Bar” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde yerinde rast 5’lisi mevcuttur.

Şekil 510

“İkinci Bar” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde yerinde rast 5’lisi mevcuttur.

Şekil 511

“İkinci Bar” Adlı Eserin D Cümlesi

D cümlesinde yerinde rast 5’lisi mevcuttur.

Eser 5 ses aralığında seyretmektedir. İçerisinde uşşak ve segâh 5’lileri görülmektedir ve genel itibariyle rast 5’lisi hakimdir. Rast 5’linin hakim olmasına karşın eserin seyri uşşak makamına daha yakın görünmektedir. Eser uşşak, segah ve rast makam beşlilerini ihtiva edip kısa bir notayla neva perdesinde son bulmuştur. Duyum ve seyir bakımından uşşak makamı etkisi yoğundur.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 198

“İkinci Bar” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	335
Eserin Adı	İkinci Bar

Usulü	5/8
Düzümü	3+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Türk Aksağı
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 5\8'lik usulde ölçülmüştür. Usul THM' de ana usullerden olup TSM' de Türk Aksağı usulüne benzerlik gösterse de düzum bakımından 3+2 ilerlediğinden darpları karşılamamaktadır. En uzun nota değeri dörtlük olan eserin en kısa nota değeri onaltılık olarak belirlenmiştir. Eserde metronom değeri belirtilmemiştir.

“İshak Çavuş Oyunu” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: İshak Çavuş Oyunu

Repertuvar No: 615

Yöresi: Artvin

Derleyen: Altan Demirel

Notaya Alan: Altan Demirel

Kimden Alındığı: Nurettin Demir

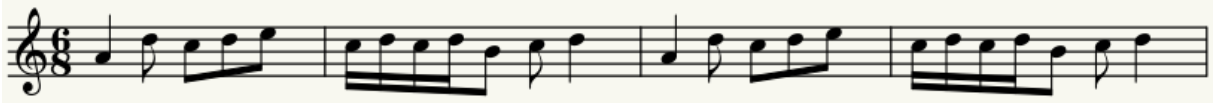
İnceleme Tarihi: 23.06.2005

Eserin Makam Analizi.

Eser A+B+C olarak üç cümleye bölünmüştür. Birbirine benzerlik gösteren cümleler küçük motif farklarıyla ayrılmaktadır.

Şekil 512

“İshak Çavuş Oyunu” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde yerinde buselik 5’lisi mevcuttur.

Şekil 513

“İshak Çavuş Oyunu” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde buselik perdesinde kürdi 4’lüsü mevcuttur.

Şekil 514

“İshak Çavuş Oyunu” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde buselik perdesinde kürdi 4’lüsü mevcuttur.

Eserin buselik makam dizisi sesleri içerisinde seyrederek neva perdesinde karar verdiği düşünülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 199

“İshak Çavuş Oyunu” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	615
Eserin Adı	İshak Çavuş Oyunu
Usulü	6/8
Düzümü	3+3
THM Usul Türü	Ana Usuller

TSM Usul Adı	Yürük Semai
Metronom Değeri	Üç Sekizlik = 116 (Moderato)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 6\8'lik usulde ölçülmüştür. THM' de söz konusu usul ana usullerden olup TSM' de Yürük Semai olarak adlandırılmaktadır. 3+3 düzümüne sahip usul Yürük Semai usulüyle örtüşmektedir. En uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri onaltılık olan eserin metronom değeri allegro olarak belirlenmiştir.

“Kadioğlu” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Kadioğlu

Repertuvar No: 185

Yöresi: Muğla - Fethiye

Derleyen: Hamdi Özbay

Notaya Alan: Hamdi Özbay

Kimden Alındığı: Yöre Halk Müziği Sanatçılarından

İnceleme Tarihi: -

Eserin Makam Analizi.

Eser A+B+C şeklinde üç cümleye ayrılmıştır.

Şekil 515

“Kadioğlu” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde yegah perdesinde kürdi dizi mevcuttur.

Şekil 516

“Kadioğlu” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde acem aşiran perdesinde hicaz 4'lüsü mevcuttur.

Şekil 517

“Kadioğlu” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde neva perdesinde kürdi makam dizisi mevcuttur.

Eser 3 ölçülük cümlelerden oluşmaktadır. Yegah perdesinde kürdi dizi içerisinde bir seyir görülmektedir. Kürdi makamında görülebilen re bemol perdesi transpoze edildiğinde söz konusu eser sol bemol perdesi ile görülmektedir. Tekrar sona doğru nevâ perdesi üzerinde kürdi dizi gerçekleşmiştir. Eserin genel muhtevası yegah perdesinde kürdi makam dizisi içerisinde görülmüştür. Bu sebeple kürdi makamına benzerlik gösterdiği düşünülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 200

“Kadioğlu” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	185
Eserin Adı	Kadioğlu
Usulü	9/2
Düzümü	2+2+2+2+2+2+2+2
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Ağır Aksak
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.

En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 9\2'lik olarak ölçülmüştür. THM' de birleşik usullerden olduğu düşünülen söz konusu usul TSM' de Ağır Aksak usulüne benzerlik gösterse de darp vuruşları uymamaktadır. En kısa nota değeri otuzikilik olan eserde en uzun nota değeri dörtlük olarak belirlenmiştir. Eserde metronom değeri belirtilmemiştir.

“Kadioğlu Zeybeği” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Kadioğlu Zeybeği

Repertuvar No: 70

Yöresi: Ula

Derleyen: İstanbul Belediye Konservatuvarı Arşivi

Notaya Alan: Adnan Ataman

Kimden Alındığı: Ali Rıza Zorlu

İnceleme Tarihi: 26.09.1977

Eserin Makam Analizi.

Eser A+B+C+D şeklinde dört cümleye ayrılmıştır.

Şekil 518

“Kadioğlu Zeybeği” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde yegah perdesinde uşşak ve kürdi dizi mevcuttur.

Şekil 519

“Kadioğlu Zeybeği” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde yegah perdesinde uşşak 4'lüsü veya hüseyini 5'lisi; kürdi 3'lüsü mevcuttur.

Şekil 520

“Kadioğlu Zeybeği” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde yegah perdesinde kürdi 4'lüsü mevcuttur.

Şekil 521

“Kadioğlu Zeybeği” Adlı Eserin D Cümlesi

D cümlesinde yerinde uşşak makam dizisinin bir tanini eksik hali mevcuttur.

Eser yegah perdesinde kürdi ve uşşak makamlarının dizilerini göstermektedir. Son ölçüde ise yerinde uşşak ve kürdi dizileri mevcuttur. Karar yegah perdesi olarak belirlenmiştir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 201

“Kadioğlu Zeybeği” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	70
Eserin Adı	Kadioğlu Zeybeği
Usulü	9/4
Düzümü	4+4+4+4+4+4+4+4+4
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Ağır Aksak
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eserin usulü 9/4'lük olarak belirlenmiştir. Söz konusu usul THM' de Birleşik usullerden olup TSM' de Ağır Aksak olarak adlandırılmaktadır. Düzüm olarak Ağır aksak usulünü karşılayan eserin en uzun nota değeri sekizlik, en kısa nota değeri ise otuzikilik olarak tespit edilmiştir.

“Karakolda Ayna Var (Kadın Halayı)” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Karakolda Ayna Var (Kadın Halayı)

Repertuvar No: 277

Yöresi: Sivas

Derleyen: Enis Gençtürk – Cahit Başalan

Notaya Alan: Işık Başel

Kimden Alındığı: Feyzi Ateş – Ahmet Ayık

İnceleme Tarihi: 06.04.1987

Eserin Makam Analizi.

Eser bir motifin farklı çarpma ve tartım değişiklikleriyle tekrarlanmasıyla oluşmuştur. Farklılıkların birlikte bulunduğu bir cümle A cümlesi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 522

“Karakolda Ayna Var (Kadın Halayı)” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesi çargâh 3, 4 ve 5’lisi ile seyretmektedir.

Eser yerinde çargâh ve buselik 4 ve 5’lileri çevresinde seyreden bir ezgiye sahiptir. Tamamı bir cümlelerin tekrarından ibarettir. Karar, güçlü ve değiştirici seslerinden yola çıkılarak elde edilen sonuç buselik makamına yakınlık gösterdiğiidir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 202

“Karakolda Ayna Var (Kadın Halayı)” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	277
Eserin Adı	Karakolda Ayna Var (Kadın Halayı)
Usulü	6/8
Düzümü	3+3
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Yürük Semai
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eserin usulü 6/8’lik olarak ölçülmüştür. Söz konusu usul TSM’ de Yürük Semai olarak adlandırılırken, THM’ de ana usullerdendir. En uzun nota değeri noktalı dörtlük olan eserde en kısa nota değeri onaltılık nota olarak tespit edilmiştir. Metronom değeri bulunmayan eserin düzüümü 3+3 olarak belirlenmiştir.

“Karanfilli Zeybeği” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Karanfilli Zeybeği

Repertuvar No: 409

Yöresi: Manisa - Soma

Derleyen: Nihat Kaya

Notaya Alan: Nihat Kaya

Kimden Alındığı: Ali Kavalcı

İnceleme Tarihi: 18.08.1999

Eserin Makam Analizi.

Eser A+B+C+D şeklinde cümlelerine ayrılmıştır.

Şekil 523

“Karanfilli Zeybeği” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde yerinde eksik ferahnak 4'lüsü mevcuttur.

Şekil 524

“Karanfilli Zeybeği” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde yerinde hüseyini 5’lisi mevcuttur.

Şekil 525

“Karanfilli Zeybeği” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde yerinde hüseyini 5’lisi ve neva perdesinde rast dizisi mevcuttur.

Şekil 526

“Karanfilli Zeybeği” Adlı Eserin D Cümlesi

D cümlesinde neva perdesinde rast 5’lisine bir tanini eklenmiştir.

Eser her ölçüsünde başka bir makamın işlendiği bir yapıdadır. Girişte segâh’lı bir seyir, ardından hüseyini 5’lisiyle bir anlatım mevcuttur. Son olarak rast 5’lisi ile nevâ perdesinde karar görülmektedir. Bu haliyle düşünüldüğünde karşımıza uşşak veya nevâ makamları çıkmaktadır. Tiz bölgelerdeki dolaşımlardan da bir muhayyer fikri doğmaktadır. Söz konusu makamların birbiriyle bağlantılı olduğu düşünüldüğünde ve neva perdesinin önemsendiği göz önünde bulundurulduğunda neva makamı başlığı altında toplamaya karar verilmiştir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 203

“Karanfilli Zeybeği” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	409
Eserin Adı	Karanfilli Zeybeği
Usulü	9/2
Düzümü	2+2+2+2+2+2+2+2

THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Ağır Aksak
Metronom Değeri	Dörtlük Nota = 68 (Adagio)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 9\2'lik usulde ölçülmüştür. THM' de birleşik usullerden olan söz konusu usul TSM' de Ağır Aksak usulüne benzerlik gösterse de darp veya düzüm açısından uyumsuz olduğu düşünülmektedir. En uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri ise otuzikilik olarak belirlenen eserde metronom değeri Adagio olarak tespit edilmiştir.

“Kardeşler Zeybeği” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Kardeşler Zeybeği

Repertuvar No: 463

Yöresi: Burdur

Derleyen: Hamit Çine

Notaya Alan: Hamit Çine

Kimden Alındığı: Hamit Çine

İnceleme Tarihi: 12.08.1993

Eserin Makam Analizi.

Eser A+B+C+B' şeklinde cümlelere ayrılmıştır.

Şekil 527

“Kardeşler Zeybeği” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde yerinde hicaz dizinin bir tanini eksik hali mevcuttur. Rast perdesinin kullanımının yeden amacı taşıdığı düşünülmektedir.

Şekil 528

“Kardeşler Zeybeği” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde çargah 5’lisi mevcuttur.

Şekil 529

“Kardeşler Zeybeği” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde yerinde hicaz dizi mevcuttur. Rast perdesinin yeden konumunda olduğu düşünülmektedir.

Şekil 530

“Kardeşler Zeybeği” Adlı Eserin B’ Cümlesi

B cümlesi ile bir motif farkla ayrılmıştır. B’ cümlesinde yerinde çargah 5’lisi mevcuttur.

Eser bir oktavın üstünde bir genişlikte ve hicaz makamı dizisi içerisinde seyretmektedir. Neva perdesinde karar etmektedir. Mevcut durumda yerinde hicaz makam dizisi içerisinde seyrederek neva perdesinde karar vermiş olması hasebiyle eserin hicaz makamına benzerlik gösterdiği düşünülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 204

“Kardeşler Zeybeği” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	463
Eserin Adı	Kardeşler Zeybeği
Usulü	9/2
Düzümü	2+2+2+2+2+2+2+2
THM Usul Türü	Birleşik Usuller

TSM Usul Adı	Ağır Aksak
Metronom Değeri	Dörtlük Nota = 72 (Adagio)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 9/2'lik usulde ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de birleşik usullerden olup TSM' de Ağır Aksak usulüne benzerlik göstermektedir fakat düzum ve darplar uyumsuzdur. En uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri ise otuzikilik nota olarak belirlenmiştir. Metronom değeri adagio olarak tespit edilmiştir.

“Kars Oyun Havası” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Kars Oyun Havası

Repertuvar No: 72

Yöresi: Kars

Derleyen: Muzaffer Sarısözen

Notaya Alan: Muzaffer Sarısözen

Kimden Alındığı: -

İnceleme Tarihi: 26.09.1977

Eserin Makam Analizi.

Eser A+B+C+D şeklinde dört cümleden oluşmaktadır.

Şekil 531

“Kars Oyun Havası” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde yerinde suzinak dizi mevcuttur.

Şekil 532

“Kars Oyun Havası” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde yerinde rast 5’lisi mevcuttur.

Şekil 533

“Kars Oyun Havası” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde neva perdesinde hicaz 5’lisi ve çargâh perdesinde nikriz 5’lisi mevcuttur.

Şekil 534

“Kars Oyun Havası” Adlı Eserin D Cümlesi

D cümlesinde yerinde rast 5’lisine bir bakiye eklenmiştir.

Eserin makamı hüzzam makamına yakınlık göstermektedir. Nazari açıdan bakıldığında segâh perdesinin sistemde var olmayışından dolayı ölçümler tam olarak sayısal değerleri netleştirmese de duyum olarak bakıldığında cümle yapısı ve yöre unsurları dikkate alındığında hüzzam makamına yakınlığı dikkati çekmektedir. Ayrıca nevâ perdesindeki baskın hicaz yapı buselik ve çargâh perdelerini yeden konumunda gördüğümüz taktirde nevâ perdesinde hicaz diye de adlandırılabilir. Her iki durumda da rast perdesindeki çargâh veya rast geçki genişlemiş kısım olarak karşımızdadır. Söz konusu bilgiler ışığında buselik perdesinin segah olarak görüldüğü takdirde eserin makamı suzinak makamına benzerlik göstermektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 205

“Kars Oyun Havası” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	72
Eserin Adı	Kars Oyun Havası
Usulü	6/8
Düzümü	3+3
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Yürük Semai
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Noktalı Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eserin Usulü 6/8’lik olarak ölçülmüştür. Söz konusu usul THM’ de ana usullerden olup, TSM’ de Yürük Semai olarak adlandırılmıştır. 3+3 seyreden düzum seyri de Yürük Semai usulüne benzerlik göstermektedir. En uzun nota değeri noktalı sekizlik olan eserde en kısa nota değeri onaltılık nota olarak tespit edilmiştir.

“Karşılama Havası” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Karşılama Havası

Repertuvar No: 449

Yöresi: Burdur

Derleyen: Şahin Akay

Notaya Alan: Şahin Akay

Kimden Alındığı: Ramazan Yörük

İnceleme Tarihi: 12.11.1992

Eserin Makam Analizi.

Eser A+B+C+D+E olarak cümlelerine ayrılmıştır.

Şekil 535

“Karşılama Havası” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde segah perdesinde segah 5’lisi mevcuttur.

Şekil 536

“Karşılama Havası” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde yerinde uşşak makam dizisi mevcuttur. Son ölçüde nim hisar perdesi bulunmaktadır.

Şekil 537

“Karşılama Havası” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde yerinde uşşak 4’lüsü mevcuttur.

Şekil 538

“Karşılama Havası” Adlı Eserin D Cümlesi

D cümlesinde yerinde kürdi 5’lisi mevcuttur. Rast perdesinin yeden olarak kullanıldığı düşünülmektedir.

Şekil 539

“Karşılama Havası” Adlı Eserin E Cümlesi

E cümlesinde rast perdesinde acem perdesinde hüseyini perdesinde çeşnisiz asma kalıplar gerçekleştirilip neva perdesinde karar verilmiştir.

Eser genel itibariyle uşşak bir duyuma ve seyre sahiptir. Pes bölgelerdeki dolaşimler da uşşak makamının seyir karakterine uygun bir yapıdadır. Bitiş sesi olarak nevâ belirlenmiştir. Güçlü seste bırakılmasının sebebi devamında bir eser olabilme ihtimalini de soru halinde bırakılmak istenmesini de düşündürmektedir. Ayrıca eser içerisinde karcıgar makamına net bir geçiş bulunmuyor olsa da nim hisar perdesinin kullanımının da bu amaçla yapıldığı düşünülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 206

“Karşılama Havası” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	449
Eserin Adı	Karşılama Havası
Usulü	2/4
Düzümü	1+1
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Nim Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	İkilik Nota
En Kısa Nota Değeri	Altmışdörtlük Nota

Eser 2/4'lük usulde ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de ana usullerden olup TSM' de Nim Sofyan olarak adlandırılmaktadır. Düzüm olarak 1+1 seyreden eserin darpları Nim Sofyan usulüyle örtüşmektedir. En uzun nota değeri ikilik nota, en kısa nota değeri altmışdörtlük nota olarak belirlenmiştir. Eserde metronom bilgisi bulunmamaktadır.

“Kocaoğlan Zeybeği” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Kocaoğlan Zeybeği

Repertuvar No: 192

Yöresi: Fethiye

Derleyen: Hamdi Özbay

Notaya Alan: Hamdi Özbay

Kimden Alındığı: Ramazan Güngör

İnceleme Tarihi: -

Eserin Makam Analizi.

Eser A+B olmak üzere iki cümleye ayrılmıştır.

Şekil 540

“Kocaoğlan Zeybeği” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde eviç perdesinde segah 3'lüsü ve düğah perdesinde rast 5'lisi görülmektedir. Cümle neva perdesinde son bulmuştur.

Şekil 541

“Kocaoğlan Zeybeği” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde yegah perdesinde rast 5'lisi görülmektedir.

Eser eviç perdesinde segâh, düğâh perdesinde rast ve ırak perdesinde segâh, yegah perdesinde rast göstermiştir. Bulgulardan yola çıkarak eserin makamının eviç makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 207

“Karaoğlan Zeybeği” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	192
Eserin Adı	Kocaoğlan Zeybeği
Usulü	9/2
Düzümü	2+2+2+2+2+2+2+2

THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Ağır Aksak
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 9/2'lik ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de birleşik usullerden olup, TSM' de Ağır Aksak usulüne benzerlik göstermektedir. Eserde en uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri ise otuzikilik olarak belirlenmiştir. Metronom değeri belirtilmemiş olan eserde düzum ve darp kalıpları uyuşmamaktadır.

“Koçeri” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Koçeri

Repertuvar No: 247

Yöresi: Erzincan

Derleyen: TRT

Notaya Alan: Mehmet Özbek

Kimden Alındığı: Kemal Baylan – Cemal Baylan

İnceleme Tarihi: 02.07.1985

Eserin Makam Analizi.

Eser iki motiften oluşan bir cümlemin küçük tartım farklarıyla tekrarlanmasıyla meydana gelmiştir. Söz konusu cümle A cümlesi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 542

“Koçeri” Adlı Eserin A Cümlesi

Eserin içerisinde hüseyini 5’lisi sürekli olarak görülse de cümle ve motif yapıları eserin makamının uşşak makamına daha yakın olduğunu göstermektedir. Hüseyini perdesine kısa değinmeler ve nevâ perdesinde cümle sonlarının gerçekleşmesi dolayısıyla eserin makamı uşşak makamına daha yakın görülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 208

“Koçeri” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	247
Eserin Adı	Koçeri
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Dörtlük Nota = 90 (Andante)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 4/4’lük usulde ölçülmüştür. THM’ de ana usullerden olan usul TSM’ de Sofyan olarak adlandırılmaktadır. Metronom değeri andante olan eserde en uzun nota değeri dörtlük nota en kısa nota değeri ise otuzikilik nota olarak tespit edilmiştir.

“Koçhisar Altı Tarla” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Koçhisar Altı Tarla

Repertuvar No: 445

Yöresi: Sivas

Derleyen: TRT Müzik Dairesi Başkanlığı Türk Halk Müziği Müdürlüğü

Notaya Alan: Can Etili

Kimden Alındığı: Mehmet Aykut – Ali Ayık

İnceleme Tarihi: -

Eserin Makam Analizi.

Eser uzun soluklu bir yapıdadır. İçerisindeki cümleler akışa göre isimlendirilmiştir. Birçok cümle aynı motifin tekrarlanmasından ibaret olsa da cümle yapısı bakımından diğerlerinden ayrı düşünülmüştür. Eserin akışı ve cümle isimlendirmesi A+A+B+A+B+A+C1+C2+C2+D+D'+C2+C2+E+C2+C2+D şeklinde yapılmıştır. C1 ve C2 C cümlesinin ayrı iki motifi olarak ayrılmıştır. Söz konusu cümlelerin motiflere ayrılmasının sebebi tekrarlanması ve C cümlesinden bağımsız notalarda da kullanılmış olmasıdır.

Şekil 543

“Koçhisar Altı Tarla” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesi yerinde uşşak 4'lüsünü ihtiva ederken dörtlünün üstünde ve altında birer tanini görülmüştür. Bu görünümün cümlede hüseyini 5'lisinin kullanımından değil genişlemeden kaynaklı olduğu düşünülmektedir. Aynı zamanda rast perdesinin kullanımı da yeden amacı taşıdığı düşünülmektedir.

Şekil 544

“Koçhisar Altı Tarla” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde yerinde hüzzam ve yerinde rast 5'lileri söz konusudur.

Şekil 545

“Koçhisar Altı Tarla” Adlı Eserin C Cümlesi 1. Motif

C cümlesinin iki ayrı motifte incelenmesinin sebebi söz konusu cümlede bulunan iki ayrı cümlelerin eserin farklı noktalarında tekrar kullanılmasından kaynaklanmaktadır. C cümlesinde yerinde uşşak 4'lüsü baskın görünmektedir. Hüseyini ve rast perdelerinin bu sebepten genişleme amacı taşıdığı düşünülmektedir.

Şekil 546

“Koçhisar Altı Tarla” Adlı Eserin C Cümlesi 2. Motif

C cümlesi 2. motifte yerinde eksik ferahnak veya segah 5'li mevcuttur.

Şekil 547

“Koçhisar Altı Tarla” Adlı Eserin D Cümlesi

D cümlesinde uşşak makamını andıran bir seyir bulunmakta ve karar perdesi segah olarak görülmektedir.

Şekil 548

“Koçhisar Altı Tarla” Adlı Eserin D’ Cümlesi

D' cümlesi bir bağlantı motifi olarak düşünülmüştür.

Şekil 549

“Koçhisar Altı Tarla” Adlı Eserin E Cümlesi

Eserin sondan bir önceki cümlesi olan E cümlesi D cümlesinin yarısını oluşturan motifin bir benzeridir. Küçük farklılıklar görünen cümlede yerinde uşşak 4'lüsü ağırlıkta olup tiz taraftan hüseyini ve acem perdeleri ile genişlemekte, pes taraftan da rast perdesi ile genişlemektedir.

Eser uşşak makamında seyretmektedir. Birçok yerde rast perdesi perdesinin gösterimi mevcuttur ve bu gösterimler yeden konumundadır. Karcıgar makamına benzer bir ezgi yapısı da devam eden süreçte karşımıza çıkmaktadır fakat sadece nim hisar perdesi ile gösterilen bu durum eviç perdesinin olmamasından tam bir karcıgar hissi uyandırmamakla beraber nim hisar perdesinin kullanıldığı cümlelerde asma karar perdesi segâh olarak belirlenmiştir. Bu durumda da karşımıza daha net bir segâh görüntüsü çıkmaktadır. Nitekim hoplatma dediğimiz hızlandırılmış kısımda (C,D,E cümlesi) segâh seyir çok daha baskın bir vaziyettedir. Bu durumda uşşak içerisindeki nim hisar perdesi Segâh seyre geçiş için karcıgar makamındaki gibi kullanılmış olabilir. Eser nevâ perdesinde karar etmektedir ve bu kararın hemen öncesinde segâh’lı ve rast’lı bir seyir söz konusudur. Eserin genel mahtevasına bakıldığında ve zikredilen makamları kapsamı hasebiyle makamın uşşak olarak adlandırılması gerektiği düşünülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 209

“Koçhisar Altı Tarla” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	445
Eserin Adı	Koçhisar Altı Tarla
Usulü	4/4 – 2/4
Düzümü	2+2 – 1+1
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Nim Sofyan - Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Noktalı İkilik Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 4/4’lük usulde başlayıp 2/4’lük usulde sonlandırılmıştır. Her iki usul de THM’ de ana usullerden olup TSM’ de 2/4 usul Nim Sofyan, 4/4’lük usul ise Sofyan olarak adlandırılmıştır. En uzun nota değeri noktalı ikilik olan eserde en kısa nota değeri otuzikilik olarak belirlenmiştir. Eserde metronom değeri belirtilmemiştir ve içerisinde 2/4 ‘lük kısım hoplatma olarak adlandırılmıştır. Bu da bu bölümün daha hızlı icra edilmesi gerektiğini göstermektedir.

“Kosalma (Kına Havası)” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Kosalma (Kına Havası)

Repertuvar No: 238

Yöresi: Erzincan

Derleyen: TRT

Notaya Alan: Mehmet Özbek

Kimden Alındığı: Mustafa Korkmaz – Resul Demir

İnceleme Tarihi: 07.06.1985

Eserin Makam Analizi.

Eser A+B+C+D+E+F+G+H şeklinde yedi cümleye ayrılmıştır. Her cümle kendi içinde motifler içermektedir. Söz konusu motifler de cümleyi oluştururken genel itibariyle iç tekrarlarla soru cevap yapısını oluşturmaktadır.

Şekil 550

“Kosalma (Kına Havası)” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde pes taraftan rast ve ırak perdeleriyle genişlemiş bir buselik 5’lisi mevcuttur.

Şekil 551

“Kosalma (Kına Havası)” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesi yerinde buselik 5’lisini ihtiva ederken rast perdesi ile kısa bir genişleme göstermiştir.

Şekil 552

“Kosalma (Kına Havası)” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde yerinde buselik 5’lisi tiz taraftan hüseyini perdesinde uşşak 3’lüsü ile, pes taraftan ise rast ve ırak perdelerinin kullanımıyla genişleme yaparak yerinde karar etmiştir.

Şekil 553

“Kosalma (Kına Havası)” Adlı Eserin D Cümlesi

D cümlesinde yerinde buselik 4’lüsü mevcuttur.

Şekil 554

“Kosalma (Kına Havası)” Adlı Eserin E Cümlesi

E cümlesinde yerinde buselik 4'lüsü mevcut olsa da segah perdesi ya da buselik perdesi baskın bir role bürünmüştür.

Şekil 555

“Kosalma (Kına Havası)” Adlı Eserin F Cümlesi

F cümlesinde yerinde buselik 5'lisi hakim iken buselik ve neva perdeleri de sıkça kullanılmıştır. Cümle neva perdesinde tamamlanmıştır.

Şekil 556

“Kosalma (Kına Havası)” Adlı Eserin G Cümlesi

G cümlesinde yerinde buselik 5'lisi görülmüştür ve neva perdesinde kısa bir rast motif gösterilerek neva perdesinde uzun bir karar gösterilmiştir.

Şekil 557

“Kosalma (Kına Havası)” Adlı Eserin H Cümlesi

H cümlesinde nim hisar perdesi ile ilk motifte buselik perdesinde kürdi 4'lüsü, diğer motiflerde ise yerinde buselik 4'lüsüne bir bakiye eklenerek neva perdesinde tamamlanmıştır. Cümle buselik makamını ihtiva ediyor olsa da nim hisar perdesi cümlede aktif bir roldedir.

Eserin tamamında buselik etki göze çarpmaktadır. Atlamalı sesler düğâh – hüseyini aralığı ve seyir karakteri hüseyini makamına yakınlık gösterse de genel değiştirici işaretlerinde hüseyini makamına ait segâh perdesinin bulunmaması eserin makamını buselik olarak göstermektedir. Eserin seyri ve duyumu uşşak makamı hissi uyandırmaktadır fakat dizi buselik makamı içerisinde seyretmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 210

“Koşalma (Kına Havası)” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	238
Eserin Adı	Kosalma (Kına Havası)
Usulü	9/8 – 6/8
Düzümü	2+2+2+3 – 3+3
THM Usul Türü	Ana Usuller ve Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Çifte Sofyan ve Yürük Semai
Metronom Değeri	Dörtlük Nota = 116 (Moderato)

En Uzun Nota Değeri	Noktalı Dörtlük
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eserin usulü 9\8'lik usulde başlayıp 6\8'lik usulde son bulmuştur. THM' de 9/8 'lik usul birleşik usullerden, 6/8'lik usul ise ana usullerden olup TSM' de sırasıyla Çifte Sofyan ve Yürük Semai olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri noktalı dörtlük, en kısa nota değeri ise onaltılık nota olan eserde hız moderato, orta hızda ölçülmüştür. Usullerin düzümleri 2+2+2+3 ve 3+3 olarak belirlenmiştir ve söz konusu usuller TSM' deki darplarla örtüşmektedir.

“Koyunları Suya İndirme Havası (Kara Koyun)” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Koyunları Suya İndirme Havası (Kara Koyun)

Repertuvar No: 677

Yöresi: Sivas

Derleyen: TRT İstanbul Radyosu Türk Halk Müziği Müdürlüğü Arşivinden

Notaya Alan: Yücel Paşmakçı

Kimden Alındığı: Ali Bozer

İnceleme Tarihi: 27.12.2010

Eserin Makam Analizi.

Eserde birçok motif birçok cümlelerin içerisinde kullanılmıştır. Birçok farklı usuller de kullanılmıştır. Nota içerisinde hatalı kısımlar da mevcuttur. Eser büyüklü küçüklü cümlelerden oluşmaktadır. Diğer cümlelerden özgün olan tüm cümleler ayrı ayrı düşünülmüştür. A+B+C+D+E+F+G+H+I+J şeklinde ayrılmıştır.

Şekil 558

“Koyunları Suyu İndirme Havası (Kara Koyun)” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde yerinde uşşak makam dizisi mevcuttur. Hüseyini perdesinin sıkça kullanılmasına karşın eviç perdesi bulunmamaktadır. Cümlelerin ihtiva ettiği makam ağırlıkta hüseyini olarak düşünülmektedir.

Şekil 559

“Koyunları Suyu İndirme Havası (Kara Koyun)” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde yerinde hüseyini 5'lisi mevcuttur ve hüseyini perdesi ağırlıklı kullanılmıştır.

Şekil 560

“Koyunları Suya İndirme Havası (Kara Koyun)” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde A cümlesinden esintiler mevcutsa da farklı bir yapısı vardır. C cümlesi hüseyini makamına benzerlik göstermektedir.

Şekil 561

“Koyunları Suya İndirme Havası (Kara Koyun)” Adlı Eserin D Cümlesi

D cümlesinde B ve C cümlelerine benzerlik gösteren motifler mevcuttur. Fakat farklı bir ifade mevcuttur. Bu sebeple ayrı düşünülmüştür. D cümlesi hüseyini 5’lisi ile seyretmektedir.

Şekil 562

“Koyunları Suyu İndirme Havası (Kara Koyun)” Adlı Eserin E Cümlesi

E cümlesinde kendinden önceki cümlelerden esintiler bulunmakla beraber acem perdesi daha baskın bir konumda tespit edilmiştir. E cümlesinde de yerinde uşşak dizi ve hüseyini makamına yakınlık gösteren bir seyir mevcuttur.

Şekil 563

“Koyunları Suyu İndirme Havası (Kara Koyun)” Adlı Eserin F Cümlesi

F cümlesinde diğer cümlelere benzerlik gösteren motifler birlikte kullanılmıştır. Her motif aynı akışta olmasa da diğer cümlelerdeki hallerinin aynısıdır. F cümlesinin sonunda neva

ve çargah perdeleri ön plana alınmış ve son motifte nim hisar perdesiyle küçük bir motif gösterilmiştir.

Şekil 564

“Koyunları Suya İndirme Havası (Kara Koyun)” Adlı Eserin G Cümlesi

G cümlesi kendinden önceki cümlelerden hem usul hem ezgi yürüyüşü hem de makam konularında farklılık göstermektedir. G cümlesinde çargah perdesinde buselik 3'lüsü görülmektedir.

Şekil 565

“Koyunları Suya İndirme Havası (Kara Koyun)” Adlı Eserin H Cümlesi

H cümlesi makamsal değişkenlerden ziyade usul konusunda sürekli bir değişikliğin görüldüğü bir yapıdadır. Çargah perdesinde buselik 5'lisi mevcuttur.

Şekil 566

“Koyunları Suyu İndirme Havası (Kara Koyun)” Adlı Eserin I Cümlesi

I cümlesinde diğer cümlelerden farklı olarak eserde ilk defa eviç perdesi görülmüş ve neva perdesinde hicaz 4'lüsü yerinde buselik 5'lisine eklenmiştir.

Şekil 567

“Koyunları Suyu İndirme Havası (Kara Koyun)” Adlı Eserin İ Cümlesi

İ cümlesi G ve H cümlelerine benzer bir yapıda olmasına karşın içerisinde usul konusunda birçok değişken mevcuttur. Eserin son cümlesi olan cümlede çargah perdesinde nikriz 5'lisi ağırlıkta olup neva perdesinde karar gösterilmiştir.

Eser Hüseyini makamıyla giriş yapmıştır. Genel itibarıyla hüseyini 5'li içerisinde seyretmiştir. Sonrasında nevâ perdesinde uzun bir çeşnisiz asma kalış gösterilmiş ve nevâ

perdesinde kürdi çeşni ile bir seyre başlanmıştır. Sonrasında ise nevâ perdesinde hicaz'lı bir seyir söz konusudur. Tekrar nevâ perdesindeki kürdi çeşni ile de eser tamamlanmıştır.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 211

“Koyunları Suya İndirme Havası (Kara Koyun)” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	677
Eserin Adı	Koyunları Suya İndirme Havası (Kara Koyun)
Usulü	2/4 – 8/8 – 5/8 – 6/8 – 9/8 – 7/8
Düzümü	1+1 – 2+2+2+2 – 2+3 – 3+3 – 2+2+2+3 – 2+2+3
THM Usul Türü	Ana usuller ve Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Nim Sofyan, Düyek, Yürük Semai, Bileşik Sofyan, Devri Hindi
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	İkilik Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 6\8'lik yürük semai usulüyle başlamıştır. 2\4'lük nim sofyan usulünde 5 ölçülük bir seyrin ardından 8\8'lik düyek usulü gösterilmiştir. Devamında bir ölçülük 5\8'lik Türk aksağı ve hemen ardından 2\4'lük nim sofyan usulü tekrarlanmıştır. 8 ölçülük kısa bir Nim sofyan sürecinden sonra tekrar 6\8'lik yürük semai usulüne dönmüştür. Sonrasında tekrar 2\4'lük nim sofyan usulü, 9\8'lik aksak semai usulü, 2\4'lük nim sofyan usulü, 6\8'lik yürük semai usulü, 5\8'lik Türk Aksağı usulü, 2\4'lük nim sofyan usulü, 5\8'lik Türk Aksağı usulü, 2\4'lük nim sofyan usulü, 7\8'lik devri hindi usulü ve son olarak 2\4'lük nim sofyan usulünde ölçülmüştür. birçok farklı usullerin peşpeşe icra edildiği eser az rastlanır türden bir yapıyla karşımızdadır.

“Köşk Altı” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Köşk Altı

Repertuvar No: 254

Yöresi: Erzincan - Refahiye

Derleyen: TRT

Notaya Alan: Mehmet Özbek

Kimden Alındığı: Zülfikar Altan

İnceleme Tarihi: 02.07.1985

Eserin Makam Analizi.

Eser bir cümleinin farklı tartım kalıplarıyla tekrarlanmasıyla oluşmuştur. A cümlesi olarak söz konusu cümle adlandırılmıştır.

Şekil 568

“Köşk Altı” Adlı Eserin A Cümlesi

Eser çoğunlukla segâh çeşni çevresinde seyretmektedir. Kısa bir nevâ perdesinde rast gösterimi ardından tekrar segâh'lı seyre devam edilmiştir. Eser segâh makamı sesleri içerisinde seyrediyor olsa da seyir bakımından hüseyini makamı, duyum olarak daha ön plandandır. Karara varmayan bir hüseyini yapı söz konusudur ve nevâ perdesinde karar verilmiştir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 212

“Köşk Altı” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	254
Eserin Adı	Köşk Altı
Usulü	9/8
Düzümü	2+2+2+3

THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Çifte Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eserin usulü 9\8'lik usulde ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de birleşik usullerden olup, TSM' de Çifte Sofyan usulüne benzerlik göstermektedir. Eserde en uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri ise onaltılık nota olarak belirlenmiştir. 2+2+2+3 düzümde seyreden usul Çifte Sofyan usulüyle aynı darplara sahiptir.

“Kuyudan Su Çekerler (Kız Oyunlarından 2)” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Kuyudan Su Çekerler (Kız Oyunlarından 2)

Repertuvar No: 250

Yöresi: Ezincan

Derleyen: TRT

Notaya Alan: Mehmet Özbek

Kimden Alındığı: Kemal Baylan – Cemal Baylan

İnceleme Tarihi: 02.07.1985

Eserin Makam Analizi.

Eser bir cümleinin tekrarlanmasından meydana gelmiştir. Söz konusu cümle A cümlesi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 569

“Kuyudan Su Çekerler (Kız Oyunlarından 2)” Adlı Eserin A Cümlesi

Eser nevâ perdesinde rast ve buselik çeşnilerle seyretmektedir. Çargâh perdesi genel olarak yeden konumundadır. Eserde hüseyini perdesindeki kalışlar ve hüseyini perdesindeki uşşak 3'lüsü dolayısıyla karara hüseyini duyumu mevcuttur.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 213

“Kuyudan Su Çekerler (Kız Oyunlarından 2)” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	250
Eserin Adı	Kuyudan Su Çekerler (Kız Oyunlarından 2)
Usulü	6/8
Düzümü	3+3
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Yürük Semai
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 6\8'lik usulde ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de ana usullerden olup TSM' de Yürük Semai olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri onaltılık olan eserde metronom değeri belirtilmezken düzum 3+3 seyretmektedir.

“Marmaris Zeybeği” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Marmaris Zeybeği

Repertuvar No: 143

Yöresi: Marmaris

Derleyen: Hamdi Özbay

Notaya Alan: Hamdi Özbay

Eserin Makam Analizi.

Eser cümle ve motif yapısına göre A+B şeklinde bölünmüştür.

Şekil 570

“Marmaris Zeybeği” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesi yerinde suzinak diziyi ihtiva ediyor olsa da temelde ağırlıkta olan makam hüzzam makamı olarak tespit edilmiştir. Karar perdesinin neva perdesi olduğu görülmüştür.

Şekil 571

“Marmaris Zeybeği” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde rast 5’lisi ve hüzzam 5’lisi mevcuttur. Genel anlatım hüzzam makamı çevresinde seyretmekte ve rast perdesindeki ezgilerin genişlemiş kısmı oluşturduğu düşünülmektedir.

Eserin tamamı iki ölçüden oluşuyor olsa da içeriğinde birçok makamı geçki olarak görmekteyiz. Geniş bir ses aralığında seyreden eserin ağırlıkta gösterdiği makam hüzzam olarak belirlenmiştir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 214

“Marmaris Zeybeği” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	143
Eserin Adı	Marmaris Zeybeği
Usulü	9/4
Düzümü	2+2+2+2+2+2+2+2
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Ağır Aksak
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Altmışdörtlük Nota

Eser 9/4'lük usulde ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de birleşik usullerden olup TSM' de Ağır Aksak olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri altmışdörtlük nota olan eserde metronom değeri belirtilmemiştir.

“Mendo Bari” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Mendo Bari

Repertuvar No: 625

Yöresi: Artvin

Derleyen: Altan Demirel

Notaya Alan: Altan Demirel

Kimden Alındığı: Nurettin Demir

İnceleme Tarihi: 23.06.2005

Eserin Makam Analizi.

Eser iki motiflik bir cümleinin tekrarından ibarettir. İlk motif soru ikinci motif ise cevap niteliğindedir. Söz konusu cümle A cümlesi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 572

“Mendo Bari” Adlı Eserin A Cümlesi

Eser yerinde buselik 5’lisi ile seyretmiştir. Eserin seyrinde bir hüseyini makamına benzerlik mevcuttur.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 215

“Mendo Bari” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	625
Eserin Adı	Mendo Bari
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Dörtlük Nota = 90 (Andante)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 4/4’lük usulde ölçülmüştür. THM’ de ana usullerden olan söz konusu usul TSM’ de sofyan olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri onaltılık olan eserde metronom değeri andante olarak belirlenmiştir.

“Merzifon Karşılması” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Merzifon Karşılması

Repertuvar No: 135

Yöresi: Merzifon

Derleyen: Nejat Buhara

Notaya Alan: Nejat Buhara

Kimden Alındığı: -

İnceleme Tarihi: 22.02.1978

Eserin Makam Analizi.

Eser dokuz cümleden meydana gelmiştir. Söz konusu cümleler A+B+C+D+E+F+G+H+I olarak adlandırılmıştır.

Şekil 573

“Merzifon Karşılması” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde yerinde segah 4'lüsü veya buselik perdesinde kürdi 4'lüsü görülmektedir.

Şekil 574

“Merzifon Karşılması” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde yerinde hüzzam 5'lisi ve neva perdesinde buselik 4'lüsü görülmektedir.

Şekil 575

“Merzifon Karşılması” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde hüseyini perdesinde kürdi 3'lüsü görülmektedir.

Şekil 576

“Merzifon Karşılması” Adlı Eserin D Cümlesi

D Cümlesinde neva perdesinde hicaz 5'lisi görülmektedir.

Şekil 577

“Merzifon Karşılması” Adlı Eserin E Cümlesi

E cümlesinde yerinde hüzzam 5'lisi görülmektedir.

Şekil 578

“Merzifon Karşılması” Adlı Eserin F Cümlesi

F cümlesinde neva perdesinde hicaz 5'lisi ve muhayyer perdesinde uşşak 3'lüsü görülmektedir.

Şekil 579

“Merzifon Karşılması” Adlı Eserin G Cümlesi

G cümlesinde muhayyer perdesinde uşşak 4'lüsü görülmektedir. Motiflerin inişlerinde sümbüle perdesi kullanılarak eviç perdesine kadar düşülmüştür.

Şekil 580

“Merzifon Karşılması” Adlı Eserin H Cümlesi

H cümlesinde muhayyer perdesinde kürdi 3'lüsü görülmüştür.

Şekil 581

“Merzifon Karşılması” Adlı Eserin I Cümlesi

I cümlesinde muhayyer perdesinde uşşak 4'lüsü, kürdi 3'lüsü görülmüştür. Neva perdesinde kürdi 4'lüsü ile eser tamamlanmıştır.

Eserin genel anlatımı hüzzam makamı çevresinde seyretmektedir. Bu sebepten giriş cümlelerinde hüzzam ve segâh 4'lü ve 5'lileri geçişli olarak kullanılmıştır. Gelişme kısımlarında eviç perdesindeki segâh'lı seyirler dikkati çekmektedir. Bu kullanımın amacının muhayyer perdesindeki uşşak ve kürdi gösterimine hazırlık olduğu düşünülmektedir. Muhayyer perdesi üzerinde gösterilen uşşak ve kürdi 4'lüleri devamında yerini nevâ perdesindeki hicaz 5'liye bırakıp devamında ise tekrar hüzzamlı bir seyir hakim olmuştur.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 216

“Merzifon Karşılması” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	135
Eserin Adı	Merzifon Karşılması
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eserin usulü 4\4'lük olarak ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de ana usullerden olup, TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri sekizlik, en kısa nota değeri otuzikilik olan eserde metronom değeri belirtilmezken düzum 2+2 seyretmektedir.

“More” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: More

Repertuvar No: 156

Yöresi: Bayburt Dolayları

Derleyen: Ahmet Yamacı

Notaya Alan: Ahmet Yamacı

Kimden Alındığı: Binali Selman

İnceleme Tarihi: 22.02.1978

Eserin Makam Analizi.

Eser A+B+C+B şeklinde seyreden bir ezgidir. Her cümle içerisinde birer motif tekrarlanmıştır.

Şekil 582

“More” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde neva perdesinde rast 4'lüsü mevcuttur.

Şekil 583

“More” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde yerinde hüseyini 5'lisi görülmektedir. Rast perdesinin yeden konumunda olduğu düşünülmektedir.

Şekil 584

“More” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde neva perdesinde buselik 3'lüsü görülmektedir.

Eser yerinde hüseyini makam dizisi içerisinde seyretmektedir. Kalışlar genel olarak nevâ perdesinde gerçekleştiği için uşşak veya nevâ makamlarına da yakınlık göstermektedir. Değiştirici işaretleri ve asma kalışlardan yola çıkıldığında nevâ makamına daha yakın bir ezgi söz konusudur.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 217

“More” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	156
Eserin Adı	More

Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	İki Noktalı Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eserin usulü 4\4'lük olarak ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de ana usullerden olup, TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri iki noktalı sekizlik ve en kısa nota değeri ise otuzikilik nota olarak belirlenmiştir. Düzümü 2+2 seyreden eserde metronom değeri belirtilmemiştir.

“Muğla Zeybeği” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Muğla Zeybeği

Repertuvar No: 105

Yöresi: Muğla

Derleyen: Hamdi Özbay

Notaya Alan: Hamdi Özbay

Kimden Alındığı: -

İnceleme Tarihi: 27.09.1977

Eserin Makam Analizi.

Eser A+B+C+D olmak üzere 4 cümlede incelenmiştir.

Şekil 585

“Muğla Zeybeği” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde yegah perdesinde hicaz 5’lisi ve yerinde hicaz 4’lüsü mevcuttur.

Şekil 586

“Muğla Zeybeği” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde yegah perdesinde hicaz 5’lisi ve yerinde hicaz 4’lüsü mevcuttur.

Şekil 587

“Muğla Zeybeği” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde neva perdesinde buselik 4’lüsü mevcuttur. Hicaz makamı içerisinde seyre devam edilmektedir.

Şekil 588

“Muğla Zeybeği” Adlı Eserin D Cümlesi

D cümlesinde neva perdesinde buselik 4’lüsü mevcuttur ve hicaz makamı içerisinde seyre devam edilmektedir.

Eser yerinde hicaz ve yegah perdesindeki hicaz 4’lü ve 5’lileriyle seyretmektedir. Nevâ perdesinde buselik seyir de mevcuttur fakat hicaz makamının bir parçası olarak görünmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 218

“Muğla Zeybeği” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	105
Eserin Adı	Muğla Zeybeği
Usulü	9/4
Düzümü	2+2+2+2+2+2+2+2
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Ağır Aksak
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 9/4'lük usulde ölçülmüştür. THM' de birleşik usullerden olan usul TSM' de Ağır Aksak olarak isimlendirilmiştir. Metronom değeri belirsiz olan eserde en kısa nota değeri otuzikilik nota, en uzun nota değeri sekizlik nota olarak belirlenmiştir.

“Ortaklar Zeybeği” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Ortaklar Zeybeği

Repertuvar No: 496

Yöresi: Ege

Derleyen: Ahmet Yamacı

Notaya Alan: Ahmet Yamacı

Kimden Alındığı: Yöre Ekibi

İnceleme Tarihi: 06.06.1996

Eserin Makam Analizi.

Eser A+B+B' olarak üç cümleye ayrılmıştır. B' cümlesi küçük bir motif farkı göstermektedir.

Şekil 589

“Ortaklar Zeybeği” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde buselik perdesinde bir buselik 4'lüsü mevcuttur. Aynı zamanda neva perdesinde rast 5'lisi de görülmektedir. Karar olarak neva perdesi belirlenmiştir.

Şekil 590

“Ortaklar Zeybeği” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde yegah perdesinde rast 5'lisi ve düğah perdesinde buselik 5'lisi mevcuttur.

Şekil 591

“Ortaklar Zeybeği” Adlı Eserin B' Cümlesi

B' cümlesinde yegah perdesinde suzinak dizi mevcuttur.

Eserin genel olarak anlatımı yegah perdesinde suzinak makamı etkisi uyandırmaktadır.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 219

“Ortaklar Zeybeği” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	496
Eserin Adı	Ortaklar Zeybeği
Usulü	9/4
Düzümü	2+2+2+2+2+2+2+2
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Ağır Aksak
Metronom Değeri	Sekizlik Nota = 76 (Adagio)
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	Altmışdörtlük Nota

Eser 9/4'lük ölçülmüştür. THM' de birleşik usullerden olan söz konusu usul TSM' de Ağır Aksak usule benziyor olsa da düzum olarak karşılamamaktadır. Eserdeki düzumün cümle yapısından dolayı bölünmüş olduğu düşünülmektedir. En uzun nota değeri sekizlik, en kısa nota değeri altmışdörtlük olan eserin türü zeybek olduğunda mızrap sıklığı ve tavır hareketleri dolayısıyla sık bir nota yapısına sahip olduğu düşünülmektedir. Metronom değeri olarak sekizlik nota 72 metronom olarak belirtilmiş, bu da orta hızlarda icra edilmesi gerektiğini göstermektedir.

“Oyun Havası” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Oyun Havası

Repertuvar No: 645

Yöresi: Tunceli - Kalan

Derleyen: Ankara Devlet Konservatuvarı

Notaya Alan: Altan Demirel

Kimden Alındığı: Süleyman Çelik

İnceleme Tarihi: 22.09.2006

Eserin Makam Analizi.

Eser A+B+C+A şeklinde cümlelerine ayrılmıştır.

Şekil 592

“Oyun Havası” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde yerinde buselik 5’lisi mevcuttur.

Şekil 593

“Oyun Havası” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde yerinde buselik 5’lisine hüseyini perdesinde uşşak 3’lüsü eklenmiştir.

Şekil 594

“Oyun Havası” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde yerinde buselik 5’lisi mevcuttur.

Eser yerinde Buselik 5'li ile seyretmektedir. Bir ölçüde Nevâ perdesinde Rast 4'lüsü görülmüş ve tekrar Buselik çeşni ile Nevâ perdesinde karar kılınmıştır. Eserin makamının Buselik Makam dizisine yakınlık gösterdiğinde Buselik olduğu düşünülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 220

“Oyun Havası” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	645
Eserin Adı	Oyun Havası
Usulü	18/8
Düzümü	3+3+3+3+3+3
THM Usul Türü	Karma Usuller
TSM Usul Adı	Darb - Türki
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 18\8'lik usulde ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de karma usullerden olup TSM' de Darb-ı Türki usulüne benzerlik göstermektedir. Düzüm olarak 3+3... şeklinde seyreden eserin usulü Darb – 1 Türki usulüyle uyumlu değildir. En uzun nota değeri dörtlük olan eserde en kısa nota değeri onaltılık nota olarak belirlenmiştir.

“Pınarın Başı (Halay)” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Pınarın Başı (Halay)

Repertuvar No: 218

Yöresi: Sivas

Derleyen: TRT Müzik Daire Başkanlığı Türk Halk Müziği Müdürlüğü

Notaya Alan: Mehmet Özbek

Kimden Alındığı: Mehmet Aykut – Ali Ayık

İnceleme Tarihi: 02.05.1985

Eserin Makam Analizi.

Eser A+B+C+D olmak üzere dört cümleye ayrılmıştır. Her cümle birçok kez tekrarlanmaktadır. Tekrarlanan cümleler A, B, C cümleleri olarak belirlenmiş D cümlesi ise muadil motifler olmasına rağmen ayrıca gösterilmiştir.

Şekil 595

“Pınarın Başı (Halay)” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde yerinde buselik 5'lisine eviç ve acem perdeleri değişken olmak üzere gerdaniye perdesi eklenmiştir.

Şekil 596

“Pınarın Başı (Halay)” Adlı Eserin B Cümlesi

A cümlesinde yerinde buselik 5'lisine eviç ve acem perdeleri değişken olmak üzere gerdaniye perdesi eklenmiştir.

Şekil 597

“Pınarın Başı (Halay)” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde neva perdesinde rast ve buselik 4'lüleri mevcuttur.

Şekil 598

“Pınarın Başı (Halay)” Adlı Eserin D Cümlesi

D cümlesinde neva perdesinde rast ve buselik 4'lüleri mevcuttur.

Eser yerinde uşşak ve nevâ perdesinde rast 4'lüsü ile birlikte buselik 4'lüsü içerisinde seyretilmektedir. Nevâ perdesinde sıkça kalıpların gerçekleşmesi, düğâh - nevâ aralığının ve nevâ - gerdaniye aralığının sıkça kullanılması gibi sebeplerden eserin makamının nevâ makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 221

“Pınarın Başı (Halay)” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	218
Eserin Adı	Pınarın Başı (Halay)
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 4/4'lük usulde ölçülmüştür. THM' de ana usullerden olan usul TSM' de Sofyan olarak adlandırılmaktadır. Eserde en uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri otuzikilik nota olarak belirlenmiştir. Metronom değeri belirlenmemiş olan eser 2+2 düzümüne sahiptir.

“Reşko Halayı” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Reşko Halayı

Repertuvar No: 225

Yöresi: Muş

Derleyen: TRT Müzik Daire Başkanlığı Türk Halk Müziği Müdürlüğü

Notaya Alan: Mehmet Özbek

Kimden Alındığı: Hanefi Öztürk – Halil Öztürk

İnceleme Tarihi: 14.05.1985

Eserin Makam Analizi.

Eser A+B+C olarak seyretmektedir. A cümlesi giriş cümlesi olarak sürekli olarak küçük tartım farklarıyla seyretmektedir. B cümlesi bir geçiş cümlesi olarak değerlendirilmiştir ve C cümlesi ile A cümlesi arasındaki bağı sağlamaktadır. C cümlesi ise girişteki makamdan farklı olarak karara gitmektedir. C cümlesi de sürekli olarak küçük tartım farklarıyla tekrarlanmaktadır.

Şekil 599

“Reşko Halayı” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde neva perdesinde rast 5'lisi mevcuttur. Söz konusu cümlede düğah perdesi bir kereye mahsus gösterilmiştir.

Şekil 600

“Reşko Halayı” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde hicaz 4'lüsü görülmektedir. Eviç perdesinin baskın kullanıldığı cümlede bir önceki cümlede bulunmayan perdeye çokça dikkat çekilerek bir sonraki cümledeki makamsal yapıya hazırlık yapıldığı düşünülmektedir.

Şekil 601

“Reşko Halayı” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde A ve B cümlelerinden bağımsız bir yapı söz konusu olmamakla beraber makamsal değişiklik tamamlanmıştır. Eserin makamı neva perdesinde hicaz olarak sonlanmıştır.

Eserin tamamı nevâ perdesinde hicaz ve rast 4 ve 5'lilerinden oluşmaktadır. Çargâh perdesi burada yeden konumundadır ve nevâ perdesindeki hicaz 4'lüsüne eklenen bir tanini ile elde edilen nikriz çeşnişiyle bir ilgisi yoktur. Eser neva perdesinde rast 5'lisi ile başlayıp neva perdesinde hicaz 5'lisi ile tamamlanmıştır.

Tablo 222

“Reşko Halay” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	225
Eserin Adı	Reşko Halayı
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Dörtlük Nota = 92(Andante)
En Uzun Nota Değeri	İkilik Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 4/4'lük usulde ölçülmüştür. THM' de ana usullerden olan usul TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. Andante olarak metronomu belirlenen eserde en uzun nota değeri ikilik, en kısa nota değeri onaltılık olarak belirlenmiştir.

“Sabah Namazı Zeybeği” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Sabah Namazı Zeybeği

Repertuvar No: 274

Yöresi: Muğla – Yatağan – Bayır Köyü

Derleyen: Hamit Çine

Notaya Alan: Hamit Çine

Kimden Alındığı: Fahrettin Tokgöz

İnceleme Tarihi: 1968

Eserin Makam Analizi.

Eser A ve B olmak üzere iki cümleye ayrılmıştır.

Şekil 602

“Sabah Namazı Zeybeği” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde rast perdesinde çargah 5’lisi mevcuttur. Cümle neva perdesinde son bulmuştur.

Şekil 603

“Sabah Namazı Zeybeği” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde yerinde çargah 5’lisi mevcuttur. Neva perdesi cümlelerin kararını oluşturmaktadır.

Eser rast perdesinde çargâh 5’lisi ile başlayıp nevâ perdesinde asma karar verdikten sonra çargah perdesinde tekrar çargah dizi ile neva perdesinde karar etmiştir. Makam dizisi çargah makamına benzerlik göstermektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 223

“Sabah Namazı Zeybeği” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.

274

Eserin Adı	Sabah Namazı Zeybeği
Usulü	9/4
Düzümü	2+2+2+3
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Ağır Aksak
Metronom Değeri	Dörtlük Nota = 25 – 30 (Grave)
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 9\4'lük usulde ölçülmüştür. Usul THM' de Birleşik usullerden olup TSM' de Ağır Aksak olarak adlandırılrsa da düzüm ve darplar uyumlu değildir. En uzun nota değeri sekizlik nota olan eserde en kısa nota değeri otuzikilik olarak tespit edilmiştir. Metronom değeri grave olarak belirlenen eserin ağır bir seyri olduğu düşünülmektedir.

“Sağdıç Gaydası” Adlı Türkünün Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Sağdıç Gaydası

Repertuvar No: 0479

Yöresi: Acıpayam – Yazır Kasabası

Derleyen: Nihat Kaya

Notaya Alan: Nihat Kaya

Kimden Alındığı: Süleyman Uğur

İnceleme Tarihi: 08.08.1994

Eserin Makam Analizi.

Eser cümle yapılarına ve motiflerine göre cümlelerine ayrılmıştır. Söz konusu cümleler A+B+B'+C+A+D+A şeklinde seyretmektedir. Bazı motifler farklı cümlelerde de tekrar etmektedir.

Şekil 604

“Sağdıç Gaydası” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde yerinde kürdi 4'lüsü ırak perdesinde segah 3'lüsüyle genişlemesiyle görülmektedir.

Şekil 605

“Sağdıç Gaydası” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde rast 4'lüsü ve buselik 4'lüsü görülmektedir.

Şekil 606

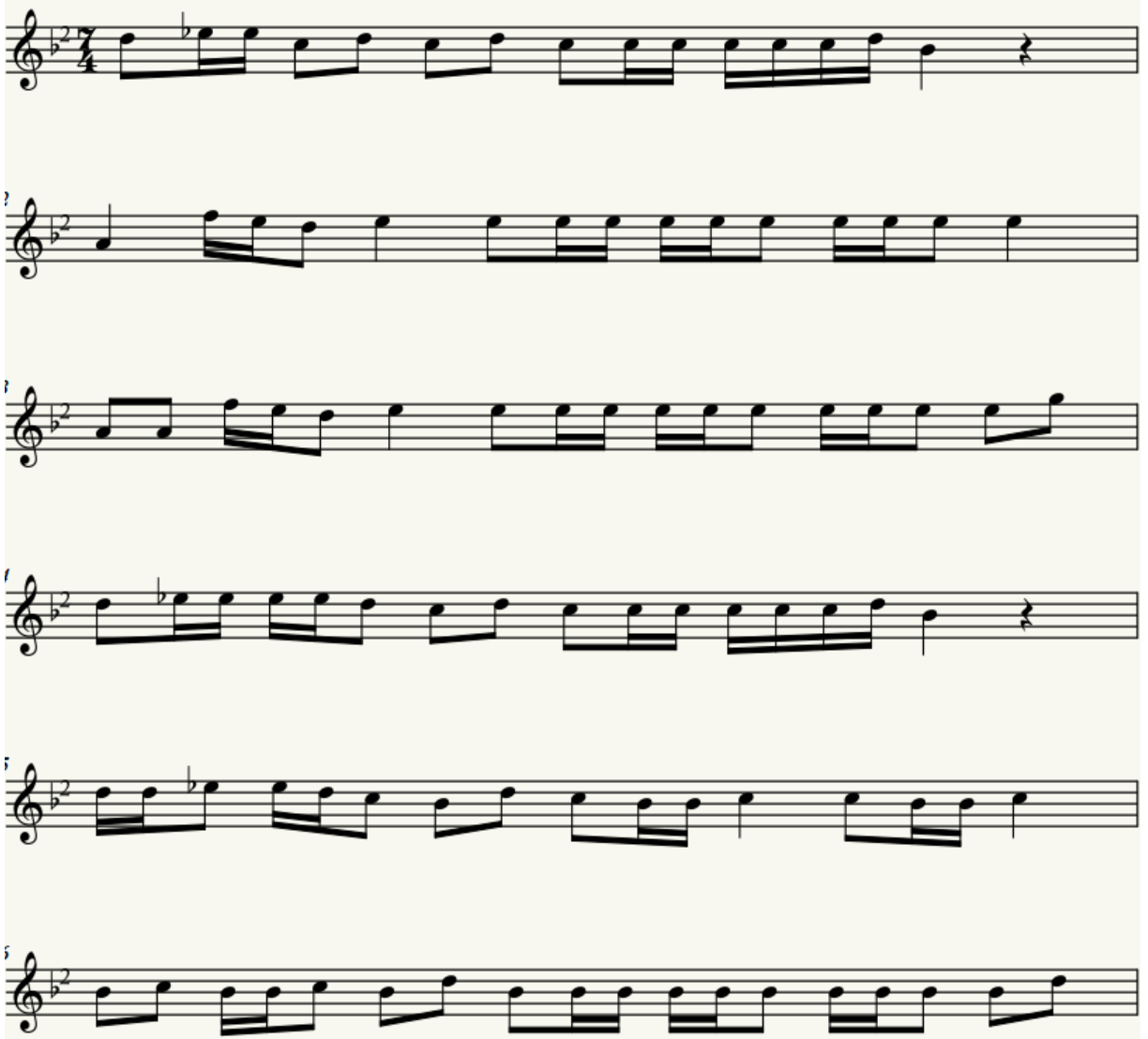
“Sağdıç Gaydası” Adlı Eserin B' Cümlesi

B' cümlesi neva perdesinde seyretmektedir.

Şekil 607

“Sağdıç Gaydası” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde yerinde eksik segah 4'lüsü görülmektedir.

Şekil 608

“Sağdıç Gaydası” Adlı Eserin D Cümlesi

D cümlesinde yerinde çargah 3'lüsü görülmektedir.

Eser ırak perdesinde segâh ile seyre başlayıp devamında nevâ perdesi çevresine geçiş yapmıştır. Söz konusu bölgede nevâ perdesinde buselik, rast ve kürdi 3'lü, 4'lü ve 5'lileri gösterilmiştir. Bu 3'lü, 4'lü ve 5'lileri gerçekleştirilirken bir yandan da segâh perdesine sürekli bir iniş söz konusudur. Eser genel itibarıyla uşşak makamı duyumuna sahiptir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 224

“Sağdıç Gaydası” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	479
Eserin Adı	Sağdıç Gaydası
Usulü	7/8
Düzümü	2+2+3
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Devr – i Turan

Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 7\4'lük usulde ölçölmüştür. THM' de söz konusu usul Birleşik usullerden olup TSM' de Devr- i Turan olarak adlandırılmıştır. Eserde en uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri ise onaltılık olarak belirlenmiştir. Düzümleri olarak 2+2+3 seyreden usul Devr – i Turan usulüyle uyumlu bir vuruşa sahiptir. Metronom değeri belirtilmemiştir.

“Sarı Kız (Halay)” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Sarı Kız (Halay)

Repertuvar No: 633

Yöresi: Sivas - şarkışla

Derleyen: İhsan Öztürk

Notaya Alan: İhsan Öztürk

Kimden Alındığı: Yolcu ve Adıgüzel Ölçer

İnceleme Tarihi: 18.11.2005

Eserin Makam Analizi.

Eser birbirine benzer motifler ve cümlelerin tekrarlanmasından dolayı A+B+C şeklinde ayrılmıştır. Söz konusu cümlelerdeki tekrarlar belirtilmemiş ve tekrarlanan motifler gösterilmemiştir.

Şekil 609

“Sarı Kız (Halay)” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde yerinde buselik 5’lisine hüseyini perdesinde kürdi 3’lüsü eklenmiştir.

Şekil 610

“Sarı Kız (Halay)” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde yerinde buselik 5’lisine hüseyini perdesinde kürdi 3’lüsü eklenmiştir.

Şekil 611

“Sarı Kız (Halay)” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde yerinde buselik 5'lisine hüseyini perdesinde kürdi 3'lüsü eklenmiştir.

Eser buselik makamı sesleri içerisinde seyretmektedir. Seslerde değişikliği görülmemekle birlikte çargâh perdesinde nevâ perdesinde ve buselik perdesinde asma kalışlar görülmüştür. Eserin makamının buselik olduğu düşünülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 225

“Sarı Kız” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	633
Eserin Adı	Sarı Kız (Halay)
Usulü	2/4 – 4/4 – 12/8
Düzümü	1+1 – 2+2 – 3+3+3+3
THM Usul Türü	Ana Usuller ve Karma Usuller
TSM Usul Adı	Nim Sofyan – Sofyan – Bileşik Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 4/4'lük usulle başlamıştır. 2/4'lük usulle yeldirme kısmı tamamlanmıştır. Hoplatma kısmı ise 12/8'lik usulle ölçülmüştür. Usuller THM' de ana usuller ve karma usullerdendir. TSM' de 2/4 Nim Sofyan, 4/4 Sofyan, 12/8 Bileşik Sofyan olarak adlandırılmaktadır. Eserde en uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri otuzikilik olarak tespit edilmiştir. Metronom değeri belirtilmemiştir.

“Saz Havası (Hüseyini Gezinti)” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Saz Havası (Hüseyini Gezinti)

Repertuvar No: 89

Yöresi: Şanlıurfa

Derleyen: -

Notaya Alan: -

Kimden Alındığı: Aziz Çekirge

İnceleme Tarihi: 27.09.1977

Eserin Makam Analizi.

Eser kısa cümlelerin bir araya gelmesinden meydana gelmiştir. A+B+B'+C+C' olarak cümlelerine ayrılmıştır.

Şekil 612

“Saz Havası (Hüseyini Gezinti)” Adlı Eserin A Cümlesi

C cümlesinde neva perdesinde hicaz 5'lisine bir bakiye (yarım ses) eklenmiştir.

Şekil 616

“Saz Havası (Hüseyini Gezinti)” Adlı Eserin C’ Cümlesi

C’ cümlesinde neva perdesinde hicaz 5’lisi mevcuttur.

Eserin başlığında hüseyini makamından söz ediliyor olsa da hüseyini makamıyla ilgisi yoktur. Eser nevâ perdesinde hicaz 5’li ile seyretmektedir. Giriş cümlesinde bir suzinak dizi mevcuttur ve sonraki cümleler nevâ perdesinde hicaz çevresinde seyretmektedir. Karar perdesi neva olan eserin en yakın düşünüldüğü makam suzinak makam dizisidir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 226

“Saz Havası (Hüseyini Gezinti)” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	89
Eserin Adı	Saz Havası (Hüseyini Gezinti)
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	İkilik Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 4/4’lük ölçülmüştür. Söz konusu usul THM’ de ana usullerden olup TSM’ de sofyan olarak adlandırılmaktadır. Düzüm olarak 2+2 seyreden eserde en uzun nota değeri ikilik en kısa nota değeri ise onaltılık olarak belirlenmiştir.

“Siro Halayı” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Siro Halayı

Repertuvar No: 242

Yöresi: Erzincan

Derleyen: TRT

Notaya Alan: Mehmet Özbek

Kimden Alındığı: Mustafa Korkmaz – Resul Demir

İnceleme Tarihi: 07.06.1985

Eserin Makam Analizi.

Eser cümlelerine A+B+C şeklinde ayrılmıştır. Birbirinden özgün görünen makam veya usul konusunda ayrılan cümleler ayrılış noktalarından kesilerek gösterilmiştir.

Şekil 617

“Siro Halayı” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde Neva perdesinde Rast 5’lisi ağırlıkta görülmektedir.

Şekil 618

“Siro Halayı” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde yerinde hüseyini 5’lisi mevcuttur.

Şekil 619

“Siro Halayı” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde neva perdesinde rast 4’lüsü mevcuttur.

Şekil 620

“Siro Halayı” Adlı Eserin D Cümlesi

D cümlesinde yerinde uşşak 4'lüsüne neva perdesinde buselik 4'lüsü eklenmiştir.

Eser genel olarak hüseyini makam dizisi içerisinde seyretmektedir. Irak perdesindeki segâh'lı genişleme uşşak makamına yakınlık sağlasa da genel olarak bakıldığında hüseyini bir yapı söz konusudur. Ayrıca karar ve perde yapıları birbirine yakın makamlarda bu durumun görüldüğü ve normal olması dolayısıyla hüseyini makamına daha yakın bir ifade içermesi ve seyir karakteri açısından da destekleyici bir yapıda olmasından dolayı eserin hüseyini makam dizisinde olduğu düşünülmektedir. Söz edilen unsurların dışında yerinde segâh ve yerinde rast çeşnileri ve nevâ perdesinde rast çeşnileri de mevcuttur. Eser nevâ perdesinde karar etmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 227

“Siro Halayı” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	242
Eserin Adı	Siro Halayı

Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 2\4'lük usulde ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de ana usullerden olup TSM' de Sofyan olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri dörtlük nota olan eserde en kısa nota değeri otuzikilik nota olarak tespit edilmiştir.

“Soğuk Kuyu Zeybeği” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Soğuk Kuyu Zeybeği

Repertuvar No: 210

Yöresi: Manisa – Soma – Pir Ahmet Köyü

Derleyen: Emin Demirkol – Suat Çelik – Raif Şaşmaz

Notaya Alan: Nihat Kaya

Kimden Alındığı: Yöre Ekibi

İnceleme Tarihi: 21.02.1985

Eserin Makam Analizi.

Eser A+B şeklinde iki cümleye ayrılmıştır.

Şekil 621

“Soğuk Kuyu Zeybeği” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde yerinde nikriz makam dizisi mevcuttur.

Şekil 622

“Soğuk Kuyu Zeybeği” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde nikriz 5’lisi pesten yarım ses tizden bir ses genişlemiş bir durumdadır.

Eser nikriz makamı içerisinde seyretmektedir. İkinci ölçüde ırak perdesinde bir genişleme görülmüştür ve nevâ perdesinde karara varılmıştır.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 228

“Soğuk Kuyu Zeybeği” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	210
Eserin Adı	Soğuk Kuyu Zeybeği
Usulü	9/4
Düzümü	2+2+2+2+2+2+2+2
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Ağır Aksak

Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eserin usulü 9\4'lük usulde ölçölmüştür. THM' de birleşik usullerden olan söz konusu usul TSM' de Ağır Aksak olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri sekizlik, en kısa nota değeri otuzikilik nota olan eserde metronom değeri belirtilmemiştir.

“Süpürge Oyun Havası” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Süpürge Oyun Havası

Repertuvar No: 211

Yöresi: Adana

Derleyen: Yaşar Aydaş

Notaya Alan: Yaşar Aydaş

Kimden Alındığı: Selahattin Sarıkaya

İnceleme Tarihi: 20.03.1985

Eserin Makam Analizi.

Eser A+B şeklinde iki cümleden oluşmaktadır. Belli motiflerin sürekli tekrarlandığı A cümlesi eserin sonunda B cümlesine bırakmaktadır.

Şekil 623

“Süpürge Oyun Havası” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde yerinde suzinak makam dizisi mevcuttur. Söz konusu cümle neva perdesinin ağırlıkta kullanıldığı ve karara neva perdesi ile varılan bir yapıdadır.

Şekil 624

“Süpürge Oyun Havası” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde ise neva perdesinde hicaz çeşni yoğun olarak görülmektedir.

Eser suzinak makam dizisi içerisinde seyretmektedir. Yerinde rast, yerinde uşşak ve nevâ perdesinde hicaz gezintileri suzinak makamını destekler niteliktedir. Neva perdesinde karar eden eserin makamının suzinak makamına yakın olduğu düşünülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 229

“Süpürge Oyun Havası” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	211
Eserin Adı	Süpürge Oyun Havası

Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Dörtlük Nota = 96 (Andante)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 4/4'lük usulde ölçülmüştür. THM' de ana usullerden olan usul TSM' de sofyan olarak adlandırılmaktadır. 2+2 düzüme sahip eserde en uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri onaltılık olarak tespit edilmişken, metronom değeri andante olarak tespit edilmiştir.

“Şamatya” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Şamatya

Repertuvar No: 338

Yöresi: Gaziantep

Derleyen: Enis Gençtürk – Cahit Başalan

Notaya Alan: Hikmet Taşan

Kimden Alındığı: Memik Avcu – Cuma Zurnacı

İnceleme Tarihi: 02.05.1988

Eserin Makam Analizi.

Eser birbirine benzerlik gösteren cümlelerden oluşmaktadır. Makamsal ve usul ile ilgili değişikliklerin bulunduğu cümleler ayrılmıştır. Söz konusu cümleler A+B+C+D olarak adlandırılmıştır.

Şekil 625

“Şamatya” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde yerinde hüseyini 5’lisi mevcuttur.

Şekil 626

“Şamatya” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde segah perdesinde eksik segah 5’lisi mevcuttur.

Şekil 627

“Şamatya” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde hicaz perdesi üzerinde kürdi 3'lüsü mevcuttur.

Şekil 628

“Şamatya” Adlı Eserin D Cümlesi

D cümlesinde hicaz perdesi üzerinde kürdi 3'lüsü mevcuttur.

Eser müstear makam dizisi içerisinde seyretmektedir. Segâh'lı ve çargâh'lı kalışlar ve nim hicaz perdesinde kürdi 3'lüsü yoğun olarak mevcuttur.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 230

“Şamatya” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	338
Eserin Adı	Şamatya
Usulü	5/8 – 2/4 – 4/4 – 6/4
Düzümü	2+3 – 1+1 – 2+2 – 2+2+2

THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Türk Aksağı – Nim Sofyan – Sofyan – Sengin Semai
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 5\8'lik Türk Aksağı usulüyle başlamış, 2\4'lük Nim Sofyan Usulüyle devam etmiştir. Sonrasında 4\4'lük Sofyan usulüne geçilmiştir ve 6\4'lük Sengin Semai usulünün ardından 4\4'lük sofyan usulünde son bulmuştur.

“Tek Zeybek (2)” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Tek Zeybek (2)

Repertuvar No: 667

Yöresi: Antalya

Derleyen: Erdal İyiöz

Notaya Alan: Erdal İyiöz

Kimden Alındığı: Yöre Ekibi

İnceleme Tarihi: 09.04.2009

Eserin Makam Analizi.

Eser soru ve cevap motifleri içeren bir cümleden oluşmaktadır.

Şekil 629

“Tek Zeybek (2)” Adlı Eserin A Cümlesi

Eser nevâ perdesinde buselik 5’li ve 4’lü ile yeden gösterimi ile birlikte seyretmekte ve nevâ perdesinde karar vermektedir. Buselik makamına yakınlık gösterdiği düşünülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 231

“Tek Zeybek” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	667
Eserin Adı	Tek Zeybek (2)
Usulü	9/8
Düzümü	2+2+2+3
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Çifte Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 9\8’lik usulde ölçülmüştür. THM’ de birleşik usullerden olan usul TSM’ de çifte sofyan usulüne benzerlik göstermektedir. Darp ve düzum olarak benzeyen usul 2+2+2+3

şeklinde seyretmiştir. En uzun nota değeri sekizlik olan eserde en kısa nota değeri otuzikilik olarak belirlenmiştir. Metronom değeri belirtilmemiştir.

“Temi (Tenne)” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Temi (Tenne)

Repertuvar No: 169

Yöresi: Van – Erciş

Derleyen: TRT

Notaya Alan: Erkan Sürmen

Kimden Alındığı: Tosun ve Hüseyin Özister

İnceleme Tarihi: 19.01.1983

Eserin Makam Analizi.

Eser birbirine benzer üç cümleden oluşmaktadır. A+A'+A'' şeklinde adlandırılmıştır.

Şekil 630

“Temi (Tenne)” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde yerinde buselik 5'lisine bir bakiye eklenmiştir.

Şekil 631

“Temi (Tenne)” Adlı Eserin A' Cümlesi

A' cümlesinde yerinde çargah 4'lüsü.

Şekil 632

“Temi (Tenne)” Adlı Eserin A’’ Cümlesi

A’ cümlesinde neva perdesinde rast 4’lüsü mevcuttur.

Eser yerinde çargâh 4’lüsü çevresinde seyretmektedir. Bir motiflik nevâ perdesinde rast dörtlüsü mevcuttur. Eserin seyri ve hüseyini perdesindeki kalırlardan dolayı duyum ve seyir bakımından hüseyini makamı dizine benzerlik göstermektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 232

“Temi (Tenne)” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	169
Eserin Adı	Temi (Tenne)
Usulü	4/4
Düzümü	2+2
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir
En Uzun Nota Değeri	Sekizlik Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 4/4’lük usulde ölçülmüştür. THM’de ana usullerden olan usul TSM’ de sofyan olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri sekizlik, en kısa nota değeri onaltılık olan eserde metronom değeri belirtilmemiştir.

“Tevek Lorkesi” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Tevek Lorkesi

Repertuvar No: 581

Yöresi: Adana ve İlçeleri

Derleyen: Semah Esin

Notaya Alan: Semih Esin

Kimden Alındığı: Metin Küpeli (Zurma) – Dört Yolcu Ali (Davul)

İnceleme Tarihi: 31.01.2003

Eserin Makam Analizi.

Eser cümle ve motif yapılarına göre ayrılmıştır. A+B+C+D+E olarak adlandırılmıştır.

Şekil 633

“Tevek Lorkesi” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde yerinde hüseyini 5’lisi mevcuttur.

Şekil 634

“Tevek Lorkesi” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde hüseyini perdesinde kalış ve hüseyini – muhayyer perdeleri arasında atlamalı bir seyir mevcuttur.

Şekil 635

“Tevek Lorkesi” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde neva perdesinde hicaz 4’lüsü mevcuttur.

Şekil 636

“Tevek Lorkesi” Adlı Eserin D Cümlesi

D cümlesinde neva perdesinde rast 5’lisi mevcuttur.

Şekil 637

“Tevek Lorkesi” Adlı Eserin E Cümlesi

E cümlesinde yerinde hüseyini 5’lisi mevcuttur.

Eser yerinde hüseyini ve karcıgar makamlarının gösterildiği bir ezgiye sahiptir. Giriş cümlelerinin ardından uzun hüseyini perdesindeki bekleyişler hüseyini makamına, ardından gelen hicaz’lı kalışlar karcıgar makamına, sonrasındaki rast’lı kalışlar nevâ makamına dikkat çekse de eser hüseyini 5’lisiyle tamamlanmıştır.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 233

“Tevek Lorkesi” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	581
Eserin Adı	Tevek Lorkesi
Usulü	2/4
Düzümü	1+1
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Nim Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.

En Uzun Nota Değeri	İkilik Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 2\4'lük usulde ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de ana usullerden olup TSM' de Nim Sofyan olarak adlandırılmaktadır. En uzun nota değeri ikilik nota olan eserde en kısa nota değeri otuzikilik olarak görülmüştür. Eserde metronom değeri belirtilmemiştir.

“Tırnana” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Tırnana

Repertuvar No: 6

Yöresi: Ege

Derleyen: -

Notaya Alan: -

Kimden Alındığı: -

İnceleme Tarihi: 28.01.1977

Eserin Makam Analizi.

Eser birbirine benzer motifler içeren cümlelerden oluşmaktadır. Cümleler A+B+C+D şeklinde ayrılmıştır.

Şekil 638

“Tırnana” Adlı Eserin A Cümlesi

A Cümlesinde yerinde eksik segah 4'lüsü mevcuttur.

Şekil 639

“Tırnana” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde yerinde eksik segah 4'lüsü mevcuttur.

Şekil 640

“Tırnana” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde yerinde hüseyini makam dizisinden bir tanini eksik olarak seyretmiştir.

Şekil 641

“Tırnana” Adlı Eserin D Cümlesi

D cümlesinde yerinde eksik segah 4'lüsü görülmektedir.

Eser içerisinde yerinde segâh, nevâ perdesinde rast ve yerinde rast olduğu ve güçlü nevâ perdesinde karar verildiği düşünülmektedir. Eserin rast makamına benzerlik gösterdiği düşünülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 234

“Tırnana” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	6
Eserin Adı	Tırnana
Usulü	9/8
Düzümü	2+2+2+3
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Bileşik Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 9/8’lik 2+2+2+3 düzümlü usulde ölçülmüştür. THM’ de birleşik usullerden olan söz konusu usul TSM’ de bileşik sofyan olarak adlandırılmaktadır. Metronom değeri bilinmeyen eserde en uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri ise onaltılık nota olarak belirlenmiştir.

“Tillara” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Tillara

Repertuvar No: 388

Yöresi: Ağrı

Derleyen: Okyay Kösegil

Notaya Alan: Okyay Kösegil

Kimden Alındığı: Rıza ve Ferzande Seven

İnceleme Tarihi: 15.04.1990

Eserin Makam Analizi.

Eser cümle ve motif yapısına göre ikiye ayrılmıştır. Ayrılan cümleler A+B olarak adlandırılmıştır ve sıralanmıştır.

Şekil 642

“Tillara” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde yerinde buselik 5’lisi mevcuttur.

Şekil 643

“Tillara” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde yerinde buselik 5’lisi mevcuttur.

Eser yerinde buselik çeşniyle seyretmektedir. Rast perdesine düşüşlerin sebebinin de yeden maksatlı olduğu düşünülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 235

“Tillara” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	338
Eserin Adı	Tillara
Usulü	9/8

Düzümü	2+2+2+3
THM Usul Türü	Birleşik Usuller
TSM Usul Adı	Çifte Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 9\8'lik usulde ölçülmüştür. Söz konusu usul THM' de birleşik usullerden olup TSM' de çifte sofyan olarak adlandırılmaktadır. Eserde en uzun nota değeri dörtlük en kısa nota değeri onaltılık nota olarak tespit edilmiştir. Eserde metronom değeri belirtilmezken düzum 2+2+2+3 olarak seyretmektedir.

“Uşak Güvey Götürme Havası” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Uşak Güvey Götürme Havası

Repertuar No: 689

Yöresi: Uşak

Derleyen: Mehmet Karadedeli

Notaya Alan: Mehmet Karadedeli

Kimden Alındığı: Mehmet Karadedeli

İnceleme Tarihi: -

Eserin Makam Analizi.

Eser bir cümleinin tekrarlarıyla gerçekleşmektedir. Cümle A cümlesi olarak adlandırılmıştır.

Şekil 644

“Uşak Güvey Götürme Havası” Adlı Eserin A Cümlesi

Eser Nevâ perdesinde Kürdi ve Buselik çeşnilerinin tekrarlanmasından ibarettir. Eser duyum olarak nişabur makamına benzerlik göstermektedir. Nitekim nim hicaz perdesindeki segah üçlüsü makamın özelliklerinden biri olarak karşımızdadır.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 236

“Uşak Güvey Götürme Havası” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	689
Eserin Adı	Uşak Güvey Götürme Havası
Usulü	2/4
Düzümü	1+1
THM Usul Türü	Ana Usuller
TSM Usul Adı	Nim Sofyan
Metronom Değeri	Dörtlük Nota = 82 (Andante)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 2\4'lük usulde ölçülmüştür. TSM' de söz konusun usul Nim Sofyan olarak adlandırılmaktadır. THM' de ise ana usullerdendir. Eserde en uzun nota değeri dörtlük nota iken en kısa nota değeri otuzikilik nota olarak tespit edilmiştir. Metronom değeri andante olarak görülmüştür.

“Van Dokuzlusu” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Van Dokuzlusu

Repertuvar No: 171

Yöresi: Van - Erciş

Derleyen: TRT

Notaya Alan: Erkan Sürmeli

Kimden Alındığı: Hüseyin ve Tosun Özister

İnceleme Tarihi: 16.01.1982

Eserin Makam Analizi.

Eserin tamamı iki cümleden oluşmaktadır. A+B şeklinde seyretmektedir.

Şekil 645

“Van Dokuzlusu” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde yerinde buselik 5'lisi mevcuttur.

Şekil 646

“Van Dokuzlusu” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde neva perdesinde buselik 4'lüsü mevcuttur.

Eserin buselik makam dizisi içerisinde seyrettiği görülmektedir.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 237

“Van Dokuzlusu” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	171
Eserin Adı	Van Dokuzlusu
Usulü	12/8
Düzümü	3+3+3+3
THM Usul Türü	Karma Usuller
TSM Usul Adı	Bileşik Sofyan
Metronom Değeri	Belirtilmemiştir.
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Onaltılık Nota

Eser 12\8’lik usulde ölçülmüştür. 3\4’lük veya 6\8’lik usule benzerlik göstermektedir. THM’ de karma usullerden olan usul TSM’ de Bileşik Sofyan usulüne benzerlik göstermektedir. Eserde en uzun nota değeri dörtlük, en kısa nota değeri onaltılık olarak belirlenmiştir. Metronom değeri bulunmamaktadır.

“Yağlık Kenarı” Adlı Eserin Kimlik Bilgileri, Makam ve Usul Analizi.

Eserin Kimlik Bilgisi.

Eser Adı: Yağlık Kenarı

Repertuvar No: 321

Yöresi: Gaziantep

Derleyen: Enis Gençtürk – Cahit Başalan

Notaya Alan: Hikmet Taşan

Kimden Alındığı: Memik Avcu – Cuma Zurnacı

İnceleme Tarihi: 04.01.1985

Eserin Makam Analizi.

Eser A+B+C+D+D şeklinde seyretmektedir. Cümleler makam ve soru cevap motiflerine göre ayrılmıştır.

Şekil 647

“Yağlık Kenarı” Adlı Eserin A Cümlesi

A cümlesinde yerinde uşşak 4'lüsü mevcuttur.

Şekil 648

“Yağlık Kenarı” Adlı Eserin B Cümlesi

B cümlesinde yerinde uşşak 4'lüsü mevcuttur. Rast perdesinin yeden konumunda olduğu düşünülmektedir.

Şekil 649

“Yağlık Kenarı” Adlı Eserin C Cümlesi

C cümlesinde yerinde uşşak 4'lüsü mevcuttur. Rast perdesi yeden konumunda düşünülmektedir.

Şekil 650

“Yağlık Kenarı” Adlı Eserin D Cümlesi

D cümlesinde yerinde kürdi 3'lüsü, çargah perdesinde saba 4'lüsü ağırlıktadır.

Şekil 651

“Yağlık Kenarı” Adlı Eserin E Cümlesi

E cümlesinde segah 4'lüsü mevcuttur.

Şekil 652

“Yağlık Kenarı” Adlı Eserin F Cümlesi

F cümlesinde neva perdesinde uşşak 3'lüsü görülmüştür. Segah 4'lüsü de mevcuttur.

Eser yerinde uşşak 4'lü ile seyrederken devamında mi bemol 2 kullanımı göze çarpmaktadır. Bu kullanım ile elde edilen çeşni ise çargâh perdesinde rast olarak belirlenmiştir. Sonrasında devam eden cümlelerde bu yapı yerini yerinde segâh'lı bir yapıya bırakmıştır. Eser içerisinde makam geçkileri barındıran karmaşık bir yapıdadır. Makam geçkileri yapılırken asma karar ve karar perdeleri arasındaki bağlantı kullanılmıştır.

Eserin Usul Analizi.

Tablo 238

“Yağlık Kenarı” Adlı Eserin Usul Analizi

Repertuvar No.	321
Eserin Adı	Yağlık Kenarı
Usulü	2/4 – 4/4 – 12/8
Düzümü	1+1 – 2+2 – 3+3+3+3
THM Usul Türü	Ana Usuller ve Karma Usuller
TSM Usul Adı	Nim Sofyan, Sofyan, Bileşik Sofyan
Metronom Değeri	Dörtlük Nota = 60 (Lento)
En Uzun Nota Değeri	Dörtlük Nota
En Kısa Nota Değeri	Otuzikilik Nota

Eser 4\4'lük sofyan usulü ile başlamış, 12\8'lik bileşik sofyan usulüyle devam ettirilmiştir. Sonrasında 2\4'lük Nim sofyan usulü ile üç ölçü tamamlanıp tekrar 4\4'lük usule ger dönülerek eser tamamlanmıştır. Usul açısından karmaşık ve girift bir yapıda, sanat değeri içeren bir eser olduğu düşünülmektedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Sonuç ve Öneriler

Yapılan tarama çalışmalarından hareketle TRT Türk Halk Müziği repertuvarında ‘re’ sesinde karar veren eserler belirlenmiştir. Bu eserler sözlü ve sözsüz olmak üzere iki ayrı başlıkta incelenmiştir. Tarama çalışmasında elde edilen bulgulara göre 165 eserin sözlü Türkü, Mani, Karşılıklı Türküler, Deme Çevirme türlerinden olduğu, 66 eserin sözsüz olmak üzere oyun havası, zeybek, bar, saz havası türlerinden olduğu, 4 eserin ise semah türünden olduğu belirlenmiştir. Toplamda 235 eser makam ve usul açılarından incelenmiştir. Belirlenen eserlerden kendi karar sesinde yazılmış olanları belirtilmiştir. Kendi karar sesinden belirtilmemiş olan eserler neva perdesine transpoze edilmiş olarak ele alınmıştır.

Bu bölümde, araştırmada elde edilen veriler bulgular ve yorumlarına dayalı olarak varılan sonuçlara ve bunlara bağlı birtakım önerilere yer verilmiştir. Yine bu bölümde bölümünde müzikal analizi yapılan eserler istatistiksel veri elde etmek amacıyla tablolastırılmıştır. Bu tablolardaki bilgiler eserlerin adını, repertuar numarasını, yöresini, türünü, makam 3’lü, 4’lü ve 5’lisini, usul ve usullerinin düzümlerini içermektedir.

Birinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar

“Türk Halk Müziği repertuvarında ‘re’ kararlı sözlü eserlerin makam ve usul özellikleri nelerdir? Sorusu ile tanımlanan sonuçlara göre;

Çalışmanın birinci alt probleminde incelenen ve analiz edilen 169 sözlü eser, makamlarına göre tablolara yerleştirilmiş ve adı, repertuar numarası, yöresi, türü, makam 3’lü, 4’lü, 5’lisi veya dizisi, usul ve düzümleri belirtilmiştir.

Buselik Etki Gösteren Re Kararlı Türküler

Tablo 239

Buselik Etki Gösteren Re Kararlı Türküler

Sıra Numarası	Türkünün Adı	Repertuar Numarası	Türkünün Yöresi	Türkünün Türü	Türkünün Makam 3’lü, 4’lü ve 5’lisi	Türkünün Usul ve Düzümleri
1						

1.	Aslıhan	2116	Ağrı	Türkü	Yerinde buselik beşlisi.	6/8 (3+3)
2.	Bardağı Koydum Tereğe	4030	Erzurum	Türkü	Yerinde buselik beşlisi.	5/8 (2+3)
3.	Damda Kürek Kırıldı	3481	Balıkesir	Türkü	Neva perdesind e buselik dörtlüsü.	9/8 (2+3+2+2)
4.	Etir Saçır Gül Çiçek	3482	Azerbayca n	Türkü	Neva perdesind e buselik dörtlüsü.	6/8 (3+3)
5.	Gızıl Üzüh Rahladı	2120	Kars	Türkü	Yegah perdesind e buselik dörtlüsü.	2/4 (1+1)
6.	Gidersen Uğur Ola (Lal Mercanlar)	718	Erciş	Türkü	Yerinde buselik beşlisi.	6/4 (2+2+2+2 +2+2)
7.	Güneş Aliyi Güneş	4295	Trabzon	Türkü	Neva perdesind e buselik beşlisi.	4/4 (2+2)
8.	Halebi Halay Havası	2388	Tarsus	Türkü	Yerinde buselik makam dizisi.	12/4 (2+2+2+2 +2+2) 13/4 (2+3+2+2 +2+2)

9.	Iğdır'ın Alması	Al	2168	Iğdır	Türkü	Neva perdesind e buselik beşlisi.	6/4 (3+3)
10.	İnce Duvarda	Eleğim	277	Sivas	Türkü	Yerinde buselik beşlisi.	6/8 (3+3)
11.	İnciyem Üzülmüşem (Diyarim)		3605	Diyarbakı r	Türkü	Çargah perdesind e buselik üçlüsü.	4/4 (2+2)
12.	Keten göynek geymem dedim		4165	Ankara	Türkü	Neva perdesind e buselik beşlisi.	9/8 (2+2)
13.	Küp İreçel	İçinde	3054	Zongulda k	Türkü	Yerinde buselik makam dizisi.	9/8 (2+2+2+3)
14.	Kız Neredeydin Neredeydin		2199	Van	Türkü	Buselik etki mevcuttur .	4/4 (2+2)
15.	Kiraz Aldım Dikmeden (Tombulacık Halime)		727	Bolu	Türkü	Neva perdesind e buselik dörtlüsü.	4/4 (2+2)
16.	Maral Gezer Dağ Üste		129	Kars Dolayları	Türkü	Neva perdesind e buselik beşlisi.	6/8 (3+3)

17.	Tokata Gidemiyom	1120	Reşadiye	Türkü	Neva perdesind e buselik dörtlüsü.	4/4 (2+2)
18.	Tufan Geliyor Tufan	4583	Sivas	Türkü	Neva perdesind e buselik dörtlüsü.	12/8 (3+3+3+3)

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 18 adet sözlü eserin buselik makamına benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Eserlerden 9 tanesi yerinde seyrederek neva perdesinde karar eden bir yapıda dörtlü, beşli veya diziden oluşmaktadır. Eserlerin 6 tanesinde neva perdesinde karar eden ve neva perdesi üzerinde seyreden buselik 3,4,5'li mevcuttur. İki eserde makamın üçlü dörtlü veya beşlisi mevcut değildir fakat eserin duyumunda buselik bir etki mevcuttur. Tür olarak türkü görülmüştür. Buselik etki gösteren eserler çalışma örneklemindeki sözlü eserlerin %10,65'lik kısmını oluşturmaktadır. Eserlerin yöre olarak doğu bölgesinde yaygın olduğu tespit edilmiştir. Usul olarak 4/4, 7/8, 9/8, 6/8, 10/8, 12/8'lik usuller görülmektedir.

Çargah Etki Gösteren Re Kararlı Türküler

Tablo 240

Çargah Etki Gösteren Re Kararlı Türküler

Sıra Numarası	Türkünün Adı	Repertuvar Numarası	Türkünün Yöresi	Türkünün Türü	Türkünün Makam 3'lü, 4'lü ve 5'lisi	Türkünün Usul ve Düzümü
1.	Ardahan'ın Yollarında	407	Kars	Türkü	Yerinden Çargah.	4/4 (2+2)
2.	Bahçelerde Gül Biter	2029	Gümüşhane	Türkü	Yerinden Çargah.	6/4 (2+2+2+2+2+2)

3.	Davarı Vurdum Dereye	1373	Erzincan	Türkü	Yerinde çargah.	4/4 (2+2)
4.	Kuzu Gelir Ütükten	2789	Sivas	Türkü	Yerinde çargah dörtlüsü.	18/8 (3+1+2+1 +2+3+3+2 +1) 8/8 (3+3+2)

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 4 adet sözlü eserin çargah makamına benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Eserlerin tamamı yerinde seyretmekte ve neva perdesinde karar etmektedir. Tür olarak türkü görülmüştür. Çargah etki gösteren eserler çalışma örneklemindeki sözlü eserlerin %2,36'lık kısmını oluşturmaktadır. Eserlerin yöre olarak doğu Anadolu'da yaygın olduğu tespit edilmiştir. Usul olarak 4/4, 6/4, 18/8'lik usuller görülmektedir.

Ferahnüma Etki Gösteren Re Kararlı Türküler

Tablo 241

Ferahnüma Etki Gösteren Re Kararlı Türküler

Sıra Numarası	Türkünün Adı	Repertuvar Numarası	Türkünün Yöresi	Türkünün Türü	Türkünün Makamı	Türkünün Usul ve Düzümü
1.	Kız Bahçende Gül Var mı	291	Kastamonu	Türkü	Ferahnüma makam dizisi.	9/8 (2+2+2+3) 16/8 (2+2+3+2 +2+2+3)

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 1 adet sözlü eserin ferahnüma makamına benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Tür olarak türkü görülmüştür. ferahnüma etki gösteren çalışma örneklemindeki sözlü eserlerin %0,59'luk kısmını oluşturmaktadır. Eser yöre olarak Kastamonu'dan tespit edilmiştir. Usul olarak 9/8, 16/8' lik usuller görülmektedir.

Hicaz Etki Gösteren Re Kararlı Türküler

Tablo 242

Hicaz Etki Gösteren Re Kararlı Türküler

Sıra Numarası	Türkünün Adı	Repertuvar Numarası	Türkünün Yöresi	Türkünün Türü	Türkünün Makam 3'lü, 4'lü ve 5'lisi	Türkünün Usul ve Düzümü
1.	Ağaç Başında Karga	4433	Van	Türkü	Yerinde Hicaz beşlisi.	10/8 (2+3+2+3 / 3+2+2+3)
2.	Damda Bacaları	77	Konya	Türkü	Neva perdesinde Hicaz.	2/4 (1+1) 7/4 (1+1+1+1 +1+1+1)
3.	Doldurdu m Martinimi	1288	Karadeniz	Türkü	Neva perdesinde hicaz.	7/16 (2+2+3)
4.	Evlerim Evlerim Saray Evlerim	957	Eskişehir	Türkü	Yerinde hicaz dizi.	4/4 (2+2)
5.	Ey Firdengi	4924	İzmir	Türkü	Neva perdesinde zirgüleli hicaz beşlisi.	9/8 (2+2+2+3)
6.	Gelmemiş Dünyaya Sen Gibi Taze	1041	Keskin	Güzelleme	Neva perdesinde hicaz beşlisi.	2/4 (1+1)
7.	Gerali Dedikleri Bir	3517	Silifke	Oyun Havası	Neva / perdesinde	2/4 (1+1)

	Gençten			Uzun	e hicaz	
	Uşak			Hava	beşlisi.	
8.	Kıralın Kızı	1717	Bilecik	Türkü	Yerinde hicaz makam dizisi.	4/4 (2+2)
9.	Ulu Tanrı Seni Övmüş Yaratmış	1677	Sivas	Ağır Kaşık Havası	Neva perdesind e hicaz beşlisi.	4/4 (2+2)
10.	Yenge Kızın	1145	Rize	Türkü	Neva perdesind e hicaz beşlisi.	7/8

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 10 adet sözlü eserin hicaz makamına benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Eserlerden ikisi makamın kendi karar sesi olan düğah (la) perdesinde tam bir dizi oluşturarak neva perdesinde karara varmaktadır. Eserlerden sekizi neva perdesinde hicaz beşlisini ihtiva etmekte ve beşlinin üzerinde sesleri içermekle beraber tam bir dizi ihtiva etmemektedir. Hicaz etki gösteren eserler çalışma örneklemindeki sözlü eserlerin %5,91’lik kısmını oluşturmaktadır. Yöre olarak ülke genelinde bir yaygınlık gösteren eserlerin türleri ağır kaşık havası, türkü, güzelleme, uzun hava olarak tespit edilmiştir.

Hüseyni Etki Gösteren Re Kararlı Türküler

Tablo 243

Hüseyni Etki Gösteren Re Kararlı Türküler

Sıra Numarası	Türkünün Adı	Repertuvar Numarası	Türkünün Yöresi	Türkünün Türü	Türkünün Makam 3’lü, 4’lü ve 5’lisi	Türkünün Usul ve Düzümü
1.	Bağa Girdim Üzüme	347	Erzincan	Türkü	Hüseyni Etki mevcuttur.	4/4 (2+2)

2.	Bir Dilim İki Dilim	202	Erzurum	Türkü	Hüseyini Etki mevcuttur.	4/4 (2+2)
3.	Bizim Eller Ne Güzel Eller	13	Van	Türkü	Hüseyini etki mevcuttur.	10/8 (2+3+2+3)
4.	Bu Abdal Postudur	828	Erzurum	Türkü	Hüseyini etki mevcuttur.	4/4 (2+2)
5.	Bülbülüm ün Gafesi	928	Erzurum	Türkü	Hüseyini etki mevcuttur.	10/8 (2+3+3+2)
6.	Caminin Ardı Ayaz	73	Kırıkkale	Türkü	Hüseyini etki mevcuttur.	4/4 (2+2)
7.	Dağda Ardıç Kurusu		Sivas	Türkü	Hüseyini etki mevcuttur.	18/8 (3+3+3+3 +3+3)
8.	Daldala Ben Olaydım	221	Erzurum	Türkü	Hüseyini etki mevcuttur.	10/8 (2+3+2+3)
9.	Damın Ardı Tandırım	918	Adıyaman	Türkü	Hüseyini etki mevcuttur.	4+4 (2+2)
10.	Defimi Çala Çala (Nazlım Yar)	554	Erzincan	Mani	Hüseyini etki mevcuttur.	10/8 (3+2+2+3)
11.	Dere Geliyor Dere	76	Tokat	Türkü	Hüseyini etki mevcuttur.	18/8 (3+3+3+3)

						+3+3) 2/4 (1+1)
12.	Ekinler Deste Deste	803	Sivas	Türkü	Hüseyini etki mevcuttur.	12/8 (3+3+3+3)
13.	Evlerinde Makine	171	Zongulda k	Türkü	Hüseyini etki mevcuttur.	4/4 (2+2)
14.	Ezemezed en Oğlan	578	Erciş	Oyun Havası	Hüseyini etki mevcuttur.	12/8 (3+3+3+3)
15.	Gaplarında a Guyi Var	337	Erciş	Oyun Havası	Hüseyini etki mevcuttur.	4/4 (2+2)
16.	Gayrıya Açıldı Ol Gül – i Rana	561	Doğu Anadolu	Divan	Hüseyini etki mevcuttur.	4/4 (2+2)
17.	Gezdim Gurbet Eli	07	Çıldır	Güzelleme	Hüseyini etki mevcuttur.	5/8 (2+3)
18.	Gız Saçların Saçların	358	Yozgat	Türkü	Hüseyini etki mevcuttur.	4/4 (2+2)
19.	Giderim Böylesine	718	Sivas	Türkü	Hüseyini etki mevcuttur.	4/4 (2+2)
20.	Hakikat Gizli Sırdır	619	Ege	Semah	Yerinde ve neva perdesind e hüseyini beşlisi.	9/8 (2+2+2+3)

21.	Hürünü Yavrum Hürünü	996	Kelkit	Türkü	Hüseyini etki mevcuttur.	10/8 (3+2+2+3 / 2+3+2+3)
22.	Kağızman in Harmanlar 1	50	Erzurum	Türkü	Hüseyini etki mevcuttur.	5/8 (2+3)
23.	Kavurma Koydum Tasa	715	Erzurum	Türkü	Hüseyini etki mevcuttur.	12/8 (3+3+3+3) 18/8 (3+3+3+3 +3+3)
24.	Köprünün Altı Diken	673	Suşehri	Türkü	Hüseyini etki mevcuttur.	4/4 (2+2)
25.	Köprünün Altı Diken	225	Doğu Anadolu	Türkü	Hüseyini etki mevcuttur.	12/8 (3+3+3+3)
26.	Masada Yeşil Desti	941	Erzurum	Türkü	Hüseyini etki mevcuttur.	12/8 (3+3+3+3)
27.	Nezaket Vaktinde Servi Bülendim	955	Erzurum	Divan	Hüseyini etki mevcuttur.	4/4 (2+2)
28.	Sarı Çiçek Mor Menevşe Zamanı	41	Niğde	Türkü	Hüseyini etki mevcuttur.	4/4 (2+2)

29.	Su Gelir 71 Ark Uyanır	Erzurum	Türkü	Hüseyini etki mevcuttur.	10/8 (2+3+2+3 / 3+2+2+3)
30.	Su Goydum Su Tasına	Erzurum	Türkü	Hüseyini etki mevcuttur.	12/8 (3+3+3+3)
31.	Terazi Mizanimiş	Şebinkara hisar	Türkü	Yerinde hüseyini beşlisi.	4/4 (2+2)
32.	Zerdali Çiçek Açtı	Gümüşha ne	Türkü	Hüseyini etki mevcuttur.	4/4 (2+2)
33.	Ziliflerin Tutam Tutam	Giresun	Türkü	Hüseyini etki mevcuttur.	9/8 (2+3+2+2)

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 33 adet sözlü eserin hüseyini makamına benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Eserlerin 2 tanesi makamın dörtlü veya beşlisini ihtiva etmektedir; geri kalan eserlerin tamamı duyum ve seyir karakterinden yola çıkılarak Hüseyini olarak adlandırılmıştır. Tür olarak türkü ağırlıkta olmak üzere, mani, güzelleme, divan ve semah görülmüştür. Hüseyini etki gösteren eserler çalışma örneklemindeki sözlü eserlerin %19,52'lik kısmını oluşturmaktadır. Eserlerin yöre olarak doğu bölgesinde yaygın olduğu tespit edilmiştir. Usul olarak 4/4, 9/8, 5/8, 10/8, 12/8, 18/8' lik usuller görülmektedir.

Hüzzam Etki Gösteren Re Kararlı Türküler

Tablo 244

Hüzzam Etki Gösteren Re Kararlı Türküler

Sıra Numarası	Türkünün Adı	Repertuvar Numarası	Türkünün Yöresi	Türkünün Türü	Türkünün Makam	Türkünün Usul ve Düzümü
					3'lü, 4'lü ve 5'li	

1.	Aksineye Vardım	2253	Niğde	Türkü	Yerinden Hüzzam beşlisi.	9/4 – 7/4 – 8/4 – 5/4
2.	Aynam Düştü Belimden (Tırnanna Tırnanna)	3353	Elazığ	Türkü	Yerinde Hüzzam beşlisi.	9/8 (2+2+2+3)
3.	Bir Oda Yaptırdım Hurma Dalından	3888	Malatya	Türkü	Yerinde Hüzzam beşlisi.	10/8 (3+2+2+3)
4.	Bir Yıldız Doğdu Yüceden	3300	Niğde	Türkü	Yerinde Hüzzam beşlisi.	2/4 (2+2) 3/4 (1+1+1)
5.	Bulutlar Oynar Oynaşır (Sarı Çiçek – Sarı Kız)	923	Artvin	Türkü	Yerinde Hüzzam beşlisi.	5/8 (2+3)
6.	Çan Koyunun Boynunda	4168	Muğla	Türkü	Yerinde Hüzzam beşlisi.	9/16 (2+2+2+3)
7.	Çekmece min Perçini	228	Nevşehir	Türkü	Yerinde Hüzzam beşlisi.	2/4 (1+1) 3/4 (1+1+1)
8.	Evlerinin Önü Bir İnce Yokuş	3815	Ankara	Türkü	Yerinde Hüzzam beşlisi.	2/4 (1+1)

9.	Evlerinin Önü Harlı	4836	Erzincan	Türkü	Yerinde hüzzam beşlisi.	6/8 (3+3)
10.	Galenin Bedenleri (Limo)	4479	Konya	Türkü	Yerinde hüzzam beşlisi.	4/4 (2+2)
11.	Git Kaladan Kar Getir	1582	Gaziantep	Türkü	Yerinde hüzzam beşlisi.	4/4 (2+2)
12.	Gitme Bülbül	1598	Konya	Türkü	Yerinde Hüzzam beşlisi.	2/4 (1+1) 5/4 (1+1+1+1 +1)
13.	Gök Yüzünde Asılıdır Zembilim	2397	Niğde	Türkü	Yerinde hüzzam beşlisi.	2/4 (1+1)
14.	Hamama Giderken Kunduram Kaydı	2942	Bilecik	Türkü	Yerinde hüzzam makam dizisi.	4/4 (2+2)
15.	Hasan Dağı Oymak Oymak	1101	Antakya	Türkü	Yerinde hüzzam makam dizisi.	4/4 (2+2)
16.	Hotinanın Ufak Taşı	489	Rumeli	Türkü	Yerinde hüzzam beşlisi.	9/8 (2+2+2+3)
17.	Kaleden İndim Düze	4063	Erzurum	Türkü	Yerinde hüzzam etkisi	6/8 (3+3)

						görölmekt edir.	
18.	Sarı Kız 812 (Sarı Kız Dediğın)		Hınıs	Türkü	Yerinde hüzzam beşlisi.	5/8 (2+3)	
19.	Suya 1659 Giden Sürmeli Gız		Çoruh	Türkü	Yerinde hüzzam beşlisi.	6/8 (3+3)	
20.	Yazı 1870 Yazdım Sokuya (Küstahlı)		Merzifon	Türkü	Yerinde hüzzam beşlisi.	4/4 (2+2)	
21.	Zabah 3471 Oldu Gayınnam da Geldi (Ciğer Türküsü)		Kastamon u	Türkü	Yerinde hüzzam dizi.	4/4 (2+2)	

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 21 adet sözlü eserin hüzzam makamına benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Eserlerin tamamı makamın karar perdesi olan segah (si) sesinde makamın dizi veya beşlisini oluşturmaktadır. Tür olarak tamamı türkü olarak görölmüştür. Hüzzam etki gösteren eserler çalışma örneklemindeki sözlü eserlerin %12,42'lik kısmını oluşturmaktadır. Eserlerin yöre olarak ülkenin geneline yayılmış olduğu tespit edilmiştir. Usul olarak 2/4, 4/4, 5/4, 6/4, 7/4, 9/8, 6/8, 10/8'lik usuller görölmekle beraber 4/4'lük usul ağırlıktadır.

Karcığar Etki Gösteren Re Kararlı Türküler

Tablo 245

Karcığar Etki Gösteren Re Kararlı Türküler

Sıra Numarası	Türkünün Adı	Repertuvar Numarası	Türkünün Yöresi	Türkünün Türü	Türkünün Makam 3'lü, 4'lü ve 5'lisi	Türkünün Usul ve Düzümü
1.	Evim Kireç Tutmuyor	876	Afyon	Türkü	Karcığar makam dizisi.	4/4 (2+2)
2.	Evlerine Vardım Kapı Sürgülü	135	Amasya	Türkü	Karcığar makam dizisi.	4/4 (2+2) 6/4 (2+2+2)
3.	Garagoyun Yayılır	291	Kastamonu	Türkü	Karcığar makam dizisi.	13/8 (3+2+2+2+2) 12/8 (2+3+2+2+3) 9/8 (2+2+2+3) 5/8 (2+3)
4.	Geçelim Yoldan Geçelim	596	Belirtilmemiştir.	Türkü	Karcığar makam dizisi.	9/8 (2+2+2+3)
5.	Madımak Uzar Gider	35	Erbaa	Türkü	Karcığar makam dizisi.	4/4 (2+2)
6.	Yeni de Camide Öğle Ezanı Okundu	997	Muğla	Türkü	Karcığar makam dizisi.	9/4 (4+4+4+4+4+4+4)

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 6 adet sözlü eserin karcığar makamına benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Eserlerin tamamı karcığar makam dizisi içerisinde seyrederek neva perdesinde karar etmektedir. Tür olarak türkü görülmüştür. Karcığar etki

gösteren eserler çalışma örneklemindeki sözlü eserlerin %3,55'lik kısmını oluşturmaktadır. Eserlerin yöre olarak doğu bölgesinde yaygın olduğu tespit edilmiştir. Usul olarak 4/4, 9/4, 9/8, 13/8' lik usuller görülmektedir.

Kürdi Etki Gösteren Re Kararlı Türküler

Tablo 246

Kürdi Etki Gösteren Re Kararlı Türküler

Sıra Numarası	Türkünün Adı	Repertuvar Numarası	Türkünün Yöresi	Türkünün Türü	Türkünün Makam 3'lü, 4'lü ve 5'lisi	Türkünün Usul ve Düzümü
1.	Bayburdu n İnce Yolunda	72	Erzurum	Bar Havası	Buselik perdesinde Kürdi	18/8 (3+3+3+3+3+3)
2.	Dağda Darı Harmanı	218	Erzurum	Türkü	Buselik perdesinde Kürdi.	12/8 (3+3+3+3)
3.	Hani Benim Elli Dirhem Kesdene m	094	Konya	Türkü	Hüseyini perdesinde kürdi dörtlüsü (aşkefza).	
4.	Karşıda Kuş Oturur Güzeller	310	Kars	Türkü	Buselik perdesinde kürdi dörtlüsü.	
5.	Kız Belin İncedir İnce	598	Artvin	Türkü	Buselik perdesinde kürdi dörtlüsü.	3/8 (3+3)

6.	Yoncayı Bellediler	695	Oltu	Türkü	Buselik perdesinde kürdi dörtlüsü.	18/8 (3+3+3+3 +3+3)
7.	Yüce Dağ Başında Kar Var Buzunan	276	Sivas	Türkü	Neva perdesinde kürdi üçlüsü.	2/4 (2+2)

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 7 adet sözlü eserin kürdi makamına benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Eserden 1 tanesi neva perdesinde, 5 tanesi buselik perdesinde, bir tanesi ise hüseyinş perdesinde görülmüştür. Eserlerin geneli bir diziyi ihtiva etmemektedir. Tür olarak türkü ve bar havası görülmüştür. Kürdi etki gösteren eserler çalışma örneklemindeki sözlü eserlerin %4,14'lük kısmını oluşturmaktadır. Eserlerin yöre olarak doğu bölgesinde yaygın olduğu tespit edilmiştir. Usul olarak 2/4, 3/8, 10/8, 12/8, 18/8' lik usuller görülmektedir.

Neva Etki Gösteren Re Kararlı Türküler

Tablo 247

Neva Etki Gösteren Re Kararlı Türküler

Sıra Numarası	Türkünün Adı	Repertuvar Numarası	Türkünün Yöresi	Türkünün Türü	Türkünün Makam 3'lü, 4'lü ve 5'lisi	Türkünün Usul ve Düzümü
1.	Leblebici Gel Buraya	818	Eskişehir	Türkü	Neva etki mevcuttur.	4/4 (2+2)
2.	Minarenin Alemi	379	Niğde	Türkü	Neva etki mevcuttur.	2/4 (1+1)
3.	Yayla da Yollarında	217	Tokat	Türkü	Neva etki mevcuttur.	6/4 (2+2+2)

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 3 adet sözlü eserin neva makamına benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Eserlerin tamamı neva makamı duyumu göstermektedir. Tür olarak türkü görülmüştür. Neva etki gösteren eserler çalışma örneklemindeki sözlü eserlerin %1,77'lik kısmını oluşturmaktadır. Eserlerin yöre olarak İç Anadolu bölgesinde yaygın olduğu tespit edilmiştir. Usul olarak 2/4, 4/4, 6/4'lük usuller görülmektedir.

Neveser Etki Gösteren Re Kararlı Türküler

Tablo 248

Neveser Etki Gösteren Re Kararlı Türküler

Sıra Numarası	Türkünün Adı	Repertuvar Numarası	Türkünün Yöresi	Türkünün Türü	Türkünün Makam	Türkünün Usul ve Düzümlü
1.	Gökte Yıldız Yüzatmış	21	Antalya	Türkü	Yerinde Neveser makam dizisi.	9/4 (2+2+2+3) 7/4 (2+2+3)

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 1 adet sözlü eserin neveser makamına benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Eser yerinde neveser makam dizisini ihtiva ederek neva perdesinde karar etmektedir. Tür olarak türkü görülmüştür. Neveser etki gösteren eserler çalışma örneklemindeki sözlü eserlerin %0,59'luk kısmını oluşturmaktadır. Antalya yöresine ait eser tür olarak türküdür.

Nikriz Etki Gösteren Re Kararlı Türküler

Tablo 249

Nikriz Etki Gösteren Re Kararlı Türküler

Sıra Numarası	Türkünün Adı	Repertuvar Numarası	Türkünün Yöresi	Türkünün Türü	Türkünün Makam	Türkünün Usul ve Düzümlü

						3'lü, 4'lü ve 5'lisi
1.	Durnam gelir yata kalka	18	Akşehir	Türkü	Çargah perdesind e nikriz.	4/4 (2+2)
2.	Gide Gide Kunduram a	069	Bartın	Türkü	Çargah perdesind e nikriz beşlisi.	4/4 (2+2)
3.	Karanfile m Ez Beni	713	Gaziantep	Türkü	Yerinde Nikriz makam dizisi.	9/8 (2+2+2+3)
4.	Nebişih Dedikleri	636	Tokat	Türkü	Çargah perdesind e nikriz dörtlüsü.	2/4 (1+1)

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 4 adet sözlü eserin nikriz makamına benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Eserden 1 tanesi yerinde, 3 tanesi çargah perdesinde görülmüştür. Eserlerin geneli bir diziye ihtiva etmemektedir. Tür olarak türkü görülmüştür. Nikriz etki gösteren eserler çalışma örneklemindeki sözlü eserlerin %2,36'lık kısmını oluşturmaktadır. Eserlerin yöre olarak doğu bölgesinde yaygın olduğu tespit edilmiştir. Usul olarak 2/4, 4/4, 9/8'lik usuller görülmektedir.

Nişabur Etki Gösteren Re Kararlı Türküler

Tablo 250

Nişabur Etki Gösteren Re Kararlı Türküler

Sıra Numarası	Türkünün Adı	Repertuva r Numarası	Türkünün Yöresi	Türkünün Türü	Türkünün Makam 3'lü, 4'lü ve 5'lisi	Türkünün Usul ve Düzümü

1.	Kara Koyun Etli Olur	308	Ankara	Türkü	Yerinde Nişabur etkiye sahiptir.	4/4 (2+2)
2.	Kasap Esnafında n Bir Et İstedim	572	Ankara	Türkü	Yerinde Nişabur etkiye sahiptir.	2/4 (1+1) 4/4 (2+2) 6/4 (3+3)

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 2 adet sözlü eserin nişabur makamına benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Eserlerin geneli bir diziyi ihtiva etmemektedir. Duyum bakımından nişabur makamına benzerlik gösterdiği düşünülmektedir. Tür olarak türkü görülmüştür. Nişabur etki gösteren eserler çalışma örneklemindeki sözlü eserlerin %1,18'lik kısmını oluşturmaktadır. Eserlerin yöre olarak Ankara'dan olduğu tespit edilmiştir. Usul olarak 2/4, 4/4'lük usuller görülmektedir.

Rast Etki Gösteren Re Kararlı Türküler

Tablo 251

Rast Etki Gösteren Re Kararlı Türküler

Sıra Numarası	Türkünün Adı	Repertuvar Numarası	Türkünün Yöresi	Türkünün Türü	Türkünün Makam 3'lü, 4'lü ve 5'lisi	Türkünün Usul ve Düzümü
1.	Al Mendilim	2764	Erzurum	Türkü	Neva Perdesind e Rast.	10/8 (3+2+2+3)
2.	Atımı Bağladım Ben Bir Kotana	914	Kelkit	Türkü	Neva Perdesind e Rast.	10/8 (3+2+2+3 / 2+3+2+3)
3.	Bir Ay Doğar Pasenden	476	Erzincan	Türkü	Neva Perdesind e Rast.	6/8 (3+3)

4.	Çalı Koydum Ocağa	874	Sivas	Türkü	Neva perdesind e rast.	4/4 (2+2)
5.	Çekirgeyi Sürüverdi m Yazıya	3816	Kırıkkale	Türkü	Neva perdesind e rast.	4/4 (2+2)
6.	Deniz Dibi Tekneli	565	Kilis	Türkü	Neva perdesind e rast.	4/4 (2+2)
7.	Diyarbeki r Ocaktır	1680	Sivas	Türkü	Neva perdesind e rast.	10/8 (2+3+2+3)
8.	Duman da Bastı Dağlara	170	Tekirdağ	Türkü	Neva perdesind e rast.	9/8 (2+2+2+3)
9.	Ev Süpürür Toz Eder	4627	Gaziantep	Türkü	Neva perdesind e rast beşlisi.	2/4 (1+1)
10.	Garada Goçun Boynuzu	1724	Bolvadin	Türkü	Neva perdesind e rast beşlisi.	9/8 (2+3+2+2)
11.	Garamanı Galdırsala r	4448	Konya	Türkü	Neva perdesind e rast beşlisi.	4/4 (2+2)
12.	Garşıdan Gel Göreyim	2720	Ankara	Türkü	Neva perdesind e rast beşlisi.	2+4 (1+1)

13.	Güllüm Güle Darılmış	332	Orta Anadolu	Türkü	Neva perdesind e rast beşlisi.	6/4 (2+2+2)
14.	Hanım Senin Ne Güzel Gaşların Var	2813	Ordu	Türkü	Neva perdesind e rast beşlisi.	4/4 (2+2)
15.	Harmana Kuyu Kazdım	2298	Yalvaç	Türkü	Yerinde ve neva perdesind e rast beşlisi.	4/4 (2+2)
16.	Kara Koyun Etli Olur	2308	Ankara	Türkü		
17.	Karpuz Kestim Suyumuş	2064	Kırşehir	Türkü	Yerinde rast makam dizisi.	4/4 (2+2)
18.	Kavak Uzanır Gider	1627	Erzurum	Türkü	Neva perdesind e rast dörtlüsü.	12/8 (3+3+3+3)
19.	Leylalar Yaylalar (Giden Ay Dutulur mu)	2550	Sivas	Türkü	Neva perdesind e rast beşlisi.	10/8 (2+3+2+3)
20.	Sarı Kız	813	Erzurum	Türkü	Neva perdesind	5/8 (2+3)

					e rast dörtlüsü.	
21.	Su Sızıyor	816	Ankara	Türkü	Neva perdesind e rast 5'lisi.	4/4 (2+2)
22.	Tandıra Koydum Paçayı	2347	Tortum	Oyun Havası	Yerinde rast beşlisi.	12/8 (3+3+3+3)
23.	Urganları Ulalı	1138	Şabanözü	Türkü	Neva perdesind e rast beşlisi.	4/4 (2+2) 6/4 (2+2+2)
24.	Yayladan Çıktım da	172	Kelkit	Türkü	Neva perdesind e rast beşlisi.	6/4 (2+2+2)

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 24 adet sözlü eserin rast makamına benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. 21 adet türkü neva perdesi üzerinde rast 3'lü, 4'lü ve 5'lisi ile seyretmektedir. Kalan 3 eser ise yerinde rast 5'lisi ve yerinde rast dizi ile seyretmektedir. Tür olarak türkü ve oyun havası görülmüştür. Rast etki gösteren eserler çalışma örneklemindeki sözlü eserlerin %14,20'lik kısmını oluşturmaktadır. Eserlerin yöre olarak ülkenin geneline yayılmış olduğu tespit edilmiştir. Usul olarak 2/4, 4/4, 6/4, 5/8, 9/8, 6/8, 10/8, 12/8'lik usuller görülmekle beraber 4/4'lük usul ağırlıktadır.

Segah Etki Gösteren Re Kararlı Türküler

Tablo 252

Segah Etki Gösteren Re Kararlı Türküler

Sıra Numarası	Türkünün Adı	Repertuvar Numarası	Türkünün Yöresi	Türkünün Türü	Türkünün Makam 3'lü, 4'lü ve 5'lisi	Türkünün Usul ve Düzümü

1.	Allı da Yemenim Allı	4424	Hatay	Türkü	Yerinden Segah.	4/4 (2+2)
2.	Berber Ver Aynayı Bakayım	38	Rumeli	Türkü	Yerinde Segah.	7/8 (3+2+2)
3.	Bezirgen Basmasın a Çifte Gül Gondurm uşlar	3290	Yeşilova	Türkü	Yerinde Segah.	9/8 (2+2+2+3)
4.	Deli Kız Sinin Geliyor	1538	Bayburt	Türkü	Segah etki mevcuttur.	12/8 (3+3+3+3)
5.	Evlerinin Önü Yonca (Hareli Baso)	1107	Doğu Anadolu	Türkü	Segah etki mevcuttur.	4/4 (2+2)
6.	Gitme Durnam Gitme Nerden Gelirsin (Kırklar Semahı)	3787	Erzincan	Semah	Segah, hüzzam ve uşşak etki mevcuttur. Karara segah 5'li ile gelinmişti r.	9/8 (2+3+2+2 / 3+2+2+2) 12/8 (2+2+3+2 +3+3+3+3)
7.	Gülen Ber Sağar Koyuni	1588	Erzurum	Oyun Havası	Yerinde segah dörtlüsü.	6/8 (3+3)

8.	Seher	2427	Azerbayca	Türkü	Yerinde	10/8
	Seher		n		segah	(3+2+2+3
	Seyre				beşlisi.	/
	Vardım					2+3+2+3)

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 8 adet sözlü eserin segah makamına benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Eserlerden beşi yerinde seyrederek neva perdesinde karar eden bir yapıda dörtlü ve beşliden oluşmaktadır. İki eserde makamın üçlü dörtlü veya beşlisi mevcut değildir fakat eserin duyumunda segah bir etki mevcuttur. Bir eserde ise semah türü olmasından dolayı birçok makama geçişler mevcuttur fakat eserin giriş makamı da bitiş makamı da segah olarak görülmüştür. Tür olarak türkü, semah ve oyun havası görülmüştür. Segah etki gösteren eserler çalışma örneklemindeki sözlü eserlerin %4,73'lük kısmını oluşturmaktadır. Eserlerin yöre olarak doğu ve rumeli bölgelerinde yaygın olduğu tespit edilmiştir. Usul olarak 4/4, 7/8, 9/8, 6/8, 10/8, 12/8'lik usuller görülmektedir.

Suzinak Etki Gösteren Re Kararlı Türküler

Tablo 253

Suzinak Etki Gösteren Re Kararlı Türküler

Sıra No.	Adı	Rep. No.	Yöresi	Türü	Makam	Usul ve 3'lü, 4'lü Düzümü ve 5'lisi
1.	Adalarda Vardır Gamiş	4528	Erzincan	Türkü	Yerinde Suzinak.	9/8 (2+3+2+2)
2.	Ala Çorap Öremedim	594	Erzincan	Türkü	Yerinde Suzinak.	4/4 (2+2)
3.	Bağlama m Perde Perde	2041	Giresun	Türkü	Yerinde Suzinak.	9/8 (2+3+2+2)
4.	Ben Derdimi Döksem	4340	Orta Anadolu	Türkü	Yerinde Suzinak.	4/4 (2+2)

	Gülşen Bağına					
5.	Camekânı n İçinde Ayna Mısın Cam Mısın	4210	Tokat	Türkü	Yerinde Suzinak.	4/4 (2+2)
6.	Çiçek Dağı Derler	3239	Orta Anadolu	Türkü	Yerinde Suzinak.	2/4 1+1
7.	Gelin Kaynana	1891	Amasya	Türkü	Yerinde Suzinak.	4/4 (2+2)
8.	Sabah Kalktım Ergettim (Kıymet)	593	Tokat	Türkü	Yerinde Suzinak.	4/4 (2+2)
9.	Suya Düştü Gülümüz	4002	Konya	Türkü	Yerinde Suzinak.	9/8 2+2+2+3) 13/8 (3+2+2+3 +3) 18/8 3+2+2+2+ 3+2+2+2+ 3) 21/8 (3+2+2+2 +3+2+2+2 +3)

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 9 adet sözlü eserin suzinak makam dizisi içerisinde seyrederek neva perdesinde karar ettiği tespit edilmiştir. Söz konusu eserler çalışma örneklemindeki sözlü eserlerin %5,32’lik kısmını oluşturmaktadır. Yöre olarak Doğu ve Orta Anadolu bölgelerinde yaygın olduğu tespit edilmiştir. Türk olarak tamamı türkü olarak

sınıflandırılmıştır. Usul olarak 2/4, 4/4, 9/8 görülmüş ve bir eserde usul geçkileri tespit edilmiştir.

Uşşak Etki Gösteren Re Kararlı Türküler

Tablo 254

Uşşak Etki Gösteren Re Kararlı Türküler

Sıra Numarası	Türkünün Adı	Repertuvar Numarası	Türkünün Yöresi	Türkünün Türü	Türkünün Makam 3'lü, 4'lü ve 5'lisi	Türkünün Usul ve Düzümü
1.	Armut Alçak Olur mu	4497	Ankara	Türkü	Neva perdesinde Uşşak.	4/4 (2+2)
2.	Ay Doğdu mu Doğdu mu	4743	Malatya	Türkü	Yerinde Uşşak dörtlüsü.	6/4 (2+2+2)
3.	Bulguru Kaynadırlar (Fidayda – Hüdayda)	106	Ankara	Oyun Havası	Yegah perdesinde uşşak makam dizisi.	4/4 (2+2)
4.	Elmalar Allanıyor	2033	Gümüşhane	Türkü	Yerinde uşşak dörtlüsü.	18/8 (3+3+3+3+2+1+1+2)
5.	Entaresi dım dım yar	1281	Sivas	Oyun Havası	Buselik perdesinde uşşak 4'lüsü.	4/4 (2+2)
6.	Gül Koydum	1591	Bayburt	Türkü	Yerinde uşşak 4'lüsü.	2/4 (1+1) 3/4 (1+1+1)

	Gül Tasına					
7.	Haziranı Temmuzu Getirdik Dizi	2301	Erzurum	Türkü	Neva perdesind e uşşak dörtlüsü.	6/8 (3+3)
8.	Karşıdan Geliyor Gül Yarın Göçü	4863	Yozgat	Türkü	Yerinde uşşak dörtlüsü.	6/4 (3+3)
9.	Kemer Ağır Kalkmıyo r	4777	Ardahan	Türkü	Uşşak etki mevcuttur.	4/4 (2+2)
10.	Salına Salına Geldim Köyüne	1655	Ege	Semah	Yerinde ve neva perdesind e uşşak dörtlüsü.	9/8 (2+2+2+3)
11.	Seher Vaktı Kalkan Kervan	1255	Çubuk	Türkü	Neva perdesind e uşşak dörtlüsü.	17/8 (3+2+2+2 +3+2+3) 9/8 (2+3+2+2)
12.	Suya Endi Sakçalar	4857	Sivas	Türkü	Yerinde uşşak dörtlüsü.	4/4 (2+2)
13.	Şirin Nar Ağacıyam	2148	Belirtilme miştir.	Oyun Havası	Uşşak etki mevcuttur.	4/4 (2+2)

14.	Yükledim Kıratıma Torul Hartamısı nı	4265	Trabzon	Türkü	Yerinde uşşak dörtlüsü.	4/4 (2+2)

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 14 adet sözlü eserin uşşak makamına benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Bu eserlerden biri buselik perdesinde uşşak dörtlüsü ile seyredip neva perdesinde karar etmektedir. Üçü neva perdesinde uşşak dörtlüsü ile seyrederek neva perdesinde karar etmektedir. Yedisi yerinde uşşak dörtlüsü ile seyrederek neva perdesinde karar etmektedir. Biri ise yegah perdesinde uşşak makam dizisini ihtiva ederek yegah perdesinde karar etmektedir. Eserler arasında tam bir dörtlünün bir veya birkaç ses genişlemiş şekliyle görülenleri mevcut iken, bir dörtlü ihtiva etmeden, duyum olarak benzerliğinin tespit edildiği iki eser mevcuttur. Uşşak etki gösteren eserler çalışma örneklemindeki sözlü eserlerin %8,28'lik kısmını oluşturmaktadır. Yöre olarak İç Anadolu ve Doğu Anadolu bölgelerinde yaygın olduğu tespit edilmiştir. Tür bakımından oyun havası, türkü ve semah oldukları tespit edilmiştir. Usul olarak 4/4 ağırlıkta olmak üzere 6/4, 18/8, 2/4, 17/8, 9/8 'lik usuller mevcuttur.

Belirlenen sözlü eserlerin makam ve usul analizlerinden elde edilen sonuçlara göre;

Sözlü eserlerden toplam 11'i Segah 3, 4, 5'lisi veya dizisi içerisinde seyretmektedir. Karar perdesi Neva olarak görülmüştür. Yöre olarak Rumeli, Hatay, Erzurum'da 3 eser, Elazığ, Sivas, Azerbaycan, Niğde, Bayburt, Van şehirlerinde mevcut görülmüştür.

Sözlü eserlerden toplam 21' i Hicaz 3, 4, 5'lisi veya dizisi içerisinde seyretmektedir. Karar perdesi Neva olarak görülmüştür. Yöre olarak İzmir, Tokat, Erzincan, Van, Muğla, Malatya, Kırıkkale, Eskişehir, Bartın, Bilecik'te 2 eser, Giresun, Konya'da 2 eser, Rize, Karadeniz, Sivas, Antalya, Erzurum, Artvin, Mersin şehirlerinde mevcut görülmüştür. Yöre olarak Yozgat, Sivas, Malatya, Ankara' da 2 eser, Trabzon, Burdur, Gümüşhane, Niğde, Erzurum'da 2 eser, Bayburt şehirlerinde mevcut görülmüştür.

Sözlü eserlerden 17'si Hüzzam 5'lisi veya dizisi içerisinde seyretmektedir. Karar perdesi Neva olarak görülmüştür. Yöre olarak Erzincan, Konya'da 2 eser, Orta Anadolu, Ankara, Antakya, Tokat, Kastamonu, Selanik, Amasya'da 2 eser, Afyon, Niğde'de 2 eser, Rumeli, Gaziantep, Diyarbakır şehirlerinde mevcut görülmüştür.

Sözlü eserlerden 29'u Hüseyini 5'lisi veya dizisi içerisinde seyretmektedir. Karar perdesi Neva olarak görülmüştür. Yöre olarak Ardahan'da 2 eser, Erzincan'da 2 eser, Sivas'ta 4 eser, Gümüşhane, Konya, Ankara, Yozgat, Zonguldak, Erzurum'da 8 eser, Adıyaman, Van veya

Erzurum, Giresun’da 2 eser, Niğde, Van’da 2 eser, Doğu Anadolu, Tokat, Kırıkkale şehirlerinde görülmüştür.

Sözlü eserlerden 20’si Buselik 3, 4, 5’lisi veya dizisi içerisinde seyretnmektedir. Karar perdesi Neva olarak görülmüştür. Yöre olarak Gaziantep, Sivas’ta 2 eser, Ankara, Erzurum, Tokat, Balıkesir, Azerbaycan, Zonguldak, Ağrı, Kars’ta 2 eser, Mersin, Ordu, Iğdır, Bolu, Bartın şehirlerinde görülmüştür.

Sözlü eserlerden 22’si Rast 3, 4, 5’lisi veya dizisi içerisinde seyretnmektedir. Karar perdesi Neva olarak görülmüştür. Yöre olarak Gaziantep, Gümüşhane, Doğu Anadolu, Sivas, Ordu, Kırıkkale, Kırşehir, Isparta, Tekirdağ, Kilis, Erzincan, Orta Anadolu, Çankırı, Erzurum’da 3 eser, Afyon, Ankara, Konya, şehirlerinde görülmüştür.

Sözlü eserlerden 6’sı Kürdi 3, 4, 5’lisi veya dizisi içerisinde seyretnmektedir. Karar perdesi Neva olarak görülmüştür. Yöre olarak Trabzon, Sivas, Artvin’de 2 eser, Erzurum’da 2 eser, şehirlerinde görülmüştür.

Sözlü eserlerde 6’sı Karcığar makamı dizisi içerisinde seyretnmektedir. Karar perdesi Neva olarak görülmüştür. Yöre olarak Muğla, Konya, Amasya, Kastamonu, Tokat ve yöresi bilinmeyen bir eser mevcuttur.

Sözlü eserlerden toplam 12’ si Uşşak 3 ve 4’lüleri veya dizisi içerisinde seyretnmektedir. Karar perdesi Neva olarak görülmüştür. Yöre olarak Sivas, Yozgat, Malatya, Ankara, Trabzon, Burdur, Gümüşhane, Niğde, Erzurum’da iki eser, Bayburt şehirlerinde görülmüştür.

Sözlü eserlerden toplam 2’si Neva makamına benzerlik göstermektedir. Karar perdesi Neva olarak görülmüştür. Yöre olarak Eskişehir, Tokat şehirlerinde görülmüştür.

Sözlü eserlerden toplam 5’i çargah 3, 4 ve 5’lileri veya dizisi içerisinde seyretnmektedir. Karar perdesi Neva olarak görülmüştür. Yöre olarak Sivas, Gümüşhane, Kars’ta iki eser, Erzincan şehirlerinde görülmüştür.

Sözlü eserlerden 3’ü Nikriz 5’lisi veya dizisi içerisinde seyretnmektedir. Karar perdesi Neva olarak görülmüştür. Yöre olarak Gaziantep, Orta Anadolu, Nevşehir şehirlerinde görülmüştür.

Sözlü eserlerden 1’i hem Eviç perdesinde Segah, hem de Neva perdesinde Rast seyre sahiptir. Yöresi Erzurum olarak belirlenmiştir. Bir diğer eserde ise hem Hüseyini perdesinde Uşşak hem de Neva perdesinde Rast çeşnileri görülmüş olup yöresi Erzurum olarak tespit edilmiştir.

Sözlü eserlerden Gümüşhane yöresine ait bir eser Muhayyer makamına benzerlik göstermektedir.

Sözlü eserlerden 3'ü Suzinak makam dizisi içerisinde seyretmektedir. Karar perdesi Neva olarak görülmüştür. Yöre olarak iki eser de Tokat bir eser Orta Anadolu olarak belirlenmiştir.

Sözlü eserlerden 1'i Ferahnüma makamında görülmüştür. Yöresi Kastamonu olarak belirlenmiştir.

Sözlü eserlerin söz konusu makam dizilerinin veya çeşnilerinin Neva perdesi üzerinde kurulu olduğu tespit edilmiştir. Yerinden yazılmış olan eser sayısı 9 olarak belirlenmiştir. Söz konusu eserlerin makamları Buselik, Ferahnüma ve Karcıgar olarak belirlenmiştir. Belirlenen eserlerin dışındaki eserlerin tamamı tam bir dizi oluşturmamakla beraber büyük çoğunluğu 5 ses aralığını aşmamaktadır.

İkinci Alt Probleme Yönelik Sonuçlar.

“Türk Halk Müziği repertuvarında ‘re’ kararlı sözsüz eserlerin makam ve usul özellikleri nelerdir? Sorusu ile tanımlanan sonuçlara göre;

Çalışmanın ikinci alt problemde incelenen ve analiz edilen 66 sözsüz eser, makamlarına göre tablolara yerleştirilmiş ve adı, repertuvar numarası, yöresi, türü, makam 3'lü, 4'lü, 5'lisi veya dizisi, usul ve düzümleri belirtilmiştir.

Buselik Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Tablo 255

Buselik Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Sıra Numarası	Eserin Adı	Repertuvar Numarası	Eserin Yöresi	Eserin Türü	Eserin Makam	Eserin Usul ve Düzümü
					3'lü, 4'lü ve 5'lisi	
1.	Arapkir	58	Malatya	Oyun havası	Buselik beşlisi.	9/8 (2+2+2+3)
2.	Cindavur	74	Kars	Oyun Havası	Buselik beşlisi.	3/8 ($\frac{1}{2}+\frac{1}{2}+\frac{1}{2}$) 6/8 (3+3)

3.	Çimen Barı	Çiçek	86	Ağrı	Bar havası.	Yerinde buselik beşlisi.	6/8 (3+3)
4.	İshak Oyunu	Çavuş	15	Artvin	Oyun Havası	Yerinde buselik beşlisi.	6/8 (3+3)
5.	Karakolda Ayna Var (Kadın Halayı)		77	Sivas	Halay Havası	Yerinde buselik dizi.	6/8 (3+3)
6.	Koşalma (Kına Havası)		38	2 Erzincan	Kına Havası	Yerinde buselik dizi.	9/8 (2+2+2+3) 6/8 (3+3)
7.	Mendo Barı		25	Artvin	Bar Havası	Yerinde buselik beşlisi.	4/4 (2+2)
8.	Oyun Havası		45	Tunceli	Oyun Havası	Yerinde buselik beşlisi.	18/8 (3+3+3+3+3+3)
9.	Sarı Kız (Halay)		33	Sivas	Halay	Yerinde buselik dizi.	2/4 (1+1) 4/4 (2+2) 12/8 (3+3+3+3)
10.	Tek Zeybek (2)		67	Antalya	Zeybek	Neva perdesinde buselik beşlisi.	9/8 (2+2+2+3)
11.	Tillara		38	Ağrı	Oyun Havası	Yerinde buselik beşlisi.	9/8 (2+2+2+3)
12.	Van Dokuzlusu		71	Van	Oyun Havası	Yerinde buselik beşlisi.	12/8 (3+3+3+3)

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 12 adet sözsüz eserin buselik makamına benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Eserlerin üçü makamın dizisini, kalanları beşlisini ihtiva etmektedir. Tür olarak zeybek, oyun havası, bar havası, kına havası görülmüştür. Buselik etki gösteren eserler çalışma örneklemindeki sözsüz eserlerin %18,18’lik kısmını oluşturmaktadır. Eserler yöre olarak Doğu ağırlıklı olmak üzere tüm Türkiye coğraafyasından derlenmiştir. Usul olarak 3/8, 6/8, 9/8, 12/8, 18/8, 2/4’lük usuller görülmektedir.

Çargah Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Tablo 256

Çargah Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Sıra Numarası	Eserin Adı	Repertuvar Numarası	Eserin Yöresi	Eserin Türü	Eserin Makam 3’lü, 4’lü ve 5’lisi	Eserin Usul ve Düzümü
1.	Berde Halayı	46	Gaziantep	Halay Havası	Çargah beşlisi.	2/4 (2+2)
2.	Sabah Namazı Zeybeği	74	Muğla	Zeybek	Çargah beşlisi.	9/4 (2+2+2+3)

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 2 adet sözsüz eserin çargah makamına benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Eserlerin her ikisi de yerinde çargah beşlisini ihtiva ederek neva perdesinde karara varmıştır. Tür olarak zeybek ve halay havası görülmüştür. Çargah etki gösteren eserler çalışma örneklemindeki sözsüz eserlerin %3,03’lük kısmını oluşturmaktadır. Eserler yöre olarak Gaziantep ve Muğla yörelerinden derlenmiştir. Usul olarak 2/4 ve 9/4’lük usuller görülmektedir.

Eviç Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Tablo 257

Eviç Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Sıra Numarası	Eserin Adı	Repertuvar Numarası	Eserin Yöresi	Eserin Türü	Eserin Makam 3’lü, 4’lü ve 5’lisi	Eserin Usul ve Düzümü

1.	Kocaoğla n Zeybeği	192	Fethiye	Zeybek	Eviç makam dizisi.	9/2 (2+2+2+2 +2+2+2+2 +2)

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 1 adet sözsüz eserin eviç makamına benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Eser yerinde eviç makam dizisi ile seyrederek neva perdesinde karar etmektedir. Tür olarak zeybek görülmüştür. Eviç etki gösteren eser çalışma örneklemindeki sözsüz eserlerin %1,51'lik kısmını oluşturmaktadır. Eser yöre olarak Fethiye yöresinden derlenmiştir. Usul olarak 9/2'lik usul görülmektedir.

Müstear Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Tablo 258

Müstear Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Sıra Numarası	Eserin Adı	Repertuvar Numarası	Eserin Yöresi	Eserin Türü	Eserin Makam 3'lü, 4'lü ve 5'lisi	Eserin Usul ve Düzümü
	Şamatya	338	Gaziantep	Oyun Havası	Müstear makam dizisi.	5/8 (2+3) 2/4 (1+1) 4/4 (2+2) 6/4 (2+2+2)

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 1 adet sözsüz eserin müstear makamına benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Eser yerinde müstear makam dizisi ile neva perdesinde karar etmektedir. Tür olarak oyun havası görülmüştür. Müstear etki gösteren eser çalışma örneklemindeki sözsüz eserlerin %1,51'lik kısmını oluşturmaktadır. Eser yöre olarak Gaziantep yöresinden derlenmiştir. Usul olarak 5/8, 2/4, 4/4, 6/4'lük usuller bir arada görülmektedir.

Hicaz Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Tablo 259

Hicaz Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Sıra Numarası	Eserin Adı	Repertuvar Numarası	Eserin Yöresi	Eserin Türü	Eserin Makam	Eserin Usul ve Düzümü
1.	Ağır Havası	Oyun 61	Adıyaman	Oyun Havası	Neva	7/8 (2+2+3) e hicaz üçlüsü.
2.	Erbaa Havası	Oyun 492	Tokat	Oyun havası.	Neva	4/4 (2+2) perdesind e hicaz beşlisi.
3.	Kardeşler Zeybeği	63	Burdur	Zeybek	Yerinde hicaz makam dizisi.	9/2 (2+2+2+2 +2+2+2+2 +2)
4.	Muğla Zeybeği	05	Muğla	Zeybek	Yerinde ve Yegah perdesind e hicaz) beşlisi.	9/4 (2+2+2+2 +2+2+2+2)
5.	Reşko Halayı	25	Muş	Halay Havası	Neva	4/4 (2+2) perdesind e hicaz beşlisi

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 5 adet sözsüz eserin hicaz makamına benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Eserlerin birisi yerinde hicaz makamı dizisini, birisi yerinde hicaz beşlisini, kalanları ise neva perdesinde hicaz beşlisini ihtiva etmektedir. Tür olarak zeybek, oyun havası, halay görülmüştür. Hicaz etki gösteren eserler çalışma örneklemindeki sözsüz eserlerin %7,57'lik kısmını oluşturmaktadır. Eserler yöre olarak Muş, Muğla, Burdur, Tokat ve Adıyaman yörelerinden derlenmiştir. Usul olarak 4/4 ve 9/4, 9/2, 7/8'lik usuller görülmektedir.

Hüseyni Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Tablo 260

Hüseyni Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Sıra Numarası	Eserin Adı	Repert uvar Numarası	Eserin Yöresi	Eserin Türü	Eserin Makam 3'lü, 4'lü ve 5'lisi	Eserin Usul ve Düzümü
1.	Avreş	4	Elazığ	Oyun havası	Hüseyni makam dizisi.	12/8 (3+3+3+3) 4/4 (2+2)
2.	Bahçeye İndim ki (Kız Oyunlarından – 3)	51	Erzincan	Oyun Havası	Hüseyni makam dizisi.	4/4 (2+2)
3.	Basso (Basma)	84	Ağrı	Oyun Havası	Hüseyni etki mevcuttur .	4/4 (2+2)
4.	Bu Duman Nasıl Duman	71	Sivas	Oyun havası	Hüseyni etki mevcuttur .	6/8 (3+3)
5.	Durna Halayı	35	Sivas	Halay Havası	Yerinde hüseyni beşlisi.	4/4 (2+2) 2/4 (1+1) 6/8 (3+3)
6.	Koyunları Suyu İndirme Havası (Kara Koyun)	77	Sivas	İş Türküsü	Yerinde hüseyni beşlisi.	2/4 (1+1) 8/8 (2+2+2+2) 5/8 (2+3) 6/8 (3+3) 9/8 (2+2+2+3)

						7/8 2+2+3)
7.	Köşk Altı	54	Erzincan	Oyun Havası	Hüseyini etki mevcuttur .	9/8 (2+2+2+3)
8.	Kuyudan Çekerler (Kız Oyunlarından 2)	Su 50	Erzincan	Oyun Havası	Hüseyini etki mevcuttur .	6/8 (3+3)
9.	Siro Halayı	42	Erzincan	Halay	Yerinde hüseyini makam dizisi.	4/4 (2+2)
10.	Temi (Tenne)	69	Van	Oyun Havası	Hüseyini etki mevcuttur .	4/4 (2+2)
11.	Tevek Lorkesi	81	Adana	Oyun Havası	Hüseyini beşlisi içerisinde seyretmek tedir.	2/4 (1+1)

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 11 adet sözsüz eserin hüseyini makamına benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Eserlerden üçü yerinde hüseyini makam dizisi içerisinde seyredip neva perdesinde karara varmaktadır. Eserlerden ikisi yerinde hüseyini beşlisi ile seyrederek neva perdesinde karar etmektedir. Diğer hüseyini eserler makamın tüm seslerini içermeyip hüseyini makamının seyir ve duyumuna sahiptir. Tür olarak oyun havası, halay ve iş türküsü görülmüştür. Hüseyini etki gösteren eser çalışma örneklemindeki sözsüz eserlerin %16,66'lık kısmını oluşturmaktadır. Eserler yöre olarak Doğu Anadolu bölgesinden derlenmiştir. Usul olarak 4/4 ağırlıkta olmak üzere 2/4, 9/8, 6/8, 12/8'lik usuller görülmektedir.

Hüzzam Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Tablo 261

Hüzzam Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Sıra Numarası	Eserin Adı	Repertuvar Numarası	Eserin Yöresi	Eserin Türü	Eserin Makam 3'lü, 4'lü ve 5'lisi	Eserin Usul ve Düzümü
1.	Hekkari	156	Erzurum	Oyun Havası	Yerinde hüzzam makam dizisi	10/8 (2+3+2+3)
2.	İki Parmak Zeybeği	515	Manisa	Zeybek	Yerinde hüzzam makam dizisi.	9/2 (2+2+2+2+2+2+2)
3.	Marmaris Zeybeği	143	Marmaris	Zeybek	Yerinde hüzzam makam dizisi.	9/4 (2+2+2+2+2+2+2)
4.	Merzifon Karşılama sı	135	Merzifon	Karşılama Havası	Yerinde hüzzam makam dizisi	4/4 (2+2)

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 4 adet sözsüz eserin hüzzam makamına benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Eser yerinde hüzzam beşlisi ile neva perdesinde karar etmektedir. Tür olarak oyun havası, zeybek ve karşılama havası görülmüştür. Hüzzam etki gösteren eser çalışma örneklemindeki sözsüz eserlerin %6,06'lık kısmını oluşturmaktadır. Eserler yöre olarak Erzurum, Marmaris, Manisa, Merzifon yöresinden derlenmiştir. Usul olarak 10/8, 9/2, 9/4, 4/4'lık usul görülmektedir.

Karcıgar Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Tablo 262

Karcıġar Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Sıra Numarası	Eserin Adı	Repertuvar Numarası	Eserin Yöresi	Eserin Türü	Eserin Makam 3'lü, 4'lü ve 5'lisi	Eserin Usul ve Düzümü
1.	Hasan Dağı Halayı	0472	Orta Anadolu	Halay	Karcıġar makam dizisi.	2/4 (1+1)

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 1 adet sözsüz eserin karcıġar makamına benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Eser yerinde karcıġar makam dizisi ile seyrederek neva perdesinde karar etmektedir. Tür olarak halay görülmüştür. Karcıġar etki gösteren eser çalışma örneklemindeki sözsüz eserlerin %1,51'lik kısmını oluşturmaktadır. Eser yöre olarak Orta Anadolu yöresinden derlenmiştir. Usul olarak 2/4'lük usul görülmektedir.

Kürdi Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Tablo 263

Kürdi Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Sıra Numarası	Eserin Adı	Repertuvar Numarası	Eserin Yöresi	Eserin Türü	Eserin Makam 3'lü, 4'lü ve 5'lisi	Eserin Usul ve Düzümü
1.	Buldan Zeybeġi	407	Denizli	Zeybek	Neva perdesinde kürdi beşlisi.	9/4 (2+2+2+2+2+2+2)
2.	Kadioġlu	85	Muġla	Zeybek	Yegah perdesinde kürdi dizi.	9/2 (2+2+2+2+2+2+2)
3.	Kadioġlu Zeybeġi	70	Ula	Zeybek	Yegah perdesinde	9/4 (4+4+4+4)

e kürdi +4+4+4+4
dizi. +4)

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 3 adet sözsüz eserin kürdi makamına benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Eserler yegah perdesinde ve neva perdesinde seyretmektedir. Yegah perdesindeki eserler tam bir dizi ihtiva etmektedir. Tür olarak zeybek görülmüştür. Kürdi etki gösteren eserler çalışma örneklemindeki sözsüz eserlerin %4,54'lük kısmını oluşturmaktadır. Eser yöre olarak Denizli, Muğla, Ula yörelerinden derlenmiştir. Usul olarak 9/4, 9/2'lik usul görülmektedir.

Müstear ve Karcıgar Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Tablo 264

Karcıgar ve Müstear Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Sıra Numarası	Eserin Adı	Repertuvar Numarası	Eserin Yöresi	Eserin Türü	Eserin Makam 3'lü, 4'lü ve 5'lisi	Eserin Usul ve Düzümü
1.	Ağırlama	23	Gaziantep	Ağırlama	Karcıgar ve müstear etki mevcuttur.	4/4 (2+2) 6/8 (3+3)

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 1 adet sözsüz eserin karcıgar ve müstear makamına geçişli olarak benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Eser neva perdesinde karara varmıştır ve dizi oluşturmada seyir ve duyum olarak tespit edilmiştir. Tür olarak ağırlama görülmüştür. Karcıgar ve müstear etki gösteren eser çalışma örneklemindeki sözsüz eserlerin %1,51'lik kısmını oluşturmaktadır. Eser yöre olarak Gaziantep yöresinden derlenmiştir. Usul olarak 4/4 ve 6/8'lik usuller görülmektedir.

Neva Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Tablo 265

Neva Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Sıra Numarası	Eserin Adı	Repertuvar Numarası	Eserin Yöresi	Eserin Türü	Eserin Makam	Eserin Usul ve Düzümü

			Numar ası			3'lü, 4'lü ve 5'lisi
1.	Düz Halay	08	Adana	Halay	Yerinde neva makam dizisi.	4/4 (2+2)
2.	Karanfilli Zeybeği	09	Manisa	Zeybek	Yerinde neva makam dizisi.	9/2 (2+2+2+2 +2+2+2+2 +2)
3.	More	56	Bayburt Dolayları	Oyun Havası	Yerinde neva makam dizisi	4/4 (2+2)
4.	Pınar (Halay)	Başı 18	Sivas	Halay Havası	Yerinde neva makam dizisi	4/4 (2+2)

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 4 adet sözsüz eserin neva makamına benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Eserlerin tamamı yerinde neva makam dizisini ihtiva ederek neva perdesinde karara varmıştır. Tür olarak zeybek, halay havası ve oyun havası görülmüştür. Neva etki gösteren eserler çalışma örneklemindeki sözsüz eserlerin %6,06'lık kısmını oluşturmaktadır. Eserler yöre olarak Sivas, Bayburt, Manisa ve Adana yörelerinden derlenmiştir. Usul olarak 4/4 ve 9/2'lik usuller görülmektedir.

Neveser Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Tablo 266

Neveser Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Sıra Numarası	Eserin Adı	Repert uvar Numar ası	Eserin Yöresi	Eserin Türü	Eserin Makam 3'lü, 4'lü ve 5'lisi	Eserin Usul ve Düzümü

1.	Cirit Havası	7	Kayseri	Cirit Havası	Neveser makam dizisi.	4/4 (2+2)
2.	Hamidoğlu Zeybeği	64	Ege	Zeybek	Neveser makam dizisi.	9/4 (2+2+2+2 +2+2+2+2 +2)

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 2 adet sözsüz eserin neveser makamına benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Eserlerin tamamı yerinde neveser makam dizisini ihtiva ederek neva perdesinde karara varmıştır. Tür olarak zeybek ve cirit havası görülmüştür. Neveser etki gösteren eserler çalışma örneklemindeki sözsüz eserlerin %3,03'lük kısmını oluşturmaktadır. Eserler yöre olarak Kayseri ve Ege yörelerinden derlenmiştir. Usul olarak 4/4 ve 9/4'lük usuller görülmektedir.

Nikriz Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Tablo 267

Nikriz Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Sıra Numarası	Eserin Adı	Repertuvar Numarası	Eserin Yöresi	Eserin Türü	Eserin Makam 3'lü, 4'lü ve 5'lisi	Eserin Usul ve Düzümü
1.	Düz Halay	53	Erzincan	Halay	Nikriz etki mevcuttur .	9/8 (2+2+2+3)
2.	Soğuk Kuyu Zeybeği	10	Manisa	Zeybek	Nikriz makam dizisi.	9/4 (2+2+2+2 +2+2+2+2 +2)

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 2 adet sözsüz eserin nikriz makamına benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Eserlerden biri yerinde nikriz diziyi ihtiva ederken, diğeri nikriz etkiye sahip olup bir dizi veya tam bir dörtlü veya beşliyi karşılamamaktadır. Seyir ve duyumdan yola çıkılarak nikriz olduğu düşünülmektedir. Tür olarak zeybek ve halay görülmüştür. Nikriz etki gösteren eserler çalışma örneklemindeki sözsüz eserlerin %3,03'lük

kısmını oluşturmaktadır. Eserler yöre olarak Manisa ve Erzincan yörelerinden derlenmiştir. Usul olarak 9/4 ve 9/8'lik usuller görülmektedir.

Rast Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Tablo 268

Rast Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Sıra Numarası	Eserin Adı	Repertuvar Numarası	Eserin Yöresi	Eserin Türü	Eserin Makam 3'lü, 4'lü ve 5'lisi	Eserin Usul ve Düzümü
1.	Acıpayam Zeybeği	493	Denizli	Zeybek	Yerinde rast makam dizisi.	9/2 (2+2+2+2+2+2+2)
2.	Hasan Dağlı	72	Şanlıurfa	Oyun Havası	Neva perdesinde rast beşlisi.	2/4 (1+1)
3.	Tırnana	6	Ege	Oyun Havası	Yerinde rast makam dizisi.	9/8 (2+2+2+3)

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 3 adet sözsüz eserin rast makamına benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Eserlerden ikisi yerinden rast makam dizisini ihtiva ederken birisi neva perdesinde rast beşlisi ile seyrederek neva perdesinde karar varmıştır. Tür olarak zeybek ve oyun havası görülmüştür. Rast etki gösteren eserler çalışma örneklemindeki sözsüz eserlerin %4,54'lük kısmını oluşturmaktadır. Eserlerin yöre olarak Denizli, Şanlıurfa ve Ege yörelerinden derlenmiştir. Usul olarak 9/2, 2/4 ve 9/8'lik usuller görülmektedir.

Segah Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Tablo 269

Segah Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Sıra Numarası	Eserin Adı	Repertuvar Numarası	Eserin Yöresi	Eserin Türü	Eserin Makam	Eserin Usul ve Düzümü
1.	Çörten Boğaz Havası	33	Burdur	Oyun Havası	Yerinde segah beşlisi.	9/16 (2+2+2+3)

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 1 adet sözsüz eserin segah makamına benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Eser yerinde segah beşlisi ile neva perdesinde karar etmektedir. Tür olarak oyun havası görülmüştür. Segah etki gösteren eser çalışma örneklemindeki sözsüz eserlerin %1,51’lik kısmını oluşturmaktadır. Eser yöre olarak Burdur yöresinden derlenmiştir. Usul olarak 9/16’lık usul görülmektedir.

Suzinak Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Tablo 270

Suzinak Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Sıra Numarası	Eserin Adı	Repertuvar Numarası	Eserin Yöresi	Eserin Türü	Eserin Makam	Eserin Usul ve Düzümü
1.	Kars Oyun Havası	2	Kars	Oyun havası.	Suzinak makam dizisi.	6/8 (3+3)
2.	Ortaklar Zeybeği	96	Ege	Zeybek	Suzinak makam dizisi.	9/4 (2+2+2+2+2+2+2)
3.	Saz Havası	9	Şanlıurfa	Saz Havası	Suzinak makam dizisi.	4/4 (2+2)

	(Hüseyin Gezinti)					
4.	Süpürge Oyun Havası	11	Adana	Oyun Havası	Suzinak makam dizisi.	4/4 (2+2)

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 4 adet sözsüz eserin suzinak makamına benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Eserler yerinde suzinak makam dizisi ile neva perdesinde karar etmektedir. Tür olarak oyun havası, saz havası, zeybek görülmüştür. Suzinak etki gösteren eserler çalışma örneklemindeki sözsüz eserlerin %6,06'lık kısmını oluşturmaktadır. Eserler yöre olarak Kars, Ege, Şanlıurfa ve Adana yörelerinden derlenmiştir. Usul olarak 4/4, 9/4, 6/8'lik usuller görülmektedir.

Uşşak Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Tablo 271

Uşşak Etki Gösteren Re Kararlı Sözsüz Eserler

Sıra Numarası	Eserin Adı	Repertu var Numarası	Eserin Yöresi	Eserin Türü	Eserin Makam 3'lü, 4'lü ve 5'lisi	Eserin Usul ve Düzümü
1.	Ali Ağa	97	Manisa	Oyun havası	Uşşak makam dizisi.	4/4 (2+2)
2.	Hüdayda	30	Ankara	Oyun Havası	Yegah perdesind e Uşşak makam dizisi.	4/4 (2+2)
3.	İkinci Bar	35	Bayburt	Bar Havası	Yerinde Uşşak dörtlüsü.	5/8 (3+2)
4.	Karşılama Havası	49	Burdur	Karşılama Havası	Yerinde uşşak	2/4 (1+1)

						makam dizi.	
5.	Koçeri	47	Erzincan	Oyun Havası	Yerinde uşşak dörtlüsü.	4/4 (2+2)	
6.	Koçhisar Tarla	Altı 45	Sivas	Oyun Havası	Yerinde uşşak dörtlüsü.	4/4 (2+2) 2/4 (1+1)	
7.	Sağdıç Gaydası	79	Acıpayam	Oyun Havası	Uşşak etki mevcuttur	7/8 (2+2+3)	.
8.	Yağlık Kenarı	21	Gaziantep	Oyun Havası	Uşşak etki mevcuttur	2/4 (1+1) 4/4 (2+2) 12/8 (3+3+3+3)	.

Çalışmadan elde edilen bulgular neticesinde 8 adet sözsüz eserin uşşak makamına benzerlik gösterdiği tespit edilmiştir. Eserlerin ikisi yerinde uşşak diziyi, bir tanesi yegah perdesinde uşşak diziyi, üçü yerinde uşşak dörtlüyü ihtiva etmektedir. Diğer eserlerde seyir ve duyum olarak uşşak görülmektedir. Tür olarak oyun havası, karşılama havası ve bar havası görülmüştür. Uşşak etki gösteren eserler çalışma örneklemindeki sözsüz eserlerin %12,12'lik kısmını oluşturmaktadır. Eserler yöre olarak Doğu ve İç Anadolu bölgelerinden derlenmiştir. Usul olarak 4/4, 5/8, 2/4 ve 7/8'lik usuller görülmektedir.

Belirlenen sözsüz eserlerin makam ve usul analizlerinden elde edilen sonuçlara göre,

Sözsüz eserlerden 3'ü Rast 3, 4, 5'lisi veya makam dizisi içerisinde seyretmektedir. Neva perdesinde karar eden eserler Ege, Van, Şanlıurfa ve Denizli yörelerinde görülmüştür.

Sözsüz eserlerden 2'si Neveser makam dizisi içerisinde seyretmektedir. Yörelere Ege ve Kayseri olarak görülmüştür.

Sözsüz eserlerden 1'i Yerinden Uşşak ve Kürdi çeşnilerini ihtiva etmektedir. Yöresinin Muğla olduğu tespit edilmiştir.

Sözsüz eserlerden 6'sı Uşşak makam dizisi içerisinde seyretmektedir. Yöreleri Erzincan' da 2 eser, Sivas, Burdur, Manisa, Ankara olduğu tespit edilmiştir. Eserlerden biri Neva perdesinde Uşşak, geri kalanlar yerinden seyretmektedir.

Sözsüz eserlerden 2'si Suzinak makamı dizisi içerisinde seyretmektedir. Yöreleri Kars ve Şanlıurfa olarak tespit edilmiştir.

Sözsüz eserlerden 2'si Çargah makam dizisi içerisinde seyretmektedir. Yöreleri Muğla ve Gaziantep olan eserler yerinden seyretmekte, Neva perdesinde karar vermektedir.

Sözsüz eserlerden 10'u Buselik makamı dizisi içerisinde seyretmektedir. Yöreleri Antalya, Malatya, Sivas, Artvin, Ege, Ağrı'da 2 eser, Kars, Sivas olarak tespit edilmiştir. Eserlerden 7'si yerinden seyredip Neva perdesinde karar ederken, 3'ü Neva perdesinde seyretmekte ve Neva perdesinde karar vermektedir.

Sözsüz eserlerden 9'u Hüseyini makam dizisi içerisinde seyretmektedir. Yöreleri Van, Erzincan'da 3 eser, Sivas'ta 2 eser, Ağrı, Adana ve Artvin olarak tespit edilmiştir. Eserlerin tamamı yerinden seyrederek Neva perdesinde karar vermiştir.

Sözsüz eserlerden 3'ü Hicaz makam dizisi içerisinde seyretmektedir. Yöreleri Muğla, Tokat ve Burdur olarak belirlenmiştir. Eserlerden biri Neva perdesinde karar edip Neva üzerinde Hicaz makam dizisi ile seyretmektedir. Eserlerden birisi Yegah perdesinden Hicaz makam dizisi içerisinde seyrederek Yegah perdesinde karar etmektedir. Eserlerden biri Yerinden seyredip Neva perdesinde karar etmektedir.

Sözsüz eserlerden 1'i Hüzam makamı dizisi içerisinde seyretmektedir ve Yöresi Erzurum olarak tespit edilmiştir.

Sözsüz eserlerden 4'ü Neva makamı dizisi içerisinde seyretmektedir. Yöreleri Bayburt, Adana, Sivas, Manisa olarak tespit edilmiştir.

Sözsüz eserlerden 3'ü Kürdi makamı dizisi içerisinde seyretmektedir. Yöreleri Muğla, Orta Anadolu ve Denizli olarak tespit edilmiştir.

Sözsüz eserlerden 1'i Eviç makam dizisi içerisinde seyretmektedir. Yöresi Muğla olarak tespit edilmiştir.

Sözsüz eserlerden 3'ü Karcıgar makam dizisi içerisinde seyretmektedir. Yöreleri Adana, Gaziantep, Manisa olarak tespit edilmiştir.

Sözsüz eserlerden 1'i Müstear makamı dizisi içerisinde seyredip Neva perdesinde karar etmektedir. Yöresi Gaziantep olarak belirlenmiştir.

Sözsüz eserlerden 2'si yerinde Segah makamı dizisi içerisinde seyredip Neva perdesinde karar etmektedir. Yöreleri Burdur ve Denizli olarak belirlenmiştir.

Sözsüz eserlerden içerisinde farklı makam geçkileri gösteren eserler ise Amasya, Muğla, Muş, Erzincan'da 2 eser, Gaziantep, Bayburt, Adıyaman, Sivas ve Uşak olarak belirlenmiştir. Söz konusu eserlerde Yerinden Kürdi ve Uşşak, Neva perdesinde Rast ve Hicaz, Neva perdesinde Rast ve Kürdi, Neva perdesinde Rast ve Buselik, Yerinden Segah ve Neva perdesinde Uşşak, Yerinden Karcıgar ve Müstear, Yerinden Uşşak, Rast ve Segah, Çargah perdesinde Nikriz ve Neva perdesinde Buselik, Yerinden Hüseyini ve Kürdi, Yerinden Buselik ve Kürdi makam dizileri içerisinde seyreden ezgilerdir. Söz konusu eserlerin tamamı Neva perdesinde karar etmiştir.

Belirlenen semah türündeki eserlerin makam ve usul analizi,

Semah türündeki eserlerin tamamı Neva perdesinde karar etmektedir. Eserler yerinden başlayıp farklı seslerde asma kararlar yapıldıktan sonra Neva perdesinde karara gelmektedir.

Semahlardan Ege yöresine ait olan eserde yerinden Uşşak makamı dizisiyle başlayıp süreç içerisinde Hüseyini Uşşak, Çargah gibi makam dizileriyle Neva perdesinde Uşşak 4'lüsü ile seyri tamamlamıştır.

Semahlardan Urfa yöresinde ait olan eser Hüseyini makamı dizisi içerisinde seyrederek Neva perdesinde karara varmaktadır.

Semahlardan Erzincan yöresine ait olan eser yerinde Segah ve Hüzzam dörtlü ve beşlilerini göstererek Neva perdesinde karara varmaktadır.

Semahlardan Ege yöresine ait olan bir diğer eserde ise Yerinde Hüseyini ve Uşşak dörtlü ve beşlileri eser süresi içerisinde Neva perdesine taşınmış ve Neva perdesinde karara varılmıştır.

Semahlardan Çubuk yöresinde ait olan eser Uşşak ve Kürdi makamı dizileri içerisinde seyrederek Neva perdesinde karara varmıştır.

Eserlerin usul çerçevesi çok geniş olarak görülmüştür.

Eserler 2/4, 4/4, 3/4, 5/4, 5/8, 6/8, 7/8, 8/8, 9/8, 10/8, 11/8, 12/8, 13/8, 16/8, 17/8, 18/8, 21/8, 6/4, 9/16, 9/4, 12/4, 13/4, 7/4, 8/4, 7/16, 3/8, 9/2 usullerinde seyretmektedir.

9/2'lik eserlerin Zeybek türünden olduğu tespit edilmiştir. Diğer eserlerin tamamı oyun havası ya da Türkü olarak belirlenmiştir. Sözlü eserlerde söz unsuruna uyumlu olması için usul değişikliği görüldüğü tespit edilmiştir. Semah türündeki eserlerde usul değişikliği görülmektedir. Oyun havası türündeki eserlerde de usul değişiklikleri görülmektedir.

Öneriler

Araştırmadan elde edilen bulgulardan elde edilen sonuçlar neticesinde sunulabilecek bazı öneriler şu şekildedir;

- Türk Halk Müziği eserlerinin tamamının incelenip literatüre kazandırılması adına çalışmaların devamının sağlanması ve yöre, karar perdesi gibi bağlamlarda repertuvarın tamamının incelenmesi,
- Yöreden yöreye değişkenlik gösteren müzikal yapının sosyolojik açıdan incelenerek açıklanması,
- Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği olarak iki ayrı kolda incelenen Türk Müziği çalışmalarının makam çatısı altında değerlendirilmesi,
- Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği usullerinin incelenerek darp – düzum konularının daha derinlemesine bir örneğinin sunulması,
- Türk Müziğinin diğer dünya müzikleriyle ilişkisinin olup olmadığı, varsa benzerlik ve farklarının ortaya koyulması için makamsal analiz yönteminin kullanılması,
- Türkülerde ki makamsal analiz ve isimlendirme çalışmaların yanı sıra, aynı kökten gelen Türk müzik türlerinin terminolojik anlamda isimlendirmesi konusunda bilimsel çalışmaların artırılması,
- THM usul nazariyatında kullanılan isimlendirme ile TSM usul nazariyatında kullanılan isimlendirmelerde ki farklılıkların giderilmesi ve ortak terminoloji kullanımının sağlanması adına usul isimlendirmelerine önem verilmesi,
- Çalışmamızın ana eksenini oluşturan re perdesinde karar veren eserlerin analizi yanında, THM repertuvarında (do, mi, si bemol 2, si natürel, fa diyez, sol (ince) vb. gibi asma karar ya da ara seslerde biten türkülerin makamsal özellikleri üzerine çalışmaların da yapılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Açay, F. (2023). *Ardahan İle Iğdır Yöresi Halk Müziği Kültürü Ve Türkülerinin Müzikal Açısından Değerlendirilmesi*. (Tez no: 822552) [Yüksek Lisans tezi, Atatürk Üniversitesi – Erzurum]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Akdoğan, O. (1996). *Türk Müziğinde Türler ve Biçimler*. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.
- Aksu, C. (2010). *Folklorumuzda türkü derlemeciliği*. Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi, 5.
- Arslan, F. (2017). *Safiyüddîn -î Urmevî ve Şerefiyye Risâlesi*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı.
- Ateş, A. (1990). *Şark İslam Klasikleri İhsa'ül Ulûm İlimlerin Sayımı Farabi*. İstanbul: Milli Eğitim Yayınları.
- Ayık, Y. (2024). *Çankırı Yöresi Türk Halk Müziği Kültüründeki Türkülerin Makam Ve Usul Açısından İncelenmesi*. (Tez no: 898380) [Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi – Erzurum]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Ayışıt Onatça, N. (2007). *Alevi – Bektaşî Kültüründe Kırklar Semahı Müzikal Analiz Çalışması*. Ankara: Bağlam Yayıncılık.
- Dinç, A. (2023). *Muharrem Ertaş, Neşet Ertaş ve Çekiç Ali'nin Kırık Hava Türündeki Eserlerinin Söz – Makam – Usul Bakımından İncelenmesi*. (Tez no: 845256) [Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi – Erzurum]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Behar, C. (2016). *Aşk Olmayınca Meşk Olmaz Geleneksel Osmanlı/Türk Müziğinde Öğretim ve İntikal*. Yapı Kredi Yayınları: İstanbul.
- Bulur, E. (2019). *Müzik Analizinde Schenker Yaklaşımı*. İstanbul Üniversitesi Dergisi, (6), 25-26.
- Büyükarıslan, K. (2019). *Aşık Ruhani'ye Ait Kırık Havaları Üzerine Bir İnceleme*. (Tez no: 577770) [Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi – Erzurum]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Pegem Akademi: Ankara.
- Çetinkaya, Y. (2014). *İhvan-ı Safâ'da Müzik Düşüncesi*. İstanbul: İnsan Yayınları.

Çevik, M. (2013). *Türkü ve Algi Türkü Kültüründe Değişim Süreci*. Ankara. Ürün Yayınları.

Duygulu, M. (2018). *Türkiye'nin Halk Müziği Makamları*. İstanbul: Pan Yayıncılık.

Duygulu, M. (2014). Semah. *Türk Halk Müziği Sözlüğü* içinde (s. 384). Pan Yayıncılık.

Eke, M. (2016). *Türk Halk Müziği Ezgilerindeki Motifler ve İşlevleri*. Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi, 32(32), 37-47.

Erkan, T. (2015). *Müzik türü olarak zeybek İzmir-torbalı örneği*. Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi, 48, 285-297.

Gerçek, İ., H. (2024). *Türk Musikisinde Makam Bilgisi ve Tatbiki*. Akmeahmedoğlu, N., Kaplan, F.B. (Ed.). Ankara: Nobel Bilimsel Eserler.

Hoşsu, M. (1997). *Geleneksel Türk Halk Müziği Nazariyatı*. İzmir: Peker Ambalaj, Kağıt San.

İde, A. (2025). *Somut Olmayan Kültürel Miras Bağlamında Pasinler Yöresi Ağız Barları*. (Tez no. 933768) [Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi – Erzurum]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

Kaptan, S. (1998). *Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri (11. Bs.)*. Ankara: Bilim Yayınevi.

Karadeniz, E. (2012). *Türk Musikisinin Nazariye ve Esasları*. İş Bankası Yayınları. İstanbul

Karakaya, İ. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri (3. Bs.)*. Tanrıöğen, A. (Ed.). “Bilimsel araştırma yöntemleri”. Ankara: Anı Yayıncılık.

Karasar, N. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemi (21. Bs.)*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

Kolukırık, K. (2012). *Abdulkâdir Merâğî ve Şerhu'l- Edvâr'ı*. Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı.

Köroğlu, H. İ. (2017). *TRT Türk Halk Müziği Repertuvarında Bulunan Elazığ – Harput Yöresine Ait Türkülerin Makam ve Usul Açısından İncelenmesi*. (Tez no.497251) [Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi – Erzurum]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

Onay, A. T. (2022). *Türk Halk Şiirinde Şekil ve Türler*. İstanbul: Bilge Kültür Sanat.

Keskin, A. (2020). *Folklor Halay Değildir! Peki ya Halay? Ana Çizgileriyle Halayın Kültürel Serüveni*. Folklor/Edebiyat, 26(104), 781-811.

- Kutluğ, Y. F. (2000). *Türk Mûsikisinde Makamlar*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Önal, H. (2018). *Hacı Taşan Türkülerinde Makam*. Ankara: Gece Akademi.
- Özalp, N. (1986). *Türk Musikisi Tarihi*. Ankara: TRT Müzik Dairesi Başkanlığı.
- Özkan, İ. H. (2013). *Türk mûsikîsi nazariyatı ve usûlleri kudüm velveleleri*. İstanbul: Ötüken Yayınevi.
- Öztuna, Y. (2000) *Oyun Havası. Türk mûsikîsi kavram ve terimleri ansiklopedisi içinde* (s. 346). Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları.
- Pelikoğlu, M.C. ve Sümbüllü, H.T. (2008). *GTHM ve GTSM türkû formundaki eserlerin dizileri bakımından makamsal benzerlikleri*. Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi, Sanat Dergisi,(14), 71-79.
- Pelikoğlu, M. C. (2012). *Geleneksel Türk Halk Müziği Eserlerinin Makamsal Açıdan Adlandırılması*. Erzurum: Mega Ofset Matbaacılık.
- Stokes, M. (1996). *Kural, Sistem ve Teknik: Türk Halk Müziğinin Yeniden İnşası*. Dans, Müzik, Kültür, Folklor Doğru Araştırma Dergisi, Boğaziçi Üniversitesi Folklor Kulübü, s.62, İstanbul.
- Sümbüllü, H.T. (2009). *Sol Kararlı Türk Halk Müziği Dizilerinin Makamsal Analizi ve Adlandırılmasına Yönelik Bir Model Önerisi*. (Tez no. 278290) [Doktora tezi, Gazi Üniversitesi – Ankara]Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Şen, Y., & Kıvanç, M. (2018). *Erzurum yöresine ait oyun havalarının türler ve sınıflandırma yönünden tespiti*. İnönü Üniversitesi Kültür ve Sanat Dergisi, 4(1), 27-40.
- Tanrıkörur, C. (2011). *Osmanlı Dönemi Türk Mûsikîsi*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Tanrıkörur, C. (2009). *Müzik, Kültür, Dil*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Tura, Y. (1997). *Türk Halk Müziğinde Karşılaşılan Ezgi Çizgilerinin İncelenmesi ve Sınıflandırılması*. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi. Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Halk Kültürlerini Araştırma ve Geliştirme Genel Müdürlüğü Yayınları.
- Yener, S. (2001). *Türk Halk Müziğinde Diziler ve İsimlendirilmesi*. Müzikte 2000 Sempozyumu, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı	Hüseyin GÜNEY
Doğum Yeri / Doğum Yılı	
Eğitim Durumu	
Lisans Eğitimi	2012 – 2016 Atatürk Üniversitesi – Güzel Sanatlar Fakültesi – Müzikoloji Bölümü.
Yüksek Lisans Eğitimi	2016 – 2020 Atatürk Üniversitesi – Güzel Sanatlar Enstitüsü – Müzikoloji Bölümü.
İş Deneyimi	